

Talousarvio 2026

KAUPUNGINVALTUUSTO 8.12.2025

1. ESIPUHE	5
2. TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT	8
2.1 Yleinen taloudellinen tilanne	8
2.2 Kuntatalous	9
2.3 Kotkan kaupungin kehitys	10
2.4 Kotkan kaupunkistrategia 2035	11
2.5 Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet talousarviovuodelle	16
2.6 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit	18
3. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTELUT	18
3.1 Toimintaympäristön muutokset	18
3.2 Talousarvion valmistelu	19
3.3 Toimintakate	19
3.4 Toimintatuotot ja toimintakulut	23
3.5 Verotulot	24
3.6 Valtionosuudet	25
3.7 Rahoituserät	28
3.8 Poistot ja tilinpäätöserät	29
3.9 Talousarviovuoden 2026 tilikauden yli/alijäämä	30
3.10 Taloussuunnitelman laadinta	31
3.11 Kokonaistuottojen kehitys taloussuunnittelukaudella	31
3.12 Taloussuunnittelukauden toimintakate	33
3.13 Verotulojen kehitys taloussuunnittelukaudella	34
3.14 Valtionosuuksien kehitys taloussuunnittelukaudella	35
3.15 Kaupungin rahoitustarpeet ja lainanotto	36
3.16 Poistot ja arvonalentumiset taloussuunnittelukaudella	37
3.17 Alijäämän kattaminen	38
3.18 Henkilöstösuunnitelma	40
3.19 Investoinnit	42
3.20 Ilmastobudjetti	44
4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE	50
4.1 Kuntalaki	50
4.2 Talousarvio ja -suunnitelman rakenne	50
4.3 Rakenteelliset muutokset ja vertailtavuus	51
5. TALOUSARVION SITOVUUS JA TOTEUTUMISEN SEURANTA	51
5.1 Talousarvion sitovuus	51
5.2 Talousarvion seuranta ja raportointi	55

6.	KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA KAUPUNKIKONSERNI	57
6.1	Päätöksenteko- ja henkilöstöorganisaatio	57
6.2	Konsernirakenne	58
7.	KÄYTTÖTALOUSOSA	59
7.1	Kaupunginhallitus	59
	Yleishallinto	61
	Hallintoyksikkö	65
	Henkilöstöyksikkö	69
	Talouslyksikkö	73
	Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö	76
7.2	Ympäristölautakunta	85
	Ympäristönsuojelu	87
	Ympäristöterveydenhuolto	90
	Rakennusvalvonta	93
7.3	Kaupunkirakennelautakunta	97
	Kaupunkisuunnittelu	100
	Tekniset palvelut	120
7.4	Hyvinvointilautakunta	136
	Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue	138
	Nuorisotyö	151
	Liikuntapalvelut	159
	Kulttuurin vastuualue	164
7.5	Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta	179
	Opetustoimi	181
	Varhaiskasvatus	195
8.	INVESTOINTIOSA	212
8.1	Kaupunginhallitus	212
8.2	Ympäristölautakunta	213
8.3	Kasvatus- ja koulutuslautakunta	214
8.4	Kaupunkirakennelautakunta	215
8.5	Hyvinvointilautakunta	220
8.6	Investointien yhteenveto	222
9.	TULOSLASKELMA	223
9.1	Kaupungin taloussuunnitelma 2026–2028	223

9.2	Kaupungin rahoituslaskelma 2026–2028	224
9.3	Lautakuntien toimintakatteet	225
10.	RAHOITUS	226
10.1	Verotulot	226
10.2	Valtionosuudet	226
10.3	Rahoitustuotot ja -kulut	226
10.4	Poistot ja arvonalentumiset	226
11.	Kustannuspaikkarakenne	227
12.	Täytäntöönpanomääräykset	232
	LIITTEET: TA-aloitteet	233

1. ESIPUHE

Kaupunkistrategia on lakisääteinen perusta kaupungin johtamiselle ja se on myös talouden suunnittelun ja talousarvion lähtökohta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa 2025 Kotkan kaupunkistrategian 2035. Valmistelimme uutta strategiaa laajasti osallistavalla otteella. Osallistimme strategian työstämiseen niin kaupungin työntekijät, luottamushenkilöt, vaikuttamistoimielimet, yrittäjät, kolmannen sektorin toimijat kuin kuntalaisetkin.

Kaupunkistrategialla 2035 on kolme painopistettä: hyvinvoiva Kotka, osaava Kotka ja yrittävä Kotka sekä poikkileikkaavina teemoina tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö, kestävä kehitys sekä kokonaisturvallisuus ja varautuminen. Kaupungin talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028 toteuttaa uuden kaupunkistrategian tavoitteita.

Käsitlemme talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2028 tilanteessa, jossa kuntien talousnäkymät vuodelle 2026 arvioidaan vuoden 2025 tavoin pysyvän edelleen heikkoina. Valtionvarainministeriön nimeämässä sihteeristössä valmistellaan ennustamisen ja päätöksenteon tueksi niin sanottua kuntatalousohjelmaa, jossa kuvataan kuntatalouden kehitystä ja hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia kuntien talouteen uusimman käytössä olevan tiedon pohjalta. Tämän syksyn kuntatalousohjelman mukaan talouden yleinen heikko suhdannetilanne vaikuttaa kuntien verokertymään. Samalla muun muassa kunta-alalle sovitut palkankorotukset ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus, jossa laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista, kasvattavat kuntien toimintamenoja. Valtionapuihin kohdennetut vähennykset hidastavat osaltaan kuntatalouden tulojen kehitystä. Positiivisena näkymänä verotulojen odotetaan kasvavaan vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa. Myönteistä on myös kuntien totematietojen ja tilinpäätösennusteiden perusteella, että kuntatalouden menot eivät ole nousseet siinä määrin kuin mitä aiemmin arviointiin. Kuntien tulot ja menot ovat kuitenkin epätasapainossa, minkä johdosta kuntatalousohjelmassa arvioidaan kuntien joutuvan jatkamaan omia sopeutustoimiaan.

TE-uudistuksen myötä työllisyyden hoidon toimintakenttä on muuttunut, jolloin työvoimaviranomaisen myöntämien tukien käyttöä ei voida tarkasti ennustaa. Uudistuksen mukainen Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluiden (EKTE) toiminta käynnistyi suunnitelmallisesti ja huolellisesti tehdyn valmistelun myötä hyvin. Kustannustehokkuuttakin on jo vajaan vuoden tietojen perusteella havaittavissa, kun huomioidaan, että EKTEN palvelujen tuottamiseen on käytettävissä vähäisemmin resursseja (sekä taloudellisia että henkilöstöresursseja) kuin millä valtio tuotti alueella vastaavat palvelut. Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelut hoitaa koko alueen julkisiin työvoimapalveluihin liittyvää lakisääteistä tehtävää. Mikäli yleinen suhdanne- ja työllisyyskehitys jatkuu edelleen alavireisenä ja työttömyys lisääntyy, on riskinä, että asiakkaita ei pystytä nykyisillä resursseilla palvelemaan lain edellyttämällä tavalla ja asetettujen tavoitteiden puitteissa.

Talouden sopeuttamistarve on hyvin tiedostettu myös Kotkan kaupungissa. Vuonna 2023 otimme sopeuttamistoimet käyttöön etupainotteisesti muuttamalla vuoden 2023 talousarviota kesken talousarviovuoden. Näin valmistauduimme tulevien vuosien lisäsopeuttamisvaatimuksiin ja paransimme samalla kumulatiivisen puskurin tasoa. Tämän jälkeen olemme jatkaneet sopeuttamista vuosittain, tavoitteenamme hillitä menojen kasvu jäädyttämällä toimintakulut talousarviovuotta edeltävän vuoden tasoon. Asioita realistisesti katsoen on kuitenkin todettava, että menojen sopeuttamisessa olemme talousarviosuunnitelman vuosissa vaiheessa, jossa sopeuttaminen toimintakuluja hillitsemällä ei yksin enää onnistu. Tulevina vuosina meidän on kyettävä tekemään päätöksiä myös kaupungin tuottamista palveluista ja palveluverkkojemme laajuudesta.

Syksyn aikana olemme valtuustoaloitteeseen perustuen käyneet kaupungin sisäistä keskustelua tulevan vuoden veroprosentin määrästä. Veroprosenttiin vaikuttavia tekijöitä ja tekijöitä, joihin kertyvät verotulot vaikuttavat, on avattu kaupunginvaltuuston tiedoksiantokokouksessa ja kaupunginvaltuustossa käydyssä lähetekeskustelussa. Marraskuun valtuustossa valtuutetut päättävillä veroprosenteilla operoimme vuonna 2026. Talousarvio on laadittu lähtökohdasta, että veroprosentti pysyy ennallaan 9,4 prosentissa. Myöskään kiinteistöverojen määriin ei ole kaupunginjohtajan talousarvoehdotuksessa esitetty muutoksia.

2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2026–2028 laadintaperiaatteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 9.6.2025 § 208 ja nyt käsittelyssä oleva kaupunginjohtajan talousarvioesitys on laadittu pääosin edellä mainitussa kokouksessa päätettyjen periaatteiden mukaisesti. Talousarvion kehyksen laadinnan lähtökohtana on, yllä kerrotun periaatteen mukaisesti, ollut toimintojen toimintakulujen jäädytys vuoden 2025 tasoon. Poikkeuksena tästä kehykseen sisällytettiin joitakin kustannuseriä, jotka perustuvat lakimuutoksiin tai aiemmin päätettyihin rakenteellisiin ratkaisuihin. Lisäksi kehykseen huomioitiin kasvatus- ja koulutuslautakunnan henkilöstökulujen työehtosopimuksiin ja omaan palkkaohjelmaamme perustuvien palkankorotuksien kasvu kaupunginjohtajan johtoryhmän 2.6.2025 päätöksen mukaisena. Talousarviotyön edetessä sovimme vielä syyskuun johtajakokouksessa muuttamista talousarvioesitykseen otetavista tarpeellisista, lähinnä palkkuluista johtuvista, kehyksen ylittävistä menoeristä. Huomioiden kuluvan vuoden ennusteen mukaisen arvioitua paremman tuloksen, ylitys on myös mahdollinen ilman, että se suoraan vaikuttaa negatiivisesti ennusteisiin tulevien vuosien talouslukujen osalta.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen mukaan vuoden 2026 tilikausi on -9,5 milj. euroa alijäämäinen. Verotulojen ennakoitaan kasvavan noin 9 milj. euroa verrattuna vuoden 2025 ennakoituun tasoon. Valtionosuuksien määrän ennakoitaan pysyvän vuodelle 2025 ennakoidulla tasolla vuosikatteen 2026 ollessa 7,6 milj. euroa. Kumulatiivisen ylijäämän ennustetaan olevan vuoden 2025 lopussa 39,5 milj. euroa ja vuoden 2026 lopussa 30,1 milj. euroa, kun huomioidaan talousarvion 2026 alijäämä -9,5 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä alenee edelleen taloussuunnitelmakaudella ollen 22,6 milj. euroa taloussuunnitelmavuoden 2028 lopussa.

Kaupungin investointiohjelman olemme laatineet jo useamman vuoden ajan taloussuunnitelmaa pidemmälle ajanjaksolle ja niin myös tällä kertaa vuosille 2026–2030. Nimensä mukaan kyseessä

on suunnitelma ja sen sisältöä muokkaa toimintaympäristössämme tapahtuvat muutokset. Yksittäisten investointien suhteen on olemassa paljon toiveita ja näkemyksiä. Haasteena on, että kaikkea emme voi saada ja toteuttaa – ainakaan yhdellä kertaa. Perustavoitteena on oltava tasapainoinen talous, joten aikajänne monille toivotuille investoinneille tulee olla tarpeeksi pitkä, jotta rakennamme tulevaisuutta kestäväälle taloudelliselle pohjalle. Olemme kaukana tilanteesta, jossa vuosikattemme kattaisi investointimme. Käytännössä katamme siis suuren osan investoinneista velkarahalla. Talouden näkökulmasta tämä on tietoinen riski, jolla pyrimme kasvattamaan kaupungin elin-, veto- ja pitovoimaa. Riskin pitää kuitenkin olla hallittu, ja sillä saavutettavien etujen tulee muodostaa hyväksyttävän perusteen kaupungin velkaantumisen tasolle.

Yhteistasoltaan nettoinvestoinnit ovat vuosille 2026–2030 noin 97,8 milj. euroa, jossa vuoden 2026 taso on noin 39,7 milj. euroa.

Kotkan kaupungin konsernirakenne on kokonaisuudessaan varsin laaja sekä monitahoinen ja pitää sisällään pääosin hyvin toimeentulevia yhteisöjä. Konserniyhtiöiden osalta kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on noudatettu aiempaa kaavaa, jossa omistajaohjausjaosto on käynyt yhtiöittäin läpi niiden esittämät tavoitteet ja toimenpiteet. Valtion taholta kuntia on vuosien varrella ohjattu kiinnittämään enemmän huomioita koko kuntakonserniin eikä vain/pelkästään emokunnan tai yksittäisen konserniyhteisön taloudelliseen asemaan. Myös kuntia koskevat kriisikuntakriteerit määräytyvät pitkälti konsernilukujen valossa. Kokonaisuudessaan Kotkan kaupunkikonsernin tila on vahva konsernitaseeseen kertyneen ylijäämän näkökulmasta, jota on noin 117,3 milj. euroa.

Konserniyhteisöjen ja konsernikokonaisuuden arviointia on hyvä tehdä koko ajan. Kuntien välisessä vertailussa on hyvä muistaa, että kuntien konsernirakenteet poikkeavat merkittävästi toisistaan, ja mahdollisia vertailuja tehtäessä on kiinnitettävä huomiota tietojen verrannollisuuteen. Konsernirakenteeseen ja yhtiöiden omistusjärjestelyihin tulemme tulevana vuonna paneutumaan myös tulossa olevan hankintalain sidosyksikköjen vähimmäisomistusvaatimusta koskevan uudistuksen myötä.

Monista haasteista huolimatta meidän on pidettävä yllä positiivista asennetta, uskoa tulevaisuuteen sekä edelleen yhdessä haettava keinoja, joilla pyrimme minimoimaan heikon taloudellisen tilanteen haittavaikutuksia ja luoda niiden avulla kaupungille edellytyksiä kasvulle ja elinvoimalle.

2. TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talous toipuu kauppakiistojen ja epävarmuuden varjossa. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan Suomen BKT kasvaa tänä vuonna 1 prosentin vauhtia. Kasvu nopeutuu ensi vuonna 1½ prosentin tuntumaan ja edelleen hieman vuonna 2027.

Kesän aikana kertyneet tiedot vahvistivat käsitystä, että nimenomaan yksityinen kulutus jarruttaa talouden elpymistä Suomessa. Vaikka kotitalouksien ostovoima kasvaa, pelko työttömyydestä syö kotitalouksien luottamusta tulevaisuuteen. Kuluttamisen sijaan kotitaloudet laittavat normaalia suuremman osuuden kasvavista tuloistaan säästöön.

Yksityiset investoinnit ovat puolestaan kasvaneet varsin reipasta vauhtia viime vuoden lopulta saakka. Tiedot viittaavat siihen, että yritykset uskovat tuotteidensa kysynnän ja tuotantonsa kasvavan tulevaisuudessa.

Näin valtiovarainministeriökin arvioi ennusteessaan. Erityisesti yksityiset ja julkiset investoinnit kasvattavat kysyntää ja talouden tuotantoa tänä vuonna. Kasvava tuotanto vaatii vähitellen yrityksiin lisää työvoimaa. Kun työllisyys alkaa kasvaa ja työttömyys vähentyä, kotitalouksien kuva tulevaisuudesta kirkastuu. Ne alentavat säästämistään ja kulutus alkaa kasvaa. Ennusteessa näin käy enenevästi vuoden 2026 aikana. Koska kotitalouksilla on runsaasti säästöjä tileillään, kulutuksen kasvu voi vielä yllättää meidät.

Sen sijaan julkinen talous nousee vaivalloisesti syväkyykystä. Julkisen talouden alijäämät sulavat hitaasti ja velka kasvaa suhteessa BKT:hen. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menot, puolustusmenot ja korkomenot, kasvavat nopeaa vauhtia – jälkimmäiset pitkälti Venäjän hyökkäyssodan sekä siitä eskaloituneen inflaation ja korkojen nousun seurauksena.

Kokonaisuus vaatii seuraavina vaalikausina lisää menojen priorisointia, lisää säästöjä, lisää verotuksen kiristämistä yhtäällä ja kenties keventämistä toisaalla. Tässä on entistä vaikeampi edetä ilman, että julkisen vallan palvelulupaus sovitetaan talouden voimavarojen kasvun asettamaan budjetti-rajoihteeseen. Palvelulupaus on poliittinen arvovalinta.

Lisäksi talouden ja hyvinvointivaltion rakenteita pitää muuttaa edelleen niin, että työtä, osaajia ja pääomaa on tarjolla ja ne liikkuvat entistä tehokkaammin taantuvilta aloilta tuottamattomista kohteista nouseville aloille tuottavampiin kohteisiin.

Monet ovat peräänkuuluttaneet laajaa parlamentaarista yhteisymmärrystä julkisen taloudenpidon tavoitteista pitkällä aikavälillä ja vähintään kahden vaalikauden mittaista raamia julkiselle taloudenpidolle. Kukin hallitus valitsisi ohjelmassaan omat toimensa tämän raamin puitteissa.

[\(Taloudellinen katsaus syksy 2025 - Valtiovarainministeriö\)](#)

2.2 Kuntatalous

Kuntien taloustilanne heikkeni odotetusti vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna. Heikentymistä selittää pääosin se, että vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vahvistivat merkittävästi taloutta niin kunnissa kuin kuntakonserneissakin. Vuoden 2024 tilanne oli kuitenkin parempi kuin mitä vuoden takaisessa kuntatalousohjelmassa ennakoitiin.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni yli 800 milj. eurolla noin 5,86 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot, mutta ei kasvaneita nettoinvestointeja. Negatiivisen vuosikatteen kuntakonsernien määrä (9) pysyi kuitenkin edellisvuoden tapaan vähäisenä. Pääministeri Orpon hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on yhteensä noin 200 milj. euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2026.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Vuonna 2025 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,8 prosenttia, vuonna 2026 3,2 prosenttia ja vuonna 2027 nousu kiihtyy 3,9 prosenttiin. Tämä kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan reippaasti vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleen neuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee, sillä vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta painuu painelaskelmassa -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja edelleen -1,5 mrd. euroon vuonna 2027.

Laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä tarkastelujakson alussa, mutta maltillistuu vuoteen 2029 mentäessä. Isoimmat korotuspaineet kohdistuvat painelaskelman perusteella vuosiin 2026 ja 2027 ja koskevat kaikkia kuntakokoryhmiä. Korotuspaine kasvaa lähivuosina erityisesti väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa, joissa veroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nyt valtakunnallista keskitasoa korkeammat. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä.

2.3 Kotkan kaupungin kehitys

Työllisyystilanne. Kaakkois-Suomessa oli elokuun lopussa 15 950 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä on 1303 henkilöä (+9 %) suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 311 127. Luku on 11 % suurempi kuin vuosi sitten.

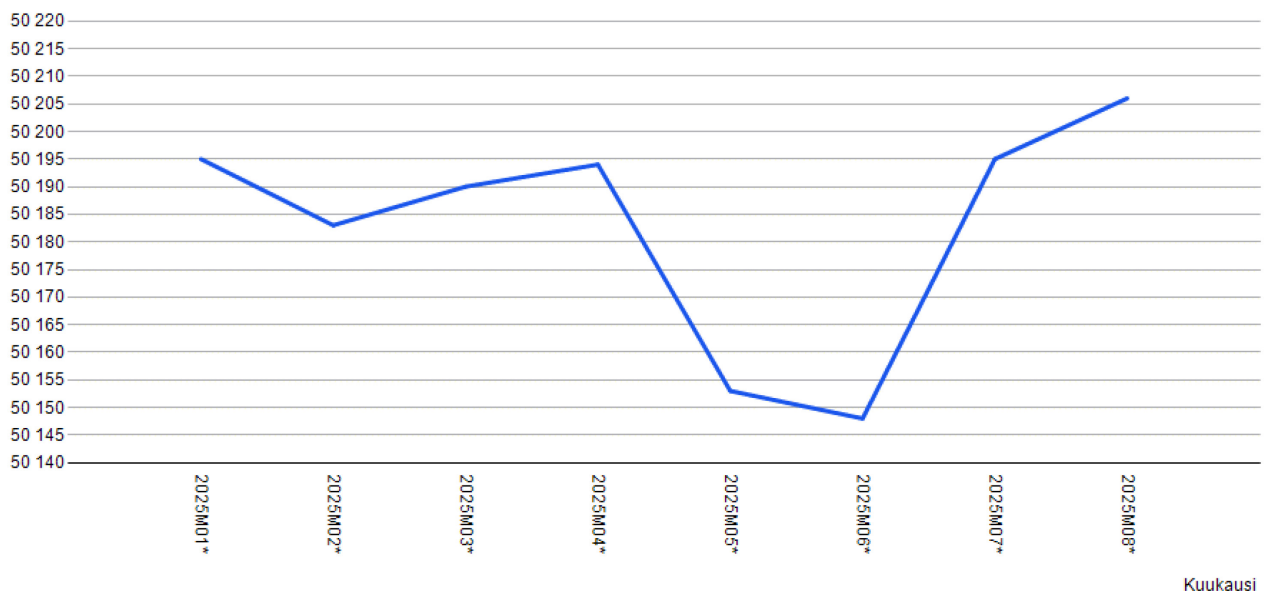
Lomautettujen määrä on laskenut vuodentakaisesta hieman. Elokuun lopussa Kaakkois-Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 1011, mikä on prosentoin (-6 hlöä) vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Heinäkuuhun verrattuna lomautettuja oli 188 henkilöä vähemmän (-16 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kaakkois-Suomessa 12,7 %. Kymenlaaksossa osuus oli 13,0 % ja Etelä-Karjalassa 12,2 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli 11,5 %. Kunnittain tarkasteltuna korkeimmat työttömyysasteet olivat Imatralla (14,6 %) ja Kotkassa (14,4 %), matalin Luumäellä (8,6 %). Tiedot ilmenevät KEHA-keskuksen Työnvälitystilastosta.

[\(Työllisyyskatsaus Elokuu 2025\)](#)

Väestökehitys, tilastokeskuksen ennakkotilasto 08/2025:

Väestörakenteen ennakkotiedot muuttujina Kuukausi. Kotka, Yhteensä, Yhteensä, Väkiluku.

Kotkan kaupungin väestön negatiivinen kehitys on taittunut ainakin hetkellisesti aikavälillä 1–8/2025. Elokuun 2025 ennakkotilasto (50 206) on lähellä 31.12.2024 tilannetta 50 210.

2.4 Kotkan kaupunkistrategia 2035

Kotkan kaupunkistrategia 2035

Kotkan kaupunkistrategiassa on kolme painopistettä.

Painopisteen **Hyvinvoiva Kotka** strategiset tavoitteet:

1. Varmistamme toimivan, turvallisen ja laadukkaan arjen kaikenikäisille.
2. Rakennamme yhteistyöllä vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Painopisteen **Osaava Kotka** strateginen tavoite:

3. Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Painopisteen **Yrittävä Kotka** strategiset tavoitteet:

4. Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen.
5. Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Poikkileikkaavia teemoja on kolme:

- Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö
  - Kestävä kehitys
- Kokonaisturvallisuus ja varautuminen

Strategisia tavoitteita tukevat toimenpiteet:

1. Varmistamme toimivan, turvallisen ja laadukkaan arjen kaikenikäisille:

1.1 Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.

1.2 Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.

1.3 Tuemme nuorten hyvinvointia: kehitämme vapaa-ajan vietto- ja harrastamismahdollisuuksia. Rakennamme tapoja kehittää palveluja yhdessä nuorten kanssa sekä lisäämme yhteistyötä muiden hyvinvointia edistävien tahojen kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

1.4 Kehitämme kestävästä liikkumista: parannamme toimivaa ja saavutettavaa joukkoliikennettä sekä edistämme kävelyä ja pyöräilyä, jotka tukevat asukkaiden esteetöntä arkea ja kestävästä liikkumista.

1.5 Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.

1.6 Edistämme kulttuurihyvinvointitoimintaa: kehitämme kulttuuripalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta ja moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

2. Rakennamme yhteistyöllä vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä

2.1 Hyödynnämme Kotkan puistopääkaupunkimainetta ja vesistöjä: kehitämme ja vaalimme Kotkan ainutlaatuisia, Suomen parhaina palkittuja puistoalueita sekä tuomme esiin Kymijoen ja saariston mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille vahvistaen Kotkan vetovoimaa ja viihtyvyyttä.

2.2 Edistämme kestävästä kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastonmuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana jokapäiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.

2.3 Kehitämme asumisen vetovoimaa ja kulttuurikohteita: kehitämme viihtyisiä asuinympäristöjä ja keskustojen kaupunkikuvaa korkeatasoisella kaupunkisuunnittelulla koko kaupungin alueella. Nostamme Ruotsinsalmen kaksoislinnoituksen ja Kantasataman profiilia merkittävinä matkailu- ja

kulttuurikohteina. Kehitämme lisäksi Alvar Aallon Sunilaa vetovoimaisena asuin- ja matkailukohteena.

2.4 Toimimme mahdollistajana monipuoliselle kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumatarjonnalle: kehitämme kulttuuripalveluita ja tuemme kaupunkikonsernin kulttuurilaitoksia. Vahvistamme kulttuurin, luovan talouden, liikunnan ja urheilun roolia kaupunkimme vetovoimassa ja yhteisöllisyydessä. Edistämme laajenevaa tapahtumatoimintaa, kärkenä Kotkan Meripäivät. Hyödynnämme Satama Areenaa tapahtumateollisuuden paikkana.

3. Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa ja tulevaisuutta

3.1 Vahvistamme Kotkaa koulutuskaupunkina: varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus sujuvaan ja laadukkaaseen oppimispolkuun varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Luomme yhteyksiä koulutusasteiden välille, jotta siirtymät ovat sujuvia ja oppimisen jatkuminen on turvattua.

3.2 Kehitämme oppimisympäristöjä: tuemme ajanmukaisten, turvallisten ja saavutettavien oppimisympäristöjen kehitystä varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Varmistamme kaksikielisen suomi–englanti -opetuksen järjestämisen. Kehitämme vuorovaikutusta ja erilaisia älykästä teknologiaa hyödyntäviä oppimismenetelmiä.

3.3 Edistämme elämänlaajuista oppimista: rakennamme kaikille ikäryhmille sopivia oppimispolkuja, jotka vastaavat muuttuvan työelämän ja arjen tarpeisiin.

4. Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen

4.1 Monipuolistamme ja uudistamme yritystoimintaa: kehitämme edellytyksiä monipuolisen elinkeinorakenteen muodostamiseksi. Luomme yrittäjämönteisen ympäristön tiivistämällä kaupungin ja yritysten yhteistyötä. Edistämme yritysten ja startupien kasvua ja kansainvälistymistä sekä matkailualojen ja luovan talouden kehittymistä mm. yrityskeskuksen kautta.

4.2 Kehitämme satamaa ja satamasidonnaisia toimintoja: turvaamme kaupungin toimin ja konserniohjauksella HaminaKotka sataman kilpailukyvyn ja houkuttelemme uusia investointeja logistiikan, teknologian ja teollisuuden aloilla.

4.3 Tavoittelemme puhtaan siirtymän investointeja: edistämme erityisesti maanhankinnalla ja kaavoituksella sekä invest-in -toiminnalla akkuteollisuutta, datacentereitä ja biopolttoaineita tai vetyteknologiaa hyödyntävää teollisuutta sekä muita kestäviä kasvualoja. Huolehdimme kaavoitus- ja lupa-asioiden sujuvuudesta.

5. Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista

5.1 Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.

5.2 Järjestämme työllisyys- ja elinkeinopalvelut, jotka vahvistavat työllisyyttä ja paikallista elinvoimaa: tarjoamme yksilöllisiä ja saavutettavia työvoimapalveluja sekä tuemme työnantajia osaavan työvoiman saamisessa.

5.3 Tuemme työ- ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa: lisäämme Kotkan houkuttelevuutta kansainvälisille osaajille, tarjoamme viihtyisän ja elävän asuinympäristön tänne muuttaville sekä tukea kotoutumiselle.

5.4 Edistämme yliopisto- ja korkeakoulutuksen tarjontaa sekä TKI-toimintaa Kotkassa: tavoittelemme yliopistokoulutuksen saamista Kotkaan, vahvistamme ammattikorkeakoulun asemaa ja tuemme tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Hyödynnämme Merikotkan, ELIn (European Logistics Institute, XAMK) ja muiden paikallisten toimijoiden osaamista innovaatioiden ja kokeilujen edistämiseksi.

Poikkileikkaavat teemat

1. Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

2. Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

3. Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoii ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.

Mitä Kotkaan kuuluu?

Kotkan nettomuuton trendi on ennusteen mukaan positiivinen, 296 (1–8/2025). Tässä on lisäystä edelliseen vuoteen +69. 😊

Meitä kotkalaisia on 50 206. Väestön väheneminen johtuu pääasiassa alhaisesta syntyvyydestä ja ikääntyvästä väestörakenteesta. 😞

Opiskelijoita kaupungissa on 9 437 (2024). 😊

Kotkassa asuu 2 178 alle kouluikäistä lasta. Lapsia syntyi 1–8/2025 182 kpl. 😞

Vähintään kerran viikossa harrastavia nuoria Kotkassa on 95 %. 😊

Elämänlaatunsa Kotkassa hyväksi kokee 49,7 % asukkaista. 20–64-vuotiaista tyytyväisiä on 50,4 %, yli 65-vuotiaista 48,5 %. ❤️

Asuminen Kotkassa on melko edullista. Keskihinta vuokra-asunnossa on 12,8 €/m². ❤️

Työllisyysaste kaupungissa on 67,4 %. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on 4,8 %. 😞

Nuorisotyöttömyysaste oli 18,3 % v. 2024.

Avoimia työpaikkoja huhtikuussa 2025 oli 192 kpl. Määrä laski 20 % vuoden takaiseen verraten.

Uusia yrityksiä Kotkassa aloitti 2024 edellisvuotta enemmän, 58 kpl. 👍

Kymenlaaksossa tehdään laajaa yhteistyötä TKI-toiminnan tehostamiseksi. T&K-menot Kymenlaaksossa olivat 38,5 M€ (2022).

Satama on aina ollut kaupungin sydän. Satamaliikenteen volyymi oli 7,1Mtn ajalla 1–6/2025.

Kotka on viihtyisä kaupunki myös matkailijoille. Välittömät matkailutulot olivat vuonna 2023 yhteensä 61,7 miljoonaa euroa ja kokonaisvaikutukset 77,4 miljoonaa euroa. Nousua edellisvuoteen oli 1,8 prosenttia. 😞

Kestävä kehitys on meille tärkeää. Vuonna 2023 Kotkan kokonaispäästöt olivat 228,9 kilotonnia CO₂e. Suhteutettuna asukasluvuun päästöt olivat 4,5 tonnia CO₂e. Arvo laski 51 % vuoteen 2010 nähden. ❤️

2.5 Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet talousarviovuodelle

Hyvinvoiva Kotka				
Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2029
1. Varmistamme toimivan, turvallisen ja laadukkaan arjen kaikenikäisille	HYTE-kerroin	66	67	67
2. Rakennamme yhteistyöllä veto-voimaista ja viihtyisää elinympäristöä	Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä.	10	12	
	Green Flag -puistojen määrä.	5	5	5
	Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo.	3,69	3,7	3,7

Osaava Kotka				
Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2029
3. Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa ja tulevaisuutta	Väestö koulutusasteen mukaan.	Korkea-asteen koulutettuja 18,6 %	18,7 %	19 %

Yrittävä Kotka				
Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2029
4. Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen	Aloittaneet yritykset	58, Q4 2024 238, 2024	257	350
	Avoimen sektorin työpaikat	62,6 %, 2023	63,5 %	67 %
5. Parannamme työvoiman saatuutta ja osaamista	20–64-vuotiaiden työllisyysaste	68,6 %, 04/2025	69 %	70 %
	Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)	27,2 %	26 %	22 %

POIKKILEIKKAAVIEN TEEMOJEN MITTARIT				
TEEMA	Mittari	Lähtötaso	Tavoite 2026	Tavoite 2029
Tasapainoinen talous ja osaava henki- löstö	Kriisikuntakriteerit	1/6	1/6	0/6
	Henkilöstön suositteluindeksi	79,7 % (2024)	80 %	80 %
Kestävä kehitys	Kokonaispäästöt asukasta kohden t CO ₂ e/asukas	4,5 (2023)	4,4	4,2
Kokonaisturvallisuus ja varautuminen	Kaupungin turvallisuustilanne: Poliisin häiriöindeksi	147 (2024) 256,9 1–7/2025	173	alle maan keskiarvon
	Asukkaiden kokema turvallisuus, turvallisuusky- sely	83 % asukkaista kokee asuinalueensa turvalliseksi (2024)	kysely toteutetaan 27/28	85 %

2.6 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja konsernin johtamis- ja hallinto- järjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seuranta, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on vahvistaa hyvää hallintoa ja yhdenmukaistaa johtamista sekä varmistaa, että kaupungille ja konsernille asetetut tavoitteet saavutetaan, ja toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toiminnan järjestämisen.

Kaupunginvaltuuston 23.1.2023 § 4 hyväksymien Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaan Kotkan kaupungissa riskit jaetaan neljään (4) luokkaan: Strategisiin, Operatiivisiin, Taloudellisiin ja Vahinkoriskeihin. Luokituksen lisäksi tunnistetuista riskeistä arvioidaan niiden toteutumisen todennäköisyys sekä seurausten vaikutukset.

Riskit voivat kohdistua kuntaan, henkilöstöön, kuntalaisiin, asiakkaisiin ja erilaisiin sidosryhmiin. Ne voivat uhata toiminnan lainmukaisuutta, tuloksellisuutta, varojen ja omaisuuden asianmukaista hallintaa, johtamisen edellyttämän tiedon riittävyttä ja oikeellisuutta. Riskit voivat olla sisäisiä ja/tai ulkoisia. Mahdollisuuksia aktiivisesti hyödyntämällä Kotkan kaupunki voi vaikuttaa paikallistalouden kilpailukykyyn, hyödyntää vahvuuksiaan, kehittää palvelutuotantoaan ja tuottaa lisäarvoa kuntalaisille. Pääpaino riskienhallinnassa on aina ennakoivissa toimenpiteissä.

Strategisiin tavoitteisiin kohdistuvat riskit arvioidaan kaupunkiorganisaation talousarvioprosessissa kolme kertaa vuodessa: talousarvio-, osavuosiseuranta- ja tilinpäätös vaiheissa. Strategisessa ja operatiivisessa johtamisessa tarvittavaa osallistavaa riskienarviointia tehdään raportointiajankohden lisäksi jatkuvan seurannan periaatteella. Konserniyhtiöiden riskien raportointi toteutetaan talousyksikön toimesta omana prosessinaan.

3. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTELUT

3.1 Toimintaympäristön muutokset

Kunnan rahoitus pohja muodostuu toimintatulojen lisäksi valtionosuus- ja verotulorahoituksesta. Valtionosuusrahoituksessa on tapahtunut viime vuosien Sote - ja TE-palveluiden uudistuksesta johtuen huomattavia muutoksia, mikä vaikeuttaa valtionosuuksien vuosikohtaista vertailua.

Valtiovarainministeriö on 2023 asettanut kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän. Työryhmän tehtävänä on arvioida kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita suhteessa kuntien tehtäviin ja toimintaympäristön muutoksiin, arvioida eri ratkaisuvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia taustaselvityksiin perustuen sekä laatia hallituksen esitysluonnos järjestelmän muutostarpeista. Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväätistuntokaudella 2026. Uudistus tulisi voimaan vuoden 2027 alusta lukien.

Kuntalain mukaan talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelmakauden on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Valtionosuudet taloussuunnittelukaudelle 2027–2028 on arvioitu säilyvän vuoden 2026 tasolla, koska valtionosuusuudistuksen kuntakohtaisesta tasosta ei ole käytettävissä mitään arviota. Tämä valtionosuuksien määrään kohdistuva epävarmuus on tunnistettava arvioitaessa kunnan tasapainotilaa taloussuunnittelukauden lopussa.

Kunta-alalle laadittiin toukokuussa 2025 kolmevuotinen palkkaratkaisu. Nykyinen sopimuskausi päättyy 29.2.2028. Talousarviovalmistelussa on huomioitu sopimuskauteen sisältyvät palkankorotukset.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.2.2025 hyväksynyt Kotka 2035 -kaupunkistrategian. Kaupunkistrategian 2035 painopisteinä ovat Hyvinvoiva Kotka, Osaava Kotka, Yrittävä Kotka sekä poikkileikkaavina teemoina Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö, Kestävä kehitys sekä Kokonaisturvallisuus ja varautuminen.

Strategia on perusta kaupungin johtamiselle ja se on talouden suunnittelun ja talousarvion lähtökohta. Kaupungin talousarvio laaditaan toteuttamaan kaupunkistrategiaa.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2024 yhteensä 44,7 milj. euroa. Syyskuun 2025 tuloksen perusteella laaditun ennusteen mukaan kuluvan vuoden tilikauden alijäämä olisi - 5,2 milj. euroa. Mikäli ennuste toteutuu, niin tilikauden kumulatiivinen ylijäämä 31.12.2025 olisi 30,1 milj. euroa.

3.2 Talousarvion valmistelu

Talousarvion 2026 valmistelu on käynnistynyt Kaupunginhallituksen päätöksellä 9.6.2025. Talousarvion 2026 kehysuunnittelun pohjana oli kuluvan vuoden talousarvio (käyttösuunnitelma), johon arvioitiin seuraavan vuoden toiminnan muutoksista aiheutuvat olennaiset euromääräiset muutokset. Kesäkuun kehysvalmistelussa toimintakatteen arvioitiin olevan -145,7 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2026 arvioitiin kesäkuun kehyslaskennassa päätyvän - 7,4 milj. euron tilikauden alijäämään. Verotuloarvio pohjautui Kuntaliiton toukokuussa 2025 julkaisemaan verokehikkoon. Valtionosuudet kesäkuun kehikossa pohjautuivat kesäkuussa 2025 julkaistuihin Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön valtionosuuslaskelmiin.

Kaupunginhallitus hyväksyi talousarvion 2026 ohjeellisen aikataulun ja laadintaohjeet sekä kehysesityksen talousarviovuodelle 2026.

3.3 Toimintakate

Talousarvion sitova toimintakate on ns. ulkoinen toimintakate, joka ei sisällä sisäisiä eriä. Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus. Kuntien toiminnan rahoituspohjasta johdun kunnan toimintakate on negatiivinen.

Talousarvion 2026 valmistelun lähtökohtana oli nykyisten toimintojen toimintakulujen jäädytys vuoden 2025 tasoon. Edellä lausutusta poiketen talousarvioon on jo kehysvaiheessa sisällytetty kustannuseriä, jotka perustuvat lakimuutoksiin tai aiemmin päätettyihin rakenteellisiin ratkaisuihin. Lisäksi kehysvaiheen valmistelussa huomioitiin Kasvatus- ja koulutuslautakunnan henkilöstökulujen työehtosopimuksiin ja omaan palkkaohjelmaan perustuvien palkankorotuksien kasvu kaupunginjohtajan johtoryhmän 2.6.2025 päätöksen mukaisena.

Johtajakokous päätti vielä kokouksessaan 8.9.2025 poikkeuksia edellä mainittuun linjaukseen. Päätös perustui vastuualueiden esityksiin ja toimintakustannusten lisäyspäätökset olivat vajaa 1,4 milj. euroa. Kustannuksista 0,4 milj. euroa on toimintakate vaikuttamatonta, koska vastaava erä lisää toimintatuottojen valmistus omaan käyttöön erään. Kyse on Teknisten palveluiden tuntipalkkalaisten investoinnille kohdistuvien palkkakustannusten kirjaustavan muutoksesta. Tämän lisäksi omistajaohjausjaosto päätti 6.10.2025 nostaa Tapahtumakeskus Oy:lle annettavaa avustusta 1,2 milj. euroa, jonka jälkeen avustuksen kokonaismäärä on 2,9 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2026 toimintakate (ei sis. sisäisiä eriä) on kaupunginjohtajan esityksenä -144,8 milj. euroa. Talousarvion kesäkuun kehukseen verrattuna toimintakate parani 0,8 milj. euroa. Talousarvion 2026 toimintakatteen muutokseen suhteessa kehukseen sisältyy edellä mainitut johtajakokouksen toimintakulujen lisäykset, mutta myös muita lautakuntaakohtaisia muutoksia. Lautakuntaakohtaiset toimitakatteet ja niiden muutokset eri ajankohtina esitetään alla olevassa koontitaulukossa.

KV 8.12.2025:

Kaupunginvaltuuston päätösten jälkeen toimintakate heikkeni - 300,2 t eur ja on talousarviossa 2026 yhteensä - 145,1 milj. euroa.

- toimintatulojen muutokset:
- Hyla: Liikunnan tulojen vähennys vanhenpainvapaalaisille - 3,2 t eur
- Hyla: Liikunnan jäähallin kesäkäytön ajan lisätulot + 13,5 t eur
- Kasko: Opetustoimen iltapäivätoiminnan maksuja ei koroteta - 8,0 t eur
- toimintamenojen muutokset:
- Karala: Teknisen palvelun jäähallin kesäkäytön kustannukset - 20,0 t eur
- Karala: Kaupunkisuunnittelun kaupunkipyöräjärij. ylläpitokust. - 35,0 t eur
- Kasko: Opetustoimen musiikkiopiston vapaapaikkojen lisäys - 12,5 t eur
- Karala: Kaupunkisuunnittelun Karhulan torin WC kustannukset - 3,0 t eur
- Kasko: Opetustoimen resurssiopettajien lisäys - 175,0 t eur
- KH: Nuorten kesätyöpaikkojen lisäys - 33,0 t eur
- Karala: Kaupunkisuunnittelun palveluostojen vähentäminen + 33,0 t eur
- Kasko: Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen lisäys - 57,0 t eur

Edellä luetellut kaupunginvaltuuston käsittelyn mukaiset muutokset on päivitetty alla olevaan taulukkoon.

Kotkan kaupunki (t eur)	TP2024	ENN 2025	Ke-hys2026	TA2026	TA2026 vrt Ke-hys26
Kaupunginhallitus	-19 847	-21 160	-21 489	-22 763	-1 274
josta toimintatuotot	1 102	575	436	436	0
ja toimintakulut	-20 949	-21 735	-21 924	-23 198	-1 274
Ympäristölautakunta	-1 399	-1 150	-1 624	-1 714	-90
josta toimintatuotot	799	1 274	743	758	15
ja toimintakulut	-2 198	-2 424	-2 367	-2 472	-105
Kaupunkirakennelautakunta	-13 096	-15 192	-20 299	-18 616	1 684
josta toimintatuotot	39 781	38 134	36 551	37 702	1 151
ja toimintakulut	-52 877	-53 326	-56 850	-56 318	532
Hyvinvointilautakunta	-17 931	-26 422	-30 149	-29 496	652
josta toimintatuotot	4 396	8 114	5 943	6 804	860
ja toimintakulut	-22 327	-34 537	-36 092	-36 300	-208
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-66 333	-69 015	-72 103	-72 551	-447
josta toimintatuotot	4 290	3 210	3 251	3 130	-121
ja toimintakulut	-70 623	-72 225	-75 354	-75 680	-326
TOIMINTAKATE (toimiel. sitovuustaso)	-118 605	-132 939	-145 664	-145 139	525

KV 8.12.2025 Seuraavan kappaleen teksti on kaupunginhallituksen esityksen mukaisena, eikä tekstiin ole päivitetty kaupunginvaltuuston edellä lueteltuja muutoksia.

Kaupunginhallituksen alaisten toimintojen toimintakatteen muutos suhteessa kehukseen aiheutuu edellä mainitusta Tapahtumakeskuksen avustusmäärärahan muutoksesta (Omistajaohjausjaoston päätös)

Kaupunkirakennelautakunnan toimintakatteen muutoksesta olennaisin on kehysvalmisteluun lisätyn maa-alueiden puhdistamiseen varatun 1,2 milj. euron huomioitta jättäminen. Maa-alueiden puhdistamistarve poistui, koska suunnitellun toiminnan sijoittuminen ko. alueelle peruuntui. Lisäksi kaupunkirakennelautakunnan alaisten toimintojen kirjauskäytänteiden (valmistus omaan käyttöön) muutoksista aiheutuneet euromäärät ovat tarkentuneet talousarviovalmistelun edetessä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimintakuluihin myönnettiin johtajakokouksen päätöksellä lisäystä 0,7 milj. euroa. Toimintakatteen muutokseksi suhteessa kehukseen muodostui kuitenkin -

0,2 milj. euroa, koska varhaiskasvatuksen vastuualueen henkilöstökulujen vuosiarviota on tarkennettu kuluvan vuoden toteuman perusteella pienemmäksi.

Hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen toimintakatteen muutos suhteessa kehykseen aiheutuu valtion korvausten kasvusta kotoutumispalveluihin. Korvaussummaa on tarkistettu uudelleen korvausten piirissä olevien henkilöiden määrän pysyessä arvioitua korkeamana ja hieman lisääntyvän. Tuottojen kasvu liikuntapalveluissa uuden toimintamallin myötä (koulusalien käyttökorvaukset) ei kehysvalmistelussa ollut vielä mukana.

Poikkeamaan toimintakuluissa vaikuttaa mm. johtajakokouksen päätös Meripäivien resurssien lisäämisestä sekä omistajaohjausjaoston linjaus teatterin ja orkesterin avustuserien tarkistuksista. Edellä mainitut lisäyksenä n. 0,3 milj. euroa.

Ympäristölautakunnan toimintamenojen kasvu vastaa johtajakokouksen 8.9. päätöstä. Muutos aiheutuu yksittäisistä pienemmistä kustannuseristä.

Tarkemmat tiedot lautakuntien talousarviovalmisteluun vaikuttavista tekijöistä toiminnan ja talouden osalta esitetään käyttötalouden lautakuntaakohtaisissa esityksissä.

3.4 Toimintatuotot ja toimintakulut

Talousarvion lautakuntia sitova toimintakate muodostuu toimintatulojen ja -menojen erotuksesta. Alla olevassa taulukossa on kuvattuna toimintatuottojen ja -kulujen muodostuminen eri ajankohdina.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuuston päätöksellä talousarviovuoden 2026 toimintatuotot kasvoivat 2,3 t eur ja toimintakulut kasvoivat - 302,5 t eur. Muutokset on lueteltu kohdassa 3.3. Toimintakate.

Muutokset on päivitetty alla olevaan taulukkoon.

KOTKAN KAUPUNKI (t eur)	TP	MTA	ENN 09	KEHYS	TA	TA2026 vrt Ke- hys26
	2 024	2 025	2 025	2 026	2 026	
Myyntituotot	8 788	11 350	12 670	11 267	11 788	521
Maksutuotot	3 231	2 645	3 153	2 634	2 653	19
Tuet ja avustukset	5 113	2 767	3 131	2 607	2 977	370
Muut toimintatuotot	32 467	28 912	31 577	29 550	29 744	194
Valmistus omaan käyttöön	769	1 179	775	865	1 667	802
TOIMINTATUOTOT	50 368	46 853	51 306	46 924	48 829	1 905
Henkilöstökulut	-89 859	-98 693	-96 368	-100 570	-102 676	-2 107
Palvelujen ostot	-41 836	-44 629	-44 291	-46 195	-45 283	913
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 187	-13 568	-12 906	-13 621	-13 241	380
Avustukset	-14 792	-20 396	-19 587	-20 196	-20 835	-639
Muut toimintakulut	-10 300	-12 008	-11 094	-12 006	-11 933	73
TOIMINTAKULUT	-168 973	-189 294	-184 245	-192 587	-193 968	-1 381
TOIMINTAKATE (toimiel. sitovuus- taso)	-118 605	-142 441	-132 939	-145 664	-145 139	525

Toimintatuotot talousarviovuonna 2026 ovat yhteensä 48,8 milj. euroa, kun kuluvaan vuoden ennusteessa toimintatuottojen on arvioitu olevan 51,3 milj. euroa. Talousarviovuoden 2026 kehysesityksessä toimintatuottojen arvioitiin olevan 46,9 milj. euroa, mikä oli 1,9 milj. euroa vähemmän kuin talousarvioesityksessä. Muutoksesta 0,9 milj. euroa aiheutuu Hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen avustustulojen kasvusta, jota on selvitetty edellä kohdassa 3.3. Toimintakatteen muutos.

Toimintatuloihin sisältyy valmistus omaan käyttöön erä, joka kuvaa kunnan omaan käyttöön valmistettavien investointien oman henkilöstön työkustannusten määrää. Talousarviossa 2026 on huomioitu tuntipalkkalaisten investoinneille kohdistettavat työkustannukset valmistus omaan käyttöön erän lisäyksenä. Vastaava euromäärä kasvattaa myös henkilöstökustannuksia, koska vertailuvuoden (ja kehystyöstön) tiedoissa investoinnille kohdistuneet kustannukset ovat sisältyneet henkilöstökulujen vähennyksiin.

Toimintakulut talousarviovuonna 2025 ovat kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen yhteensä - 194,0 milj. euroa, kun kuluvan vuoden toimintakulujen on arvioitu olevan - 184,2 milj. euroa. Kehysvaiheessa toimintakulujen arvioitiin olevan - 192,6 milj. euroa. Kehysvaiheessa linjattiin toimintakulujäädytyksestä, mihin tehtiin poikkeuksia johtajakokouksen 8.9. päätöksellä (kts kohta 3.3.)

Talousarvion kehysvalmistelussa henkilöstökulut esitettiin 100,6 milj. euron suuruisina. Kehysvalmistelussa ei huomioitu Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten mukaisia palkankorotuseriä eikä henkilöstösivukulujen arvioituja muutoksia, koska kehysvalmistelun lähtökohta oli toimintakulujäädytys. Tämä tarkoittaa, että yksittäisiä toimintakulujen eriä ei voi verrata keskenään.

Talousarviossa 2026 henkilöstökulut ovat kaupunginvaltuuston päätösten jälkeen yhteensä 102,7 milj. euroa. Talousarviovalmistelun pohjana olivat palkkakustannukset elokuulta 2025. Kuluvan vuoden palkankorotukset toteutuivat lokakuun 2025 alussa ja nämä korotukset huomioitiin elokuun palkkapiirinnän mukaisesti palkkatietoihin. Talousarviovuoden 2026 palkankorotuksina on huomioitu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset korotukset. Palkan sivukulut on arvioitu valmisteluajankohtana käytettävissä olevin tiedoin.

Palkkakustannusten kasvu sisältää henkilöstösuunnitelman mukaiset henkilöstölisäykset. Lisäksi henkilöstökustannuksiin sisältyvät sijaisvaraukset sekä hankerahoituksella rahoitettavan henkilöstön kustannukset. Hankerahoituksen tuloarvio sisältyy avustustuloihin.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuuston päätöksellä henkilöstökuluihin lisättiin opetustoimen resurssiopettajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja nuorten kesätyöpaikkojen kustannuksia yhteensä - 265,0 t eur. Muiden toimintakulujen lisäksi päätettiin yhteensä - 37,5 t eur, josta - 20,0 t eur jäähallin kesäkäytön kustannuksia.

3.5 Verotulot

VEROTULOT, t eur	TP2024	MTA 2025	ENN 2025	KEHYS 2026	TA2026
Kunnallisverot	107 045	109 795	106 161	111 600	112 381
Kiinteistöverot	17 830	17 988	15 500	17 900	17 000
Yhteisöverot	8 907	8 475	8 270	8 500	8 912
Verotulot yhteensä	133 782	136 258	129 931	138 000	138 293

Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen 2026 verotulokertymän on arvioitu olevan 138,2 milj. euroa, missä on lisäystä kesäkuun kehysarviosta 0,3 milj. euroa. Verotuloarvio pohjautuu Kuntaliiton syyskuussa 2025 julkaistuihin laskelmiin. Veroennustekehikon päivitys perustuu pääosin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikossa on huomioitu toteutuneet verontilitykset elokuuhun 2025 asti sekä syyskuun verontilityksen tilan tiedon per 10.9.2025. Kehikossa on lisäksi huomioitu Verohallinnon 8.9.2025 julkaisemat ennakkotiedot valmistuvista kunnallis- ja yhteisöverotuksista verovuonna 2024. Työllisyysasteen ja siten

palkkatulojen arvoitu kehitys kohenee verkaisemmin kuin mitä kuluvan vuoden alussa on ennakoitu.

Kunnallisverotilitysten arvioidaan toteutuvan talousarviovuonna 112,4 milj. euron suuruisina. Kotkan kaupungin asukaslukumäärän kehitys on ollut positiivisempaa, joten kunnallisveron tuottoa vuodelle 2026 nostaa laskentaan päivitetty arvio kunnan asukasmäärästä vuoden 2025 lopussa. Asukasmäärätiedoksi on arvioitu 49 960 henkilöä, mikä pohjautuu viimeisimpään syyskuun asukasmäärän ennakkotietoon.

Kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän talousarviovuonna 2026 yhteensä 17,5 milj. euroa. Kiinteistöveroarviossa on huomioitu kuluvan vuoden aikana tehdyt edellisten vuosien oikaisuvaatimukset, joiden seurauksena kiinteistöverokannan alaiset kiinteistöjen jälleenhankinta-arvot ovat laskeneet pysyvästi. Kiinteistöveroprosenttien on taloussuunnittelussa arvioitu säilyvän ennallaan.

Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän talousarviovuonna 8,9 milj. euroa. Arvio perustuu Kuntaliiton verokehikkoon, johon on huomioitu yhteisöverokannan jako-osuuden muutos tuoreimman tilaston mukaisena.

Kuluvan vuoden ennusteeseen verotulojen arvioidaan olevan 129,9 milj. euroa. Kunnallisverojen kertymän arvioidaan olevan 111,6 milj. euroa, mikä vastaa Kuntaliiton edellä mainittua verokehikkoa. Niin ikään kehikon mukaisena arvioidaan toteutuvan myös yhteisöverojen tilitykset, ollen 8,3 milj. euroa.

Kiinteistöverojen ennuste perustuu kuluvan vuoden tilitysmääriin. Kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän kuluvalle vuodelle yhteensä 15,5 milj. euroa, mikä on kuluvan vuoden talousarviota - 2,5 milj. euroa pienempi. Aikaisempien vuosien kiinteistöveroihin on kuluvana vuonna kohdistunut olennaisia oikaisuja. Oikaisujen johdosta kuluvan vuoden 2025 kiinteistöverokertymä alenee huomattavasti. Loka -joulukuun tilitysten ei oleteta korvaavan tammi- syyskuun tilitysten vähennystä, vaan arviossa on käytetty edellisen vuoden (2024) loka-joulukuun kertymiä. Kiinteistövero-oikaisujen taustat selvitetään talousarviovalmistelun jälkeen.

3.6 Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET, t eur	TP2024	MTA 2025	ENN 2025	KEHYS 2026	TA2026
Peruspalvelujen valtionosuus	-10 639	-1 227	-1 227	-953	-360
Valtionosuuksien tasaus	8 943	10 396	10 396	12 821	11 618
Järjestelymuutoksen tasaus	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 009	528	528	528	-1 519
Veromenetyksen kompensatio	7 776	4 088	4 088	4 482	4 067
Valtionosuudet yhteensä	5 071	13 785	13 785	16 878	13 806

Kaupunginjohtajan esityksessä talousarviovuoden valtionosuudet ovat yhteensä 13,8 milj. euroa, mikä on kesäkuun kehysarviota 3,1 milj. euroa heikompi.

Talousarvion 2026 valtionosuusarvio perustuu Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaisemaan ennakkolliseen laskelmaan kuntien peruspalveluiden valtionosuuksista vuodelle 2026. Varsinainen valtionosuus muodostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta.

”Peruspalveluiden valtionosuus” tilille kirjataan valtionosuudet ilman verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta. Valtionosuuden tasauksella kuntien valtionosuuksia tasataan verotuloihin perustuvalla tasausmenettelyllä. Laskenta perustuu laskennallisiin verotuloihin ja koko maan keskimääräiseen kunnallisveroprosenttiin. Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmissa Peruspalveluiden valtionosuudella tarkoitetaan kuitenkin euromäärää, joka lasketaan edellä mainittujen lukujen erotuksena.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuuden arvioidaan olevan talousarviovuonna 2026 11,3 milj. euroa, mikä muodostuu kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta ennen tulopohjan tasausta (- 0,4 milj. eur.) sekä verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta (11,6 milj. eur.). Kehysarviossa kunnan peruspalveluiden valtionosuuden arvioitiin olevan 11,9 milj. eur, joten TA26 esitys suhteessa kehysesitykseen on - 0,6 milj. euroa pienempi.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuuden määrään vaikuttaa hallituksen kehysriihessä päätetty 75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus. Leikkaus on noin 2 % kuntien valtionosuuksista ja on Kotkan osalta - 0,2 milj. euroa. Kokonaisuutena peruspalveluiden valtionosuus kuitenkin kasvaa, koska valtionosuuksiin kohdistui positiivinen indeksitarkistus sekä kustannusjaon tarkistus.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen ennen tulopohjan tasausta vaikuttaa olennaisesti sote uudistuksen rahoituksen lopulliset rahoituslaskelmat sekä niiden vaikutusta kompensoivat päätökset. Sote -rahoituserien vaikutus kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen ennen tulopohjan tasausta on Kuntaliiton laatiman erittelytiedon mukaan Kotkalle kokonaisuudessaan – 14,6 milj. euroa, kun kuluvan vuoden osalta vastaava euromäärä on - 15,9 milj. euroa. Osa näistä ns. sote-eristä on siirretty sisällyttäväksi kunnan valtionosuuksien omarahoitusosuuteen (1 548,77 eur per as.) ja osa sisältyy valtionosuuksien lisäyksiin ja vähennyksiin.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ennen tulopohjan tasausta on kasvanut kehysvaiheen arviosta 0,6 milj.euroa, mistä 0,5 milj. euroa aiheutuu valtionosuuksien lisäyksien ja vähennyksien muutoksesta. Lisäyksiin ja vähennyksiin sisältyy kumulatiivinen verotuloihin perustuvan tasauksen neutralisointi, mikä on seurausta valtionosuuteen sisältyvän verotulotasauksen muutoksesta.

Kunnan kuluvan vuoden valtionosuuksiin vaikuttaa olennaisesti Te-palvelu uudistus. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyivät kunnille 1.1.2025 alkaen. Te-palvelut ovat osa kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Kunnille on muodostunut uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtionosuudessa. Kunnille siirtyi myös ELY-kes-

kusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät ja KEHA-keskuksen julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksatustehtävät. Kotkan kaupunki on yhdessä Etelä-Kymenlaakson kuntien kanssa muodostanut Etelä-Kymenlaakson Työllisyysalueen. Työllisyysalueen toiminta ja talous on osa Hyvinvointilautakunnan alaista toimintaa.

Te -palveluiden valtionosuusrahoitus sisältyy kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen ennen tulopohjan tasausta. Peruspalveluiden valtionosuuslaskelmista ei ole enää vuodesta 2026 lähtien eroteltavissa TE-palveluiden rahoitusosuutta. Ainoastaan rahoitusvastuun laajentamisen kompensatio esitetään edelleen erillisenä. Kompensaatiossa on huomioitu kunnan laajeneva rahoitusvastuu työmarkkinatuesta sekä perus- ja ansiopäivärahasta. Kompensatio on kiinteä ja taso vastaa kunnille siirtyvän rahoitusvastuun kustannusta vuoden 2023 toteuman mukaisesti. Kotkan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvauskompensatio on 2,5 milj. euroa. Valtionosuuksien ikärakenteen laskennallisissa kustannuksissa on huomioitu vuodesta 2025 lähtien kunnan 18–64 vuotiainen määrä, mikä on valtionosuuden TE-palveluiden kustannusvastuun muutoksen johdosta käyttöön otettu ”työikäisten ikäryhmäkriteeri”. Lisäksi laskennallisessa osuudessa huomioidaan uutena (vuodesta 2025 lähtien) kriteerinä kunnan työttömien ja palvelussa olevien lukumäärä.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen sisältyy verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus, minkä arvioidaan olevan talousarvio vuonna 2026 yhteensä 11,6 milj. euroa. Kehyslaskennan vaiheessa verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen arvioitiin olevan 12,8 milj. euroa. Kehyslaskennan arvio perustui Kuntaliiton laskelmaan 3.6.2025. Sittemmin on selvinnyt, että Kuntaliiton tasauslaskelmassa oli virheellinen laskentakaava, joka vaikutti kaikkien kuntien tasauslaskemaan. Talousarviossa 2026 on käytetty Kuntaliiton viimeisintä verotuloihin perustuvaa tasauslaskelmaa, joka on julkaistu 6.10.2025. Laskelman verotiedot perustuvat Verohallinnon 29.9.2025 tietoihin vuoden 2024 verotustiedoista. Laskennan ja vuoden 2026 arvion pohjana olevat vuoden 2024 verotulot eivät vielä valmisteluvaiheessa ole lopullisia, vaan laskelmat päivittyvät vielä loppuvuoden 2025 aikana.

Valtionosuuksista on vuodesta 2020 alkaen eriytetty veroperustemuutoksista aiheutuva veromenetysten korvaus. Verotulomenetysten korvauksessa kyse on eduskunnan säätämistä kunnallisveroon tehtävistä vähennyksistä. Nämä pienentävät kunnallisveron tuottoa kunnista riippumattomista syistä. Kaikkia verovähennyksistä johtuvia menetyksiä ei korvata, vaan huomioon otetaan vasta vuodesta 2010 lähtien toteutetut veroperustemuutokset. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Verotulomenetysten korvaus on talousarviossa 2026 huomioitu 4,1 milj. euron suuruisena. Arvio pohjautuu Kuntaliiton ja Valtionvarainministeriön syyskuussa julkaistuihin vuoden 2026 ennakkollisiin laskelmiin. Kevään ennakkollisissa laskelmissa veromenetysten korvaus oli 0,4 milj. euroa suurempi. Vuoden 2026 veromenetysten korvausten määrää vähensi mm. työmarkkinajärjestöjen jä-

senmaksujen verovähennyskelpoisuuden poistuminen, jonka arvioidaan kasvattavan kuntien verotuloja yhteensä 35 milj. eurolla. Veromenetysten korvausta lisäsi työtulovähennyksen kasvattaminen ja lapsikorotus, joiden kokonaisvaikutus valtakunnan tasolla on arvioitu olevan 29 milj. euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksen päätökset eivät ole käytettävissä talousarvion valmisteluhetkellä. Tästä syystä OKM:n valtionosuus on arvioitu Kuntaliiton laskentataulukkoa hyödyntäen, käyttäen muun muassa oppilasmäärä-, kurssimäärä- ja opetustuntitietoja. Talousarviossa OKM:n valtionosuus on asetettu tasolle -1,5 milj. euroa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasmäärät ovat laskeneet merkittävästi, mikä on johtanut muutokseen valtionosuudessa. Lisäksi OKM valtionosuudessa on kasvua 0,6 milj. euroa nuorten lukiokoulutuksessa sekä vähennystä - 0,2 milj. euroa pidennetyssä oppivelvollisuudessa (vaikeimmin vammaiset). Myös kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutukseen on kasvanut ja aiheuttaa OKM valtionosuudessa - 0,4 milj.euron vähennyksen. OKM valtionosuus on kokonaisuudessaan pienentynyt kuluvaan vuoteen verrattuna - 2,0 milj. euroa.

Valtionosuuksien kehitysarvio taloussuunnittelukaudella esitetään kohdassa 2.13.

3.7 Rahoituserät

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT, t eur	TP2024	MTA 2025	ENN 2025	KEHYS 2026	TA2026
Korkotuotot	4 387	5 213	4 983	4 992	4 994
Muut rahoitustuotot	4 518	4 235	4 288	4 118	3 618
Korkokulut	-10 993	-8 964	-8 064	-8 430	-8 859
Muut rahoituskulut	-41	-35	-35	-35	-35
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 129	449	1 172	645	-282

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotukseen sisältyy rahoitustuottoja ja -kuluja - 0,2 milj. euroa.

Kesäkuun kehyslaskennassa rahoituserien arvioitiin olevan talousarviovuonna 0,6 milj. euroa, kun kuluvan vuoden ennusteessa rahoitustuottojen ja -kulujen arvioidaan olevan 1,2 milj. euroa.

Verrattuna kehukseen ovat korkokulut nousseet noin 0,4 milj. euroa.

Kesäkuun kehyksessä lyhyiden lainojen korkokustannukset arvioitiin olevan noin 3,2 milj. euroa, kun nyt lokakuussa arvio on noussut 3,5 milj. euroon. Sekä lainakanta, että korko ovat nousseet.

Korkotuotot koostuvat kokonaisuudessaan konsernin antolainojen tuotoista. Muihin rahoitustuottoihin sisältyy Kotkan Energian osinkotuottoja 3,0 milj. euroa. Osinkotuloja kertynee myös Kuntarahoitukselta 0,35 milj. euroa. Muihin rahoitustuottoihin sisältyy takauksista saatavia provisioita 0,3 milj. Euroa. Muut rahoitustuotot ovat pienentyneet 0,5 milj. euroa koska kesäkuun kehyksessä arvioitu HaminaKotkan Satama oy:ltä saatava swopin palautus ei toteudu.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2026 maaomaisuuden investointimäärärahaa pienennettiin 250,0 t eur ja Katariinan Uimahallille hyväksyttiin - 1,0 milj. euron investointimääräraha. Investointimäärärahan nettokasvu aiheutti rahoituseriin - 0,1 milj. euron lisäkustannuksen.

Muutos on päivitetty edellä olevaan rahoituserien taulukkoon.

Rahoituserien taloussuunnittelukauden tiliryhmäkohtaiset erittelyt esitetään talousarviokirjan lopussa luvussa rahoitus.

3.8 Poistot ja tilinpäätöserät

POISTOT JA ARVONALENTUMISET, t eur	TP2024	MTA 2025	ENN 2025	KEHYS 2026	TA2026
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 965	-16 104	-16 215	-16 851	-16 428
Kertaluonteiset poistot	-1 706	-500	-1 000	-500	-700
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-17 670	-16 604	-17 215	-17 351	-17 128

Suunnitelman mukaiset poistot pohjautuvat kaupunginjohtajan investointiesitykseen. Investointiesitykset vaikuttavat olennaisesti vasta taloussuunnitelmavuosien suunnitelman mukaisiin poistoihin. Kuluvan vuoden investointiennuste perustuu syyskuun investointiseurannan perusteella laadittuun arvioon ja talousarviovuoden poistot on laskettu investointiennusteen mukaisina. Suunnitelman mukaisten poistojen määrän arvioidaan olevan talousarviovuonna - 17,1 milj. euroa. Kesäkuun kehysvaiheessa suunnitelman mukaisten poistojen määrän arvioitiin olevan - 17,3 milj. euroa.

Talousarviovuoden poistoihin on sisällytetty alaskirjausvarausta - 0,7 milj. euroa. Alaskirjauksia toteutetaan toimitilahallinnon alaskirjaussuunnitelman mukaisesti.

Syyskuun ennusteen mukaan kuluvan vuoden poistojen määrä olisi - 17,2 milj. euroa. Ennuste perustuu kuluvan vuoden toteumaan syyskuun loppuun sekä arvioon loppuvuoden investointiennusteen mukaisista aktivoinneista.

Tilinpäätöserissä esitetään aiempien **tilikausien investointivarauksen ns. poistoeron purku**. Poistoeron suuruus perustuu Opintokeskus Karhun investointivarausten purkuun suhteessa vuotuisiin poistoihin.

3.9 Talousarviovuoden 2026 tilikauden yli/alijäämä

Kotkan kaupunki (t eur)	TP2024	ENN 2025	Kehys 2026	TA2026	TA2026 vrt Kehys26
TOIMINTAKATE (toimiel. sitovuustaso)	-118 605	-132 939	-145 664	-145 139	525
Sisäiset erät	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-118 605	-132 939	-145 664	-145 139	525
Verotulot	133 782	129 931	138 000	138 809	809
Kunnallisvero	107 045	106 161	111 600	112 381	781
Kiinteistövero	17 830	15 500	17 900	17 516	-384
Yhteisövero	8 907	8 270	8 500	8 912	412
Valtionosuudet	5 071	13 785	16 878	13 806	-3 071
Rahoitustuotot- ja kulut	-2 129	1 172	645	-282	-927
VUOSIKATE	18 119	11 948	9 859	7 194	-2 665
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 965	-16 215	-16 851	-16 428	424
Kertapoistot ja alaskirj.	-1 706	-1 000	-500	-700	-200
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	449	-5 267	-7 493	-9 934	-2 441
Tilinpäätöserät	113	113	113	113	0
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	562	-5 153	-7 380	-9 821	-2 441
Arvio KUMULATIIVISESTA YLI/ALIJÄÄMÄSTÄ tilikauden lopussa	44 676	39 522	30 065	29 701	

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen talousarviovuoden 2026 tilikauden alijäämä oli – 9,5 milj. euroa. Talousarviovuoden 2026 lopussa kumulatiivisen ylijäämän arvioitiin olevan 30,1 milj. euroa positiivinen.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuuston päätösten jälkeen talousarviovuoden 2026 tilikauden alijäämä on - 9,8 milj. euroa. Kumulatiivisen ylijäämän arvioidaan olevan talousarviovuoden 2026 lopussa 29,7 milj. euroa. Kumulatiivisen alijäämän arvio perustuu syyskuussa laadittuun ennusteseen vuoden 2025 tilikauden tuloksesta.

Tilinpäätöksen 2024 kumulatiivinen ylijäämä on 44,7 milj. euroa. Syyskuun 2025 tietojen perusteella laaditun ennusteen mukaan tilikauden 2025 alijäämä olisi - 5,2 milj. euroa. Tilikauden arvioidun alijäämän jälkeen kumulatiivisen ylijäämän arvioidaan olevan talousarviovuoden 2026 alussa 39,5 milj. euroa. Kun tähän lisätään arvioitu talousarviovuoden alijäämä - 9,5 milj. euroa, niin talousarviovuoden 2026 lopussa kumulatiivinen ylijäämä on alentunut 30,1 milj. euroon.

3.10 Taloussuunnitelman laadinta

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnittelukauden valmistelua tehdään tilanteessa, jossa tuleviin vuosiin kohdistuu merkittäviä epävarmuustekijöitä, joita on jo kuvattuna kohdassa 2.1. Toimintaympäristön muutokset.

Taloussuunnittelukauden valmistelu pohjautuu talousarviovuoden 2026 suunnitteluun. Taloussuunnittelukauden kustannustaso on jäädytetty talousarviovuoden tasolle.

Talousarviovuoden verotulojen kehitys on laadittu käyttäen 9,4 % suuruista kunnallisveron tuloveroprosenttia.

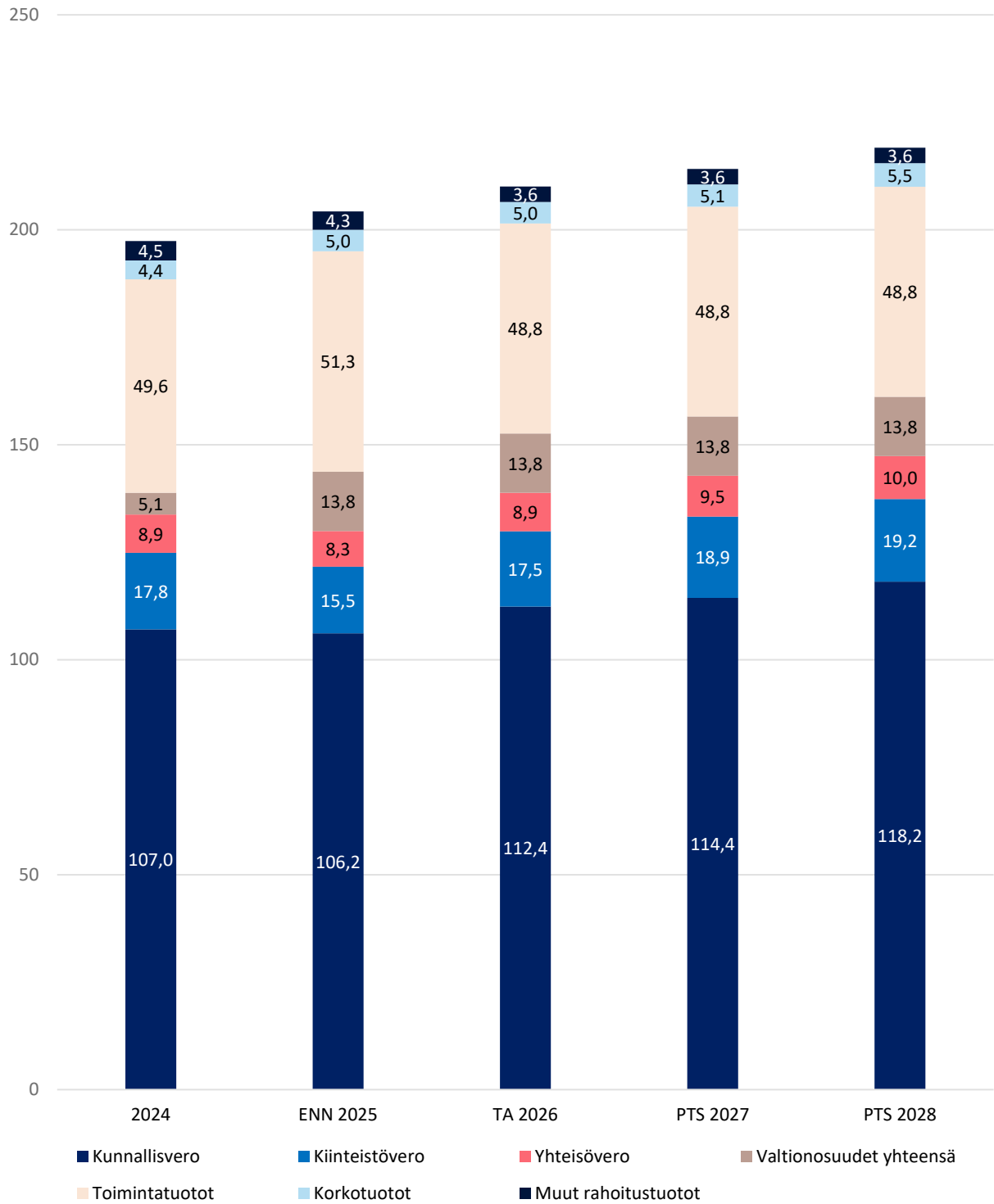
Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen käynnistyi syksyllä 2023. Hallitusohjelman kirjauksen mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uuden rahoitusjärjestelmä on määrä tulla voimaan 1.1.2027. Uudistus on tarkoitus toteuttaa kustannusneutraalisti ts. olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen kuntien kesken. Talousarviovuoden ja taloussuunnittelukauden rahoituslaskelma esitetään talousarviokirjan laskelmaosiossa kohdassa 10.1. Kaupungin taloussuunnitelma ja rahoituslaskelma.

3.11 Kokonaistuottojen kehitys taloussuunnittelukaudella

Kokonaistuottojen kaaviossa esitetään kunnan kaikki tulolähteet. Kuluvan vuoden ennusteena esitetään syyskuun toteumatiedon perusteella arvioitu päivitetty ennuste.

Kokonaistuottojen eri tekijöiden muodostuminen ja perusteet esitetään erillisin taulukoin seuraavissa kappaleissa.

KOKONAISTUOTOT, milj.eur

3.12 Taloussuunnittelukauden toimintakate

Taloussuunnitteluvuosilla jatkuu toimintakulujen jäädytysperiaate, mistä syystä toimintakatteen muutos suhteessa talousarvioon on vähäinen.

Kotkan kaupunki, tuhat eur	TP2024	ENN 2025	Ke-hys2026	TA2026	TS2027	TS2028
Kaupunginhallitus	-19 847	-21 160	-21 489	-22 763	-22 530	-22 330
Ympäristölautakunta	-1 399	-1 150	-1 624	-1 714	-1 714	-1 714
Kaupunkirakennelautakunta	-13 096	-15 192	-20 299	-18 616	-19 671	-17 192
Hyvinvointilautakunta	-17 931	-26 422	-30 149	-29 496	-29 507	-29 507
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-66 333	-69 015	-72 103	-72 551	-72 618	-72 365
TOIMINTAKATE (toimiel. sitovuustaso)	-118 605	-132 939	-145 664	-145 139	-146 040	-143 108

Toimintakatteeseen sisältyviin toimintatuottoihin ei ole huomioitu varovaisuuden periaatteella mm. vuokratulojen kasvuja, koska indeksikorotuksia ei arvioida syntyvän.

Kotkan kaupungin alueelle sijoittuvien uusien yritystoimintojen vaikutusta kaupungin maanvuokratuloihin ei ole sisällytetty taloussuunnittelukausille niihin sisältyvien epävarmuuksien johdosta. Toimitilahallinnon näköpiirissä ei ole muutoksia taloussuunnittelukauden 2027–2028 ulkoisiin vuokratuloihin. Muutokset ovat kohdistuneet jo talousarviovuodelle 2026.

Toimintakulujäädytyksestä johtuen taloussuunnittelukauden toimintakulujen suunnittelussa ei ole tarkennettuna toimintakuluerien jakautumista mm. henkilöstökuluihin ja palveluiden ostoihin. Henkilöstökuluihin kohdistuu työehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia, joiden vaikutukset on laskettu olevan vajaa 0,8 milj.euroa per vuosi vuoden 2026 henkilöstökustannusten ja henkilöstövahvuuden perusteella. Toimintakulujäädytys tarkoittaa, että henkilöstökulujen työehtosopimusten mukaisten kustannusten kasvu on kompensoitava muista kustannuseristä.

Taloussuunnittelukauden toimintakustannuksiin on kuitenkin huomioitu toimitilahallinnon olennaisia kustannusmuutoksia. Kustannusmuutokset aiheutuvat kouluverkon muutoksista. Lisäksi vuoden 2027 toimintakuluihin on sisällytetty Metsolan XAMK vanhan kampuksen purkukustannuksia 2,0 milj. euroa sekä purkamisen jälkeisten ylläpitokustannusten laskuna vajaa - 0,4 milj.euroa.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuuston päätöksellä taloussuunnitteluvuosien 2027 ja 2028 käyttötalouteen tehtiin seuraavat muutokset:

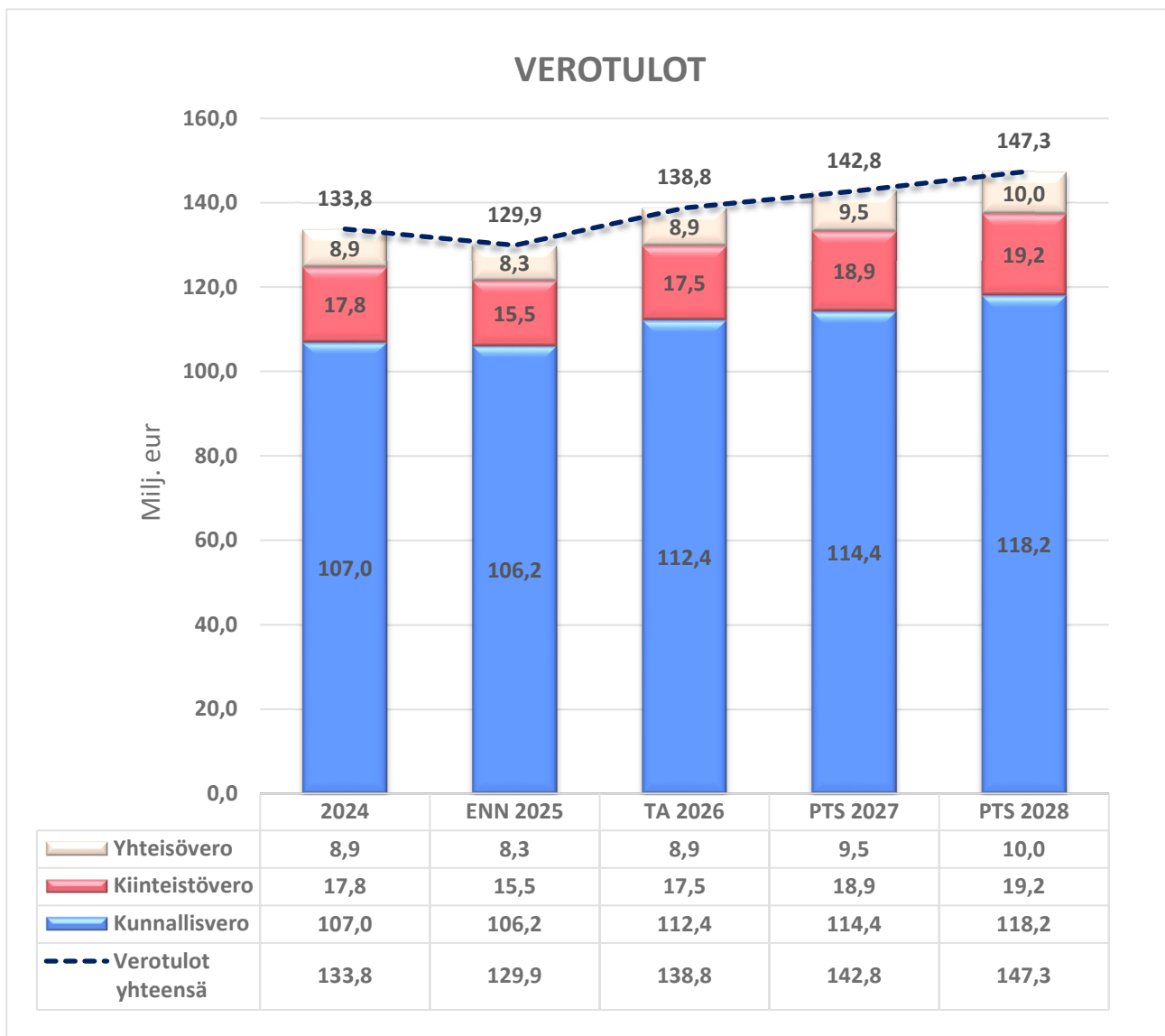
- toimintatulojen muutokset:
- Kasko 2027: Opetustoimen iltapäivätoiminnan maksuja ei koroteta - 8,0 t eur
- toimintamenojen muutokset:
- Karala 2027: Kaupunkisuunnittelun kaupunkipyöräjärij. ylläpitokust. - 35,0 t eur
- Kasko 2027: Opetustoimen musiikkiopiston vapaapaikkojen lisäys - 12,5 t eur
- Karala 2027: Kaupunkisuunnittelun Karhulan torin WC kustannukset - 3,0 t eur

- Kasko 2027: Opetustoimen resurssiopettajien lisäys - 245,0 t eur
- Kasko 2027: Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen lisäys - 57,0 t eur
- Kasko 2028: Opetustoimen musiikkiopiston vapaapaikkojen lisäys - 12,5 t eur
- Karala 2028: Kaupunkisuunnittelun Karhulan torin WC kustannukset - 3,0 t eur
- Kasko 2028: Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen lisäys - 57,0 t eur

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti investointimäärärahojen muutoksista, jotka esitetään kohdassa 3.19 Investoinnit.

3.13 Verotulojen kehitys taloussuunnittelukaudella

Taloussuunnittelukauden verotilitykset on arvioitu Kuntaliiton syyskuussa 2025 julkaiseman kunta-kohtaisen verokehikon pohjalta.

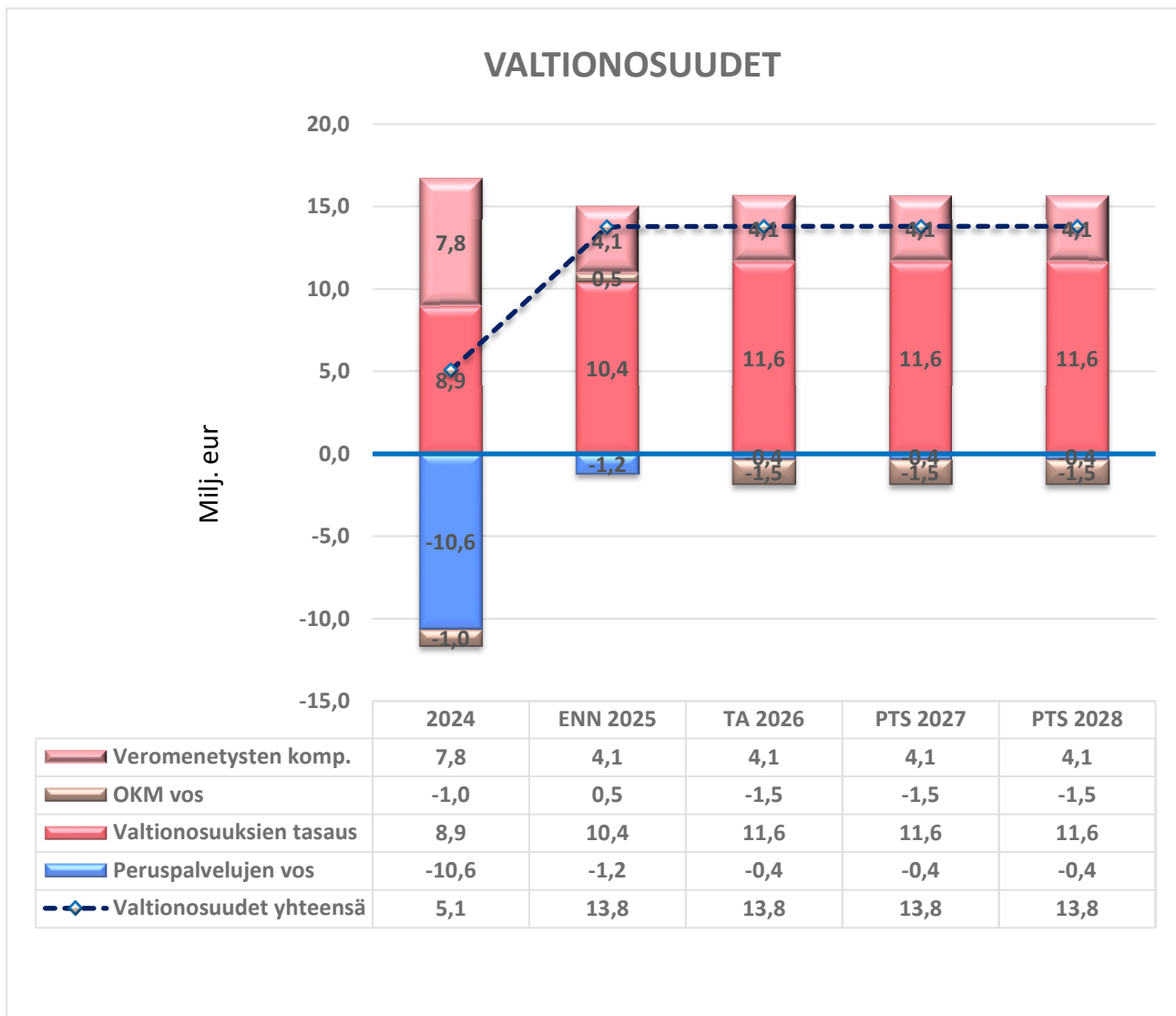

Kunnallisveron kertymään on arvioitu Kuntaliiton verokehikkoa positiivisempi väestön kasvu. Kunnan asukasmäärän laskun oletetaan hidastuvan uusien elinkeinohankkeiden myötä, mitä tukee kulluvan vuoden väestökehitys. Yhteisöveron tuottoa kasvattaa vähäisesti talousarviovuodelle arvioitu jako-osuuksien kasvu. Yhteisöveroarvioon sisältyy paljon epävarmuutta.

Taloussuunnittelukauden kiinteistöverokertymään on arvioitu akkumateriaalitehtaan valmistumisesta aiheutuvat kiinteistöverojen kasvut, mutta myös kulluvan vuoden tilityksiin vaikuttaneet edellisten tilikausien oikaisut. Edellä mainittujen erien yhteisvaikutuksena kiinteistöverojen arvioidaan olevan taloussuunnitteluvuosilla n. 19 milj. euroa.

3.14 Valtionosuuksien kehitys taloussuunnittelukaudella

Taloussuunnittelukauden valtionosuuksien arviointi on poikkeuksellisen haasteellista. Taloussuunnittelua on tehty tilanteessa, jossa valtionosuusjärjestelmää ollaan muuttamassa ja sen johdosta arviota valtionosuuksien kuntakohtaisesta tasosta taloussuunnitteluvuosille ei ole saatavissa.

Valtionosuusuudistuksesta ei ole talousarvion valmisteluvaiheessa saatavissa mitään lisätietoa, joten valtionosuuseurojen arviointi suuntaan tai toiseen on haasteellista. Ennakkotietojen mukaan

valtionosuusuudistus vaikuttaa eri kuntiin toisistaan poikkeavasti, vaikka valtakunnantasolla valtionosuuden kokonaiskustannuksiin ei ole tulossa muutosta. Taloussuunnittelukauden kunta-kohtaisista valtionosuuksista ei ole saatavissa mitään ennakkollista laskentaa.

Valtionosuuksien taloussuunnittelukauden arvioissa on edellä mainitusta syystä pitäydytty talousarviovuoden valtionosuustasossa.

Taloussuunnittelukauden OKM valtionosuutena käytetään talousarviovuoden 2026 arviota - 1,5 milj. euroa. OKM valtionosuuslaskentaan sisältyy huomattavaa epävarmuutta johtuen etenkin valmistavan opetuksen oppilasmäärän heilahteluista ja kyseisen valtionosuusrahoituksen rakenteesta. Ko. OKM vos erää korjataan takautuvasti lopullisten oppilasmääräilmoitusten perusteella useiden vuosien viiveellä.

3.15 Kaupungin rahoitustarpeet ja lainanotto

Talousarviovuoden lainakannan arvioidaan päätyvän 388 milj. euroon, kun kuluvan vuoden ennusteessa lainakannan arvioidaan olevan 359 milj. euroa. Lainakannan kasvu aiheutuu kaupungin tulo-rahoituksen ylittävistä investoinneista sekä osin emon edelleen lainauksesta tyttärille.

Talousarviovuoden toiminnan rahavirran on arvioitu olevan 7,6 milj. euroa. Nettoinvestointien määrä talousarviovuodelle on 39,7 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen - 32,0 milj. euroa, mikä on huomioitu rahoituserien suunnittelussa.

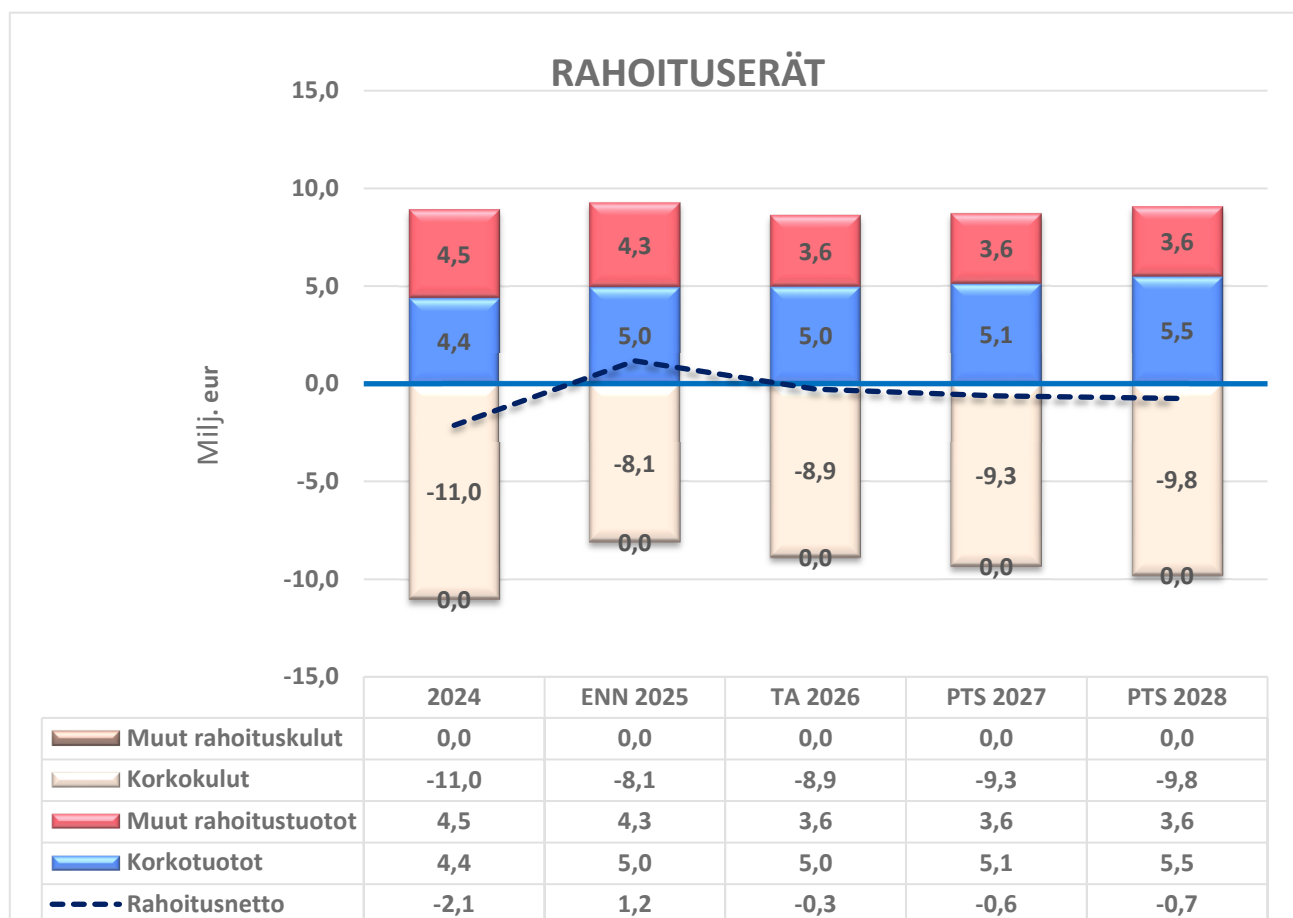
Talousarviovuoden rahoitustuotot ja -kulut (rahoitusnetto) ovat -0,2 milj. euroa, mikä sisältää osinkotuloja ja muita omistajilleen tuloutettavia eriä 3,0 milj. euroa. Talousarviovuoden korkokulujen määrän arvioidaan olevan 8,8 milj. euroa, mikä on 0,7 milj. euroa suurempi kuin kuluvan vuoden ennusteessa.

Taloussuunnitteluvuosien osinkotulojen on arvioitu pysyvän talousarviovuoden tasossa. Korkokustannuksien kehitys on arvioitu valmisteluhetken korkomarkkina-arvioiden mukaan. Arviot voivat muuttua merkittävästi korkomarkkinoiden epävarmuuden takia. Suojaamistarkoituksessa otettujen johdannaisten korkokulut ja -tuotot on vuodesta 2020 lähtien kirjattu rahoituskustannusten sijaan korkokuluihin. Taloussuunnitteluvuosina kaupungin velkamäärä lisääntyy, koska investointitasoa on pidetty korkeana suhteessa saatavissa olevaan tulo-rahoitukseen. Lainakantaa nostaa Karhulan koulukeskuksen rahoituksen siirtyminen leasing-rahoituksesta taserahoitukseen.

Taloussuunnitteluvuosien rahoituserien arvot (ks. kaavio alapuolella) perustuvat kaupungin lainakannan tuleviin muutoksiin, investointeihin sekä suunniteltuihin antolainoihin tytäryrityksille. **KV 8.12.2025** Kaupunginvaltuusto päätti taloussuunnittelukausien toimintakatteeseen lisäkustannusta yhteensä - 0,7 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston päättämien investointimäärärahojen muu-

tokset vuosille 2026–2028 olivat yhteensä 10,3 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston päätösten johdosta kaupungin rahoituskustannusten on arvioitu kasvavan yhteensä taloussuunnittelukausien aikana 0,6 milj. euroa, josta talousarviovuoden 2026 osuus 0,1 milj. euroa. Uusien investointimäärärahapäätösten johdosta kaupungin lainakanta kasvaa ja on taloussuunnittelukauden 2028 loppussa 409,1 milj. euroa, mikä on 8 314 euroa per asukas, kun asukasmäärän arvio 31.12.2028 on 49 210.

Taloussuunnittelukauden rahoituserät taulukkoon on päivitetty kaupunginvaltuuston päätösten vaikutus taloussuunnittelukauden rahoituseriin.

3.16 Poistot ja arvonalentumiset taloussuunnittelukaudella

Taloussuunnittelukauden suunnitelman mukaiset poistot perustuvat taloussuunnittelukauden investointisuunnitelmaan ja arviotuihin investointien valmistumisajankohtiin. Poistot on arvioitu käyttäen kaikkien investointien poistomenetelmänä tasapoistoa.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET, t eur	TP2024	ENN 2025	TA2026	PTS2027	PTS2027
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 965	-16 215	-16 428	-16 944	-17 884
Kertaluonteiset poistot	-1 706	-1 000	-700	-500	-500

Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-17 670	-17 215	-17 128	-17 444	-18 384

Suunnitelman mukaisten poistojen määrä on taloussuunnittelukaudella 1, - 18,4 milj. euroa per vuosi. Taloussuunnittelukaudelle on arvioitu tehtävän lisäpoistoja 0,5 milj. euroa per vuosi. Lisäpoistotarvetta arvioidaan syntyvän koulu- ja päiväkotiverkkoselvityksen, toimitilaohjelman päivityksen sekä muun kiinteistökannan selvityksen johdosta.

3.17 Alijäämän kattaminen

Kuntalain 110 § mukaan:

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarviovuoden 2026 tilikauden alijäämän on arvioitu olevan alijäämäinen – 9,5 milj. euroa. Mikäli elokuun tilanteesta laadittu kuluvan vuoden 2025 ennuste (- 5,2 milj. eur) toteutuu, niin talousarviovuoden 2026 päättyessä kumulatiivinen ylijäämä olisi 30,1 milj. euroa.

Taloussuunnittelukauden 2027 arvioidaan päättyvän alijäämäiseksi – 6,9 milj. euroa. Vuoden 2028 arvioidaan olevan alijäämäinen – 0,5 milj. euroa.

Taloussuunnitteluvuoden 2028 lopussa kumulatiivisen yli- ja alijäämän arvioidaan olevan 22,6 milj. eur ylijäämäinen

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuuston päätösten jälkeen kaupungin talousarviovuoden 2026 tilikauden alijäämän arvioidaan olevan alijäämäinen - 9,8 milj. euroa. Mikäli kuluvan vuoden 2025 ennuste (- 5,2 milj. eur) toteutuu, niin talousarviovuoden 2026 päättyessä kumulatiivinen ylijäämä olisi 29,7 milj. euroa.

Taloussuunnittelukauden 2028 arvioidaan päättyvän alijäämäiseksi - 7,4 milj. euroa. Vuoden 2028 arvioidaan olevan alijäämäinen -1,0 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston päätösten jälkeen taloussuunnitteluvuoden 2028 lopussa kumulatiivisen yli- ja alijäämän arvioidaan olevan 21,3 milj. eur ylijäämäinen, mikä on - 1,3 milj. euroa vähemmän kuin kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä.

Taloussuunnittelukausien laadinnan perusteet on esitetty luvuissa 2.11–2.15.

TULOSLASKELMA, milj.euroa	TP2024	ENN 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	50,4	51,3	48,8	48,8	48,8
Toimintakulut	-169,0	-184,2	-194,0	-194,9	-191,9
TOIMINTAKATE	-118,6	-132,9	-145,1	-146,0	-143,1
<i>Toimintakatteen muutos %</i>	<i>-66,8 %</i>	<i>12,1 %</i>	<i>9,2 %</i>	<i>0,6 %</i>	<i>-2,0 %</i>
<i>Menokasvu%</i>	<i>-60,0 %</i>	<i>9,0 %</i>	<i>5,3 %</i>	<i>0,5 %</i>	<i>-1,5 %</i>
Verotulot	133,8	129,9	138,8	142,8	147,3
Valtionosuudet	5,1	13,8	13,8	13,8	13,8
<i>Tulorahoituksen muutos %</i>	<i>-56,4 %</i>	<i>3,5 %</i>	<i>6,2 %</i>	<i>2,6 %</i>	<i>2,9 %</i>
Rahoitusnetto	-2,1	1,2	-0,3	-0,6	-0,7
VUOSIKATE	18,1	11,9	7,2	9,9	17,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-16,0	-16,2	-16,4	-16,9	-17,9
Kertaluonteiset poistot ym.	-1,7	-1,0	-0,7	-0,5	-0,5
Arvon alentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	0,4	-5,3	-9,9	-7,5	-1,1
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli-/alijäämä	0,6	-5,2	-9,8	-7,4	-1,0
KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	44,7	39,5	29,7	22,3	21,3
Tunnusluvut, tuloslaskelma	TP2024	ENN 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot /Toimintakulut, %	29,5 %	27,5 %	24,5 %	24,4 %	24,8 %
Vuosikate / Poistot, %	103 %	69 %	42 %	57 %	94 %
Vuosikate euroa / asukas	361	239	145	201	352
Veroprosentti	9,36	9,40	9,40	9,40	9,40
Asukasmäärä (tot/arvio)	50 210	49 960	49 710	49 460	49 210

3.18 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma laaditaan ja hyväksytään talousarvion rinnalla osana talousarvioprosessia. Vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmassa näkyy henkilöstöresurssi vastuualueittain. Henkilöstösuunnitelmassa näkyy yksikkökohtaiset henkilöstömäärät ensin vakinaisina vakansseina (vakinaiset virat ja tehtävät) ja sen jälkeen henkilötyövuosilukuina (HTV2 eli täytetyt virat ja tehtävät).

Henkilöstösuunnitelma antaa tietoa siitä, millä henkilöstöresursseilla työtä tehdään kaupungin eri vastuualueilla. Samalla se avaa sen, miten resurssit ovat jakautuneet eri yksiköiden välillä ja mitä työpanosta saadaan talousarvion henkilöstömenomäärärahoilla. Henkilöstösuunnitelma kytkee henkilöstöresurssien ja talouden suunnittelun yhteen. Vuoden 2026 henkilöstösuunnitelman mukaan Kotkan kaupungin henkilökunnan määrä laskee 14,1 henkilötyövuodella verrattuna vuoteen 2025. Vakituisten virkojen ja tehtävien määrä nousee 4,0 vakanssilla verrattuna vuoden 2025 vakanssien määrään. Kulttuurin vastuualueelle, kaupunkisuunnittelun vastuualueelle, opetustoimen vastuualueelle ja nuorisotyön yksikköön ehdotetaan jokaiselle yhden vakituisen vakanssin lisäystä (yhteensä 4 vakanssia). Henkilötyövuosien vähennys johtuu pääsääntöisesti opetustoimen määräaikaisten hanketyöntekijöiden vähentymisestä. Henkilöstösuunnitelma sisältää myös vakanssien muutoksia ja siirtoja vastuualueiden välillä.

Henkilöstösuunnitelma on seurantaväline henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien määrän kehittymiseen. Henkilöstösuunnitelma ohjaa vuoden aikana täyttölupien myöntämistä ja sitä kautta rekrytointeja.

Vakinaiset virat ja tehtävät vuosina 2025–2027

Virat ja tehtävät, vuosina 2026–2028	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	Vuosi 2028	Muutos vuosina 2025 – 2026	Muutos vuosina 2026 – 2028
Konsernipalvelualue						
Kaupunginhallitus ja hallintoyksikkö	27,0	27,0	27,0	27,0	0,0	0,0
Henkilöstöasioiden yksikkö	9,0	9,0	9,0	9,0	0,0	0,0
Talousyksikkö	12,0	12,0	12,0	12,0	0,0	0,0
Ympäristöpalveluiden yksikkö	25,0	25,0	25,0	25,0	0,0	0,0
Konsernipalvelualue yhteensä:	73,0	73,0	73,0	73,0	0,0	0,0
Kaupunginjohtajan alaiset toiminnot						
Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö	8,0	8,0	8,0	8,0	0,0	0,0
Kulttuurin vastuualue	70,0	71,0	71,0	71,0	1,0	0,0
Kaupunkisuunnittelun vastuualue	46,0	47,0	47,0	47,0	1,0	0,0
Teknisten palveluiden vastuualue	338,0	338,0	338,0	338,0	0,0	0,0
Opetustoimen vastuualue	563,0	563,0	563,0	558,0	0,0	-5,0
Varhaiskasvatuksen vastuualue	390,0	390,0	390,0	390,0	0,0	0,0
Nuorisotyön yksikkö	17,0	18,0	18,0	18,0	1,0	0,0
Liikuntapalveluiden yksikkö	13,0	13,0	13,0	13,0	0,0	0,0
Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue	110,0	111,0	111,0	111,0	1,0	0,0
Kaupunginjohtajan alaiset toiminnot yhteensä:	1555,0	1559,0	1559,0	1554,0	4,0	-1,0
YHTEENSÄ:	1628,0	1632,0	1632,0	1627,0	4,0	-1,0

Henkilötyövuodet vuosina 2025–2027

Täytetyt virat/tehtävät, HTV2, vuosina 2025 - 2027	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	Vuosi 2028	Muutos vuosina 2025 - 2026	Muutos vuosina 2026 - 2028
Konsernipalvelualue						
Kaupunginhallitus ja hallintoyksikkö	27,0	27,0	27,0	27,0	0,0	0,0
Henkilöstöasioiden yksikkö	15,2	15,2	14,2	14,2	0,0	-1,0
Talousyksikkö	12,0	12,0	12,0	12,0	0,0	0,0
Ympäristöpalveluiden yksikkö	25,0	25,0	25,0	25,0	0,0	0,0
Konsernipalvelualue yhteensä:	79,2	79,2	78,2	78,2	0,0	-1,0
Kaupunginjohtajan alaiset toiminnot						
Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö	8,0	8,0	8,0	8,0	0,0	0,0
Kulttuurin vastuualue	70,9	71,5	71,0	71,0	0,6	-0,5
Kaupunkisuunnittelun vastuualue	45,6	46,3	46,0	46,0	0,6	-0,3
Teknisten palveluiden vastuualue	340,5	339,0	339,0	339,0	-1,5	0,0
Opetustoimen vastuualue	597,6	582,8	567,4	554,0	-14,8	-28,8
Varhaiskasvatuksen vastuualue	398,0	399,0	390,0	390,0	1,0	-9,0
Nuorisotyön yksikkö	19,3	18,8	18,3	18,3	-0,5	-0,5
Liikuntapalveluiden yksikkö	13,0	13,0	13,0	13,0	0,0	0,0
Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue	115,8	116,3	113,3	111,3	0,5	-5,0
Kaupunginjohtajan alaiset toiminnot yhteensä	1608,6	1594,6	1565,9	1550,5	-14,1	-58,1
YHTEENSÄ:	1687,8	1673,8	1644,1	1628,7	-14,1	-59,1

3.19 Investoinnit

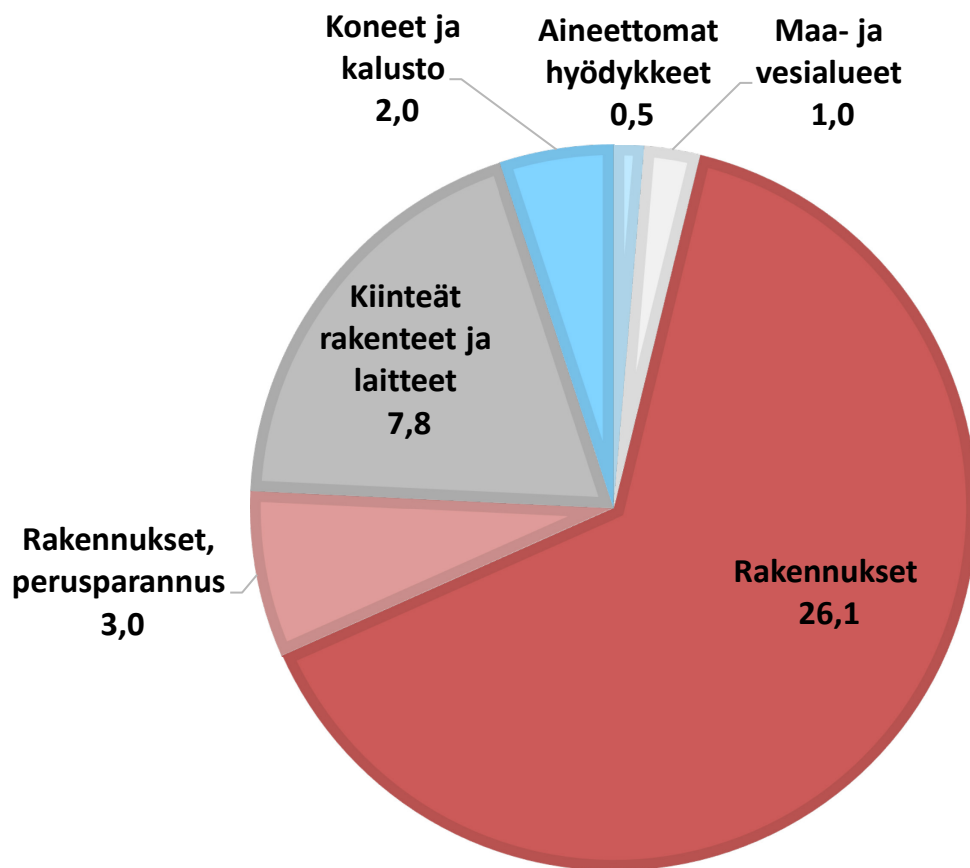
Investointien viisivuotissuunnitelman tavoitteena on kunnan talouden tasapainotilanne, jossa investoinneista aiheutuvat rahoituskulut saadaan katettua tulorahoituksella ja jossa poistot eivät ylitä vuosikatteen määrää. Talousarviovuoden investointien suunnittelun lähtökohtana on kuluvan vuoden talousarvioon sisältynyt investointisuunnitelma, joka päivitetään vastaamaan kuluvan vuoden aikana tehtyjä suunnittelupäätöksiä ja palvelutoiminnan muutoksista syntyviä investointitarpeita.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuusto päätti maanhankinnan investointimäärärahan pienentämisestä - 250 t eur taloussuunnitteluvuosille 2026 ja 2027. Päätöksen jälkeen maanhankinnan investointimääräraha on 1,0 milj. euroa per vuosi. Taloussuunnitteluvuosien investointien määrärahaa kasvatettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä Katariinan Uimahallin rakentamiskustannuksia varten. Investointimäärärahaa hyväksyttiin vuodelle 2026 1,0 milj. euroa, vuodelle 2027 2,0 milj. euroa sekä vuodelle 2028 8,0 milj. euroa. Hanke jatkuu taloussuunnitteluvuosien jälkeen ja molemmille vuosille 2029 ja 2030 varattiin vielä 11,1 milj. euron investointimääräraha. Vuosien 2026–2030 investointimäärärahat kasvoivat kaupunginvaltuuston päätöksellä yhteensä - 32,5 milj.euroa.

KOTKAN KAUPUNKI INVESTOINNIT, milj. euroa	TP 2024	ENN 2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Investointitulot	1,7	2,0	0,0	0,8	0,1	0,0	0,0
Investointimenot yht.	27,7	35,3	40,4	27,3	19,7	21,8	21,9
INVESTOINNIT, netto	26,0	33,4	40,4	26,5	19,6	21,8	21,9
INVESTOINNIT YHTEENSÄ TA2026 - TS2030							130,2

Talousarviovuoden 2026 bruttoinvestoinnit ovat kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen yhteensä 40,4 milj. euroa. Vuoden 2026 investoinneille ei kohdistu rahoitusosuuksia.

INVESTOINNIT TA2026, MILJ.EUR

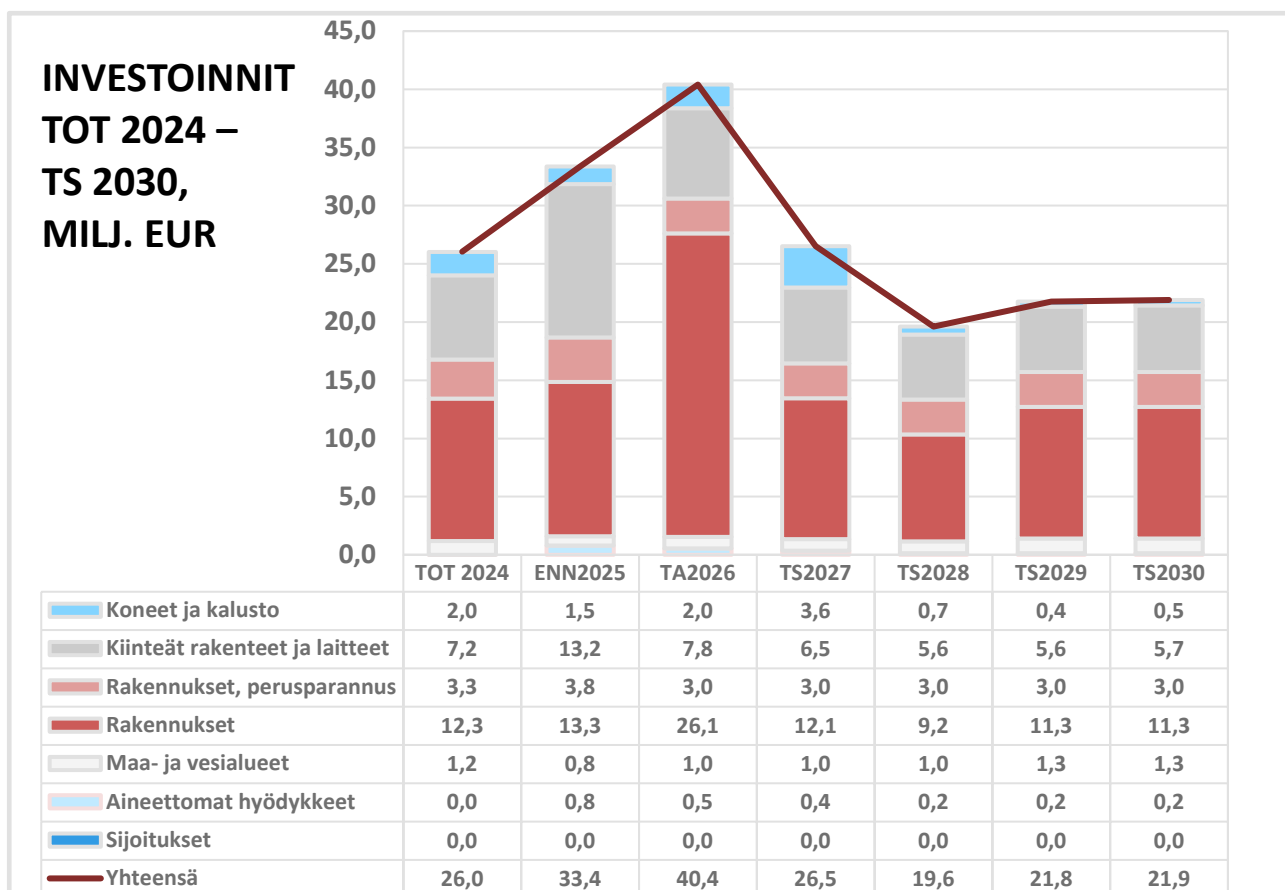

Taloussuunnitteluvuosien 2026–2030 nettoinvestoinnit ovat kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen yhteensä 130,2 milj. euroa. Taloussuunnittelukauden 2026–2030 investoinneista 70,0 milj. euroa (54 %) kohdistuu uudisrakennuksiin ja 31,2 milj. euroa (24 %) kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin. Rakennusten perusparannuskohteisiin suunnitellaan varattavan 15 milj. euroa.

Isoimmat kohteet taloussuunnittelukaudella 2026–2030 ovat Karhulan koulukeskus (21,7 milj. euroa) sekä Karhulan koulukeskuksen liikuntahalli (5,95 milj. euroa). Karhulan koulukeskuksen rahoitusmuoto muutettiin kaupunginvaltuuston 3.2.2025 päätöksellä kiinteistöleasing -rahoituksesta tase investoinniksi.

Vuoden 2025 osalta investointien ennustetaan toteutuvan noin 3,5 milj. euroa talousarviota pienempinä. Olennaisimmat muutokset ennusteessa ovat Keltakallion EV alue, jossa rakentaminen on toimijan kanssa sovitusti toteutunut suunniteltua pienempänä sekä jatkuvien kohteiden (Karhulan päiväkotit, Hovinsaaren päiväkotit sekä Karhulan koulukeskus) kulujen painottuminen vuodelle 2026. Jatkuvien kohteiden toteumat ovat herkkiä vuosittaisille vaihteluille, ja kulujen toteutuminen takapainoisesti voi aiheuttaa mahdollisen lisämäärärahan tarpeen vuonna 2026.

3.20 Ilmastobudjetti

Ilmastobudjetti koostuu Kotkan kaupungin alueen päästöbudjetista sekä koko kaupunkikonsernin vuosille 2026–2030 suunnitelluista yli 10 000 euron ilmastoinvestoinneista. Kotka tähtää hiilineutraalit kunnat- eli hinku -tavoitteen mukaisesti hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä vähentämällä päästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta ja kompensoimalla loput 20 %. Kotkan hinku -tavoitteiden ja kaupungin ilmasto-ohjelman toteutuksen myötä ilmastobudjetti on tuotu osaksi Kotkan talousarviota.

Päästöbudjetti

Päästöbudjettiin sisältyvät kasvihuonekaasupäästöjen tiedot on laskettu Suomen ympäristökeskuksen toimesta käyttöperusteisten kasvihuonekaasupäästöjen oletuslaskentamallilla, noudattaen hinku-laskentasääntöjä, ilman tuulivoimakompensointiä. Tämä laskentatapa ei sisällä päästöhyviksiä, päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Päästötiedot eivät koske pelkästään kaupunkikonsernin omaa toimintaa, vaan koko Kotkan kaupungin aluetta. Uusimmat saatavilla olevat päästölaskelmat ovat vuodelta 2023. Päästöt on ilmoitettu kilotonneina hiilidioksidiekvivalenteina, lyhennettynä ktCO₂e. Laskelmien mukaan Kotkan päästöt ovat laskeneet noin 49 % vuosien 2007–2023 välillä. Muutos vuosien 2022–2023 välillä oli 4 % päästölasku. Vuosien välillä on usein vaihtelua, johtuen muun muassa lämmitystarpeen vaihtelusta talvisin. Merkittävimmin päästöt ovat vähentyneet kulutussähkön, sähkölämmityksen, öljylämmityksen ja vesiliikenteen osalta.

Kotkan alueen päästöbudjetti vuodelle 2030 koostuu Suomen ympäristökeskuksen laskemasta peruskkenaariosta sekä skenaariotyökalulla lasketusta tavoitteesta, joka on Kotkan hinku -päästövähennystavoitteen mukainen. Peruskenaarion mukaan Kotkan tuleva päästövähennyksen arvioidaan olevan 63 %, jos kehitys jatkuu nykyisellään ilman päästöjä vähentäviä lisätoimia. Kotkan tavoite vuodelle 2030 on vähentää päästöjä 80 %. Tavoitteeseen pääsemiseksi lisätoimet ovat tarpeen. Eniten päästövähennyksiä saadaan asuintalojen ja rakennusten lämmitystapamuutoksilla, energiatehokkuustoimilla sekä tieliikenteen päästöjen vähentämisellä. Tieliikenteen päästäjä vähentävät ennen kaikkea ajettujen kilometrien vähentyminen ja liikennevälineiden sähköistyminen. Päästövähennykset vaativat paitsi kaupungin aktiivisia toimenpiteitä, myös alueen yritysten ja asukkaiden ilmastotoimia.

Kasvihuonekaasupäästöt Kotkan kaupungin alueella

pungin alueella 2030

Päästöluokka	Lähtötaso 2007 (kt CO2e)	Pääs- töt 2022 (kt CO2 e)	Pääs- töt 2023 (kt CO2 e)	Muu tos 07- 23 (%)	Muu tos 22- 23 (%)	Ske- naario 2030 (kt CO2e)	Tavoite 2030 (kt CO2e)	Erotus (kt CO2e)
Kulutussähkö	75,4	22,6	14,6	-81 %	-35 %	14,1	13,7	-0,4
Sähkö-lämmitys	19,3	6,8	4,6	-76 %	-32 %	3,1	3,1	0,0
Kaukolämpö	59,5	31,0	42,2	-29 %	36 %	13,1	11,9	-1,2
Öljylämmitys	40,6	13,6	10,5	-74 %	-23 %	8,4	8,1	-0,3
Muu lämmitys	20,2	13,8	9,5	-53 %	-31 %	9,0	4,0	-5,0
Teollisuus	28,2	18,3	21,7	-23 %	19 %	19,9	5,6	-14,3
Työkoneet	12,3	11,1	8,9	-27 %	-20 %	10,5	2,5	-8,0
Tieliikenne	107,0	67,9	64,4	-40 %	-5 %	48,0	21,4	-26,6
Raideliikenne	1,4	1,2	1,0	-26 %	-17 %	1,0	0,3	-0,7
Vesiliikenne	14,8	8,7	8,3	-44 %	-5 %	8,1	3,0	-5,1
Maatalous	3,8	4,6	5,2	37 %	13 %	4,4	0,8	-3,6
Jätteiden käsittely	36,8	24,7	23,8	-35 %	-4 %	17,3	7,4	-9,9
F-kaasut	12,4	6,9	6,2	-50 %	-10 %	3,3	2,5	-0,8
Yhteensä kt CO2e	431,55	231,20	220,90			160,2	84,2	-76,0
Muutos 2007 vert. %		-46 %	-49 %	-49 %	-4 %	-63 %	-80 %	

Lähde: Suomen ympäristökeskuksen päästölaskenta, ei tuulivoimakompensaatiota ja Suomen ympäristökeskuksen skenaariotyökalu.

Ilmastoinvestoinnit

Listauksessa on otettu huomioon investoinnit, jotka vähentävät päästöjä, säästävät energiaa ja edistävät kestävästä liikkumisesta. Listauksessa ei oteta huomioon uudisrakennuksia tai sellaisia investointeja, jotka tehdään pääasiassa muista kuin päästövähennyksiä edistävistä syistä, mutta joilla voi olla välillisiä päästöjä vähentäviä vaikutuksia. Täten ilmastobudjetista voi puuttua investointeja, joilla edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja sopeutumista.

Kotkan kaupungin investointisuunnitelmassa jatketaan systemaattista rakennusten energiatehokkuuteen panostamista. Energiatehokkuutta parantavia investointeja tehdään myös osana uudisrakennuksia ja rakennusten peruskorjauksia. Kestävää liikkumista edistävissä investoinneissa parannetaan joukkoliikenteen sekä pyörällä ja kävellen liikkumisen olosuhteita. Kestävää liikkumista voidaan parantaa myös investoinneilla, joilla kehitetään esteettömyyttä sekä katuinfran ja liiketeen turvallisuutta. Myös liikkumisen solmukohtiin kiinnitetään huomiota ja mahdollistetaan paremmin eri kulkumuotojen hyödyntäminen.

Kotkan kaupungin ilmastoinvestoinnit 2026–2030

Yksikkö	Hanke	2026 (€)	2027 (€)	2028 (€)	2029 (€)	2030 (€)	Ilmastovaikutus
Henkilöliikenne-yksikkö	Kantasataman bussiterminaalin sähköiset laiturinäytöt	80 000					Joukkoliikenteen edistäminen
Infra	Joukkoliikenneinfran kehittäminen	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	Joukkoliikenteen edistäminen
	Katuvalosaneeraukset	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	Kestävän liikkumisen edistäminen
	Kevyen liikenteen väylien uudelleenpäällystykset	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	Kestävän liikkumisen edistäminen
	Pernoon riippusilta			500 000	100 000		Kestävän liikkumisen edistäminen
	Pyöräpysäköinnin kehittäminen	40 000	40 000				Pyöräilyn edistäminen
	Sutelan liityntäliikenneaseman kehittäminen				670 000		Kestävän liikkumisen edistäminen
Puistotoimen hallinto	Puistotoimen kaluston uusiminen ympäristöystävällisellä kalustolla	30 000	150 000	150 000	100 000	70 000	Ympäristöystävälliset laitehankinnat
Toimitilahallinto	Rakennusten energiatehokkuusinvestoinnit	100 000	100 000	100 000	100 000		Energiansäästö
	Yhteensä	590 000	630 000	1 090 000	1 310 000	410 000	

Lähde: Kotkan kaupungin investointisuunnitelma 2026–2030

Kotkan kaupunkikonserniin kuuluvilla yhtiöillä on erilaisia ilmastoinvestointisuunnitelmia. Listauksessa mainittujen ilmastoinvestointien lisäksi konserniyhtiöistä HaminaKotka Satama Oy, Kotkan Marentarium Oy ja Kymen Vesi Oy ilmoittivat myös suunnitelluista päästöjä vähentävistä käyttötaloushankinnoista, liittyen muun muassa autokannan sähköistämiseen ja latauspisteisiin, energiatehokkuuteen sekä päästöjen vähentämiseen hankintojen ja sopimuskumppanien avulla.

Kotka-konsernin tytäryhtiöiden ilmastoinvestoinnit 2026–2030

Yhtiö	Hanke	2026 (€)	2027 (€)	2028 (€)	2029 (€)	2030 (€)	Arvioitu ilmasto-vaikutus
HaminaKotka Satama Oy	Valomastojen valaisimien ja ohjausjärjestelmän päivitys SpNA - > LED	650 000	650 000	650 000			Sähköenergian säästöarvio 50 Mwh/vuosi. CO2-vähennysarvio 9t/v
	Maasähköhanke Musosalon konttilaivoille (maasta laivaan sähkö)	800 000	7 000 000	7 000 000			Alusten CO2-päästöjen vähennys laiturissa kiinnittyneenä ollessa 9/2028 eteenpäin.
Kotkan Asunnot Oy	Aurinkovoimala	20 000	40 000		40 000		Uusiutuva energia
	Autolatauspisteet			60 000	60 000	60 000	Liikenteen päästöväh.
	Kerrostalon ulkoseinien lämmöneristyksen ja ikkunoiden uusiminen			1 500 000			Energiansäästö
	Lämmitysjärjestelmien kunnostus ja tasapainotus	70 000	50 000	50 000	70 000	70 000	Energiansäästö
Kotkan Energia Oy	Hukkalämpöä hyödyntävä 10–30 MW lämpötehon lämpöpumpulaitos			5 000 000			Päästövähennä 10 000 tonCO2ekv
	Lämpöakku: toteutus-tapa joko kallioluola tai maanpäällinen akkusäiliö			6 000 000			Päästövähennä 10 000 tonCO2ekv
	Hovinsaaren CHP-laitoksen kattilamuutokset ja sähkösuodattimien uusiminen				5 000 000		Päästövähennä 15 000 tonCO2ekv
	Sähköpakettiautot (2 kpl)	120 000					Päästövähennä 3 tonCO2/vuosi
Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy	Energiainvestoinnit eri kohteisiin. Yhteensä 9 eri kiinteistöä.	1 500 000	1 500 000				284 tCO2ekv/vuosi
Kymenlaakson Jäte Oy	Jäteasemien itsepalveluinfran muutostyöt	50 000					Jätteen käsittely sekä materiaalien kierrätys ja uusiokäyttö
	Maa-ainesten käsittelyn infran muutostyöt	550 000					
	Materiaalin kierrätyksen astiat ja lavat	270 000					
	Kuusaantien jäteaseman maarakennustyöt	1 000 000					
Kymenlaakson Vesi Oy	Aurinkovoimalaitoksen laajentaminen	100 000					Uusiutuva energia
Kymen Vesi Oy	Viemäriverkoston saneeraus hulevesien vähentämiseksi viemäriverkostossa	3 000 000	3 000 000	3 000 000			42 tonCO2ekv

Kymijoen Ravintopalvelut Oy	Keskuskeittiö Kapyysin kylmätilojen jäähdytysjärjestelmän kokonaisuusmuutos		500 000				Energiansäästö ja tehostaminen
Yhteensä		4 310 000	10 590 000	22 610 000	5 170 000	130 000	

Lähde: Kotkan kaupungin konserniyhtiöille tehty kysely (syyskuu 2025).

4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE

4.1 Kuntalaki

Kuntalain 410/2015 110 pykälässä on säännökset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä talouden tasapainottamisesta eli alijäämien kattamisesta. Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Lisäksi tehdään taloussuunnitelma vähintään kolmeksi vuodeksi, talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (kts myös Kuntalaki 110 a §, covid 19-epidemiasta johtunut poikkeus ajanjaksolle 1.12.2020–31.12.2025)

Talousarvioon sisällytetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden mukaiset määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, kuinka rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

4.2 Talousarvio ja -suunnitelman rakenne

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Käyttötalousosa valmistellaan toimielimittäin, talousarvion toimielimet on määritetty sitovuusmääräyksissä. Käyttötalousosa jakaantuu kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan, sen palvelutuotantoon ja tehtäviin sekä hallintosäännöllä lautakuntiin osoitettuihin palveluihin ja tehtäviin ja edelleen tarkoituksenmukaisiin ryhmiin palveluissa mm. vastuualueisiin ja toimintayksiköihin. Investoinnit on jaettu hankeryhmiin. Talousarvion määrärahoihin ja tuloarvioihin sisällytetään myös kaupungin eri organisaatioyksiköiden väliset sisäiset laskutukset.

4.3 Rakenteelliset muutokset ja vertailtavuus

Toimielinkohtaisen talousarvion 2026 kehysvalmistelu pohjautui muutettuun talousarvioon 2025, johon huomioitiin kuluvan vuoden ennusteen aiheuttamat muutokset ja muut ennakoitujen talousarviovuodelle kohdistuvat toiminnan muutokset. Olennaisimmat toiminnan muutokset on kuvattu luvussa 2 ”Talousarvion ja taloussuunnitelman perustelut”.

Vastuualuekohtaiset olennaiset muutokset kuluvan vuoden talousarvioon on esitetty käyttötalousosassa luvussa 6.

5. TALOUSARVION SITOVUUS JA TOTEUTUMISEN SEURANTA

5.1 Talousarvion sitovuus

Kotkan kaupungin hallintosäännön (KV 19.5.2025) luvun 10 pykälässä 4 on määritelty talousarvion sitovuudesta:

”Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia. Kaupunginhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.”

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Talousarvio- ja suunnitelmatiedot raportoidaan Valtionkonttorille kokonaistalouden tasolla. Kokonaistaloudella tarkoitetaan kunnan ja kuntayhtymän ulkoista talousarviota, sisäiset erät eliminoituna.

Tilinpäätöksen talousarvion toteutumisvertailua sekä omaa seurantaansa ja johtamistaan varten talousarvio laaditaan kuitenkin siten, että siihen sisältyvät sisäiset erät. Talousarvion tuloslaskelmakaavassa sisäiset erät esitetään toimintakatteen jälkeen, jolloin muodostuu ”toimintakate sisältäen sisäiset erät”.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Talousarvion muutosten esittämiselvoite koskee sekä tavoitteita että tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavaa toimintakatetta. Toimintakatteen euromääräisen muutoksen yhteydessä on arvioitava, ovatko asetetut tavoitteet oikeassa suhteessa muutettuun toimintakatteeseen.

Talousarvion yleisperusteluissa esitetään mm. katsaus kaupungin taloudellisen tilanteen kehittymiseen sekä kerrotaan talousarvion painopistealueista. Yleisperusteluihin sisällytetään vähintään

kerran valtuustokaudella strategiaosa tai se voidaan laatia erillisenä strategiaohjelmana. **Talousarvion yleisperustelut** ovat informatiivisia, ja niitä ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion tehtävälueittaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia. Tehtävälueiden tulee noudattaa perustelujen ja asetettujen painopistealueiden kuvaamaa toiminnallista linjaa.

Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousosa ohjaa kunnan varsinaista palvelutoimintaa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielimille toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Määräraha ja tuloarvio muodostavat yhdessä toimielimen sitovan toimintakatteen (ns. ulkoinen toimintakate).

Talousarvion toimielimiksi luetaan kaupunginhallitus sekä valtuuston asettamat kaupunginhallituksen alla toimivat lautakunnat: kaupunkirakenne-, hyvinvointi-, kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä Kotkan ja Pyhtään kunnan yhteinen ympäristölautakunta. Hallintosäännön viidennessä luvussa on määritetty lautakuntiin kaupunginhallitukselta siirtyvät vastuut. Toimielinten kustannuspaikkarakente on kuvattu talousarviokirjan luvussa kymmenen.

Toimielinten talousarvion käyttötalousosat sisältävät

1. Lautakuntaan ja kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet ja niiden riskit
2. Lautakunnan, vastualueen tai palvelun talousarvioesityksen
3. Toiminnan painopisteet talousarviovuonna
4. Talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien painopisteet suunnitelmavuosina

Toimielimen toimintakate (sisältäen vain ulkoiset toimintatuotot ja –kulut) on sitova valtuustoon nähden, ellei talousarviossa ole määrärahan käytölle erikseen asetettu rajoituksia (KH tai KV). Toimintakatteen sitovuus tarkoittaa ns. nettoperiaatteen noudattamista. Nettoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana tai tuloarviona.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa esitetty toimintakatteen euromäärä määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Jos toimielimen toimintakate osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Jos talousarvion sitovaksi määrätty toimielimen toimintakate muuttuu, on asia vietävä kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Mikäli toimielin aloittaa kesken vuotta toimintakatteen puitteissa uutta toimintaa, jota ei talousarvion perusteluissa ole selvitetty, on ko. asia vietävä kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Valtuustoon nähden sitovissa tavoitteissa on esitetty Kotka 2035 -strategian mukaiset päämäärät ja yleisen tason toimintasuunnitelma tavoitteiden saavuttamiseksi mittareineen. Lautakuntaan tai kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet on johdettu Kotka 2035 -strategian yleisen tason toimintasuunnitelman toimenpiteistä, jotka on jalostettu vastuualueiden ja toimintayksiköiden tavoitteiksi käytännön toimenpiteineen sekä mittareineen ja tavoitearvoineen. **Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet toimenpiteineen ja strategisine mittareineen ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden.** Tarkastuslautakunta seuraa näiden valtuuston tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä valtuustolle.

Investoinnit

Investointiosassa esitetään kaupungin investointimenot ja -tulot hankeryhmä-, hanke- ja toimielinkohtaisesti. Investointiosa laaditaan viideksi vuodeksi. Investointiosan avulla kaupunki ohjaa investointien toteuttamista ja rahoitusta. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle sekä suunnitelmavuosille. Suunnitelmavuosien investointiesitys ei ole sitova. Talousarviovuoden investointiesitys on sitova myöhemmin hankeryhmittäin määritellyin periaattein. Lähtökohtana on, että talousarviovuodelle otetuista investoinneista on olemassa tarkka hankesuunnitelma kustannusarvioineen ja käyttötalousvaikutuksineen.

Investointiosan määrärahoja ei voi siirtää käyttötalouden määrärahoiksi. Talousarviossa esitetyt käyttötalous- ja investointimäärärahat eivät ohjaa pysyvien vastaavien aktivointia, vaan aktivointikelpoisuus ratkaistaan kirjanpitolainsäädännön ja pysyvien vastaavien laskentaohjeissa määriteltyjen periaatteiden mukaan.

Investointien hankintamenot budjetoidaan arvonlisäverottomina lukuun ottamatta vähennysrajoitteisen toiminnan piiriin kuuluvia hankintamenoja. Jos investointiin liittyy rahoitusosuutta, se budjetoidaan tuloksi sille vuodelle, jonka aikana oikeus tuloon arvioidaan syntyvän.

Investoinnit esitetään talousarviossa toimielimittäin ja hankeryhmittäin.

Hankeryhmiä ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Rakennukset

Rakennukset, perusparannus

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Koneet ja kalusto

Muut aineelliset hyödykkeet

Sijoitukset

Aineettomissa hyödykkeissä, muissa aineellisissa hyödykkeissä ja sijoituksissa sitovuustaso on talousarviossa toimielimittäin määritelty nettomääräinen loppusumma.

Rakennuksissa on sitovana kunkin hankkeen nettomenojen loppusumma. Kaupunkirakennelautakunta voi siirtää hankkeeseen varatusta rahasta toiselle hankkeelle, kun hankeryhmän nettomenojen loppusumma ei ylitä talousarvioon määritellystä.

Rakennuksien perusparannusmäärärahat ovat sitovia yhteenlasketulla summalla. Perusmäärärahat jaetaan talousarviossa kolmelle rakennustyyppikokonaisuudelle Valtionkonttorin raportointivaateista johtuen; ”Perusparannus, sosiaali- ja terveystaloukset”, ”Perusparannus, opetus- ja kulttuurirakennukset”, ”Perusparannus, muut rakennukset”. Jako rakennustyyppisiin tehdään arviolla. Edellä luetelluille rakennustyypeille arvioidut määrärahat eivät ole sitovia, vaan sitovuustaso on rakennusten perusmäärärahat yhteensä.

Kiinteissä rakenteissa ja laitteissa on sitovana kunkin hankkeen nettomenojen loppusumma. Kaupunkirakennelautakunta voi siirtää hankkeeseen varatusta rahasta toiselle hankkeelle, kun hankeryhmän nettomenojen loppusumma ei ylitä talousarvioon määritellystä.

Koneiden ja laitteiden sitovuustaso on talousarviossa toimielimittäin määritelty nettomääräinen loppusumma.

Toimielimien investointihankkeiden toteutumisen tulee tapahtua perusteltujen käyttötarkoitusten puitteissa.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosassa esitetään kaupungin kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot anto- sekä ottolainoista, sekä suunnitelman mukaiset poistot käyttöomaisuudesta. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan se, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmassa määritetään myös kaupungin vuosikatteen taso eli tulorahoituksen määrä, joka on mahdollista kohdentaa investointien rahoitukseen ja/tai lainojen lyhennyksiin.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu toimielimen palvelu- tai tehtäväkohtaisessa käyttötalousosiossa. Tuloslaskelmaosan sitovia erä ovat:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot- ja menot
- satunnaiset erät
- tilinpäätössiirrot

Tuloarvioiden alittuminen tai määrärahan ylittyminen on käsiteltävä talousarviomuutoksena kaupunginvaltuustossa.

Kunnan toimielinten väliset sisäiset korkotuotot ja -menot eivät ole sitovia erä.

Rahoituserät

Rahoitusosassa esitetään yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa, jossa välisummina esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirrat.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden muutoksiin.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka esitetään valtuustoon nähden sitovina nettomääräisinä kokonaisuuksina. Nettomääräisyys tarkoittaa, että pitkäaikaista lainaa on tilanteen salliessa mahdollista ottaa vähemmän ja korvata vähennys esimerkiksi lyhytaikaisella lainalla. Tulos- ja rahoituslaskelman tulojen poikkeamista raportoidaan valtuustolle.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltansa alaiselleen viranomaiselle.

5.2 Talousarvion seuranta ja raportointi

Talousarvion toteutumista seurataan raportoinnilla, jota toteutetaan konserni-, kaupunki-, toimielin- ja palvelu-/tehtävätasolla. Raportointi kohdistuu taloudellisen tuloksen, strategiatavoitteiden, tunnuslukujen ja riskien toteutumisen seurantaan.

Kaupunkistrategiaan sisältyviä sitovia tavoitteita sekä taloutta koskeva talousarvion toteutumaraaportti laaditaan kaksi kertaa vuodessa lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Raportti laaditaan kesäkuun (osavuositarkastus) ja vuoden lopun (tilinpäätös) tilanteesta. Osavuositarkastuksessa raportoidaan talouden ja strategian toteutumisen seuranta.

Kaupunginhallitukselle laaditaan lisäksi erillisiä talouden kuukausiraportteja kaupungin ja konsernin näkökulmista, jotka ovat sisällöltään edellä mainittua suppeammat. Kuukausiraportointiaikatauluun vaikuttaa kaupunginhallituksen kokousaikataulu sekä kirjanpidon katkoaikataulu.

Säännölliseen muuhun raportointiin on lautakuntien päätettävä toimintamalli, jota lautakunta kokouksensa aikataulun puitteissa toteuttaa talousarviovuoden aikana.

6. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA KAUPUNKIKONSERNI

6.1 Päätöksenteko- ja henkilöstöorganisaatio

Viimeisimmät muutokset kaupungin päätöksenteko- ja henkilöstöorganisaatioon on tuonut pelastuslaitos liikelaitoksen siirtyminen Kymenlaakson hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta sekä julkisten työvoimapalveluiden järjestämävastuun siirtyminen kunnille vuoden 2025 alusta.

6.2 Konsernirakenne

Kaupunginhallitus johtaa kuntakonsernia. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto käyttää omistajan ohjausvaltaa. Konserniyhtiöiden rakenne ja strategiasta johdetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet esitellään erillisessä liitteessä.

KUNTAYHTYMÄT	osuus
Kotkan-Haminan Seudun koulutuskuntayhtymä	67,95 %
Kymenlaakson Liitto	32,17 %

7. KÄYTTÖTALOUSOSA

7.1 Kaupunginhallitus

Toimielimet	KAUPUNGINVALTUUSTO, KAUPUNGINHALLITUS, TARKASTUSLAUTAKUNTA, VAALITOIMIELIMET, VAIKUTTAMISTOIMIELIMET
Vastuu yksiköt	Yleishallinto, Hallintoyksikkö, Henkilöstöyksikkö, Talousyksikkö, Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö
Palvelut	Kaupunginvaltuusto, Kaupunginhallitus, Tarkastustoimi, Kaupungin hallinto, Hallintopalvelut, Kaupunginarkisto, Asiakaspalvelupiste Ruori, Henkilöstöhallinto, Talous- ja Tietohallinto, Kaupunkikehitys, Viestintä ja markkinointi
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja
Toiminta-ajatus	Konsernipalvelualueen yleisenä tehtävänä on toimia kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen yleisenä suunnittelu-, valmistelu-, ja toimeenpanoelimenä sekä huolehtia kuntakonsernin omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä. Konsernipalvelualue vastaa kaupungin keskitetyistä hallinto-, henkilöstö- ja talouspalveluista.

TULOSLASKELMA

KAUPUNGINHALLITUS (2026)	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	-113 081	0	4 499	0	-4 499	0	0
Maksutuotot	4 351	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	511 956	431 000	431 469	431 000	-469	431 000	431 000
Muut toimintatuotot	699 188	141 500	138 612	4 500	-134 112	4 500	4 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 102 414	572 500	574 580	435 500	-139 080	435 500	435 500
Henkilöstökulut	-8 493 362	-8 953 270	-8 342 765	-8 070 858	271 907	-8 037 793	-8 037 793
Palvelujen ostot	-8 851 521	-9 794 744	-9 462 741	-9 859 201	-396 460	-9 801 201	-9 801 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 808	-77 950	-64 064	-74 250	-10 186	-71 250	-71 250
Avustukset	-2 607 402	-2 608 800	-2 608 800	-4 174 800	-1 566 000	-3 654 800	-3 454 800
Muut toimintakulut	-930 284	-1 505 800	-1 256 549	-1 019 000	237 549	-1 400 000	-1 400 000
TOIMINTAKULUT	-20 949 376	-22 940 564	-21 734 919	-23 198 109	-1 463 190	-22 965 044	-22 765 044
TOIMINTAKATE *)	-19 846 962	-22 368 064	-21 160 339	-22 762 609	-1 602 270	-22 529 544	-22 329 544
Sisäiset tuotot	3 665 108	3 867 759	3 867 759	4 638 898	771 139	4 638 914	4 638 914
Sisäiset kulut	-1 039 555	-1 005 677	-1 005 677	-1 053 137	-47 460	-1 067 984	-1 067 984
Sisäiset erät	2 625 554	2 862 082	2 862 082	3 585 761	723 679	3 570 930	3 570 930
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-17 221 409	-19 505 982	-18 298 257	-19 176 848	-878 591	-18 958 614	-18 758 614
Rahoitustuotot ja -kulut	-40	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-17 221 448	-19 505 982	-18 298 257	-19 176 848	-878 591	-18 958 614	-18 758 614
Sisäinen korko	-542	-44	-44	0	44	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-32 341	-113 661	-113 661	-240 458	-126 797	-351 333	-427 167
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-17 254 332	-19 619 687	-18 411 962	-19 417 306	-1 005 344	-19 309 948	-19 185 781
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-17 254 332	-19 619 687	-18 411 962	-19 417 306	-1 005 344	-19 309 948	-19 185 781
Hallinnon vyörytykset	6 880 432	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-10 373 900	-19 619 687	-18 411 962	-19 417 306	-1 005 344	-19 309 948	-19 185 781

*) Toimielimen sitovuustaso

Kaupunginhallituksen talousarvioesitys on valmisteltu pohjautuen kaupunginvaltuuston 3.3.2025 § 26 hyväksymään strategiaan sekä kaupunginhallituksen antamaan kehykseen. Talousarvion 2026 kehysvalmistelun pohjana on ollut kuluva vuoden talousarvio, keväällä annettu ennuste sekä nykyisten toimintojen toimintakulujen jäädytys vuoden 2025 tasoon.

Yleishallintopalveluissa kehyksessä huomioitiin vaaliton vuosi, mikä laskee sekä toimintatuottoja että toimintakuluja, yhteisvaikutuksen ollessa n. +0,2 milj. euroa. Elinkeino- ja elinvoimapalveluissa huomioitiin pysäköinnin valvonnan siirtyminen kaupunkirakennelautakunnan alaiseksi toiminnoksi laskien sekä toimintatuottoja että -kuluja. Tukipalveluissa huomioitiin Epassin käyttöönotto -0,2 milj. euron heikentävänä toimintakulujen eränä sekä tasausmaksun muutos puolestaan +0,7 milj. euron parantavana eränä. Kevään kehyksessä kaupunginhallituksen alaisten toimintojen sitovaksi toimintakatteeksi asetettiin -21,5 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen alaisten toimintojen osalta olennaisimpia muutoksia kehykseen nähden ovat Tapahtumakeskus Oy:n avustuksen kasvattaminen 1,25 milj. eurolla.

Olennaisista muutoksista johtuen valmisteltu kaupunginhallituksen alaisten toimintojen talousarvioesitys päättyi -22,7 milj. euron sitovaan toimintakatteeseen.

Kaupunginhallituksen talousarvioesitys sisältää investointeja 0,4 milj. eurolla vuodelle 2026, mitkä on varattu pääasiassa tietoteknisiin ratkaisuihin.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuusto päätti 8.12.2025 pitämässään kokouksessa nuorten kesätyöpaikkojen lisäyksestä. Päätös merkitsee vuoden 2026 talousarvioon menonlisäystä -33,0 t euroa. Näiden muutosten myötä kaupunginhallituksen alaisten toimintojen vuoden 2026 talousarvioesityksen ulkoinen toimintakate on -22,8 milj. euroa.

Yleishallinto

Toimielimet	KAUPUNGINVALTUUSTO, KAUPUNGINHALLITUS, TARKASTUSLAUTAKUNTA, VAALITOIMIELIMET, VAIKUTTAMISTOIMIELIMET
Toimintayksiköt	Kaupunginvaltuusto, Kaupunginhallitus, Tarkastustoimi, Kaupungin hallinto
Palvelut	Omistajaohjaus, elinvoiman ja elinkeinojen edistäminen, tarkastustoimi, osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen, varautuminen ja valmiussuunnittelu
Vastuuhenkilöt	Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, kansliapäällikkö

Toiminta-ajatus Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kaupunginhallitus vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja, ellei tässä säännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Tarkastuslautakunta vastaa kuntalain mukaisen hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämisestä.

TULOSLASKELMA

YLEISHALLINTO	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	4 350	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	389 690	107 000	107 000	0	-107 000	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	394 040	107 000	107 000	0	-107 000	0	0
Henkilöstökulut	-4 508 146	-4 425 176	-3 934 440	-3 668 415	266 025	-3 668 410	-3 668 410
Palvelujen ostot	-850 758	-877 625	-872 625	-825 800	46 825	-825 800	-825 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 597	-11 500	-11 500	-9 300	2 200	-9 300	-9 300
Avustukset	-1 959 500	-2 105 300	-2 105 300	-3 351 300	-1 246 000	-3 151 300	-2 951 300
Muut toimintakulut	-71 706	-47 500	-48 995	-42 600	6 395	-42 600	-42 600
TOIMINTAKULUT	-7 399 708	-7 467 101	-6 972 860	-7 897 415	-924 555	-7 697 410	-7 497 410
TOIMINTAKATE *)	-7 005 667	-7 360 101	-6 865 860	-7 897 415	-1 031 555	-7 697 410	-7 497 410
Sisäiset tuotot	13 244	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-410 948	-437 643	-437 643	-459 267	-21 624	-474 113	-474 113
Sisäiset erät	-397 705	-437 643	-437 643	-459 267	-21 624	-474 113	-474 113
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-7 403 372	-7 797 744	-7 303 503	-8 356 682	-1 053 179	-8 171 523	-7 971 523
Rahoitustuotot ja -kulut	-50	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-7 403 422	-7 797 744	-7 303 503	-8 356 682	-1 053 179	-8 171 523	-7 971 523
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	-1 389	-1 389	-16 667	-15 278	-16 667	-15 278
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-7 403 422	-7 799 133	-7 304 892	-8 373 349	-1 068 457	-8 188 190	-7 986 801
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-7 403 422	-7 799 133	-7 304 892	-8 373 349	-1 068 457	-8 188 190	-7 986 801
Hallinnon vyörytykset	2 958 491	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-4 444 931	-7 799 133	-7 304 892	-8 373 349	-1 068 457	-8 188 190	-7 986 801

*) Toimielimen sitovuustaso

TAVOITTEET JA TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään talousarviokirjassa.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet ja toiminnan painopisteet esitetään yksiköiden yhteydessä.

Omistajaohjaus

Kaupungin konsernijohtamisen ja omistajaohjauksen painopisteenä on johtaa ja ohjata konsernia yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla kaupunkikonsernin kokonaiset huomioiden.

Uuden valtuustokauden aikana tulevat päivitettäväksi omistajapoliittiset linjaukset ja konserniohje liitteinen.

Elinvoiman ja elinkeinojen edistäminen

Keskeisimmät tavoitteet vuodelle 2026:

1. Aktiivinen edunvalvonta ja verkostojen hyödyntäminen. Kontaktiverkostojen vahvistaminen edelleen elinkeinoelämään, päättäjiin, median edustajiin ja muihin sidosryhmiin. Edunvalvontatavoitteiden edistäminen ja edunvalvonnan säännölliset toimenpiteet, kuten vaikuttajatapaamiset, tilaisuudet ja tapahtumat.
2. Tiivis yhteistyö elinkeinopalveluja tuottavan Cursor Oy:n kanssa: Akkuklusterin ja muiden elinvoimaa lisäävien yrityslähtöisten hankkeiden toteutumisen tukeminen. Startup- ja yrityskeskuksen toteutuksen ja matkailun edistäminen.
3. Aktiivinen yhteinen tekeminen seudulla, muuttaja- ja tonttimarkkinointi ja viestintä Kotka-brändin vahvistamiseksi. Kantasataman kokonaisuuden ja sen tunnettuuden edistäminen.

Osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen (neuvostot)

Vammaisneuvosto ja ikäihmisten neuvosto ovat kuntalain mukaisia virallisia vaikuttamistoimieliimiä. Kotkan kaupunginhallitus on nimennyt neuvostot valtuustokaudelle 2025–2029 kokouksessaan 29.9.2025. Neuvostot aloittavat työskentelynsä lokakuussa 2025.

Neuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden ja ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Vaikuttamistoimielin on edustamansa ryhmän kuulemis- ja vaikuttamiskanava ja se välittää aktiivisesti edustamansa ryhmän näkemyksiä kunnan päätöksentekoon.

Varautuminen ja valmiussuunnittelu

Kaupungin varautumisvelvoite perustuu valmiuslain 12 §:ään, jonka mukaan kuntien on huolehdittava valmiussuunnittelusta ja muista varautumistoimenpiteistä tehtäviensä mahdollisimman häiriöttömän hoidon turvaamiseksi poikkeusoloissa. Lisäksi kuntalain 1 § velvoittaa kuntaa edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä sekä huolehtimaan paikallisen yhteisön turvallisuudesta. Näiden velvoitteiden mukaisesti kaupungin varautumisen ja valmiuden kehittäminen on olennainen osa turvallisen ja toimintakykyisen yhteisön ylläpitämistä.

Vuonna 2026 Kotkan kaupungin varautumisen ja valmiuden painopisteenä on suunnitelmallinen valmiuden kehittäminen kaupungin resilienssin vahvistamiseksi sekä toimintakyvyn turvaamiseksi erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tavoitteena on varmistaa, että vastualueilla ja toimintayksiköissä on ajantasaiset suunnitelmat, selkeät toimintamallit ja riittävät resurssit toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Lisäksi tavoitteena on uudistaa kaupungin häiriö- ja poikkeusolojen johtamismalli sekä vahvistaa valmiusjohtoryhmän toimintaedellytyksiä.

Toimintaa kehitetään kohti yhtenäistä ja systemaattista varautumisen toimintamallia, joka parantaa kaupungin kykyä ennakoida, hallita ja toipua häiriötilanteista tehokkaasti ja kestävästi.

KV 8.12.2025: Kaupunkilaisten varautumisen ja resilienssin vahvistamiseksi laaditaan suunnitelma.

Hallintoyksikkö

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Toimintayksikkö	Hallintoyksikkö
Palvelut	Hallintopalvelut, Arkistopalvelut, Asiakaspalvelupiste Ruori, Lakiasiat
Vastuhenkilö	Hallintojohtaja

Toiminta-ajatus Hallintoyksikkö huolehtii kaupungin hallintomenettelyn yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toiminnan käytännön järjestelyistä sekä koko päätöksentekorganisaation palveluista. Hallintoyksikkö vastaa tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon kokonaisuudesta, vastaamalla kaupunginarkiston palveluista, tietosuojavastaavan palveluista sekä kirjaamo- ja kokoushallinnan palveluista. Hallintoyksikkö vastaa kaupungin keskitetyn asiakaspalvelupisteen tehtävistä ja digipalveluiden asiantuntijapalveluista. Juridinen neuvonta ja asiantuntijapalvelut kuuluvat myös hallintoyksikön tehtäviin.

KAUPUNGINHALLITUKSEEN NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	Äänestysaktiivisuuden lisääminen	Äänestysprosentti	Edellisten vastaavien vaalien äänestysprosentti	Parannus äänestysprosenttiin
	Digituen toimintamallin kehittäminen	Digituen uuden toimintamallin käyttöönotto		Uuden toimintamallin käyttöönotto vuonna 2026
	Digiopastajien määrän lisääminen	Digiopastajien määrä	6 henkilöä	15 henkilöä

Poikkileikkaavat teemat

1. Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

Mittarit: Kriisikuntakriteerit. Henkilöstön suositteluindeksi

Hyvän hallinnon tukeminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen

Mittari: Hallinnon koulutusten määrä ja aiheet

Arkistoinnin ja tietosuojan osaamisen kehittäminen

Mittari: Arkistotarkastusten ja tietosuojakävelyiden määrä

TULOSLASKELMA

HALLINTOYKSIKKÖ	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	2 212	0	1 256	0	-1 256	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	290 729	30 000	30 012	0	-30 012	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	292 941	30 000	31 268	0	-31 268	0	0
Henkilöstökulut	-1 561 054	-1 712 698	-1 718 713	-1 449 620	269 093	-1 449 615	-1 449 615
Palvelujen ostot	-155 949	-234 016	-179 050	-185 128	-6 078	-179 228	-179 228
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 692	-25 800	-14 533	-22 800	-8 267	-22 800	-22 800
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-10 052	-15 100	-13 419	-10 100	3 319	-10 100	-10 100
TOIMINTAKULUT	-1 740 748	-1 987 614	-1 925 715	-1 667 648	258 067	-1 661 743	-1 661 743
TOIMINTAKATE *)	-1 447 807	-1 957 614	-1 894 447	-1 667 648	226 799	-1 661 743	-1 661 743
Sisäiset tuotot	121 531	125 200	125 200	161 700	36 500	161 700	161 700
Sisäiset kulut	-331 429	-298 085	-298 085	-310 343	-12 258	-310 345	-310 345
Sisäiset erät	-209 899	-172 885	-172 885	-148 643	24 242	-148 645	-148 645
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-1 657 706	-2 130 499	-2 067 332	-1 816 291	251 041	-1 810 388	-1 810 388
Rahoitustuotot ja -kulut	-51	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-1 657 757	-2 130 499	-2 067 332	-1 816 291	251 041	-1 810 388	-1 810 388
Sisäinen korko	-103	-8	-8	0	8	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-6 924	-47 369	-47 369	-46 874	495	-79 167	-95 278
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 664 783	-2 177 875	-2 114 709	-1 863 165	251 544	-1 889 555	-1 905 666
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	-1 664 783	-2 177 875	-2 114 709	-1 863 165	251 544	-1 889 555	-1 905 666
Hallinnon vyörytykset	682 257	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-982 526	-2 177 875	-2 114 709	-1 863 165	251 544	-1 889 555	-1 905 666

*) Toimielimen sitovuustaso

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden kevään 2026 toiminnan painopiste on uuden asianhallintajärjestelmän käytön vakiinnuttamisessa. Järjestelmäkokonaisuuden käyttöönottoprojekti aloitettiin maaliskuussa 2024 ja järjestelmäkokonaisuus otetaan käyttöön loppuvuonna 2025. Lakiuudistus, jonka on määrä tulla voimaan vuoden 2026 alusta lisää sähköistä viranomaisviestinnän määrää ja tähän liittyvä uudistus vaatii hallintoyksikön ohjausta ja neuvontaa muille vastuualueille.

Hallinnon prosessien kehittämistyötä jatketaan aktiivisesti. Hallintopalvelut kasvattavat koulutuksillaan kaupungin organisaation osaamista muun muassa hallintomenettelyihin liittyen. Hallintopalvelut työskentelevät päätöksenteko-organisaation tukena ja sen toimintaa eri tavoin edistäen. Uuden valtuustokauden päättäjille järjestetään lisää perehdytyskoulutuksia kevään 2026 ajan. Loppuvuodesta 2026 hallintopalveluissa aloitetaan kevään 2027 eduskuntavaalien valmistelu. Hallintoyksikkö on tehnyt kehittämistyötä vaalien suhteen viime vuosina mm. edistämällä äänestyspaikkojen esteettömyyttä ja lisäämällä ennakoäänestyspaikkoja kauppakeskuksiin. Kaikilla kehittämistoimenpiteillä tavoitellaan äänestämisen saavutettavuuden parantamista ja äänestysaktiivisuuden kasvua.

Arkistopalvelut

Kaupungin keskusarkiston toiminta vuoden 2026 osalta tulee painottumaan sähköisen arkiston Ruuman käyttöönoton vahvistamiseen sekä sen toiminnan jalkauttamiseen kaupunkitasoisesti. Arkistoinnin osalta tämä on iso muutos koko kaupungin osalta, sillä analogisten aineistojen kertymisen määrä tulee laskemaan. Lisäksi uuden arkistoluettelointijärjestelmän käyttöönotto on iso panostus arkistolta vuoden 2026 aikana.

Kaupungin keskusarkisto jatkaa pysyvästi paperisena säilytettävien analogisten asiakirjojen säilytysolosuhteiden selvittämistä yhteistyössä vastuualueiden kanssa ja esimerkiksi arkistontarkastukset ja analogisen aineiston vastaanotto kaupunginarkistolle jatkuvat suunnitelmien mukaisesti. Muilta osin keskusarkiston tilakysymyksen tulevaisuuden selvittämistä jatketaan hankesuunnitelun muodossa yhdessä teknisten palveluiden kanssa.

Kuten aikaisempinakin vuosina, kotiseutuarkisto vastaanottaa Kotkan alueen yksityisten toimijoiden (yhdistysten, yksityishenkilöiden yms.) arkistoaineistoa yhteydenottojen perusteella. Lisäksi pyritään yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa tunnistamaan merkittäviä kulttuuriperintöaineistoja, jotka tulisi saada kotiseutuarkistoon talteen tuleville sukupolville kulttuuriperinnön taltiointiseksi ja tutkimuksen tarpeisiin.

Asiakaspalvelupiste Ruori

Ruorin osalta keskeistä on tilavarausjärjestelmän kilpailutus ja valituksi tulevan järjestelmän käyttöönottoprojekti.

Kassapalveluiden tavoitteena on syventää palvelunomistajien kanssa käytävää sisäistä keskustelua, joka tähtää asiakaspalvelun laadun parantamiseen.

Digipalveluiden osalta on keskeistä jatkaa digisuunnitelman toteuttamista ja prosessin kehittämistä. Digissä panostetaan myös ICT-hankintojen osaamisen kehittämiseen, Suomi.fi -kokonaisuuden integroimiseen eri palveluihin sekä digituen toimintamallin vahvistamiseen.

Lakiasiat

Hallintoyksikön alaisuudessa toimii kaksi juristia, jotka toteuttavat asiantuntijapalvelua kaikille muille kaupungin toimialoille oikeudellisissa kysymyksissä. Keskeisiä talousarvioon vaikuttavia oikeudenkäyntejä ei ole vireillä.

Kotkan kaupungin sisäinen tarkastus kuuluu osana juristien tehtäväkenttään. Lisäksi juristit hoitavat kunnallisen pysäköinninvalvojan tehtävää sekä rakennuslakimiehen tehtäviä. Merkittävä työn alla oleva projekti lakiasioissa on hallintosäännön kokonaisuudistus.

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Hallintoyksikön keskeiset riskit liittyvät henkilöstön jaksamiseen ja henkilöstömuutosten sekä järjestelmä uudistuksen seurauksena tehtäviin työn järjestelyihin. Lisäksi riskinä on uuden järjestelmäkokonaisuuden käyttöönottoon liittyvät muutosjohtamisen haasteet. Hallintoyksiköltä on mennyt suuri määrä työresurssia uuden järjestelmäkokonaisuuden käyttöönottoon ja työ jatkuu vielä vuoden 2026 ajan.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA 2026–2028

Toiminnan painopisteenä suunnitelmavuosina on kehittää edelleen hallintoprosesseja kaupunkitasoisesti ajantasaisen ohjeistuksen ja koulutusten avulla. Jatkuvaa työtä on sähköisen arkistoinnin kehittäminen uuden sähköisen arkistojärjestelmän käyttöönoton myötä. Sähköiseen arkistoon toteutetaan lisää integraatioita muista järjestelmistä. Digipalveluiden prosessien kehittäminen on myös jatkuvaa suunnitelmavuosien työtä. Työ kohdistuu erityisesti saavutettavuuteen, suomi.fi-palvelukokonaisuuksiin, digisuunnitelmatyön juurruttamiseen osaksi kaupungin toiminnan vuosisuunnittelua sekä digituen toimintamallin kehittämiseen.

Henkilöstöyksikkö

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Toimintayksiköt	Henkilöstöyksikkö
Palvelut	Henkilöstöhallinto
Vastuhenkilö	Henkilöstöjohtaja

Toiminta-ajatus Henkilöstöasioiden yksikön tehtävänä on huolehtia kaupungin henkilöstöpolitiikan valmistelusta ja sen toteutumisesta, keskitetystä työnantajatoiminnasta, yhteistoimintajärjestelmien kehittamisestä ja toimeenpanosta, kaupungin työnantajakuvasta ja henkilöstötiedottamisesta.

KAUPUNGINHALLITUKSEEN NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Poikkileikkaavat teemat

Henkilöstöasioiden yksikön lautakunnan tason toimenpiteet:

1. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistetään aktiivisesti työhyvinvointisuunnitelman työhyvinvointitoimenpiteillä ja varhaisen tuen mallin aktiivisella käytöllä. Työterveyden panostusta kohdennetaan ennaltaehkäisevään toimintaan (KELA I/KELA II).
2. Työhyvinvointisuunnitelman konkreettisilla toimenpiteillä tuetaan kaupungin työyhteisöjen yhteisöllisyyttä. Edelleen kehitetään vuorovaikutus- ja keskustelutaitoja ja panostamme työyhteisöjen hyvinvointiin. Kehitetään kaupunkitasoisesti myönteistä työntekijäkokemusta.
3. Esihenkilötoimintaa kehitetään ja tuetaan ajantasaisilla ohjeistuksilla ja keskitetyllä perehdytyksellä.
Esihenkilötyötä vahvistetaan myös koulutuksin ja vertaisoppimisen keinoin.
4. Kaupungin henkilöstön osaamista ja valmiuksia vahvistetaan ja tuetaan monipuolisella keskitetyllä koulutustarjonnalla huomioiden myös digitalisaatioon liittyvät teemat (koulutus-suunnitelma).
5. Tuetaan kaupungin positiivista työnantajakuva ja kehitetään myönteistä hakijakokemusta (rekrytointimarkkinointisuunnitelma). Hakijamääriin pyritään vaikuttamaan ilmoittamalla työpaikoista innostavasti, houkuttelevasti ja mielenkiintoisesti. Tuemme kaupungin yksiköitä luomaan systemaattiset perehdytyskäytännöt.

Lautakunnan tason toimenpiteiden mittarit:

Laajat raportit osavuosikatsauksen yhteydessä ja henkilöstökertomus tilinpäätöksen yhteydessä.

TULOSLASKELMA

HENKILÖSTÖYKSIKKÖ	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	10 175	0	400	0	-400	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	460 439	431 000	431 469	431 000	-469	431 000	431 000
Muut toimintatuotot	2 084	4 500	1 500	4 500	3 000	4 500	4 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	472 698	435 500	433 369	435 500	2 131	435 500	435 500
Henkilöstökulut	-1 145 229	-1 256 399	-1 182 244	-1 312 937	-130 693	-1 279 899	-1 279 899
Palvelujen ostot	-1 628 814	-1 990 360	-2 008 855	-2 057 238	-48 383	-2 057 238	-2 057 238
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 165	-12 150	-14 087	-11 150	2 937	-11 150	-11 150
Avustukset	-12 300	-3 500	-3 500	-3 500	0	-3 500	-3 500
Muut toimintakulut	-4 207	-6 600	-6 535	-5 200	1 335	-5 200	-5 200
TOIMINTAKULUT	-2 799 715	-3 269 008	-3 215 221	-3 390 025	-174 804	-3 356 987	-3 356 987
TOIMINTAKATE *)	-2 327 017	-2 833 508	-2 781 852	-2 954 525	-172 673	-2 921 487	-2 921 487
Sisäiset tuotot	414 714	431 605	431 605	805 801	374 196	805 801	805 801
Sisäiset kulut	-150 794	-140 046	-140 046	-159 638	-19 592	-159 637	-159 637
Sisäiset erät	263 920	291 559	291 559	646 163	354 604	646 164	646 164
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-2 063 097	-2 541 949	-2 490 293	-2 308 362	181 931	-2 275 323	-2 275 323
Rahoitustuotot ja -kulut	108	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-2 062 989	-2 541 949	-2 490 293	-2 308 362	181 931	-2 275 323	-2 275 323
Sisäinen korko	-12	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 641	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 064 643	-2 541 949	-2 490 293	-2 308 362	181 931	-2 275 323	-2 275 323
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	-2 064 643	-2 541 949	-2 490 293	-2 308 362	181 931	-2 275 323	-2 275 323
Hallinnon vyörytykset	1 931 244	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-133 399	-2 541 949	-2 490 293	-2 308 362	181 931	-2 275 323	-2 275 323

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025: Nuorten kesätyöpaikkojen lisäys -33,0 t euroa

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Henkilöstöasioiden yksikkö

Kaupunkistrategiasta johdettu henkilöstöohjelma ohjaa henkilöstöpolitiikkaa, esihenkilötyötä ja työhyvinvoinnin edistämistä. Uuteen kaupunkistrategiaan perustuva uusi henkilöstöohjelma saataan päätöksentekoon ja sen jalkauttaminen käynnistyy keväällä 2026. Työhyvinvointisuunnitelma, työterveyden toimintasuunnitelma, koulutussuunnitelmat ja rekrytointimarkkinointisuunnitelma tuovat päälinjat vuoden toimintaan.

Keskeisenä painopisteenä on edelleen kehittää hr- ja esihenkilötoimintaa sekä johdon tukea. Varhaisen vaiheen työhyvinvointijohtaminen ja kokonaisvaltaisen työhyvinvoinnin kehittäminen ovat painopisteinä. Tähän liittyy laajaa toimintaa työntekijä- työyhteisö ja esihenkilötasoilla.

Vuoden 2026 aikana edelleen toteutetaan toimenpiteitä rekrytointien tukemiseen sekä hyvän hakijakokemuksen ja työnantajakuvan kehittämiseen. Myönteisen työntekijä- ja hakijakokemuksen ja positiivisen työnantajakuvan luominen vaatii jatkuvaa kehittämistä. Niiden rakentaminen vahvaksi lisää kaupungin houkuttelevuutta rekrytointimarkkinoilla. Hyvien perehdytyskäytäntöjen ylläpitämisellä varmistetaan osaamisen siirtyminen ja uuteen työhön perehtyminen mahdollisimman sujuvasti.

Kaupungin henkilöstön osaamisen kehittymistä vahvistetaan ja tuetaan monipuolisella koulutustarjonnalla. Koulutussuunnitelmaan kootaan vuoden keskitetysti tarjolla olevat koulutukset.

Työyhteisöjen toimintaan tarjotaan valmennuksia ja tukitoimia. Henkilöstöasioiden yksikön keskeinen tehtävä on toimia tukipalveluna työyksiköille palvelussuhde ja palkkausasioiden hoitamisessa sekä laajemmin henkilöstöasioiden linjaamisessa ja ohjeistamisessa. Tuen sujuvuutta ja oikea-aikaisuutta pyritään kehittämään. Tasopalkkamallin käyttöönottoa seurataan tiiviisti ja tarvittaessa tehdään muutoksia ja korjaavia toimenpiteitä.

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Henkilöstöasioiden yksikön strategisten tavoitteiden toteutumisessa riskinä on resurssien riittävyys. Riskinä voi toteutua henkilöstöasioiden yksikön oman toiminnan osalta, mutta myös laajemmin kaupungin muiden yksiköiden osalta. Monessa yksiköstä toimitaan jo miniresursseilla ja taloudelliset säästöpainet kiristävät henkilöstöresurssia entisestään. Riskinä on jäljellä jäävän henkilöstön uupuminen ja palvelutason epätasaisuus mm. poissaolojen johdosta. Tämä riski on todennäköinen ja saattaa toteutua useammassa yksikössä. Resurssien riittämättömyyden riski näyttäytyy yksittäisen työntekijän hyvinvoinnissa ja myös esihenkilötyössä ja työyhteisöjen hyvinvoinnissa. Varsinkin johtotasolla moni kaupungin kannalta keskeinen tehtävä on vain yhden henkilön vastuulla, joka muodostaa riskin toimintojen sujuvuuden ja johtamisen kannalta.

Henkilöstön vaihtuvuus eläköitymisten johdosta on lähitulevaisuudessa runsasta. Rekrytointihaasteet ovat riski joidenkin alojen kohdalla, kun rekrytointitarpeet kasvavat. Henkilöstön vaihtuvuus tuo myös riskin väliaikaisesta osaamisvajeesta varsinkin, jos useampi henkilö vaihtuu yksikössä samaan aikaan.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA 2026–2028

Henkilöstöasioiden yksikkö

Kaupunkistrategia ja henkilöstöohjelma ohjaavat toimintaa ja kohdentavat toiminnan resursseja. Jatkuvana toimintana kehitetään varhaista työhyvinvointijohtamista, keskeisimpinä tavoitteina työhyvinvoinnin edistäminen ja sairauspoissaolojen hallinta. Painopisteenä on myös luoda jatku-

vasti kehittyvää ja aikaansa seuraavaa esihenkilötoimintaa kaikilla vastuualeilla ja kaikissa yksiköissä. Vahvan ja myönteisen työntajakuvan luominen on tulevaisuudessa tärkeää. Tämä sisältää myös kilpailukykyisen palkkauksen mahdollisuuksien luomisen.

Talouslyksikkö

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Toimintayksikkö	Talouslyksikkö
Palvelut	Talous- ja Tietohallinto
Vastuhenkilö	Talousjohtaja

Toiminta-ajatus	Talouslyksikkö vastaa Kotka-konsernin talouden ohjauksesta ja seurannasta. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin tietohallinnon järjestämisestä, hankintatoimen ohjauksesta sekä rahoituksesta ja vakuuttamisesta.
-----------------	---

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

3. YRITTÄVÄ KOTKA

Strateginen tavoite 4.

Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen.

Mittarit: Aloittaneet yritykset. Avoimen sektorin työpaikat

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.1. Monipuolistamme ja uudistamme yritystoimintaa: kehitämme edellytyksiä monipuolisen elinkeinorakenteen muodostamiseksi. Luomme yrittäjämönteisen ympäristön tiivistämällä kaupungin ja yritysten yhteistyötä. Edistämme yritysten ja startupien kasvua ja kansainvälistymistä sekä matkailualojen ja luovan talouden kehittymistä mm. yrityskeskuksen kautta.	Hankintojen paikallisuusasteen parantaminen	Kotkalaisten toimittajien osuus kaikista toimittajista kotipaikan mukaan: 1. kappaleet prosenttia 2. eurot prosenttia	1. 313 / 1196 = 26,2 % 2. 10,4 milj.€ / 34,5 milj. € = 30,1 %	1. 30 % 2. 35 %

TULOSLASKELMA

TALOUSYKSIKKÖ	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	14 619	0	2 843	0	-2 843	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	7 685	0	100	0	-100	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	22 304	0	2 943	0	-2 943	0	0
Henkilöstökulut	-766 618	-940 492	-888 862	-974 212	-85 350	-974 200	-974 200
Palvelujen ostot	-2 867 333	-3 180 450	-2 954 918	-3 276 742	-321 824	-3 276 742	-3 276 742
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 346	-9 500	-4 944	-9 500	-4 556	-9 500	-9 500
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-797 809	-910 000	-830 000	-815 500	14 500	-815 500	-815 500
TOIMINTAKULUT	-4 436 106	-5 040 442	-4 678 724	-5 075 954	-397 230	-5 075 942	-5 075 942
TOIMINTAKATE *)	-4 413 802	-5 040 442	-4 675 781	-5 075 954	-400 173	-5 075 942	-5 075 942
Sisäiset tuotot	3 114 225	3 310 954	3 310 954	3 671 397	360 443	3 671 413	3 671 413
Sisäiset kulut	-99 943	-88 210	-88 210	-63 402	24 808	-63 402	-63 402
Sisäiset erät	3 014 282	3 222 744	3 222 744	3 607 995	385 251	3 608 010	3 608 010
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-1 399 520	-1 817 698	-1 453 037	-1 467 959	-14 922	-1 467 931	-1 467 931
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-1 399 520	-1 817 698	-1 453 037	-1 467 959	-14 922	-1 467 931	-1 467 931
Sisäinen korko	-409	-36	-36	0	36	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-22 455	-58 237	-58 237	-176 667	-118 430	-248 333	-263 611
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 422 384	-1 875 971	-1 511 310	-1 644 626	-133 316	-1 716 265	-1 731 542
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 422 384	-1 875 971	-1 511 310	-1 644 626	-133 316	-1 716 265	-1 731 542
Hallinnon vyörytykset	1 422 351	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-32	-1 875 971	-1 511 310	-1 644 626	-133 316	-1 716 265	-1 731 542

*) Toimielimen sitovuustaso

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Talouslyksikkö

Talous ja rahoitus: Talouden seurantaosaamisen kehittäminen ja vastuualueiden tukeminen mm. raportoinnin kehittämisen avulla sopeuttavassa taloustilanteessa. Taloushallinnon järjestelmien muutosten läpivienti. Kaupunkikonsernin rahoitustarpeisiin varautuminen sekä antolainaustarpeisiin valmistautuminen. Korkomarkkinoiden muutosten ja kassavirtatarpeiden huomioiminen laina- ja suojaussalkuissa.

Tietohallinto: Tiedonhallintamallin osa-alueiden edistäminen. Laiterekisterien hallinnan parantaminen ml. sisäinen tekeminen ja ulkoistetun palvelutuottajan ohjeistus sekä kehittämistyö.

Hankinnat: Hankintojen ennakoinnin kehittäminen kilpailutussuunnitelman ja vastuualuekohtaisten koulutusten avulla. Tarpeellisten kilpailutusten toteutus ja sopimushallinnan vahvistaminen.

Poikkileikkaavat teemat

- Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.
  - Talousosaamisen tukeminen ja toteuman arviointi
  - Kilpailutusosaamisen tukeminen ja toteuman arviointi
- Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.
  - Vihreän rahan mahdollisuuksien arviointi, hyödyntäminen ja toteuman arviointi
- Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoii ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.
  - Tietoturvallisuus- ja tietosuojakoulutusten järjestäminen ja toteuman arviointi
  - Tietoturvatestien järjestäminen ja toteuman arviointi

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Talouksyksikön lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet keskittyvät hankintojen paikallisuuden edistämiseen. Tässä keskeisimmät keinot vaikuttaa ovat: hankintakalenterin käyttö ja markkinavuoropuheluiden pitäminen, joiden tekemisen oikea-aikaisuutta puolestaan ohjaa kilpailutussuunnitelma.

Riskienhallinnan näkökulmasta kilpailutussuunnitelman ennakkoinnin ja kattavuuden laajuus määrittävät onnistumista hyvin pitkälle. Toteumaa seurataan erikseen tunnuslukujen yhteydessä tilinpäätöksessä.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA 2026–2028

Talouksyksikkö

Taloussuunnitelma vuosien painopisteissä korostuvat tarve kehittää järjestelmiä ja toimitusprosesseja niin, että analysointityölle jää enemmän aikaa. Lisäksi hankintojen arvioinnin ja kontrollin kehittäminen, rahoitustarpeisiin valmistautuminen vs. laaja investointiohjelma, taloushallinnon järjestelmien toimivuus ja automatisaatio sekä tietoturvan taso ja tietotekniikan kustannustehokkuus.

Kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Toimintayksikkö	Kaupunkikehityksen ja viestinnän toimintayksikkö
Palvelut	Kaupunkikehitys, Viestintä ja markkinointi
Vastuhenkilö	Kehitysjohtaja

Toiminta-ajatus Kaupunkikehityksen ja viestinnän toimintayksikön tehtävänä on kaupungin yritys-, elinkeino- ja matkailupalvelujen järjestäminen sekä niitä koskevien sopimusten valvonta ja kehittäminen. Yksikkö vastaa työllisyyden elinkeinopoliittisesta edistämisestä ja koordinoi tutkimus- ja kehittämishankkeita sekä huolehtii kaupunkistrategian valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä seurannasta.

Yksikkö ohjaa ja kehittää Kotka-konsernin viestintää, huolehtii kaupunkimarkkinoinnista ja tukee kaupungin johtoa viestintä- ja PR-tehtävissä.

KAUPUNGINHALLITUKSEEN NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	Kaupungin viranhaltijajohdon ja kuntalaisten tapaamiset eri kaupunginosissa	Tilaisuuksien lukumäärä ja osallistujien määrä	0	2 tilaisuutta/ väh. 20 osallistujaa tilaisuudessa
	Asukaskyselyt	Toteutetut kyselyt kpl	0	2

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.	Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin viestintä	Julkaistujen artikkelien määrä mediassa	0	8

Strateginen tavoite 2.

Rakennamme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Mittarit: Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä.

Green Flag -puistojen määrä.

Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.1. Hyödynnämme Kotkan puistopääkaupunkimainetta ja vesistöjä: kehitämme ja vaalimme Kotkan ainutlaatuisia, Suomen parhaina palkittuja puistoalueita sekä tuomme esiin Kymi-joen ja saariston mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille, vahvistaen Kotkan veto-voimaa ja viihtyvyyttä.	Visit Kotka-Haminan tavoiteohjaus Kotkan matkailubrändin kehittämisessä ja tuotteistuksessa	Matkailutulo	62,2M€	63M€
	Asukkaille ja potentiaalisille muuttajille suunnattu vetovoimaviestintä sosiaalisen median kanavissa	Meta-kanavien ja LinkedIn tavoitavuus		
	Alueiden brändäys ja identiteetin vahvistaminen: puistot, Kymijoki, saaristo yms.	Julkaistujen artikkelien/ blogitekstien yms. määrä.		

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
------------------------	------------	---------	-----------	-------------

2.3.Kehitämme asuimisen vetovoimaa ja kulttuurikohteita: kehitämme viihtyisiä asuinympäristöjä ja keskustojen kaupunkikuva korkeatasoisella kaupunkisuunnittelulla koko kaupungin alueella. Nostamme Ruotsinsalmen kaksoislinnoituksen ja Kantasataman profiilia merkittävänä matkailu- ja kulttuurikohteina. Kehitämme lisäksi Alvar Aallon Sunilaa vetovoimaisena asuin- ja matkailukohteena.	Etsitään aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksia kohteiden kehittämiseen	Yhteistyössä toteutettujen hankehakujen määrä	0	2
	Em. kohteiden esittely kampanjoissa, tapahtumissa ja digitaalisissa kanavissa.	Kohteisiin liittyvien viestintä- ja markkinointitoimenpiteiden määrä/vuosi.	3	4

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.4.Toimimme mahdollistajana monipuoliselle kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumatarjonnalle: kehitämme kulttuuripalveluita ja tuemme kaupunkikonsernin kulttuurilaitoksia. Vahvistamme kulttuurin, luovan talouden, liikunnan ja urheilun roolia kaupunkimme vetovoimassa ja yhteisöllisyydessä. Edistämme laajenevaa tapahtumatoimintaa, kärkenä Kotkan Meripäivät. Hyödynnämme Satama Areenaa tapahtumateollisuuden paikkana	Kaupunkikehitys- ja viestintäyksikkö järjestää ja tukee yhteisöllisyyttä ja kaupungin vetovoimaa tukevia tapahtumia	Järjestetyt ja tuetut tapahtumat	5	5
		Kymenlaaksonyt-tapahtumakalenterin kävijämäärä (Kotkan sivulla vierailleet)	kaikki kävijät 19 263/kk, 08/25 Kotkasta kiinnostuneet 1751/ elokuu 25	20200 kävijää kuukaudessa Kotkasta kiinnostuneita 1850
	Urheilumarkkinointiyhteistyö määriteltyjen kriteerien mukaisesti	Sopimusten määrä	3	3
Viestintätuki Satama Areenalle	Tuotettujen artikkelien määrä	2	5	

3. YRITTÄVÄ KOTKA

Strateginen tavoite 4.

Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen.

Mittarit: Aloittaneet yritykset. Avoimen sektorin työpaikat

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.1.Monipuolistamme ja uudistamme yritystoimintaa: kehitämme edellytyksiä monipuolisen elinkeinorakenteen muodosta-	Cursor Oy:n tavoiteohjaus yrityspalvelujen ja matkailupalvelujen toteuttamiseen Kotkassa	Kotkan sijoitus Suomen Yrittäjien kuntabarometrin tuloksissa	sija 3.	2.

miseksi. Luomme yrittäjämönteisen ympäristön tiivistämällä kaupungin ja yritysten yhteistyötä. Edistämme yritysten ja startupien kasvua ja kansainvälistymistä sekä matkailualojen ja luovan talouden kehittymistä mm. yrityskeskuksen kautta.	Yhteistyötapaamiset yrittäjäjärjestöjen kanssa	Tapaamisten määrä	10	10
	Yrityskiihdyttämötoiminnan jatkon mahdollistaminen	Toiminnan rahoitus	Eagle Accelerator-hankkeen rahoitus toteutunut	Jatkohanke toteutuu

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.2.Kehitämme satamaa ja satamasidonaisia toimintoja: turvaamme kaupungin toimin ja konserniohjauksella HaminaKotka sataman kilpailukyvyyn ja houkuttelemme uusia investointeja logistiikan, teknologian ja teollisuuden aloilla.	Osallistuminen edunvalvontaan sataman liikenneyhteyksien ja muiden toimintaedellytysten parantamiseksi	Sataman tarpeet huomioitu edunvalvontasuunnitelmassa		Tavoitteet yhteneväiset
		Edunvalvontatapaamisten määrä		5

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.3.Tavoittelemme puhtaan siirtymän investointeja: edistämme erityisesti maanhankinnalla ja kaavoituksella sekä invest-in toiminnalla akuteollisuutta, data-centereitä ja biopolttoaineita tai vetyteknologiaa hyödyntävää teollisuutta sekä muita kestäviä kasvualoja. Huolehdimme kaavoitus- ja lupa-asioiden sujuvuudesta.	Cursor Oy:n tavoiteohjaus investointitoimintojen toteuttamiseen Kotkassa	Aktiivisten sijoittumisneuvotteluiden määrä	10	10

Strateginen tavoite 5.

Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Mittarit: 20–64 –vuotiaiden työllisyysaste.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.3.Tuemme työ- ja opiskeluperäistä maa-hanmuuttoa: lisäämme Kotkan houkuttelevuutta kansainvälisille osaajille, tarjoamme viihtyisän ja elävän asuinympäristön tänne muuttaville sekä tukea kotoutumiselle.	Positiivisen väestökehityksen edellytysten edistäminen työvoiman saatavuuden parantamiseksi	Osallistuminen Suomen tulevaisuuden tekijät-hankeeseen	kyllä	kyllä
	Lisäämme viestinnällä Kotkan houkuttelevuutta kansainvälisille osaajille	International House-verkkosivuston kävijämäärät		
	Edistetään kv-opiskelijoiden työ- ja harjoittelupaikkamahdollisuuksia lisäämällä työnantajille kohdennettua viestintää	Teemoitetut yrittäjätapaamiset/tilaisuudet		2

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.4.Edistämme yliopisto- ja korkeakoulutuksen tarjontaa sekä TKI-toimintaa Kotkassa: tavoittelemme yliopistokoulutuksen saamista Kotkaan, vahvistamme ammatikorkeakoulun asemaa ja tuemme tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Hyödynnämme Merikotkan, ELIn (European Logistics Institute, XAMK) ja muiden paikallisten toimijoiden osaamista innovaatioiden ja kokeilujen edistämiseksi.	Tuetaan Xamkin TKI-toimintaa	Kaupunki osallistuu TKI-hankkeen rahoitukseen	1	1
	Lisätään Merikotkan ja ELIn näkyvyyttä ja toiminnasta viestimistä.	Toteutetut artikkelit/julkaisut		3
	Neuvottelut yliopistojen/korkeakoulujen kanssa	Neuvottelujen määrä		2

TULOSLASKELMA

KAUPUNKIKEHITYKSEN JA VIESTIN- NÄN YKSIKKÖ	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	5 588	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 999	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	14 588	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-512 314	-618 506	-618 506	-665 674	-47 168	-665 670	-665 670
Palvelujen ostot	-3 348 667	-3 512 293	-3 447 293	-3 514 293	-67 000	-3 462 193	-3 462 193
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 006	-19 000	-19 000	-21 500	-2 500	-18 500	-18 500
Avustukset	-635 602	-500 000	-500 000	-820 000	-320 000	-500 000	-500 000
Muut toimintakulut	-45 625	-526 600	-357 600	-145 600	212 000	-526 600	-526 600
TOIMINTAKULUT	-4 572 215	-5 176 399	-4 942 399	-5 167 067	-224 668	-5 172 963	-5 172 963
TOIMINTAKATE *)	-4 557 627	-5 176 399	-4 942 399	-5 167 067	-224 668	-5 172 963	-5 172 963
Sisäiset tuotot	1 395	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-46 441	-41 694	-41 694	-60 487	-18 793	-60 486	-60 486
Sisäiset erät	-45 046	-41 694	-41 694	-60 487	-18 793	-60 486	-60 486
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-4 602 672	-5 218 093	-4 984 093	-5 227 554	-243 461	-5 233 448	-5 233 448
Rahoitustuotot ja -kulut	-47	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-4 602 719	-5 218 093	-4 984 093	-5 227 554	-243 461	-5 233 448	-5 233 448
Sisäinen korko	-18	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 322	-6 667	-6 667	-250	6 417	-7 167	-53 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-4 604 059	-5 224 759	-4 990 759	-5 227 804	-237 045	-5 240 615	-5 286 448
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI- JÄÄMÄ)	-4 604 059	-5 224 759	-4 990 759	-5 227 804	-237 045	-5 240 615	-5 286 448
Hallinnon vyörytykset	-113 893	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-4 717 952	-5 224 759	-4 990 759	-5 227 804	-237 045	-5 240 615	-5 286 448

*) Toimielimen sitovuustaso

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Kaupunkikehitys

Tiivis yhteistyö kaupungin muiden vastuualueiden sekä keskeisten sidosryhmien kanssa kaupungin elinvoimaa ja työllisyyttä edistävässä suurissa hankkeissa, kuten akkuklusterin kehittäminen, muut puhtaan siirtymän hankkeet sekä satamasidonnainen teollisuus. Elinkeino- ja matkailupalvelusopimukseen liittyvä sopimusvalvonta sekä tiivis yhteistyö Cursor Oy:n kanssa.

Kotkan edunvalvonnan vaikuttamistavoitteiden, ml. seudun liikenneinfrahankkeet, edistäminen kansallisen ja EU- tason päätöksenteossa sekä edunvalvonnan kokonaisuuden koordinointi.

Suhdetoiminnan vahvistaminen, kontaktiverkoston laajentaminen ja ylläpito. Kotkan profiiliin vahvistaminen edelleen yrittäjyyskaupunkina (Suomen Yrittäjien seuraava kuntabarometri julkaistaan keväällä 2026). Säännölliset yrittäjien ja teollisuuden edustajien tapaamiset ja vuoropuhelu. Yritysten asiakaspalvelun kehittäminen kaupunkikonsernissa mm. YRMY-ryhmän toimintaan osallistumalla. Yritys- ja startup-keskuksen sekä hotellihankkeen edistäminen Kantasatamaan yhteistyössä Cursor Oy:n kanssa.

Kaupunkistrategian toteutuksen edistäminen ja kehittämishankkeiden suunnittelu yhteistyössä vastuualueiden kanssa. Vetovoima- ja yrittäjyysohjelman päivitys. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden edistäminen kaupungissa yhteistyössä XAMK:n kanssa. Hankerahoitusmahdollisuuksien kartoittaminen, kumppanuuksien kehittäminen ja tuki kaupungin vastuualueille hankehakemusten laadinnassa.

Alvar Aallon Sunilan kehityksen tukeminen kohti maailmanperintökohde-statusta perustuen vuonna 2022 valmistuneeseen tiekarttaan. **KV 8.12.2025:** Historiallinen Aallon Sunila nivoutuu tiiviisti yhteen Karhulan teollisuuspuiston historian kanssa, joka liitettiin kesällä 2025 osaksi Euroopan laajuista teollisuusperintöreittiä (ERIH). Teollisuuspuiston ja Alvar Aallon Sunilan markkinoinnissa hyödynnetään molempien kulttuurihistoriallista arvoa. Teollisuuspuiston alueellinen merkitys tunnustetaan ja hyödynnetään sen matkailupotentiaalia kaupungin markkinoinnissa.

Kansainväliset asiat

Ystävyydekaupunkisuhteiden ylläpito ja hyödyntäminen kaupungin kehittämisessä mm. vertaisoppimalla tai yhteisillä kehittämishankkeilla. Itämeren alueen yhteistyön kehittäminen ja pohjoismaiden yhteistyön tiivistäminen esim. akkuklusterin kehittämisessä. Yhteydet Viroon ja yhteiset kehittämismahdollisuudet mm. matkailussa. Kuntaliiton kansainvälisen tiimin ja Itämeren kaupunkien liiton (Union of Baltic Cities) puitteissa tehtävä yhteistyö ja tapaamiset. Kaupungin vastuualueiden ja yksiköiden kansainvälisen toiminnan edistäminen ja kansainväliseen toimintaan myönnettävät avustukset esim. järjestöille. Kansainvälisiin kaupunkistrategiaa edistäviin kehittämishankkeisiin osallistuminen resurssien puitteissa.

Viestintä ja markkinointi

Uudistetun kaupunkistrategian viestintä kaupunkiorganisaatiossa, Kotka-konsernissa, sidosryhmille ja kuntalaisille.

Viestintä- ja markkinointiohjelman toteuttamisen jatkaminen, kaupungin uudistetun brändi-ilmeen edelleen kehittäminen käytännössä ja omien viestintätoimenpiteiden seurannan ja raportoinnin mallien kehittäminen. Viestinnän ja markkinoinnin suunnittelu yhteistyössä vastuualueiden kanssa ja viestintätaitojen ja -ymmärryksen lisääminen. Mediyhteyksien ja muiden kontaktien ylläpito.

Verkkosivustojen Kotka.fi ja Kantasatama.fi teknisten ominaisuuksien edelleen kehittäminen. Kotka.fi:n ja muiden verkkosivustojen sekä kampanja- ja tapahtumasivujen kokonaisuuden suunnittelu valmistautuen seuraavaan verkkosivustouudistukseen. Sosiaalisen median kanavista erityisesti LinkedInin sisällöntuotannon kehittäminen yhdessä henkilöstöasioiden yksikön kanssa. Aava-intranetin sekä muiden sähköisten työvälineiden edelleen kehittäminen ja käytön lisääminen. Tekoälyn hyödyntämisen kasvattaminen. Saavutettavuusasioiden osaamisen kehittäminen yksikössä ja koko henkilöstön parissa yhdessä digipalvelusuunnittelijan kanssa.

Nykyisten markkinointikampanjoiden, Koti Kotka, Aina täällä on töitä tehty ja Kantasataman loki-kirja, jatkaminen ja edelleen kehittäminen mm. Verkkosivustojen ja mediavalintojen osalta. Tontti-markkinointia jatketaan yhdessä maanhankinnan- ja luovutuksen palvelualueen kanssa. Vuonna 2025 aloitettu Etelä-Kyminlaakson kuntien yhteinen ”Kassun markkinointikampanja” jatkuu mahdollisesti vuonna 2026. Kotka Jukola 2026 huomioidaan osallistamalla sen viestintään ja kaupunkia tuodaan esiin niin paikan päällä kuin eri viestintäkanavissa. Aloitetaan 150-vuotisjuhliin valmistautuminen.

Osallisuuden edistämiseksi kaupunkikehityksen ja viestinnän yksikkö toteuttaa kyselyjä, joilla pyritään selvittämään kuntalaisten mielipidettä mm. tulevasta verkkosivu-uudistuksesta ja Kyminlinnan linnoitusalueen kehittämisestä. Lisäksi jatketaan muuttajakyselyä ja uusille kotkalaisille tarjottuja tilaisuuksia. Osallistamme kotkalaisia puhumaan kotikaupungista hyvää ja markkinoimaan Kotkaa.

Tapahtumat 2026

Kaupunkikehitys ja viestintä -yksikkö järjestää itse tai on yhteistyössä järjestämässä tapahtumia Kotkassa:

- Kotkan arvoihin perustuva Rakkausviikko 9.–15.2.
- Veteraanipäivä 27.4.
- Perinteinen Kotka-päivä toukokuun kolmantena perjantaina 15.5.
- Liiton lenkki –nostalgiatapahtuma 23.5.
- Jukolan Viesti 13–14.6.
- Kansainvälinen elokuvafestivaali elokuussa
- Valtakunnallisen Itämeripäivän Kotkan tapahtumat elokuussa
- Joulunavaus marraskuussa

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Kaupunkikehityksessä riskit liittyvät kaupungin elinvoimaan pitkällä aikavälillä, mikäli elinkeinohankkeissa ei onnistuta. Edunvalvonnan, viestinnän ja markkinoinnin osalta riskit liittyvät yksikön pienestä koosta johtuen henkilöstön työssäjaksamiseen. Taloudelliset riskit kaupunkikehityksessä ja viestinnässä ovat kaupungin talouden kokoon suhteutettuna maltillisia.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA 2026–2028

Kaupunkikehitys

Elinkeinopolitiikassa edetään kaupunkistrategian, vetovoima- ja yrittäjyysohjelman sekä seudun elinkeinostrategian sekä niissä määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti. Kotkan asemaa hyvänä yrittäjyyskaupunkina vahvistetaan. Aktiivisella, pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella edunvalvonnalla ja sidosryhmäyhteistyöllä edistetään Kotkalle tärkeitä hankkeita, erityisesti logistiikkaratkaisujen kuntoon saattamista, keskisuurten kaupunkien ja itäisten raja-alueiden huo-

mioimista kaupunki- ja aluepolitiikassa, yritysten ja investointien sijoittumista sekä osaamisen kehittämistä. Kantasataman alueen kehittäminen kokonaisuutena, jonka ytimenä on Merikeskus Velamo, Xamkin keskustakampus ja Satama Areena ja näihin liittyvät kaupalliset palvelut, on kaupungin keskustan elinvoiman osalta merkittävin hanke. Hotellin sekä yritys- ja startup-keskuksen toteutuksen varmistaminen Kantasatamaan ovat keskeisiä tavoitteita. Alvar Aallon Sunila maailmanperintökohteeksi -tavoitteen vieminen eteenpäin tiekartan mukaisin suunnitelmallisoin toimenpitein.

Viestintä ja markkinointi

Kotkan kaupunkimarkkinoinnin kokonaiskuvaan ja Kotka-brändin vahvistamiseen panostetaan. Tavoitteena on lisätä kaupungin vetovoimaa asukkaille, muuttajille ja yrityksille. Viestimme strategisesti tärkeistä asioista kaupunkistrategian mukaisesti ja pyrimme lisäämään strategiatuntemusta kaupunkiorganisaatiossa. Pidämme yllä hyviä yhteyksiä mediaan. Huolehdimme siitä, että verkkosivustomme ovat teknisesti, sisällöllisesti ja käytettävyydeltään brändiä tukevia, jonka seurauksena Kotka.fi-sivusto uudistetaan. Seuraamme sosiaalisen median kehittymistä ja teemme tarpeen mukaan muutoksia valintoihimme. Kasvatamme tekoälyn hyödyntämistä ja saavutettavuuden osaamista. Edistämme toiminnallamme osallisuutta niin henkilöstön kuin kuntalaisten parissa. Valmistaudumme 150-vuotisjuhlavuoden viestintään.

7.2 Ympäristölautakunta

Toimielin	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
Toimintayksikkö	Ympäristöpalveluiden toimintayksikkö
Palveluyksiköt	Ympäristönsuojelun-, ympäristöterveydenhuollon ja rakennusvalvonnan palveluyksiköt
Palvelut	Ympäristönsuojelun lupa- ja valvonta-, kehittämis- ja edistämistehtävät, Ympäristöterveydenhuolto, Eläinlääkintähuolto, Löytöeläinten hoito, Rakennusvalvonta
Vastuhenkilö	Ympäristöjohtaja
Toiminta-ajatus	Ympäristölautakunta on Kotkan rakennusvalvonnan sekä Kotkan ja Pyhtään ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon (eläinlääkintähuoltoa lukuun ottamatta), lupa- ja valvontaviranomainen. Ympäristöterveydenhuolto tilaa eläinlääkintähuollon palvelut Haminan kaupungilta.

TULOSLASKELMA

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (2026)	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO		
					TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	158 151	163 800	209 360	188 220	-21 140	188 220	188 220
Maksutuotot	599 862	511 000	1 049 195	570 000	-479 195	570 000	570 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	41 174	0	15 338	0	-15 338	0	0
TOIMINTATUOTOT	799 187	674 800	1 273 893	758 220	-515 673	758 220	758 220
Henkilöstökulut	-1 745 207	-1 786 474	-1 756 474	-1 892 069	-135 595	-1 892 477	-1 892 477
Palvelujen ostot	-402 848	-451 725	-631 625	-536 425	95 200	-536 425	-536 425
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 653	-12 950	-12 950	-19 150	-6 200	-19 150	-19 150
Avustukset	-2 200	-4 000	-2 200	-5 200	-3 000	-5 200	-5 200
Muut toimintakulut	-26 806	-20 350	-20 350	-19 350	1 000	-19 350	-19 350
TOIMINTAKULUT	-2 197 714	-2 275 499	-2 423 599	-2 472 195	-48 596	-2 472 603	-2 472 603
TOIMINTAKATE *)	-1 398 527	-1 600 699	-1 149 706	-1 713 975	-564 269	-1 714 383	-1 714 383
Sisäiset tuotot	104 769	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-414 918	-247 417	-247 417	-274 285	-26 868	-274 285	-274 285
Sisäiset erät	-310 150	-247 417	-247 417	-274 285	-26 868	-274 285	-274 285
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-1 708 676	-1 848 116	-1 397 122	-1 988 259	-591 137	-1 988 667	-1 988 667
Rahoitustuotot ja -kulut	716	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-1 707 961	-1 848 116	-1 397 122	-1 988 259	-591 137	-1 988 667	-1 988 667
Sisäinen korko	-79	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 372	-6 699	-6 699	-3 875	2 824	-18 500	-18 500
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 712 411	-1 854 815	-1 403 822	-1 992 134	-588 312	-2 007 167	-2 007 167
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 712 411	-1 854 815	-1 403 822	-1 992 134	-588 312	-2 007 167	-2 007 167
Hallinnon vyörytykset	-120 241	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-1 832 652	-1 854 815	-1 403 822	-1 992 134	-588 312	-2 007 167	-2 007 167

*) Toimielimen sitovuustaso

Ympäristölautakunnan talousarvion valmistelua on ohjannut kaupunginhallituksen 9.6.2025 asettama kehys, jossa toimintatuotot ovat olleet 743 220 euroa ja toimintakulut -2 367 099 euroa. Kehyksen kehysvaiheessa huomioitiin eläinlääkäripalveluiden kustannusten kasvu (n. 92 000 euroa) sekä näihin liittyvien toimintatuottojen kasvu (n. 10 000 euroa).

Toimintakulujäädytyksestä on poikettu soveltuvin osin kaupunginjohtajan johtajakokouksen linjausten mukaisesti. Kehykseen nähden talousvalmistelussa toimintatuotot ovat vuoden 2026 talousarvioesityksessä kasvaneet 15 000 eurolla ja toimintakulut ovat puolestaan ylittyneet -105 096 eurolla.

Valtaosa toimintakulujen kasvusta kehykseen nähden on seurausta henkilöstökulujen kasvusta. Henkilöstökulujen kasvuun ovat vaikuttaneet sekä vuoden 2025 että vuoden 2026 yleiskorotukset sekä lyhytaikaiset tarpeet päällekkäisille rekrytoinneille mm. eläköitymisten takia. Kasvaneissa toimintakuluissa on huomioitu lisäksi mm. uuden melumittarin hankinta sekä ympäristöpalveluiden osallistuminen luonnon monimuotoisuushankkeeseen.

Ympäristölautakunta esittää talousarvioesityksessään lautakunnan toimintatuottojen olevan 758 220 euroa, toimintakulujen -2 472 195 euroa, jolloin lautakunnan sitovaksi toimintakatteen muodostuu -1 713 975 euroa.

Vuoden 2026 talousarvioon on varattu 20 000 euron suuruinen määrärahavaraus maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen osalta ohjelmistoinvestointeihin sekä 35 000 euron varaus jatkuvatoimiseen ilmanlaatumittariin.

Ympäristönsuojelu

Toimielin	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
Toimintayksikkö	Ympäristöpalveluiden toimintayksikkö
Palvelut	Ympäristönsuojelun lupa- ja valvonta-, kehittämis- ja edistämistehtävät
Vastuuhenkilö	Ympäristöjohtaja

Ympäristönsuojelun palveluyksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle laissa säädetyistä tehtävistä Kotkan ja Pyhtään alueella. Ympäristönsuojelun palveluyksikkö pyrkii lupa- ja valvontamenettelyin sekä neuvonnan keinoin turvaamaan hyvää elinympäristöä ja ennaltaehkäisemään ympäristöhaittoja. Ympäristönsuojelun palveluyksikkö vastaa myös koko kaupungin ilmastotyön ja kestävän kehityksen työn koordinoinnista

TULOSLASKELMA

YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	38 179	38 000	38 000	38 000	0	38 000	38 000
Maksutuotot	45 712	11 000	55 000	50 000	-5 000	50 000	50 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	83 891	49 000	93 000	88 000	-5 000	88 000	88 000
Henkilöstökulut	-479 040	-504 099	-504 099	-547 620	-43 521	-547 823	-547 823
Palvelujen ostot	-32 123	-32 825	-42 725	-39 225	3 500	-39 225	-39 225
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 695	-2 600	-2 600	-2 300	300	-2 300	-2 300
Avustukset	-1 200	-3 000	-1 200	-3 200	-2 000	-3 200	-3 200
Muut toimintakulut	-1 901	-1 300	-1 300	-1 300	0	-1 300	-1 300
TOIMINTAKULUT	-518 960	-543 824	-551 924	-593 645	-41 721	-593 848	-593 848
TOIMINTAKATE *)	-435 069	-494 824	-458 924	-505 645	-46 721	-505 848	-505 848
Sisäiset tuotot	390	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-112 532	-67 520	-67 520	-74 031	-6 511	-74 031	-74 031
Sisäiset erät	-112 142	-67 520	-67 520	-74 031	-6 511	-74 031	-74 031
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-547 211	-562 344	-526 444	-579 676	-53 232	-579 879	-579 879
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-547 211	-562 344	-526 444	-579 676	-53 232	-579 879	-579 879
Sisäinen korko	-79	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 372	-32	-32	-2 625	-2 593	-3 500	-3 500
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-551 662	-562 377	-526 477	-582 301	-55 824	-583 379	-583 379
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-551 662	-562 377	-526 477	-582 301	-55 824	-583 379	-583 379
Hallinnon vyörytykset	-30 608	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-582 270	-562 377	-526 477	-582 301	-55 824	-583 379	-583 379

*) Toimielimen sitovuustaso

YMPÄRISTÖNSUOJELUN LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso ja tavoite	Toteuma
2.2.Edistämme kestäväää kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastomuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana jokapäiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.	<p>Vahvistaa Kotkan kaupungin ilmastotyön vaikuttavuutta koordinoimalla ilmastotyötä.</p> <p>Osallistutaan valtakunnallisiin ja maakunnallisiin ilmastoverkostoihin vahvistetaan kaupungin ilmastotyötä.</p>	<p>Ilmastotyöryhmän ja ilmastovalmisteluryhmän kokousten määrä.</p> <p>Ilmastoa koskevien seminaarien, työpajojen, koulutusten ym. tapahtumien osallistumiskerrat.</p>	<p>Säilytetään nykyinen taso. Yksi ilmastotyöryhmän kokous ja neljä ilmastovalmisteluryhmän kokousta/v.</p> <p>Säilytetään nykyinen taso. Ulkoisiin tapahtumiin osallistutaan 30 kertaa ja kaupungin sisäisiin työryhmiin ym. 20 kertaa.</p>	
	<p>Aloitetaan ilmasto-ohjelman päivittäminen ilmasto- ja luonto-ohjelmaksi, joka sisältää myös tavoitteet luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.</p>	<p>Luonnon monimuotoisuusohjelman laatiminen on aloitettu.</p>	<p>Kaupungille ei ole asetettu luonnon monimuotoisuustavoitteita eikä päätetty ja vastuutettu toimenpiteitä.</p> <p>LUMO-tavoitteiden laatimiseksi on perustettu hanke ja/tai kaupungin sisäinen työryhmä, jonka työ on aloitettu.</p>	
	<p>Vahvistetaan yksikön luonto-osaamista kouluttautumalla.</p>	<p>Luonnon monimuotoisuutta koskevien seminaarien, työpajojen, koulutusten ym. tapahtumien osallistumiskerrat.</p>	<p>Luontokoulutuksiin on panostettu jo muutama vuosi. Tavoitteena on, että yksikön henkilöstö käy yhteensä 15 luontokoulutuksessa, työpajassa tai vastaavassa kaupungin ulkopuolisen tahon järjestämässä tilaisuudessa.</p>	
	<p>Lisätään asukkaiden tietämystä vieraslajeista niiden tunnistamiseen ja torjuntaan liittyvällä tiedottamisella.</p>	<p>Vieraslajeista laadittujen tiedotteiden määrä.</p>	<p>Aiheesta ei aktiivisesti tiedoteta kuin internet-sivuilla. Vieraslajeista yhteyttä ottaville asiakkaille annetaan neuvontaa. Tavoitteena laatia viisi tiedotetta vieraslajeista.</p>	
	<p>Lisätään Kotkan kaupungin työpaikkojen ekologista toimintaa ekotukitoiminnan avulla. Toimenpiteinä työpaikoille kohdistuvat ekokiinteistökierrokset, Ekoaviisin julkaiseminen ja kerran vuodessa jaettava ekotukiavustus ekologisemman työarjen ja</p>	<p>Pidettyjen ekokiinteistökierrosten määrä</p> <p>Ekotukiavustusten myöntäminen.</p> <p>Ekoaviisin julkaisemisen vähintään 1krt. /vuosi</p>	<p>Nykyinen 2–3 krt. /v. Tavoite 2 krt. /v.</p> <p>Kyllä/ei</p> <p>Nykyinen 1–2 krt. /v. Tavoite väh. 1 krt. /v.</p>	

TALOUSARVIOVUODEN PAINOPISTEET

Ympäristönsuojelun palveluyksikkö

Toiminnan ydintä on lakisääteinen viranomaistyö. Lupa- ja valvontatehtäviin liittyen ei ole nimetty lautakuntaan nähden sitovia tavoitteita.

Osaamista ylläpidetään ja kehitetään kouluttautumalla. Painopisteinä ovat palveluyksikön luonto-osaamisen turvaaminen ja vahvistaminen sekä luonnon monimuotoisuusohjelman laatimisen aloittaminen kaupunginhallituksen 8.9. tekemän päätöksen mukaisesti. LUMO-ohjelma tullaan sisällyttämään osaksi ilmasto-ohjelmaa. Painopisteinä on edellisvuoden tapaan myös ilmasto-ohjelman toteuttamisen koordinointi ja asiantuntemuksen säilyttäminen ilmastoasioissa. Ekotukitoimintaan sisältyvillä ekokiinteistökierröksillä, ekotukiavustuksilla ja ekoaviisilla tuetaan kestävä kehitys kaupungin toiminnassa. Vieraslajien tunnistamista ja torjuntaa pyritään tehostamaan aiheesta tiedottamisella.

Kaikki toimenpiteet toteuttavat myös kaupunkistrategian poikkitieteellistä kestävä kehityksen teemaa sekä luonto- ja ilmastoaiheisiin koulutuksiin osallistuminen tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö -teemaa.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA

Ympäristönsuojelun palveluyksikön perustehtävänä ovat lakisääteiset lupa- ja valvontatehtävät, joita Kotka hoitaa yhteistoimintasopimuksen pohjalta myös Pyhtään kunnalle. Viranomaistehtävien osaamistason ja tietojen ajantasaisuuden ylläpitäminen koulutuksella ja onnistuneilla rekrytoinneilla ovat keskeisiä painopisteitä.

Lupa- ja valvontatehtävien lisäksi palveluyksikön tulee huolehtia omalta osaltaan mm. ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristönsuojelua koskevasta tiedotuksesta, valistuksesta ja koulutuksesta, ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista, osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille sekä edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasioissa. Hiilineutraaliuden tavoitetta viedään eteenpäin ilmasto-ohjelman pohjalta.

Ympäristöterveydenhuolto

Toimielin	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
Toimintayksikkö	Ympäristöterveydenhuollon palveluyksiköt
Palvelut	Ympäristöterveydenhuolto, Eläinlääkintähuolto, Löytöeläinten hoito
Vastuhenkilö	Ympäristöterveyspäällikkö

Ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta Kotkan ja Pyhtään alueella. Lisäksi palveluyksikkö tilaa kunnallisen eläinlääkintähuollon tehtävät. Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on turvata terveyshaittoja ja -vaaroja ehkäisevä elinympäristö lainsäädännön mukaisen yleisen terveysvalvonnan, neuvonnan ja riskeihin varautumisen kautta.

TULOSLASKELMA

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	116 930	125 800	171 360	150 220	-21 140	150 220	150 220
Maksutuotot	208 415	200 000	210 000	220 000	10 000	220 000	220 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	325 345	325 800	381 360	370 220	-11 140	370 220	370 220
Henkilöstökulut	-621 967	-594 866	-594 866	-623 563	-28 697	-623 593	-623 593
Palvelujen ostot	-262 888	-302 000	-472 000	-386 000	86 000	-386 000	-386 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 647	-7 150	-7 150	-14 850	-7 700	-14 850	-14 850
Avustukset	-1 000	-1 000	-1 000	-2 000	-1 000	-2 000	-2 000
Muut toimintakulut	-23 409	-15 900	-15 900	-15 900	0	-15 900	-15 900
TOIMINTAKULUT	-920 911	-920 916	-1 090 916	-1 042 313	48 603	-1 042 344	-1 042 344
TOIMINTAKATE *)	-595 566	-595 116	-709 556	-672 093	37 463	-672 124	-672 124
Sisäiset tuotot	19 795	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-134 860	-80 819	-80 819	-82 095	-1 276	-82 095	-82 095
Sisäiset erät	-115 065	-80 819	-80 819	-82 095	-1 276	-82 095	-82 095
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-710 631	-675 935	-790 375	-754 189	36 186	-754 219	-754 219
Rahoitustuotot ja -kulut	552	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-710 079	-675 935	-790 375	-754 189	36 186	-754 219	-754 219
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-710 079	-675 935	-790 375	-754 189	36 186	-754 219	-754 219
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-710 079	-675 935	-790 375	-754 189	36 186	-754 219	-754 219
Hallinnon vyörytykset	-46 190	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-756 269	-675 935	-790 375	-754 189	36 186	-754 219	-754 219

*) Toimielimen sitovuustaso

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso ja tavoite	Toteuma
<p>2.2.Edistämme kestävästä kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastomuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana jokapäiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävästä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.</p>	<p>Tupakkalaki muuttui elokuun alussa 2025. Tupakkalakiin tuli uusi savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaa nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet.</p> <p>Tupakkalain mukaisilla tarkastuksilla valvontaa kohdennetaan nikotiinipussien myyntiin.</p>	<p>Tarkastetaan nikotiinipussien myyntiluvat, pakkaukset ja niiden merkinnät sekä nikotiinirajojen noudattaminen lakiin kirjatut siirtymäajat huomioiden.</p>	<p>Suunnitelmallisilla tupakkatuotteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen valvontakäynneillä tarkastetaan savuttomat nikotiinituotteet niissä myyntipaikoissa, joissa niitä on myynnissä.</p>	

TALOUSARVIOVUODEN PAINOPISTEET

Ympäristöterveydenhuolto: Terveysuojelun edistäminen ja valvonta, tupakkalain valvonta, elintarvikevalvonta- ja neuvonta

Ympäristöterveydenhuollon palveluyksikön perustehtävänä ovat lakisääteiset lupa- ja valvonta-tehtävät, joita Kotka hoitaa yhteistoimintasopimuksen pohjalta myös Pyhtään kunnalle. Viranomaistehtävien osaamistason ja tietojen ajantasaisuuden ylläpitäminen mm. koulutuksella ovat keskeisiä painopisteitä.

Talousarvioon on varattu määräraha äänitasomittariin asumisterveyden ja ympäristömelun mittauksia varten. Terveysuojelussa äänitasomittaria käytetään, kun selvitetään asunnoissa oleskelevien henkilöiden altistumista asunnon ulkopuolelta tai teknisistä laitteista aiheutuvalle melulle. Ympäristönsuojelun puolella mitataan mm. tapahtumien tai ihmisen toiminnan aiheuttamaa meluhaittaa lähiympäristölle. Mittauksilla pyritään varmistamaan, etteivät melutasot ylitä asetettuja toimenpiderajoja. Melutasojen mittauksilla ja valvomisella pyritään takamaan viihtyisiä elinympäristöä kaikille, sekä ehkäisemään melusta aiheutuvia terveyshaittoja.

Tupakkalakiin tuli muutoksia elokuussa 2025. Lakiin tuli uusi savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaa nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet. Tyypillisesti kyse on nuuskankaltaisista tuotteista, jotka eivät sisällä tupakkakasvia. Tuotteet kuitenkin sisältävät nikotiinia ja vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja ulkoasultaan perinteistä nuuskaa. Lakimuutoksen tavoitteena on ehkäistä nikotiinipussien käyttöä nuorison keskuudessa sekä suojella erityisesti lapsia ja

nuoria nikotiinipussien haittavaikutuksilta. Sääntelyllä pyritään kuitenkin siihen, että nikotiinipussit säilyisivät riittävän houkuttelevana vaihtoehtona laittomasti markkinoilla olevalle nuuskalle. Lisäksi halutaan ehkäistä laittomien nikotiinipussimarkkinoiden syntymistä.

Savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyyntiin pitää hakea lupa. Lupahakemukset tehdään kunnan viranomaiselle. Savuttomien nikotiinituotteiden koostumukseen tulee rajoituksia kuuden kuukauden siirtymäajalla, eli 1.2.2026 alkaen. Tuotteissa ei saa käyttää lisäaineita, jotka saavat aikaan jonkin muun kuin tupakan, mentolin tai mintun maun. Savuttomien nikotiinituotteiden pakkausissa pitää olla kuuden kuukauden siirtymäajan jälkeen, 1.2.2026 alkaen, tietyt pakolliset merkinnät, kuten suomen- ja ruotsinkieliset terveystarvikkeet. Pakkausten ja tuotteiden yhtenäinen ulkoasu tulee pakolliseksi vuoden siirtymäajan jälkeen 1.8.2026.

Vuonna 2026 tupakkalain mukaista valvontaa kohdennetaan savuttomien nikotiinituotteiden (nikotiinipussien) myyntilupiin, pakkausmerkintöihin ja koostumukseen.

Ympäristöterveydenhuolto on ollut valmistautunut siirtymään maakunnalliseksi vuonna 2026. Hallitusohjelman mukaan kuluvalalla hallituskaudella hyvinvointialueille ei siirretä kunnista uusia tehtäviä. Täten ympäristöterveydenhuolto ei siirry hyvinvointialueen järjestämisvastuulle tällä hallituskaudella, vaan toiminta jatkuu kuntapohjaisena ainakin seuraavaan hallituskauteen asti. Pidemmällä aikavälillä tulee harkittavaksi ympäristöterveydenhuollon järjestäminen nykyistä suuremmissa valvontayksiköissä, todennäköisesti hyvinvointialueilla.

Rakennusvalvonta

Toimielin	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
Toimintayksikkö	Ympäristöpalvelujen toimintayksikkö
Toiminnot	Rakennusvalvonnan palveluyksikkö
Vastuuhenkilö	Ympäristöjohtaja, rakennusvalvontapäällikkö
Toiminta-ajatus	Rakennusvalvonnan toiminnan tarkoituksena on auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa sekä valvoa, että rakentaminen täyttää sille rakentamislais- ja -asetuksessa ja niiden nojalla annetuissa säännöissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset, ja että rakentaminen on kaupunkikuvaan ja ympäristöön soveltuvaa ja edistää ja ylläpitää rakennetun ympäristön hyvää laatua

TULOSLASKELMA

RAKENNUSVALVONTA	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	345 735	300 000	784 195	300 000	-484 195	300 000	300 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	41 174	0	15 338	0	-15 338	0	0
TOIMINTATUOTOT	386 909	300 000	799 533	300 000	-499 533	300 000	300 000
Henkilöstökulut	-623 675	-665 853	-635 852	-696 615	-60 763	-696 791	-696 791
Palvelujen ostot	-98 692	-103 500	-103 500	-103 500	0	-103 500	-103 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 258	-2 700	-2 700	-2 000	700	-2 000	-2 000
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 496	-3 150	-3 150	-2 150	1 000	-2 150	-2 150
TOIMINTAKULUT	-728 120	-775 203	-745 202	-804 265	-59 063	-804 441	-804 441
TOIMINTAKATE *)	-341 211	-475 203	54 331	-504 265	-558 596	-504 441	-504 441
Sisäiset tuotot	84 584	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-156 121	-88 170	-88 170	-112 199	-24 029	-112 199	-112 199
Sisäiset erät	-71 537	-88 170	-88 170	-112 199	-24 029	-112 199	-112 199
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-412 748	-563 373	-33 839	-616 464	-582 625	-616 639	-616 639
Rahoitustuotot ja -kulut	163	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-412 585	-563 373	-33 839	-616 464	-582 625	-616 639	-616 639
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	-6 667	-6 667	-1 250	5 417	-15 000	-15 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-412 585	-570 039	-40 506	-617 714	-577 208	-631 639	-631 639
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-412 585	-570 039	-40 506	-617 714	-577 208	-631 639	-631 639
Hallinnon vyörytykset	-41 767	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-454 352	-570 039	-40 506	-617 714	-577 208	-631 639	-631 639

*) Toimielimen sitovuustaso

RAKENNUSVALVONNAN LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso ja tavoite	Toteuma
2.2.Edistämme kestäväää kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastomuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana jokapäiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestäväydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.	<p>Tupakkalaki muuttui elokuun alussa 2025. Tupakkalakiin tuli uusi savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaa nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet.</p> <p>Tupakkalain mukaisilla tarkastuksilla valvontaa kohdennetaan nikotiinipussien myyntiin.</p>	Tarkastetaan nikotiinipussien myyntiluvat, pakkaukset ja niiden merkinnät sekä nikotiinirajojen noudattaminen lakiin kirjatut siirtymäajat huomioiden.	Suunnitelmallisilla tupakkatuotteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen valvontakäynneillä tarkastetaan savuttomat nikotiinituotteet niissä myyntipaikoissa, joissa niitä on myynnissä.	

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso ja tavoite	Toteuma
5.1.Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.	Luomme vuorovaikutusta ja edistämme ammatillista koulutusta ammattikorkeakoulussa opiskeleviin rakennustekniikan opiskelijoihin	Rakennusvalvonta luennoi rakennustekniikan opiskelijoille rakentamislain ja rakentamisen säännöksiin vaikutuksesta rakennushankkeiden suorittamiseen	Vähintään 1 koulutusiltapäivä rakennustekniikan opiskelijoille	

RAKENNUSVALVONTA

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA

Toiminnan painopisteenä on rakentamislaisissa rakennusvalvontaviranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitaminen. Rakennusvalvonnan toiminta ja toiminnan kannalta keskeinen rakentamisluppaprosessi on vahvasti lainsäädännöllä ohjattu ja rakennusvalvonnan vuosittainen tulokertymä koostuu pääosin rakentamisen lupamaksuista. Vallitsevan suhdannetilanteen vuoksi rakentamisen volyymin arvioidaan yleisellä tasolla pysyvän edellisvuoden tapaan vuonna 2026 matalana mm yleisen kustannustason nousun ja maailmantilanteen epävarmuuden vuoksi. Rakennusvalvonnan tehtävänä on myös osaltaan valvoa kaupunginvaltuuston hyväksymien kaavojen noudattamista sekä niissä asetettujen tavoitteiden täyttymistä niille kohdistuvien rakennushankkeiden osalta.

Toimintavuoden aikana omaksutaan rakentamislain voimaantulon myötä tulleet muutokset sekä vuoden 2026 alussa voimaan tulevat säädökset (mm hiilijalanjälki ja rakennuksen materiaaliluetelointi). Tietomallipohjainen rakentamislupa jne. jalkauttaminen rakennusvalvonnan toimintaympäristöön.

Rakennetun ympäristön valvontaa jatketaan edellisen toimintavuoden tapaan jatkuvan valvonnan periaatteella.

Rakennusvalvonnan henkilöstön koulutuksen painopiste suunnataan edelleen talousarviovuonna rakentamislain lainsäädännön omaksumista ja tulkintaa tukevaan koulutukseen, jotta rakennusvalvonnan toiminta ja rakentamisen luvitus pysyy nykyisellä sujuvalla tasollaan portaittain voimaantulevista muutoksista huolimatta.

Kaupungin rakennusjärjestyksen uudistaminen saatetaan voimaan toimintavuoden aikana. Uudistuksen valmistelua on viivästyttänyt rakentamislain uudistus sekä alkuvuoden 2025 aikana rakentamislain toimeenpanosta ja tulkinnasta saadut kokemukset. Rakennusjärjestys on tarkoitus saada hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2026 ensimmäisellä puolivuotiskaudella.

Vanhoja arkistopiirustuksia saatetaan edelleen sähköiseen muotoon käytettävyyden tehostamiseksi. Lähivuosien tavoitetasona voidaan pitää arkiston asiakirjojen saatavuutta sähköisessä muodossa. Asiakirjojen digitointiin on varattu arkiston digitoijan 6 kk:n työpanos. Rakennusvalvonnan tiloissa olevaa arkistoa tyhjennetään digitoinnin myötä tavoitteena saada kaikki pysyvässä säilytettävä aineisto kaupunginarkiston tiloihin.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA

Talousarviovuoden tavoitteiden lisäksi tavoitteena on varmistaa rakennusvalvonnan henkilöstön riittävä koulutus, jotta rakentamislain vuoden 2026 alussa voimaan tulevat muutokset saadaan sujuvasti jalkautettua toimintaan.

Rakennusvalvonnan taksa tarkistetaan tarvittaessa toimintavuoden aikana. Taksan tarkistuksen myötä pyritään lupahinnoittelun kautta varmistamaan nykyinen lupatuottotaso.

7.3 Kaupunkirakennelautakunta

Toimielin	KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA
Vastuualueet	Kaupunkisuunnittelu ja Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja
Toiminta-ajatus	<p>Lautakunnan yleisenä tehtävänä on johtaa ja kehittää kaupunkisuunnittelun ja teknisten palveluiden vastualueen toimintaa ja vastata niiden tuottamien palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittamisestä kaupunkistrategian linjausten mukaisesti sekä seurata ja arvioida palveluiden vaikuttavuutta ja edistää kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien mahdollisuutta osallistua palvelujen kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta vastaa vastuualueilla kaupunginhallituksen käsiteltäviksi kuuluvien asioiden valmistelusta sekä päätösten täytäntöönpanosta. Kaupunkirakennelautakunnan alainen joukkoliikennejaosto on joukkoliikennelain mukainen toimivaltainen viranomaisen Kotkan, Haminan ja Pyhtään alueella.</p>

TULOSLASKELMA

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA (2026)	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	5 532 721	5 663 343	5 194 774	5 312 590	117 816	5 312 590	5 312 590
Maksutuotot	651 608	358 500	310 453	363 500	53 047	363 500	363 500
Tuet ja avustukset	1 627 586	627 000	1 081 741	1 094 601	12 860	1 094 601	1 094 601
Muut toimintatuotot	31 240 806	28 373 774	30 787 316	29 264 452	-1 522 864	29 264 452	29 264 452
Valmistus omaan käyttöön	728 174	1 178 835	759 787	1 667 050	907 263	1 667 050	1 667 050
TOIMINTATUOTOT	39 780 896	36 201 452	38 134 071	37 702 193	-431 878	37 702 193	37 702 193
Henkilöstökulut	-16 759 922	-18 453 521	-17 829 082	-19 731 166	-1 902 084	-19 732 037	-19 732 037
Palvelujen ostot	-17 206 589	-16 021 052	-15 731 184	-16 337 473	-606 289	-18 148 371	-16 113 371
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 809 145	-10 902 751	-10 237 453	-10 585 171	-347 718	-10 254 772	-10 174 772
Avustukset	-58 127	-58 200	-58 200	-58 200	0	-58 200	-58 200
Muut toimintakulut	-9 043 355	-9 923 327	-9 469 858	-9 605 871	-136 013	-9 179 408	-8 815 863
TOIMINTAKULUT	-52 877 137	-55 358 851	-53 325 776	-56 317 881	-2 992 105	-57 372 789	-54 894 244
TOIMINTAKATE *)	-13 096 241	-19 157 399	-15 191 705	-18 615 688	-3 423 983	-19 670 596	-17 192 051
Sisäiset tuotot	42 932 582	40 481 094	40 481 094	41 387 518	906 424	41 567 776	41 567 776
Sisäiset kulut	-6 967 949	-5 336 229	-5 336 229	-6 910 297	-1 574 068	-7 075 715	-7 075 715
Sisäiset erät	35 964 633	35 144 865	35 144 865	34 477 221	-667 644	34 492 061	34 492 061
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	22 868 392	15 987 466	19 953 160	15 861 533	-4 091 627	14 821 465	17 300 010
Rahoitustuotot ja -kulut	23 644	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	22 892 036	15 987 466	19 953 160	15 861 533	-4 091 627	14 821 465	17 300 010
Sisäinen korko	-7 817 631	-7 337 145	-7 337 145	-7 961 205	-624 060	-7 553 367	-7 188 079
Poistot ja arvonalentumiset	-17 020 708	-15 198 179	-15 163 763	-15 313 815	-150 052	-15 527 334	-15 880 946
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 946 303	-6 547 858	-2 547 747	-7 413 487	-4 865 740	-8 259 236	-5 769 015
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 946 303	-6 547 858	-2 547 747	-7 413 487	-4 865 740	-8 259 236	-5 769 015
Hallinnon vyörytykset	-1 723 823	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-3 670 127	-6 547 858	-2 547 747	-7 413 487	-4 865 740	-8 259 236	-5 769 015

*) Toimielimen sitovuustaso

Kaupunginvaltuusto (KV 8.12.2025) päätti seuraavat muutokset kaupunkirakennelautakunnan käyttötalouteen: Toimintamenojen lisäyksenä päätettiin 20 000 euron suuruinen määrärahan lisäys teknisille palveluille jäähallien kesäkäytön kustannuksiin talousarviovuodelle 2026. Kaupunkisuunnittelun vastuualueelle lisättiin 35 000 euron suuruinen määräraha kaupunkipyöräjärjestelmän ylläpitoon vuosille 2026 ja 2027. Kaupunkisuunnittelun vastuualueelle lisättiin myös 3 000 euron suuruinen määräraha Karhulan torimyyjien maksuttomiin wc tiloihin toripäivinä, määräraha lisättiin vuosille 2026, 2027 ja 2028. Toimintamenojen vähennyksenä kaupunkisuunnittelun vastualueen palveluostoja vähennettiin 33 000 eurolla vuonna 2026.

Kaupunginvaltuusto päätti seuraavat muutokset investointeihin: Lisäyksenä Katariinan uimahalli 2026: 1 000 000 euroa, 2027: 2 000 000 euroa, 2028: 8 000 000 euroa, 2029: 11 100 000 euroa sekä 2030: 11 100 000 euroa. Vähennyksenä: Maaomaisuus ja kiinteistöhankinnat 2026: -250 000 euroa, 2027: -250 000 euroa, 2028: -250 000 euroa.

Kaupunkirakennelautakunnan talousarvio valmistelua on toteutettu kaupunginhallituksen 9.6.2025 asettaman kehyksen mukaisesti. Talousarvion 2026 kehysvalmistelun pohjana on ollut kuluvan vuoden talousarvio, keväällä annettu ennuste sekä nykyisten toimintojen toimintakulujen jäädytys vuoden 2025 tasoon. Kehyksessä huomioitiin toimintatuottojen osalta maanvuokratuottojen nousu sekä toimitilavuokratuottojen lasku sekä valmistus omaan käyttöön erän pienentyminen. Toimintakulujen osalta huomioitiin varaus maaperän purku- ja puhdistustöihin sekä varaus Kymminlinnan alueeseen. Kevään kehyksessä kaupunkirakennelautakunnan sitovaksi toimintakatteen on asetettu -20,299 miljoonaa euroa. Toimintakulujäädytyksestä on poikettu soveltuvin osin kaupunginjohtajan johtajakokouksen linjausten mukaisesti.

Kaupunkisuunnittelun osalta olennaisimpia muutoksia kehykseen nähden ovat 1,2 milj. euron maaperän purku- ja puhdistustöihin tehdyn varauksen jättäminen pois talousarvioesityksestä sekä Kotkan seudun henkilöliikenteen osalta toimintatuottojen sekä kulujen lisäys kehykseen nähden. Kotkan seudun henkilöliikenteen muutosten vaikutus heikentää sitovaa toimintakatetta noin 50 000 eurolla, tuottojen sekä kulujen lisääminen on kuitenkin perusteltua yksikön toiminnan luonne huomioon ottaen.

Teknisten palveluiden osalta olennaisin muutos kehykseen nähden on taloushallintojärjestelmän vaihdoksesta johtuva kirjaustavan muutos koskien investoinneille kohdistettuja tuntipalkkoja. Nykyinen taloushallintojärjestelmä on mahdollistanut ainoastaan kuukausipalkkalaisten investoinneille tuottaman työpanoksen huomioimisen sitovan toimintakatteen sisällä ja tuntipalkat on käsitelty ainoastaan sisäisinä erinä. Vuoden 2026 alusta käyttöön tulevan uuden järjestelmän myötä käsittely pystytään yhtenäistämään ja myös tuntipalkkalaisten investoinneille tehdyt työt näytetään valmistus omaan käyttöön erässä. Tehty muutos käsittelytavassa parantaa lautakunnan toimintakatetta verraten kehyksessä arvioituu vastaavaan lukuun.

Lautakunnan talousarvioesitys kaupunginvaltuuston päättämät muutokset sisältäen päättyy -18,615 miljoonan euron sitovaan toimintakatteeseen.

Lautakunnan talousarvioesitys sisältää kaupunginvaltuuston muutokset huomioiden investointeja 37,945 miljoonalla eurolla nettomääräisesti vuodelle 2026. Tästä 29,065 milj. euroa kohdistuu rakennuksiin ja niiden perusparannuksiin, suurimpana kohteena Karhulan koulukeskus 14,4 milj. euroa.

Kaupunkisuunnittelu

Toimielin	KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA
Vastuualue	Kaupunkisuunnittelu
Toiminnot	Kaavoitus, Maanhankinta ja -luovutus, Mittaus ja kiinteistötoimi, Etelä-Kymenlaakson henkilökuljetusyksikkö
Vastuhenkilö	Kaupunkisuunnittelujohtaja
Toiminta-ajatus	Kaupunkirakennelautakunnan alaisen kaupunkisuunnittelun vastuualueen toimintasäännön 2 §:n mukaisesti kaupunkisuunnittelun vastuualueen tehtävänä on huolehtia kaupungin maaomaisuuden hoidosta, kaavoituksesta, kaupunkikuvan ja kaupunkirakenteen kehittämistä, kaupunkikehityshankkeiden toteuttamisesta, kulttuuriympäristöjen vaalimisesta, rakennussuojelusta sekä kaavoitukseen liittyvästä liikenteen suunnittelusta. Kaupunkisuunnittelun vastuualue luo maankäytöllisiä edellytyksiä yhdyskuntarakentamiselle ja elinkeinotoiminnalle. Vastuualue huolehtii myös maa- ja vesialueiden hankinnasta ja luovutuksesta sekä näiden alueiden hoidon järjestämisestä, alueiden rakentamista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta, asuntotoimesta, kiinteistönsinöörin palveluista, mittaustoiminnasta, kiinteistörekisterin pidosta, kartta- ja paikkatietoaineistojen tuotannosta ja torikaupan järjestämisestä. Lisäksi kaupunkisuunnittelun vastuualue vastaa Haminan, Kotkan ja Pyhtään henkilöliikenteen järjestelyistä sekä henkilöliikenteen kehittämistä toimialueella.

KOTKA 2035 KAUPUNKISTRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja	Vastuualue järjestää lakisääteisiä ja vapaaehtoisia prosesseja parantavia vuorovaikutustapahtumia, esityksiä ja	Vuorovaikutustapahtumien määrä (kuntalaiskontaktien määrä). Kyselyt, kampanjat.	Kaavoituksella on vuorovaikutustilaisuuksia n 30-40 kpl/v joissa kerrotaan kaupunkisuunnittelusta, kaavoista ym sekä keskustellaan ja kerätään mielipiteitä.	Vuorovaikutustilaisuuksien määrä 25 kpl / v

aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	tapaamisia, joissa kerrotaan ja kuunnellaan.			
	Kyminlinnan kehittämistä tehdään osallistuvaa kaupunkikulttuuria vahvistaen	Kyminlinnan kehittämisen eteneminen, (asukaiden ja?) yhteisöjen järjestämien tapahtumien määrä alueella.	Yhteisöjen järjestämiä avoimia tapahtumia edistetään turvallisuuden ehdoin ja kustannusten sallimissa rajoissa. Määrä 0-2 kpl/v	Kyminlinnassa eri yhteisöjen järjestämien avoimien tapahtumien määrä kasvaa 2 kpl vuodessa.
	Käynnistettävää joukkoliikenteen asukasraatia laajennetaan kestävä liikunnan asukasraadiksi	Kotkan kestävä liikunnan asukasraadin koontumiskerrat	Asukasraatiin kiinnostuneita kysytään joukkoliikenteen linjastokyselyssä ja asukastilaisuudessa syksyllä 2025	Kestävä liikunnan asukasraati on muodostettu, ja se on koontunut vähintään 2 kertaa.
Venesatamatoimintojen, vesistöreittien ja virkistyskohteiden kehittämisessä hyödynnetään kaupungin käytössä olevilla kyselytyökaluilla kerättyä kuntalaispalautetta	Kyselyjen määrä kuntalaisille ja veneilijöille sekä käsitellyt palautteet (%), myöhemmin palvelutason lukuarvo.	Venesatamien osalta kuntalaisten tai matkailijoiden palauteta ei ole kerätty systemaattisesti.	Aloitettu kyselyt veneilijöille ja kuntalaisille 1/v, palautteen käsittely 100%. Palvelutason tavoite asetetaan kahden vuoden kuluttua suhteutettuna saatuihin kyselyvastauksiin, haluttuun palveluun ja käytettävissä olevaan resurssiin.	

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.	Otetaan huomioon lapsiperheet joukkoliikenteessä tarjoamalla maksuttomat matkat lastenvaunujen kanssa kaupunkibussilinjoilla sekä huomioimalla lapsiperheiden tarpeet joukkoliikenteen aikataulusuunnittelussa ja joukkoliikennevies-tinässä.	Lastenvaunujen kanssa tehtyjen joukkoliikennematkojen määrä Kotkan seudun paikallisliikenteessä (Kotka, Hamina & Pyhtää), kpl/vuosi	V 2024 14 917 kpl.	Tavoitetaso v 2026 = +2 % edeltävien kahden vuoden keskiarvoon nähden.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.4.Kehitämme kestäväää liikkumista: parannamme toimivaa ja saavutettavaa joukkoliikennettä sekä edistämme kävelyä ja pyöräilyä, jotka tukevat asukkaiden esteetöntä arkea ja kestäväää liikumista.	Kehitämme asukkaiden kannalta toimivaa joukkoliikennettä	Kotkan seudun paikallisliikenteen keskimääräinen arvosana Kotkassa asuvien vastaajien kesken joukkoliikenteen vuosittaisessa asiakastytyväisyyskyselyssä, kysymyksissä "Paikallisliikenne toimii hyvin kannaltani" sekä "Löydän helposti paikallisliikenteen aikataulutiedot silloin kun tarvitsen niitä". Asteikko 1-5, jossa 1 = täysin eri mieltä ja 5 = täysin samaa mieltä.	Edellinen kysely vuonna 2022, tällöin koko Kotkan seudun paikallisliikennealueen (Kotka, Hamina & Pyhtää) vastaajien keskimääräinen vastausten arvosana kysymyksessä "Löydän helposti paikallisliikenteen aikataulutiedot silloin kun tarvitsen niitä" oli 4,31. Kysymystä "Paikallisliikenne toimii hyvin kannaltani" ei kysytty v. 2022.	Kotkassa asuvien kesken kysymyksessä "Paikallisliikenne toimii hyvin kannaltani" tavoitetaso 4,0 ja kysymyksessä "Löydän helposti paikallisliikenteen aikataulutiedot silloin kun tarvitsen niitä" tavoitetaso 4,3.
	Toteutamme ennakoitujen kilpailutukset joukkoliikenteen liikennöintijaksoista	Seuraavina kahtena vuotena alkavien liikennöintisopimusten sopimustilanne	Liikennöintisopimukset ovat päättymässä vuosina 2027-2028. Uusien sopimusten kilpailutusten valmistelu käynnistyi 2025.	Kaikkien vuosina 2027-2028 alkavien Kotkan seudun paikallisliikennekohteiden liikennöinti on kilpailutettu 2026, ja uudet sopimukset ovat voimassa.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.5.Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Varmistamme keskeisten Liikuntapaikkojen saavutettavuuden joukkoliikenteellä.	Keskeisten liikuntapaikkojen joukkoliikenteen palvelutason (liikennöintiä ja vuorotarjontaa) alhaisemman palvelutason poikkeamien määrä suhteessa alueiden joukkoliikenteen palvelutason tavoitteisiin	Lähtötasoa ei ole määritetty	Lähtötaso määritelty

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.6.Edistämme kulttuurihyvinvointitoimintaa: kehitämme kulttuuripalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta ja moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Kouluryhmille mahdollistetaan helppo pääsy kulttuuritapahtumiin tarjoamalla maksuttomat ryhmäliput koulu- ja laisille arkipäivien hiljaisiin aikoihin.	Kouluryhmämatkojen määrä vuodessa	Lähtötaso saadaan syyslukukaudesta 2025 (malli otettu käyttöön elokuussa 2025).	Tavoitetaso: Syyslukukaudella 2026 +10 %vrt syyslukukausi 2025.

Strateginen tavoite 2.

Rakennamme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Mittarit: Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä.

Green Flag -puistojen määrä.

Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.1.Hyödynämme Kotkan puistopääkaupunki-mainetta ja vesistöjä: kehitämme ja vaalimme Kotkan ainutlaatuisia, Suomen parhaina palkittuja puistoalueita sekä tuomme esiin Kymijoen ja saariston mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille, vahvistaen Kotkan vetovoimaa ja viihtyvyyttä.	Venesatamien, vesistöreittien sekä virkistyskohteiden systemaattinen kehittäminen kerätty palaute huomioon. Venesatamien alueiden hoidossa kehitetään yhteistyötä puistotoimen kanssa.	Kehittämissuunnitelma massa osoitettujen, toteutettavaksi valittujen parannustoimenpiteiden valmiusaste.	Pohjatietoa suunnitelman laatimiseksi kerätään syksyllä 2025.	Kehittämissuunnitelma laadittu ja ensimmäiset suunnitelmaan perustuvat toteutukset vuodelle 2027 päätetty.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
------------------------	------------	---------	-----------	-------------

2.2.Edistämme kestäväää kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastonmuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana joka päiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.	Biodiversiteettiohjelman laatiminen yhteistyössä ympäristöpalveluiden ja muiden vastualueiden kanssa	Biodiversiteettiohjelman valmiusaste	Ohjelman laatimisesta on kaupunginhallituksen päätös	Biodiversiteettiohjelmatyö on käynnistetty, työsuunnitelma on laadittu, ja ohjelman laatimiselle on haettu hankerahoitusta
	LUMO-alueiden määrittely ja ekologisen verkoston suunnittelu, kehittämissä tavoitteiden asettaminen ja maanhankinta	Verkoston suunnittelun ja toteutuksen valmiusaste, monimuotoisuuskäytön ohjausmekanismien määrittelyn valmiusaste.	Verkoston ja monimuotoisuuskäytön suunnittelu käynnistyy osana biodiversiteettiohjelman laadintaa.	Ensimmäinen monimuotoisuuskäyttöön hankittava alue ja sen käytön ohjaus on määritelty tulevaa toteutusta varten.
	Edistämme paikallisliikenteessä vähäpäästöisyyttä	Kotkan seudun paikallisliikenteessä (Kotka, Hamina, Pyhtää) vähäpäästöisten käyttövoimien (=muut kuin fossiilinen diesel & maakaasu) osuus paikallisliikenteen suoritämästä (linjakilometrit)	Vuonna 2024 vähäpäästöisillä käyttövoimilla suoritteesta 89 % (sähkö 16%, biopolttoaine 73 %)	Vuonna 2026 Kotkan seudun joukkoliikennesuoritteesta vähäpäästöistä 90 % ja Kotkan suoritteesta 100 %

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.3.Kehitämme asuimisen vetovoimaa ja kulttuurikohteita: kehitämme viihtyisiä asuinympäristöjä ja keskustojen kaupunkikuvaa korkeatasoisella kaupunkisuunnittelulla koko kaupungin alueella. Nostamme Ruotsinsalmen kaksoislinnoituksen ja Kantasataman profiilia merkittävinä matkailu- ja	”Merellinen Kotka 2.0” -vision vuorovaikutteinen luominen ja edistämisen sekä toteutuksen mahdollistava asemakaavoitus.	Merellisten alueiden vision ja siihen liittyvien asemakaavojen valmiusaste.	Merellisten alueiden kaavoja on Kotkansaa-reen alueella käynnissä 5 kpl, lisäksi on valmis-teilla ranta-asema-kaava Liisanniemi-Piiparniemi alueella.	Merellisen ympäristön hyödyntämiseksi vuorovaikutteisesti luotu visio on hyväksytty. Vi-siota toteuttavista ase-makaavoista vähintään yksi on vireillä.
	Kantasataman uuden vision vuorovaikutteisen luominen, asema-kaavoitus ja rakentamisen edistäminen	Kantasataman vuorovaikutusprosessin eteneminen ja asemakaavamuutoksen valmiusaste.	Kantasatama III kaavan käynnistämisen yhteydessä on pidetty ideointityöpaja kuntalaisille, OAS on julkaistu.	Kantasatama III asema-kaavaluonnos on asetettu nähtäville. Kantasatama rakkaani -vuorovaikutteinen tapahtumasarja toteutetaan yhdessä Kymenlaakson

kulttuurikohteina. Kehitämme lisäksi Alvar Aallon Sunilaa vetovoimaisena asuin- ja matkailukohteena.				museon ja Kulttuuripalveluiden kanssa. Tapahtumia vähintään 5 kpl.
	Kyminlinnan saavutettavuuden kehittäminen ja toiminta- ja tapahtumaedellytysten luominen	Kyminlinnan ulkoilureittien valmiusaste, alueen käyttöä ohjaavien sopimusten valmiusaste.	Epävirallisia reittejä käytetään, reittien kunnostamista ja kehittämistä on suunniteltu. Kyminlinnan alueella toimivia järjestöjä ja muita toimijoita on kariteltu.	Ensimmäinen reittiteutus on suunniteltu. Kyminlinnan alueella toimivien järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa on laadittu käyttöä ohjaavat kirjalliset sopimukset.
	Sunilan maailmanperintökohteen hoitokunnan perustaminen ja toiminnan käynnistäminen.	Sunilan hoitokunnan valmiusaste ja toiminta.	Aalto Works -maailmanperintökohdetta ei ole perustettu. Sunilan hoitokuntaa ei ole perustettu, ja keskustelu eri osapuolten kesken on aloitettu.	Sunilan hoitokunta on perustettu, ja sen toimintaperiaatteet on määritetty. Alueen taloyhtiöistä kaikki ovat liittyneet hoitokuntaan.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.4.Toimimme mahdollistajana monipuoliselle kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumatarjonnalle: kehitämme kulttuuripalveluita ja tuemme kaupunkikonsernin kulttuurilaitoksia. Vahvistamme kulttuurin, luovan talouden, liikunnan ja urheilun roolia kaupunkimme vetovoimassa ja yhteisöllisyydessä. Edistämme laajenevaa tapahtumatoimintaa, kärkenä Kotkan Meripäivät. Hyödynnämme Satama	Kulttuurin, urheilun, luovan talouden ja liikunnan kehittämistarpeita edistetään asemakaavoituksella.	Tarvittavien asemakaavojen valmiusaste.	Kyminlinnan asemakaavaehdotus on pitkälle valmisteltu. Kantasatama III kaava on viereillä.	Kyminlinnan asemakaava on hyväksytty ja saanut lainvoiman, Kantasatama III kaavaluonnos on asetettu nähtäville.

Areenaa tapahtumateollisuuden paikkana				
--	--	--	--	--

2. OSAAVA KOTKA

Strateginen tavoite 3.

Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Mittarit: Väestö koulutusasteen mukaan.

Toisen asteen ja korkea-asteen koulutukseen siirtyneiden osuus perusopetuksen ja toisen asteen päättäneistä (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.2.Kehitämme oppimisympäristöjä: tuemme ajanmukaisten, turvallisten ja saavutettavien oppimisympäristöjen kehitystä varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Varmistamme kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen järjestämisen. Kehitämme vuorovaikutusta ja erilaisia älykästä teknologiaa hyödyntäviä oppimismenetelmiä	Tuetaan oppilaitosten kehitystarpeita kaavoituksen keinoin, ja osallistutaan tarvittaessa kehittämishankkeisiin, jotka koskevat esimerkiksi paikkatietoa, maankäyttöä tai liikennettä	Oppilaitosten kanssa käydään vuosittain keskustelu tulevaisuuden tarpeista, jotta hankkeita voidaan valmistella ja käynnistää oikea-aikaisesti.	Keskustelua on käyty Ekamin ja Xamkin kanssa maankäyttötarpeita ja kehityshankkeita koskien.	Vuosittain käydään keskustelu Xamkin, Ekamin, koulutoimen ja varhaiskasvatuksen kanssa tulevista maankäyttötarpeista ja mahdollisista kehityshankkeista.

3. YRITTÄVÄ KOTKA

Strateginen tavoite 4.

Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen.

Mittarit: Aloittaneet yritykset. Avoimen sektorin työpaikat

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.1.Monipuolistamme ja uudistamme yritystoimintaa: kehitämme edellytyksiä monipuolisen elinkeinorakenteen muodostamiseksi. Luomme yrittäjämönteisen ympäristön tiivistämällä kaupungin ja yritysten yhteistyötä. Edistämme yritysten ja startupien kasvua ja kansainvälistymistä sekä matkailualojen ja luovan talouden kehittymistä mm. yrityskeskuksen kautta.	Yrityskeskushankkeen tukeminen kaavoituksella.	Kaavoituksen valmiusaste	Laivurinkatu 10 asemakaava on käynnistetty (OAS vaihe)	Asemakaava on hyväksytty ja tullut lainvoimaiseksi.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.2.Kehitämme satamaa ja satamasidonnaisia toimintoja: turvaamme kaupungin toimin ja konserniohjauksella HaminaKotka sataman kilpailukyvyyn ja houkuttelemme uusia investointeja logistiikan, teknologian ja teollisuuden aloilla.	Satamasidonnaisen teollisuuden uusien sijoitustumismahdollisuuksien luominen selvityksin, sopimuksin ja maankäytön prosessien avulla	Osallistuminen Business Mooring-työhön ja sataman kehittämiseen Mussalo-ryhmän kautta.	Vastuualue on kummassakin ryhmässä aktiivinen.	Osallistuminen säilyttään aktiivisena, osallistuja 100 % kokouksista.
	Invest in -toiminnan tuki: Hankkeiden edistäminen, koordinointi	Invest in –prosessien arviointi Cursorin	Toiminta on jatkuvaa, ja sitä on kehitetty jatkuvalla periaatteella,	Invest in -yhteistyön arviointi ja kehittämistoimenpiteet tehty.

	ja sopimukset uusien toimijoiden kanssa	kanssa ja toiminnan kehittäminen tältä pohjalta	yhteistoiminnan arviointi on tarve tehdä välillä myös kokonaisvaltaisesti	
--	---	---	---	--

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.3.Tavoittelemme puhtaan siirtymän investointeja: edistämme erityisesti maanhankinnalla ja kaavoituksella sekä invest-in toiminnalla akuteollisuutta, data-centereitä ja biopoltoaineita tai vetyteknologiaa hyödyntävää teollisuutta sekä muita kestäviä kasvualoja. Huolehdimme kaavoitus- ja lupa-asioiden sujuvuudesta.	Pitäjänteinen teollisuus- ja työpaikka-alueiden muodostamisprosessi maanhankinnasta kaavoitukseen. Ennakoiva maanhankinta.	Maanhankinnan eteneminen, kaavan valmiusaste.	Keltakallio III kaava on kaavoitusohjelmassa.	Keltakallio III kaavoitus on käynnistetty, kaava-hankkeen selvitykset ovat työn alla. Maanhankinnan periaatteista alueella on päätetty, maanhankinnan valmiusaste 10%.

Strateginen tavoite 5.

Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Mittarit: 20-64 –vuotiaiden työllisyysaste.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.1.Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka	Tarjoamme harjoittelu- paikkoja tutkintoa suorittaville nuorille ja lopputyömahdollisuuksia opintojaan päättävälle.	Harjoittelupaikkojen ja lopputöiden määrä vastualueella / v.	Harjoittelu: 2kpl/v Lopputyöt: 1 kpl/v	Harjoittelu: 2 kpl/v Lopputyöt: 1 kpl/v
	Tarjoamme kesätyö- ja TET-paikkoja koululaisille ja lukiolaisille.	Kesätyö- ja TET-paikkojen määrä vastualueella /v.	Kesätyöt: 1 kpl/v TET: 2 kpl/v	Kesätyöt: 1 kpl/v TET: 2 kpl/v

vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.	Selvitämme vuosittain mahdollisuuden järjestää työkuntoutujan ja/tai siviilipalveluksen suorittajan työskentely.	Työmahdollisuuksien ja sopivien henkilöiden selvittäminen vastualueella. Rekrytointien määrä.	Selvitys: 0–1 kpl/v Rekrytoinnit 0–1 kpl /v	Selvitys: 1 kpl/v Rekrytoinnit 0–2 kpl /v
---	--	---	--	--

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.4.Edistämme yliopisto- ja korkeakoulutuksen tarjontaa sekä TKI-toimintaa Kotkassa: tavoittemme yliopistokoulutuksen saamista Kotkaan, vahvistamme ammattikorkeakoulun asemaa ja tuemme tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Hyödynämme Merikotkan, ELIn (European Logistics Institute, XAMK) ja muiden paikallisten toimijoiden osaamista innovaatioiden ja keuhujen edistämiseksi	Osaamiseen pohjautuvan talouden edellytysten rakentaminen yhteistyössä kaupunkikehityksen, elinkeinoyhtiön, oppilaitosten sekä kotimaisten ja kansainvälisten verkostojen kanssa.	Kytkeytyminen kotimaisiin ja kansainvälisiin osaamis pohjaista taloutta edistäviin kehittäjäverkostoihin ja säännöllisen innovaatio- ja kokeilutoiminnan käynnistäminen Kotkassa. Osallistuminen kv tai kotimaisiin innovaatiotapahtumiin/ Kotkassa järjestetyt innovaatiotapahtumat.	Ei tällä hetkellä aktiivista kehittäjäverkostoa kotimaassa tai kansainvälisesti. Paikalliset toimijat eivät toiminnassa mukana. Kotka ei mukana innovaatiotapahtumissa. Innovaatiotapahtumiin osallistuminen 0 kpl/v, innovaatiotapahtumien järjestäminen 0 kpl/v.	Paikallisten toimijoiden kanssa sovittu pilotoinnista.

Poikkileikkaavat teemat

1. Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

Toimenpide: Huolehdimme maankäytön ja henkilöliikenteen prosessien henkilöstöressursista ja henkilöstön osaamisesta

- Mittari: Täyttämättömät maankäyttöprosessien kannalta keskeiset vakanssit (kpl) ja maankäyttö-prosesseista vastaavan henkilöstön koulutettujen osuus (%)
- Lähtötaso: Täyttämättömiä keskeisiä vakansseja – Kaavoitus 2 kpl, Mittaus 2 kpl. Muuttuvaa alueidenkäyttöä ohjaavaa lakikokonaisuutta ei ole koulutettu laajasti.
- Tavoitetaso: Keskeisiä vakansseja täyttämättä 0 kpl. Alueidenkäyttölain koulutus prosesseista vastaaville toteutunut 100%.

2. Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Toimenpide: Ilmastonmuutoksen hillintä joukkoliikenteessä ja koulukuljetuksissa

- Mittari: Siirtyminen vähäpäästöisiin käyttövoimiin
- Lähtötaso: Joukkoliikenteessä 100%, koulukuljetuksissa arvio alle 5%
- Tavoitetaso: Joukkoliikenteessä 100%, koulukuljetuksissa 10 %

Toimenpide: Ilmastonmuutoksen sopeutumis suunnittelu käynnistyy

- Mittari: Sopeutumis suunnitelman valmiusaste ja päätöksä sittä ly/ toimeenpano.
- Lähtötaso: Kaupunkisuunnittelu osallistuu aktiivisesti laajaan Pact 4 Resilience - hankkeeseen, joka tukee alueiden sopeutumis suunnittelua
- Tavoitetaso: Kotkalle valmistuu sen ensimmäinen ilmastonmuutoksen sopeutumis suunnitelma. Suunnitelma on käsitelty kaupunginvaltuustossa, ja sen toimenpiteitä aletaan toteuttaa 2027 talousarviossa.

3. Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoii ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.

Toimenpide: Kaupunkisuunnittelun varautumis suunnitelma ajantasaisena ja harjoittelu on säännöllistä

- Mittari: Varautumis suunnitelman päivitysväli vuotta ja vuotuinen harjoittelu kpl/v
- Lähtötaso: Varautumis suunnitelmaa on päivitetty noin 1 x / 4v, harjoituksia 1 kpl/v
- Tavoitetaso: Varautumis suunnitelman päivitys 1 / 2v, harjoittelu 1 kpl/v

Toimenpide: Maanluovutusprosessissa luovutuksensaajan taustaselvitysten kehittämisen

- Mittari: Taustaselvityksen tarve arvioitu ja selvitys laadittu ennen luovutusta %
- Lähtötaso: Välttämättömiksi katsotut selvitykset luovutuksensaajista on tehty
- Tavoitetaso: Selvitysprosessin tarvearviointi ja selvitykset vakioitu, tarpeellisiksi katsotut selvitykset suoritettu 100%

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Kaupunkisuunnittelun keskeiset strategiset riskit liittyvät kaupungin elinvoiman ja työllisyyden kannalta tärkeiden hankkeiden viivästymiseen tai jopa peruuntumiseen. Kaupunkisuunnittelun tehokkuus ja taloudellisuus kaupungin näkökulmasta perustuu ennakoivaan toimintatapaan, kattaviin selvityksiin, kokonaisvaltaiseen suunnitteluun, runsaaseen vuorovaikutukseen ja riittävään maanhankintaan. Puutteet henkilöresursseissa ja toimintaresursseissa vaikeuttavat samanaikaisesti useilla eri rintamilla tehtävää työtä, ja altistavat virheriskeille. Kiireessä toimiminen aiheuttaa hajanaisuutta suunnittelussa sekä vähentää vuorovaikutusta osapuolten kesken. Se aiheuttaa myös vakavia riskejä esimerkiksi maanhankinnan onnistumiselle alueita kehitettäessä. Resurssiriskien hallitsemiseksi on tärkeä huolehtia henkilöstön osaamisen jatkuvasta ylläpidosta sekä työhyvinvoinnista. Kiireriskiä joudutaan pienentämään rajaamalla käynnissä olevien hankkeiden määrää ja hankkimalla tarvittaessa ulkopuolista asiantuntijatyötä. Hankkeiden käynnistäminen ennakoivasti on oleellista. Taloussuunnitelmavuosina kaupunkisuunnittelu kehittää prosessiensa ohella erityisesti lähiesimiestyötä ja sen edellytyksiä. Kaupungin sisäisen toiminnan kannalta on tärkeä jatkaa yhdessä tekemisen kulttuurin kehittämistä, jotta hallinnollisten rajojen väliin jäisi mahdollisimman vähän asioita. Joukkoliikenteen osalta strategiset ja taloudelliset riskit liittyvät vahvasti säästöjen ja hintojen nousupaineen yhdistelmään, joka voi vähentää liikennettä siten, että joukkoliikenteen käyttö vähenee kiihtyvästi. Tällaisesta kierteestä on vaikea palata takaisin, ja liikenteen leikkaaminen johtaa lopulta joukkoliikenteeseen, joka ei enää palvele kaupunkilaisia. Riskiä on hallittu vahvalla reitti- ja aikataulusuunnittelulla sekä palvelutason päivittämisellä. Näiden keinojen rajat tulevat kuitenkin jo vastaan, ja jatkossa joudutaan kysymään, ollaanko valmiita ottamaan riskiä joukkoliikenteen hiipumisesta.

TULOSLASKELMA

KAUPUNKISUUNNITTELUN VASTUUALUE	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	4 099 326	4 330 394	3 883 241	4 040 172	156 931	4 040 172	4 040 172
Maksutuotot	515 393	278 500	250 308	268 500	18 192	268 500	268 500
Tuet ja avustukset	1 141 926	627 000	1 081 909	1 094 601	12 692	1 094 601	1 094 601
Muut toimintatuotot	23 287 638	21 055 300	22 945 439	22 384 000	-561 439	22 384 000	22 384 000
Valmistus omaan käyttöön	10 540	43 780	12 000	43 780	31 780	43 780	43 780
TOIMINTATUOTOT	29 054 823	26 334 974	28 172 897	27 831 053	-341 844	27 831 053	27 831 053
Henkilöstökulut	-2 399 285	-2 885 040	-2 678 287	-3 016 165	-337 878	-3 016 516	-3 016 516
Palvelujen ostot	-8 639 384	-9 383 693	-8 544 796	-9 479 033	-934 237	-9 512 033	-9 477 033
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-141 574	-136 750	-145 581	-128 241	17 340	-128 241	-128 241
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-127 639	-160 760	-264 420	-161 110	103 310	-161 110	-161 110
TOIMINTAKULUT	-11 307 882	-12 566 243	-11 633 084	-12 784 549	-1 151 465	-12 817 900	-12 782 900
TOIMINTAKATE *)	17 746 941	13 768 731	16 539 813	15 046 504	-1 493 309	15 013 153	15 048 153
Sisäiset tuotot	107 036	157 783	157 783	165 669	7 886	165 669	165 669
Sisäiset kulut	-697 671	-549 862	-549 862	-607 385	-57 523	-607 383	-607 383
Sisäiset erät	-590 634	-392 079	-392 079	-441 716	-49 637	-441 714	-441 714
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	17 156 307	13 376 652	16 147 734	14 604 788	-1 542 946	14 571 438	14 606 438
Rahoitustuotot ja -kulut	20 617	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	17 176 924	13 376 652	16 147 734	14 604 788	-1 542 946	14 571 438	14 606 438
Sisäinen korko	-3 283 388	-3 269 143	-3 269 143	-3 398 637	-129 494	-3 391 233	-3 386 172
Poistot ja arvonalentumiset	-616 334	-616 805	-616 805	-284 336	332 469	-292 275	-277 269
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	13 277 201	9 490 704	12 261 786	10 921 815	-1 339 971	10 887 931	10 942 998
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	13 277 201	9 490 704	12 261 786	10 921 815	-1 339 971	10 887 931	10 942 998
Hallinnon vyörytykset	-430 600	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	12 846 601	9 490 704	12 261 786	10 921 815	-1 339 971	10 887 931	10 942 998

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2026: Karhulan torimyyjien maksuttomat WC:t toripäivinä -3 000 EUR v.2026, 2027 ja 2028, kaupunkipyöräjärjestelmän ylläpito -35 000 EUR v. 2026 ja 2027, palveluostojen vähentäminen 33 000 EUR v. 2026.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA

Kaupunkisuunnittelun toiminta on pitkäjänteistä, ja tähtää toimivan ja tiiviin kaupunkirakenteen ylläpitoon sekä kaupungin veto- ja pitovoiman parantamiseen yrityksiin ja asukkaisiin nähden. Maaomaisuuteen perustuvat tulot muodostavat kaupungille merkittävän taloudellisen tukijalan. Taloudellisen merkityksen säilyminen ja kasvattaminen perustuu ennakoivan ja pitkäjänteisen toiminnan sekä yhdyskuntarakenteen tiiveyden toteutumiseen. Kaupunkisuunnittelu osallistuu kaupungin edunvalvontaan erityisesti maakuntakaavoituksen, energiantuotannon, suurten liikennehankkeiden ja joukkoliikenteen kehittämisen osalta.

Kaavoituksessa yritysalueiden rinnalla painoa saavat tulevaisuuden asuntokohteiden valmistelu ja Kotkan merellisen vetovoiman kehittäminen uudelle tasolle. Näiden tavoitteiden osalta tullaan tekemään vuorovaikutteista visiotyötä suunnittelun ja toteutusten pohjaksi.

Aluekehityskohteina nousevat esiin Sunila, Kyminlinna, Kantasatama, Keltakallio ja Sapokan ympäristö. Sunilan asuinalueella edistetään matkailun lisäämistä ja palvelutarjonnan parantamista sekä tuetaan maailmanperintöprosessia alueen hoitokunnan työn käynnistämiseksi. Sunilan kehityksen tueksi etsitään ulkoista rahoitusta. Kyminlinnan alueen haltuunottoon, käytettäväksi saattamiseen ja tulevaisuuden rakentamiseen luodaan lukuisten eri osapuolten yhteistoimintaan perustuva prosessi. Kantasataman alueella uudistetaan visiota vuorovaikutteisesti asemakaavoitusta ja alueen käytön edistämistä varten. Kantasataman aluetta kehitetään myös tukemaan osaamiseen perustuvan talouden vahvistumista Kotkassa ja seudulla. Tässä yrityskeskuksen toteutuksella on merkittävä rooli, jota täydennetään yhteistyöllä kotimaisten ja kansainvälisten kehittäjäverkostojen kanssa sekä järjestettävillä innovaatiotapahtumilla.

Liikenteen suunnittelussa kohteeksi otetaan muun muassa Keltakallion alueen kytkeytyminen E-18 valtatiehen. Keltakallion teollisen alueen laajentamista junanradan pohjoispuolelle aletaan edistää selvityksin ja maanhankinnalla. Sapokan alueella tutkitaan laajasti merellisyyden vahvistamista.

Erityisenä painopisteenä ovat edelleen yrityksiä palvelevien alueiden kehittäminen ja yritystonttien luovutukseen tähtäävät neuvottelut ja sopimukset. Kaupunkisuunnittelu on myös vahvistanut suurten teollisten hankkeiden toteutuksen sisäistä koordinaatiota.

Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen tähtäävää prosessia jatketaan. Selvitetty luontotiedon kokonaisuus on kytketty suunnittelujärjestelmään. Tietoa sovelletaan jatkossa monimuotoisuutta tukevan maanhankinnan ja suunnittelun perusteena.

Joukkoliikenteen osalta etsitään säästöjä kuitenkin pitäen kiinni tuoreesta palvelutasopäätöksestä. Vaikka säästöt voivat vähentää liikennettä, aktiivisimmilla joukkoliikennealueilla voi tapahtua myös liikenteen kehitystä.

Kaupunkisuunnittelu edistää osaltaan aktiivisesti kaupunkistrategiaa täydentävien ohjelmien toteutusta.

KAAVOITUS

Kaavoituksen yksikkö vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta. Yksikkö vastaa yleiskaavojen ja asemakaavojen tuottamisesta kaupungissa. Kaavoitus toimii lisäksi seutusuunnittelun isäntäkuntavastuun kantajana. Yksikössä työskentelee kaavoituspäällikkö, 4 kaavoitusarkkitehtia, 2 kaavoitusassistenttia ja seutusuunnittelija. Yksikössä on henkilövajausta; yleiskaavapäällikköä ei ole onnistuttu yrityksistä huolimatta rekrytoimaan ja kaavoitusarkkitehdin paikka on ollut säästösyistä täyttämättä. Yleiskaavoittajaa koetetaan rekrytoida ja kaavoitusarkkitehtia ei vielä palkata säästösyistä.

Vuoden 2026 aikana kaavoituksessa keskitytään merellisyyttä hyödyntäviin ja kaupungin keskustan elinvoimaa edistäviin kaavahankkeisiin. Huomioidaan erityisesti teollisuuden ja sataman kehittämistarpeita ja ollaan valmiudessa käynnistämään tarvittavia kaavahankkeita.

Merellistä sijaintia hyödyntävät ja kaupungin keskustan elinvoimaa edistävät kaavahankkeet: Katariinan Merikoulun kampuksen kaavaa Pookinmäki viedään eteenpäin tarkastellen alueen mahdollisuuksia laadukkaaseen asumiseen sekä majoitukseen. Sapokan aluetta laajemmin käsittelevää kaavaa valmistellaan venesatamatoimintojen ja matkailun edistämiseksi. Panostetaan Kantasataman ja sen lähialueiden suunnitteluun ja jatketaan Kantasatama III sekä Laivurinkatu 10 kaavojen valmistelua. Etsitään uusia avauksia vetovoimaisten asuinalueiden kaavoittamiseksi.

Teollisuus, satama ja rakentaminen: Maanlajitystä mahdollistavaa Kyyhkylän kaavahanketta jatketaan tehtyjen selvitysten pohjalta ja laaditaan läjityksen esisuunnitelma. Jatketaan lisäksi Heinsuon alueen selvityksiä tavoitteena alueen kaavoittaminen teollisuuden, jätteidenkäsittelyn ja maanlajityksen mahdollistamiseksi. Käynnistetään Keltakallio III kaavahanke.

Kulttuurihistorian säilyttämiseen ja suojeluun painottuvat laajamittaiset Katariinan asuinalueen sekä Kyminlinnan linnoitusalueen asemakaavat viedään päätöksentekoon. Osallistutaan Kyminlinnan alueen jatkokehittämiseen ja kehittämissuunnitelman eli "masterplanin" tekemiseen.

Seutusuunnittelussa jatketaan seudullisen asuntomarkkinakokonaisuuden kehittämistä sekä seudun yhteisen tilannekuvan luomista seuduille sijoittuvien yritysten tarpeista.

Jatketaan maakunnallisen luonnon monimuotoisuushankkeen (LUMO) konkretisoimista Kotkassa, tavoitteena muodostaa sini-viherrakenteen kokonaisuuden käsittävä strategia. Kehitetään seudullista ja maakunnallista yhteistyötä sekä otetaan aktiivisesti osaa maakuntakaavoitukseen, merialuesuunnitteluun ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun sekä alueen edunvalvontatyöhön. Seurataan maankäyttöön ja rakentamiseen liittyviä lakimuutoksia sekä valmistellaan RYHTI-järjestelmän käyttöönottoa.

MAANHANKINTA JA -LUOVUTUS

Maanhankinnan ja -luovutuksen palveluyksikkö vastaa kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden hallinnoinnista sisältäen maaomaisuuden kirjanpidon tehtävät, maa- ja vesialueiden luovuttamisesta (osto, myynti, vuokraus), maankäytön lupa- ja sopimusasioista, talousmetsien hoidosta, asuntoasioista, torikaupan valvonnasta, siirtolapuutarha- ja palstaviljelyalueiden hallinnoinnista, alueiden käytön valvonnasta sekä alueiden kunnostamisesta kaupunkisuunnittelun vastuulle kuuluvilla alueilla.

Maanhankinnan ja -luovutuksen yksikköä johtaa tonttipäällikkö ja yksikössä työskentelee yhteensä seitsemän vakituista työntekijää. Vuoden 2026 keväällä on jäämässä eläkkeelle toimistosih-

teeri, jonka vakanssi on tarkoitus muuttaa maankäyttöasiantuntijan vakanssiksi laajemman työku-
kuvan mahdollistamiseksi. Yksikön toimintaan vaikuttavat suuresti jo toteutuneet tai suunnitteilla
olevat lakimuutokset kuten rakentamis-, lunastus- ja alueidenkäyttölain muutokset. Myös kaupun-
kitasoiset järjestelmämuutokset kuten asianhallintajärjestelmä Redin ja Suomi.fi-viranomaisvies-
tien käyttöönotto vaikuttavat merkittävästi yksikön toimintaan, sillä yksikössä tehdään vuositason
n. 250 viranhaltijapäätöstä.

Maanhankinnan ja – luovutuksen palveluyksikön ja muiden vastuualueiden yhteistyöllä mahdollis-
tetaan suurten teollisuustoimijoiden sekä erityisesti puhtaan siirtymän hankkeiden sijoittuminen
Kotkaan. Näistä vahvimmin ovat etenemässä Keltakallion teollisuusalueen laajennus mm. akku-
materiaaliteollisuuden käyttöön. Mussalon sataman UPM Kymmene Oyj:n biojalostamolta vapau-
tuneelle alueelle etsitään uutta toimijaa kaupungin, Cursor Oy:n ja HaminaKotka Satama Oy:n yh-
teistyönä. Myös muille Mussalon alueen teollisuustonteille kuten Jänskän dc-tontille etsitään toi-
mijoita sekä mahdollistetaan yritysten sijoittuminen alueelle jo varattujen tonttien osalta.

Muitakin tonttien luovutukseen liittyviä neuvotteluja käydään aktiivisesti ja laajasti eri toimijoiden
kanssa. Tontteja on mahdollista luovuttaa yrityksille mm. Sutelan ja Ristinkallion teollisuusalueilta
sekä liikerakentamiseen mm. Sutelasta ja Otsolasta. Pientalotonttien luovutus keskittyy etenkin
Räskiin, Etukylään, Munsaaareen ja Otsolaan.

Maanhankintaan varaudutaan Keltakallion alueella asemakaavoituksen jatkamiseksi, jossa maan-
hankinta ulotetaan Kotka-Kouvola-junaradan pohjoispuolelle. Maanhankintaneuvotteluja toteute-
taan myös muualla asemakaavoituksen mahdollistamiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden edis-
tämiseksi.

Yksikkö osallistuu kaavoitusprosesseihin sekä käy asemakaavoitukseen liittyviä maankäytösopi-
musneuvotteluja ajankohtaisten kaavahankkeiden edistämiseksi.

Asuinalueiden laadun ja tonttimarkkinoinnin kehittämistä jatketaan edelleen vastuualueiden yh-
teistyönä ja pääpaino on etenkin yritystonttien markkinoinnissa.

Yksikkö osallistuu osaltaan maakunnalliseen luonnon monimuotoisuushankkeeseen (LUMO) sekä
biodiversiteettiohjelman laatimiseen.

Rekisteritietojen laadunparannukseen sekä palveluprosessien kuvaamiseen ja kehittämiseen pa-
nostetaan edelleen. Lisäksi on tavoitteena ottaa käyttöön uudistetut maanvuokrasopimusohjat ja
parantaa prosessimuutoksella kaupungin asemaa vuokravakuuden osalta.

MITTAUS- JA KIINTEISTÖTOIMI

Mittaus- ja kiinteistötoimen palveluyksikköön kuuluu mittaus-, paikkatieto-, kiinteistömuodostus-
ja venesatamayksiköt.

Mittaus- ja kiinteistötoimen palveluyksikkö vastaa kiinteistönmuodostuksesta, kiinteistöinsinöörin tehtävistä, paikkatietojen hallinnasta ja jakelusta, karttatuotannosta, osoitenumeroinnista, maasto- ja rakennusvalvontamittauksista, maaperätutkimuksista, venesatamatoiminnoista, vesiväylistä, metsästyks- ja kalastusasioista kaupungin omistamilla mailla ja vesialueilla sekä yksityistietoasioista.

Kaupungilla on otettu loppuvuonna sekä otetaan vuoden 2026 aikana uusia sähköisiä järjestelmiä; esim. taloushallinnonjärjestelmät, asianhallinnan ja pysyvän arkiston ohjelmistokokonaisuudet. Valtion tasolta tulee uusia järjestelmiä ja toimintoja käyttöönotettavaksi vuoden 2026 aikana. Lähivuosina tulee ottaa käyttöön myös Ryhti – järjestelmä. Näiden käyttöönotot aiheuttavat muutoksia olemassa oleviin järjestelmiin ja henkilöstön tekemiseen.

Paikkatietojen käyttöä ja käytettävyyttä kehitetään koko kaupungin tarpeita ajatellen. Aineistojen perusparannusta ja tuotantoprosessien automatisointia jatketaan. Rajapinta- ym. aineistojen lisäämistä käyttökelpoiseen muotoon jatketaan edelleen. Tietoturvaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Paikkatietopohjaisia ja muita sähköisiä asiointipalveluita lisätään ja jatkokehitetään.

3D-kaupunkimallin kehittämistä jatketaan. Uusia mallinnettavia kohteita lisätään tarpeen mukaan. 3D-kaupunkimalli pyritään julkaisemaan helposti käytettävään muotoon kaupungin suunnitteluhankeiden tueksi. Maastotiedon keruussa aloitetaan hyödyntämään 3D-aineistoja entistä tehokkaammin.

Venesatamissa otetaan käyttöön kohdekohtainen talouden seuranta. Venesatamissa hyödynnetään asiakaspalautetta palveluiden kehittämisessä.

Kaupungin hallinnoimien vesiväylien osalta suoritetaan tarpeellisuuden arviointia ja pyritään kustannussäästöihin. Kaupungille siirtyneet kauppamerenkulun sekä hyötyliikenteen väylät aiheuttavat merkittäviä kustannuksia kaupungille. N2000 väylä- ja merikarttaudistus aiheuttaa muutostarpeita osaltaan Kotkan kaupungin hallinnoimiin vesiväyliin.

KOTKAN SEUDUN HENKILÖLIKENNEYKSIKKÖ

Yksikkö järjestää Kotkan, Haminan ja Pyhtään alueen paikallisliikenteen sekä koulukuljetukset ja koordinoi kestävän liikkumisen edistämistä.

Vuoden 2026 toiminnallisina painopisteinä Kotkan seudun henkilöliikenneyksikössä ovat seuraavat:

- joukkoliikenteen linjastouudistusten valmistelu joukkoliikenteen tavoiteltava palvelutaso huomioiden.

- kilpailutusten valmistelu ja läpivienti; joukkoliikenteen liikennöintisopimukset, koulukuljetusten erilliskuljetukset, kaupunki-pyöräjärjestelmät, asiointitaksit, kuntien tilausajot.
- vuoden 2026 kesällä voimaan astuvien uusien sopimusjaksojen käyttöönotto: koulukuljetukset, kaupunkipyörät, asiointitaksit, kuntien tilausajot.
- aikatauluinformaation ja muun joukkoliikenneviestinnän kehittäminen
- poikkeustilanteiden sekä muutosten läpivienti; keskeisimpinä Kotkan Kivisalmen silan remontin tuoman poikkeusreitistön joukkoliikenne sekä mahdollisten palveluverkko-muutosten, kuten kouluverkkomuutosten tuomat muutokset joukkoliikenteessä ja koulukuljetuksissa

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA

Taloussuunnittelukaudella kaupunkisuunnittelu toteuttaa kaupunkistrategian useammalle vuodelle suunniteltuja toimenpiteitä yhteistyössä muiden vastuualueiden ja kumppanien kanssa. Tärkeimpinä Kantasataman alueen toteutus ja asemakaavan uudistaminen, yrityskeskuksen toteutus ja osaamispohjaisen talouden edellytysten rakentaminen, akkuteollisuuden sijoittumisen mahdollistaminen, keskustojen, yritysalueiden ja tulevien liikennehankkeiden kaavoitus sekä investointiohjelman toteutusten edistäminen. Vaikka nopeimmat skenaariot akkuteollisuuden rakentumisesta eivät ole käyneet toteen, tehdashankkeiden toteuttamiseen tarvittava palvelujen ja pysyvän tai väliaikaisen asumisen määrä voi edellyttää myös nopeita maankäytöllisiä toimenpiteitä tai palvelujen järjestämistä ja yhteistyötä eri vastuualueiden kesken.

Vihreää siirtymää edistävien elinkeinohankkeiden rinnalla vahvistuvat luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen. Niin ikään monipuolisen ja vetovoimaisen asumisen toteutumismahdollisuuksien luominen painottuu lähivuosina. Kaupunkiympäristön ja asuinalueiden laatua ja tonttimarkkinointia parannetaan poikkihallinnollisesti yhdessä muiden vastuualueiden kanssa.

Kestävän liikkumisen investointeja pyritään toteuttamaan vaiheittain sekä osana muun infrastruktuurin uudistamista että omana kokonaisuutenaan. Joukkoliikenteessä painopiste on asiakaskokemuksen ja palvelujen kehittämisessä sekä reitistöjen ja aikataulujen parantamisessa. Kustannusten kohoamiseen ja säästötarpeeseen joudutaan vastaamaan hintojen korotuksilla ja myös leikkaamalla kalleinta liikennettä. Uudet joukkoliikenteen terminaalit otetaan käyttöön niin Karhulassa kuin Kotkansaarella. Kaukoliikenne siirtyy vanhalta linja-autoasemalta uudelle terminaalille.

Elinkeinopolitiikkaa edistetään ennakoivan maanhankinnan avulla ja kehittämällä edelleen konsernin yhteistyötä ja omaa viestintää. Paikkatiedon hyödyntämistä laajennetaan jatkuvasti sekä omassa käytössä että vastuualueen ulkopuolella. Myös kaupunkiympäristön seuranta kehitetään

ja kaupunkitutkimusta käynnistetään resurssien salliessa. Paikkatiedon luovuttamisessa painottuu tulevana vuosina helpon jakamisen sijaan turvallisuus.

Kaupunkisuunnittelu osallistuu maakuntakaavoitukseen ja alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun, moottoriseutusuunnittelua ja tekee maankäytön, asumisen, liikkumisen ja elinkeinkehittämisen teemoihin liittyvää edunvalvontatyötä maakunta- ja aluetasolla sekä valtionhallinnon suuntaan.

Toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen edellytyksenä on riittävä ja osaava henkilöresurssi. Osa vakansseista joudutaan täyttämään viivästetysti säästöyistä. Rekrytointiin kuitenkin panostetaan paikkoja täytettäessä. Työnantajakuva parannetaan järjestämällä säännöllisesti vuosittain harjoittelupaikkoja opiskelijoille. Henkilöresurssin säilyttämisellä ylläpidetään palvelukykyä asiakkaille ja varmistetaan toiminnan jatkuvuutta. Riskienarvioinnissa on kuitenkin tunnistettu henkilöstön vähyteen liittyvät toiminnalliset riskit, joita ei voida poistaa.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toiminnan laajuus						
Hyväksytyt kaavat	4	6	9	5	7	5
Poikkeuslupalausunnot	21	19	20	20	20	20
Vuokratontit	3 776	3 784	3 784	3 786	3 788	3 795
Kiinteistötoimitukset	36	28	22	27	35	30
Joukkoliikenteen matkat (tuhatta)	1 329	1 789	2 043	2 080	2 100	2 100
Myydyt kalastusluvut	1 196	1 083	1 086	798	715	800
Venepaikat	1 173	1 072	1 072	1 073	1 109	1 100
Venepaikoista vapaana	293	140	140	202	216	200
Voimavarat						
Henkilöstö, vakinaiset	37	39	37	44		44
Resurssit						
Maaomaisuus, ha	4 518	4 622	4 657	4 700	4 875	5 000

Tekniset palvelut

Toimielin	KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA
Vastuualue	Teknisten palveluiden vastuualue
Toiminnot	Infra palveluyksikkö, Puistot- ja liikuntapaikat palveluyksikkö, Rakennukset palveluyksikkö, Kiinteistöhallinnon palveluyksikkö ja Hallinto- ja talouspalvelut palveluyksikkö
Vastuuhenkilö	Tekninen johtaja
Toiminta-ajatus	Teknisten palveluiden vastuualue vastaa kaupungin omistaman rakennetun ympäristön käyttövarmuudesta ja kaupungin rakennusomaisuudesta. Tekniset palvelut mahdollistavat päivittäin muiden vastuualueiden täysimääräisen toiminnan kaupungin omistamissa tiloissa ja kaikkien Kotkan alueella liikkuvien sujuvan liikkumisen koko kaupungin alueella.

KOTKA 2035 KAUPUNKISTRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme	Estämme tapaturmia aktiivisella riskien tunnistamisella ja raportoinnilla läheltä piti – tilanteita.	Turvallisuushavainnot (koko tepa)	1–8/2025, 53 kpl	1 ilmoitus /työntekijä
		Tapaturmien määrä (koko tepa)	37 ilmoitusta, 17 hyväksytty vakuutustapahtumaksi	0 tapaturmaa
	Varmistamme ensiluokkaisen elintarviketurvallisuuden varhaiskasvatukseen jakelukeittiöissä	Oiva-raportit	19 oivallista, 5 hyvää	Oivallinen tulos kaikissa toimipisteissä

<p>alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.</p>				
---	--	--	--	--

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
<p>1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.</p>	<p>Varmistamme toimitilojen kunnon ja käytettävyyden.</p>	<p>Kiinteistökatsastukset jatkuvana toimenpiteenä kpl/v, tavoite 1 katsastus/kohde 10 vuoden välein</p>	<p>5 kpl</p>	<p>4 kpl</p>

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
<p>1.5. Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista</p>	<p>Varmistamme laadukkaat liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaikille</p>	<p>Katariinanniemi, kävijämäärät</p>	<p>180 000 kävijää/v</p>	<p>180 000 kävijää/v</p>
		<p>Quality Pro tason tekonurmi</p>	<p>1 kpl</p>	<p>1 kpl säilytetään</p>
		<p>Esteetön tai kunnostettu leikki-puisto/vuosi</p>	<p>1 kpl/v esteetön leikki-puisto</p>	<p>1 kpl/v esteetön/leikki-puisto rakentaminen/modifiointi</p>

liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Rakentaminen (lähiliikuntarakentaminen) /vuosi	18 kpl lähiliikuntapaikkoja	1 kpl lähiliikuntapaikan rakentaminen tai peruskunnostus / v
	Kiinteistökatkastukset jatkuvana toimenpiteenä, liikuntarakennukset kpl/v, tavoite 1 katsastus/kohde 10 vuoden välein	4 kpl	2 kpl

Strateginen tavoite 2.

Rakennamme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Mittarit: Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä.

Green Flag -puistojen määrä.

Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.1.Hyödynnäme Kotkan puistopääkaupunkimainetta ja vesistöjä: kehitämme ja vaalimme Kotkan ainutlaatuisia, Suomen parhaina palkittuja puistoalueita sekä tuomme esiin Kymi-joen ja saariston mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille, vahvistaen Kotkan vetovoimaa ja viihtyvyyttä.	Rakennamme/kehitämme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä	Green Flag -puistot, kpl	5 kpl	5 kpl
	Rakennamme/kehitämme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä	Monimuotoisuusprojektit, kpl /v	1 kpl	vähintään 1 monimuotoisuusprojekti/v

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
------------------------	------------	---------	-----------	-------------

2.2.Edistämme kestäväää kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastomuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana jokapäiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.	Palvelutuotannon tarpeisiin soveltuvat ja toimintaa tukevat tilat	A-salkun rakennusten korjausvelan määrä €, C-salkun kohteiden realisointi	A-salkku v. 2024 19,57 M€ C-salkku v. 2025 4 kpl	A-salkku v. 2026 19,57 M€ C-salkku v. 2026 4 kpl
	Vähennämme elintarvikehävikkiä varhaiskasvatustyksiköissä	Kustannukset €, elintarvikejätteen määrä	Tarkastelujakso 10–12/25	kg –3 % vuoden 2025 viimeisen vuosineljänneksen määrästä
	Edistämme koneellisten menetelmien käyttöä ylläpitosiivouksessa ja vähennämme koneellisten perussiivoustöiden osuutta	Puhtaustason toteutuminen samanlaisena ympäri vuoden, tavoiteltu puhtaustaso laadunarvioinneissa	Koneellisia ylläpitosiivousmenetelmiä hyödynnetään vaihtelevasti eri kiinteistöissä	Koneellisten menetelmien käytön mahdollistaminen, perussiivoustarpeen vähentäminen
	Tehostamme jätteiden lajittelua kaikissa kaupungin rakennuksissa	Kerättävien loppujätteiden määrä rakennusten sisältä	Tarkastelujakso 10–12/25	Kaikissa rakennuksissa kerätään ja lajitellaan jätehuoltolain mukaiset jakeet, loppujätteen määrä – 10 %

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.3.Kehitämme asuminen vetovoimaa ja kulttuurikohteita: kehitämme viihtyisiä asuin ympäristöjä ja keskustojen kaupunkikuvaa korkeatasoisella kaupunkisuunnittelulla koko kaupungin alueella. Nostamme Ruotsinsalmen kaksoislinnoituksen ja Kantasataman profiilia merkittävänä matkailu- ja	Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä	Yhdyskuntatekniset palvelut tutkimus – <i>Keskustan katujen puhtaus ja siisteys sekä keskustan ulkopuolisten katujen puhtaus ja siisteys, keskiarvo</i>	3,6	3,6
	Pidennämme rakennusten elinkaarta tuottamalla tietoa toiminnan	Kiinteistöpalveluiden sisäiset auditoinnit	Toteutuu n. 50 % kaupungin kiinteistökannasta vuosittain	Toteutuu 100 % kaupungin kiinteistökannasta vuosittain ja auditointien

kulttuurikohteina. Kehitämme lisäksi Alvar Aallon Sunilaa vetovoi- maisena asuin- ja mat- kailukohteena.	kehitystä ja PTS- suunnittelua varten			tuloksen keskiarvo on vähintään 3,5 (asteikko 0-5)
--	---------------------------------------	--	--	--

2. OSAAVA KOTKA

Strateginen tavoite 3.

Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Mittarit: Väestö koulutusasteen mukaan.

Toisen asteen ja korkea-asteen koulutukseen siirtyneiden osuus perusopetuksen ja toisen asteen päättäneistä (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.2.Kehitämme oppi- misympäristöjä: tu- emme ajanmukaisten, turvallisten ja saavu- tettavien oppimisympäristöjen kehitystä varhaiskasvatuksesta korkeakouluhin. Varmistamme kaksi- kielisen suomi-eng- lanti -opetuksen järjes- tämisen. Kehitämme vuorovaikutusta ja eri- laisia älykästä teknolo- giaa hyödyntäviä oppi- mismenetelmiä	Toimitilaohjelman mukaiset turvalli- set ja terveelliset tilat, joiden ylläpito on suunnitelmal- lista	Sisäilmaongelmien aiheuttamat toi- minnan keskeytyk- set/ väistöt kpl/v	2 kpl	0 kpl
	Pidennämme ra- kennusten elin- kaarta oikea-aikai- silla huolloilla ja korjauksilla. Ha- vainnoimme olo- suhteita ja ilmoi- tamme havainnois- tamme eteenpäin	Kiinteistöjä koske- vat Granlund – il- moitukset, huolto- ohjelman toteutu- minen	Huolto-ohjelma to- teutunut 94 %	Huolto-ohjelma to- teutuu 100%, vas- taamme vikailmoi- tuksiin alle 2 päi- vässä
	Tuemme ammatil- lista koulutusta ja työelämän tarpeita tarjoamalla harjoit- telupaikkoja am- mattiin opiskele- ville	Työelämäjaksot (koulutussopi- mus)kpl/v	Kiinteistöhallinto 35 kpl Rakennukset 4 kpl	Kiinteistöhallinto 35 kpl Rakennukset 4 kpl

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.3.Edistämme elämänlaajuista oppimista: rakennamme kaikille ikäryhmille sopivia oppimispolkuja, jotka vastaavat muuttuvan työelämän ja arjen tarpeisiin.	Tarjoamme työllistämiskursseja	Alkavien työllistämiskurssien määrä vuonna 2026		20 alkavaa työllistämiskurssia vuonna 2026
	Tarjoamme työllistymistä tukevaa toimintaa ja työtoimintaa	Palveluiden piirissä olevien henkilöiden määrä		Vastataan hyvinvointialueen tarpeeseen

Strateginen tavoite 5.

Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Mittarit: 20–64 –vuotiaiden työllisyysaste.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.1.Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.	Tarjoamme kesätyöpaikkoja nuorille ja tutkinto-opiskelijoille	Kesätyöntekijöiden työsopimusten määrä vastuualueella, kpl/v	Puistot ja liikunta- paikat 42 kpl	Puistot ja liikunta- paikat 42 kpl
			Kiinteistöhallinto 27 kpl	Kiinteistöhallinto 25 kpl
			Hallinto- ja talous- palvelut 2 kpl	Hallinto- ja talous- palvelut 2 kpl
	Tarjoamme harjoittelupaikkoja nuorille ja tutkinto-opiskelijoille	Tutkintoon opiskelevien harjoittelijoiden työsopimusten määrä vastuualueella	Hallinto- ja talous- palvelut 1 kpl	Hallinto- ja talous- palvelut 1 kpl
			Rakennukset 4 kpl	Rakennukset 4 kpl
			Infra 2 kpl	Infra 1 kpl

Poikkileikkaavat teemat

- Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

Toimenpide: Digihankkeiden edistäminen

- Mittari: Käytössä uusi toiminnanohjausjärjestelmä teknisillä palveluilla v. 2026, kirjanpitojärjestelmä Kuntamalli ja asianhallintajärjestelmä Redi.
- Lähtötaso (2025): Paperilomakkeet monin paikoin käytössä, vanhentunut järjestelmä
- Tavoitetaso: Toiminnanohjausjärjestelmän tuottaman datan hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä. Kuntamallin ja Redin käyttöön kouluttautuminen ja niiden sujuva käyttö.

Toimenpide: Toimintaprosessien kehittäminen

- Mittari: Hyväksytyt, viimeistellyt ja osallisille koulutetut toimintaprosessit
- Lähtötaso (2025): Ei-hyväksytyt prosessikuvaukset
- Tavoitetaso: 10 prosessikuvausta / vuosi, joita päivitetään toiminnan mukaan

- Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Toimenpide: Hankerahoitusten hakeminen ja niiden raportointi teknisten palveluiden johtoryhmässä sekä intran hankesivuilla

- Mittari: haettujen ja käynnistyvien hankkeiden määrä, johon tepa / hapa osallistuu (kpl)
- Lähtötaso (2025): Haettu 3 – ei saatu rahoitusta (EUCF, Rain Man, NETS2), käynnissä 2 (AKKE ÄRM, Fossiilittomat työkoneet), loppunut 1 (Lumoava)
- Tavoitetaso: Haetaan / osallistutaan vähintään 6 ulkopuolista rahoitusta saavaan hankkeeseen / vuosi

Toimenpide: Pienennämme hiilijalanjälkeä kaupungin omistamissa rakennuksissa

- Mittari: Sähköautojen latauspaikkojen määrä kpl/v
- Lähtötaso (2025): 15 kpl
- Tavoitetaso: (2026): 10 kpl lisää latauspaikkoja
- Mittari: Toimitilakannan vuosittaisen energian- ja vedenkulutuksen määrän pieneneminen: MWh/v ja m³/v
- Lähtötaso (2025): Energia 45778 MWh/v ja vesi 83676 m³/v
- Tavoitetaso (2026): Energia 44860 MWh/v ja vesi 82800 m³/v

Toimenpide: Päästöjen t CO₂e vähentäminen

- Mittari: Päästöjä vähentävien toimenpiteiden määrä (infran ylläpito, infran rakennuttaminen, infran henkilöstön liikkuminen) - tarkennetaan toimia vuosittain talousarvion yhteydessä
  - Lähtötaso:
  - Tavoite: 6 toimenpidettä / vuosi
  - Mittari: Henkilöstön työnaikaisessa ajossa vähennetään liikennöintiä(km/v)/ajetaan taloudellisesti (ajotapa-analyysi).
  - Lähtötaso: Ajotapa-analyysin keskiarvo B
  - Tavoitetaso: Ajotapa-analyysin keskiarvo A
-
- Mittari: Vähäpäästöiset työvälineet, määrä/vuosi (puistot ja liikuntapaikat)
  - Lähtötaso: Huoltoautot 4 kpl, ruohonleikkuri 1kpl, osa käsityövälineistä sähköisiä.
  - Tavoite: Työnjohdon (4kpl) autot strategiakaudella kaikki sähkökäyttöisiksi. Kaikki huoltoautot, työkoneet (ruohonleikkurit, käsityövälineet) sähkökäyttöisiksi vuoteen 2030 mennessä.
    - Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoii ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.

Toimenpide: Edistämme turvallisuuden ja esteettömyyden toteutumista

- Mittari: Liikennealueiden turvallisuutta sekä esteettömyyttä parantavat toimenpiteet (koroketut suojatiet, liikenteenjakaajat, jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta parantavat toimet, välkyt). Tarkennetaan toimia vuosittain talousarvion yhteydessä.
  - Lähtötaso: 6 toimenpidettä/vuosi
  - Tavoitetaso: 8 toimenpidettä/vuosi
-
- Mittari: Peruskorjausten yhteydessä tehtävät esteettömyyttä parantavat toimenpiteet.
  - Lähtötaso:
  - Tavoitetaso: 1 peruskorjauskohde / vuosi
-
- Mittari: Yhdyskuntatekniset palvelut kysely - *liukkauden torjunta jalankulku- ja pyöräteillä ja liukkauden torjunta katujen ajoradoilla*, keskiarvo
  - Lähtötaso: 3,52
  - Tavoitetaso: 3,52
-
- Mittari: Korvattavat liukastumistapaturmat / vuosi
  - Lähtötaso: 7 kpl
  - Tavoitetaso: 0 kpl

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ:

Teknisten palveluiden suurimpana riskinä on riittävä rahoitustaso suhteessa hoidettavaan omaisuuteen (mm. sillat, kadut, rakennukset). Riskinä on edelleen heikkenevä rakennusten ja katujen kunto sekä korjausvelan kasvu. Heikkenevä infran kunto aiheuttaa myös turvallisuuden kannalta riskin ja voi esimerkiksi nostaa kaupungin maksamien korvausten määrää katualueilla tapahtuvista

vahingoista. Kotkan kaupunkistrategian visiona on "Puistopääkaupunki Kotka", ilmeinen riski tämän vision saavuttamisessa on puistojen ylläpidon ja uudistamisen riittämätön rahoitus. Henkilöstökulujen kasvu yhdessä toimintakulu jäädytysten kanssa muodostaa merkittävän riskin riittävän laadukkaiden palveluiden tuottamiselle ja omaisuudenhallinnalle.

Työturvallisuuden huomioiminen ja vaaratilanteiden havainnoiminen palvelutuotannon tehtävissä poistaa työtaturmariskiä merkittävästi. Erityisesti läheltä piti tilanteista oppiminen ja tiedon jakaminen laajemmin vastuualueen eri yksiköiden välillä parantaa työturvallisuutta.

TULOSLASKELMA

TEKNISTEN PALVELUJEN VASTUUALUE	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	1 433 394	1 332 949	1 311 533	1 272 418	-39 115	1 272 418	1 272 418
Maksutuotot	136 215	80 000	60 145	95 000	34 855	95 000	95 000
Tuet ja avustukset	485 661	0	-168	0	168	0	0
Muut toimintatuotot	7 953 168	7 318 474	7 841 877	6 880 452	-961 425	6 880 452	6 880 452
Valmistus omaan käyttöön	717 634	1 135 055	747 787	1 623 270	875 483	1 623 270	1 623 270
TOIMINTATUOTOT	10 726 072	9 866 478	9 961 174	9 871 140	-90 034	9 871 140	9 871 140
Henkilöstökulut	-14 319 833	-15 523 966	-15 106 279	-16 666 461	-1 560 182	-16 666 981	-16 666 981
Palvelujen ostot	-8 557 329	-6 630 159	-7 179 188	-6 851 240	327 948	-8 629 138	-6 629 138
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 667 494	-10 766 001	-10 091 872	-10 456 930	-365 058	-10 126 531	-10 046 531
Avustukset	-58 127	-58 200	-58 200	-58 200	0	-58 200	-58 200
Muut toimintakulut	-8 915 716	-9 762 567	-9 205 438	-9 444 761	-239 323	-9 018 298	-8 654 753
TOIMINTAKULUT	-41 518 498	-42 740 893	-41 640 977	-43 477 592	-1 836 615	-44 499 149	-42 055 603
TOIMINTAKATE *)	-30 792 426	-32 874 415	-31 679 803	-33 606 452	-1 926 649	-34 628 009	-32 184 463
Sisäiset tuotot	42 825 546	40 323 311	40 323 311	41 221 849	898 538	41 402 107	41 402 107
Sisäiset kulut	-6 263 206	-4 779 601	-4 779 601	-6 291 330	-1 511 729	-6 456 750	-6 456 750
Sisäiset erät	36 562 340	35 543 710	35 543 710	34 930 519	-613 191	34 945 358	34 945 358
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	5 769 914	2 669 295	3 863 907	1 324 067	-2 539 840	317 349	2 760 894
Rahoitustuotot ja -kulut	3 027	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	5 772 941	2 669 295	3 863 907	1 324 067	-2 539 840	317 349	2 760 894
Sisäinen korko	-4 534 243	-4 068 002	-4 068 002	-4 562 568	-494 566	-4 162 134	-3 801 908
Poistot ja arvonalentumiset	-16 404 374	-14 581 374	-14 546 957	-15 029 479	-482 522	-15 235 059	-15 603 677
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-15 165 675	-15 980 082	-14 751 053	-18 267 980	-3 516 927	-19 079 845	-16 644 691
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-15 165 675	-15 980 082	-14 751 053	-18 267 980	-3 516 927	-19 079 845	-16 644 691
Hallinnon vyörytykset	-1 291 649	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-16 457 324	-15 980 082	-14 751 053	-18 267 980	-3 516 927	-19 079 845	-16 644 691

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025: Jäähallin kesäaukiolo – 20 000 EUR v. 2026

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Teknisten palveluiden vastualueen toiminnan painopiste keskittyy edellisten vuosien tapaan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen ja yleisten alueiden sekä kiinteän- ja rakennusomaisuuden arvon säilyttämiseen. Teknisten palveluiden vastuulla on kaupungin rakennusomaisuus ja toimivien sekä turvallisten tilojen tarjoaminen kaupungin ydintoiminnoille ylläpito- ja tukipalveluineen. Tekniset palvelut mahdollistavat muiden vastualueiden täysmääräisen toiminnan kaupungin omistamissa tiloissa päivittäin.

Kaupungin investointiohjelman toteuttaminen on pääosin teknisten palveluiden vastuulla. Infra investoinneilla edistetään kaikille turvallista ja saavutettavaa kaupunkiympäristöä sekä turvataan kaupunkikehityshankkeiden toteutumisen edellytykset. Rakennusinvestoinneilla turvataan kaupungin palvelutuotannon toimintavarmuus.

Teknisten palveluiden osallisuustyön painopiste keskittyy talousarvio vuonna vuorovaikutukseen panostamiseen mm. asukastilaisuuksilla, kyselyillä ja sähköisen palautteen käsittelyn parantamisella. Ehkäisevään päihdetyöhön osallistutaan turvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Vuodelle 2026 jatkuvat ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet:

- Keltakallion teollisuusalueen infran rakentaminen, mahdollistamaan akkuteollisuuden sijoittuminen alueelle
- Rahoittaja: Kymenlaakson liitto, Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha (AKKE)
- Hankeaika: 03/2024–12/2026
- Budjetti ja rahoitusprosentti: 4 321 428 € (investointi), 70 % tai enintään 3 024 999 €
- Fossiilittomien työkoneiden pilotointi Kotkan kaupungin maanrakennustyömailla
- Rahoittaja: Innovaatorahoituskeskus Business Finland, julkisten toimijoiden kehittämistoiminnan rahoitus, innovatiivinen julkinen hankinta
- Hankeaika: 01/2024–12/2027
- Budjetti ja rahoituksen määrä: 230 000 € (käyttötalous), 50 % tai enintään 115 000 €

INFRA PALVELUYKSIKÖ

Infran palveluyksikkö vastaa katualueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta sekä pysäköinnintarkastuksen tehtävien hoitamisesta Kotkan kaupungin alueella. Toimintaa ohjaa lakisääteiset veloitteet, kaupunkistrategian toteuttaminen, korjausvelan hallinta sekä kaupunkikehityshankkeiden mahdollistaminen. Infran palveluyksikön hallinnoimia ja kunnossapitamiä katualueita on 341 km ajoratoja sekä 116 km jalankulku- ja pyöräilyväyliä. Infran kunnossapito on kaupungin lakisääteinen tehtävä.

Infran palveluyksikkö vastaa osaltaan yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja siisteydestä osana katualueiden kunnossapitoa, suunnittelua ja rakentamista. Toimintaa mitataan vuosittain toteutettavan Yhdyskuntatekniset palvelut –kyselytutkimuksen avulla. Vuoden 2026 tavoitteena keskustan ja sen ulkopuolisten katujen puhtauden ja siisteyden osalta on vastausten keskiarvo 3,6. Kestävää kehitystä toteutetaan infran palveluyksikössä tavoittelemalla vähintään kuutta hiilidioksidipäästöjä vähentävää toimenpidettä vuosittain.

Kaupunkistrategian mukaisesti infran palveluyksikössä edistetään turvallisuuden ja esteettömyyden toteutumista katualueilla toteuttamalla vuosittain toimenpiteitä investointimäärärahojen puitteissa liikenneturvallisuussuunnitelman ja Kotkan kestävä liikunnan edistämishjelman mukaisesti. Vuoden 2025 organisaatiomuutosten ja suuren henkilöstön vaihtuvuuden myötä vuonna 2026 panostetaan infran prosessien toimivuuteen ja toimintavarmuuteen. Vuoden alussa tullaan käyttöönottamaan lakimuutoksen myötä vaadittava mikroliikenneluvitus. Pysäköinnintarkastuksen osalta vuoden 2026 aikana toteutetaan pysäköinnintarkastusjärjestelmän uudistus.

Vuoden 2026 yhteinen tavoite rakennusten ja liikennealueiden turvallisuutta ja esteettömyyttä parantavien toimenpiteiden osalta on 8 toimenpidettä. Turvallisuutta edistetään myös liukkaudentorjunnan toimenpiteillä ja tässä tavoite on, ettei korvattavia liukastumistapaturmia tulisi lainkaan. Lisäksi tavoitteena on keskiarvo 3,5 yhdyskuntatekniset palvelut –kyselytutkimuksen osiossa, joka mittaa liukkaudentorjuntaa jalankulku- ja pyöräteillä sekä ajoradoilla.

Oman henkilöstön osalta estämme tapaturmia aktiivisella riskien tunnistamisella ja raportoimalla kaikki läheltä-piti tilanteet turvallisuushavaintoina työturvallisuutta edistäen. Kohti kestävämpää ja vähäpäästöisempää elinympäristöä tähtäämme tavoittelemalla henkilöstön työnaikaisten ajojen ajotapa-analyysissa taloudellisen ajotavan A-luokkaa. Infran palveluyksikön tavoitteena on työllistää vähintään yksi kesäntyöntekijä tai harjoittelija vuosittain.

Merkittävin riski infran palveluyksikön toiminnassa on investointitason riittämättömyys korjausvelan kohtuulliseen hallintaan. Esimerkiksi siltaomaisuuden korjausvelan kestävä hallinta vaatisi 3 sillan saneerauksen vuosittain. Nykyinen investointitaso riittää yhden sillan saneeraukseen vuosittain. Nykyinen siltaverkosto rajoittaa joukkoliikenteen ja teollisuuden kuljetuksia. Korjausvelkaa lisää runsas kaapelikaivu, joka myös aiheuttaa liikenneturvallisuuden ja väylien käytettävyyden

heikentymistä. Katujen osalta investointitaso riittää vain yhteen laajempaan saneerauskohteeseen. Tämä ajaa tilanteeseen, jossa kaupungilla ei ole taloudellisia edellytyksiä osallistua yhteiskaivuisiin verkoston omistajien, kuten esimerkiksi Kymen veden kanssa, vaan vaihtoehdoksi jää eri aikaan suoritettavat saneeraukset tai verkoston saneerauksen viivästyminen. Kunnossapidon määrärahat eivät mahdollista nykyisen palvelutason säilyttämistä.

Infran palveluyksikön osalta henkilöstökulut kasvavat edellisiin vuosiin verrattuna. Myös työtä tukevat ja tehostavat ohjelmistot kasvattavat käyttötalouden kuluja, mutta palautuvat työn tekemisen tehostuessa ja laadun parantuessa. Katualueiden käyttöluopien taksojen päivityksen ennustetaan nostavan myönnettävistä luvista saatavia tuloja hillitysti, samoin alkuvuodesta käyttöönotettava mikroliikennelupa. Kunnossapitoyksikössä kehitetään päivystyskäytäntöjä.

PUISTOT JA LIIKUNTAPAIKAT PALVELUYKSIKÖ

Puistojen ylläpito ja rakentaminen vastaa mm. Kotkassa puistojen, yleisten leikkikenttien, koulujen/ päiväkotien, ulkoilureittien/luontopolkujen, avoimien uimarantojen ylläpidosta ja rakentamisesta, sekä taajamametsien ylläpidosta ja puunkaatoaluvista. Liikuntapaikkojen ylläpito vastaa Kotkan liikuntapaikkojen ylläpidosta. Liikuntapaikkoja ovat jäähallit, tekonurmikentät, liikuntahallit, kuntoradat ym.

Strategisena tavoitteena on Pohjolan puistopääkaupungin maineen säilyttäminen viidellä GreenFlag palkinnolla, sekä jalkapallokenttien ylimmän Quality Pro tason säilyttämien. Kaikessa tekemisessä pyritään myös ottamaan huomioon ympäristövaikutukset esimerkiksi valitsemalla hoitokalusto ja -tarvikkeet mahdollisimman vähäpäästöisinä. Tämän lisäksi pyritään ottamaan huomioon luonnon monimuotoisuus muun muassa rakentamalla yksi tätä tukeva kohde vuodessa. Yhden lähiliikuntapaikan rakentaminen vuodessa jatkuu myös tulevana vuotena.

Kuntalaisten osallistaminen jatkuu Puistokummi toiminnassa, erilaisissa talkoissa liittyen mm. vieraslajien torjuntaan, lampaiden hoidossa, yhteistilaisuuksissa, sekä uutena Growdsorsa mobiilisuveluksen kautta.

Palveluyksikön toiminnan riskeinä ovat ylläpitoalueiden määrän lisääntyminen suhteessa käytettävään resurssiin. Kulut nousevat niin henkilöstökulujen kuin toimintakulujenkin osalta vuosittain. Tämä tarkoittaa vääjäämättömästi ylläpitoasteiden ja -mitoitusten priorisointia. Nykyisillä mitoituksilla ei ole mahdollista ylläpitää tätä määrää ylläpitoaluvista. Liikuntapaikkojen osalta tätä keskustelua käydään myös töitä tilaavan tahon kanssa. Jatkossa käytettävän resurssin vähentyessä töiden priorisoinnin lisäksi tulee kehittää yhteistyötä palveluyksikön sisällä ja löytää kustannustehokkuutta sitä kautta mm. käyttämällä henkilöstöä monipuolisemmin eri palveluyksikön työtehtäviin. Tätä tulee kehittää ja tarpeen mukaan kouluttaa henkilöstöä monipuolisempiin työtehtäviin. Lisäksi tekniikkaa tulee käyttää ja kehittää niin tehokkaasti, kuin se on mahdollista tukemaan tätä työtä.

RAKENNUKSET PALVELUYKSIKKÖ

Rakennukset palveluyksikkö vastaa toimitilaohjelman mukaisesti kaupungin rakennusomaisuuden omistamisesta, myymisestä ja vuokraamisesta sekä investointiohjelmien ja talonrakennuksen hankeohjeiden mukaisesti kaupungin omistamien tilojen suunnittelusta, peruskorjaamisesta, uudisrakentamisesta ja tarvittaessa purkamisesta. Rakennukset palveluyksikkö luo toiminnallaan puitteet kaupungin ydintoiminnoille. Kaupunkistrategian painopisteen ”Hyvinvoiva Kotka” strategisen tavoitteen ”Varmistamme toimivan, turvallisen ja laadukkaan arjen kaikenikäisille” sekä painopisteen ”Osaava Kotka” strategisen tavoitteen ”Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa” mukaisesti rakennukset palveluyksikön palvelutuotannon kannalta keskeisinä kohteina ovat oppimisen ja varhaiskasvatuksen tilat niin, että ne ovat viihtyisiä sekä turvallisia ja terveellisiä käyttää. Lasten ja nuorten päivittäisen elämän ympäristöinä koulut ja päiväkodit muodostavat suuren osaa kaupungin kiinteistökannasta. Myös liikuntarakennukset harrastustoiminnan kautta luovat hyvinvointia kaiken ikäisille kotkalaisille.

Kaupungilla on omistuksessaan tiloja kaikkiaan 270 000 m², joista kouluja on 70 895 m², päiväkotirakennuksia 18 088 m² ja liikuntarakennuksia 23 594 m². Ne ovat kaupungin rakennusomaisuuden kannalta keskeisiä ja pidettäviä rakennuksia ja sisältyvät pääsääntöisesti A-salkkuun. Talousarviovuonna tavoitteena ja kehittämiskohteena on A-salkun rakennusten korjausvelan hallinnan kehittäminen mm. käyttöön hankitun ohjelman avulla sekä käytettävissä olevien resurssien osoittaminen oikeisiin kohteisiin. Riskinä on, että resursointi ei kohdistu oikein ja että kiinteistökannan kunto ei vastaa palvelutuotannon asettamia tavoitteita.

Kaikissa yksiköissä haasteena on talouden tasapainottaminen henkilöstökulujen kasvun myötä. Tasapainotus yksikön sisäisesti pyritään pääasiassa saamaan aikaan säästöjen kautta. Eläköitymisistä johtuva rekrytointitarve on haasteena talousarviovuonna. Riskinä on, että laadittavana olevan osaamiskartoituksen myötä tiedostettavaa osaamisvajetta ei onnistuta täyttämään. Rakennuslain uudistus edellyttää jatkossa mm. omaan suunnitteluun liittyviä pätevyityksiä ja lisäksi rakennuslupahakemuksiin liittyviä teknisiä vaatimuksia, kuten kohteiden suunnitelmien esittäminen mallinnettuina. Mallintamisen mahdollistava suunnitteluohjelma on jo käytössä. Oman toiminnan ohjauksen kehittämiseen liittyen talonrakennuksen hankeohjeiden uusiminen on talousarviovuonna ajankohtainen.

Esteettömyyden osalta uudisrakentamisessa rakentamisluvan yhteydessä tehdään erillinen esteettömyyselvytys, jossa esitetään esteettömyysvaatimukset rakennuksen toteutukseen. Peruskorjauskohteissa parannetaan aina rakennuksen esteettömyyttä mahdollisuuksien mukaan. Osana energiatehokkuustyötä huomioidaan kaupungin ilmasto-ohjelman, HINKU-tavoitteiden ja energiatehokkuustavoitteiden (KETS) vaatimukset ja pyrittämään toteuttamaan rakennuskannan osalta ne määrärahojen puitteissa. Uudishankkeisiin sisällytetään lähtökohtaisesti aina jokin rakennuspaikalla tuotettu energiamuoto esim. aurinkosähkö.

KIINTEISTÖHALLINTO PALVELUYKSIKKÖ

Kiinteistöhallinnon palveluyksikköön kuuluvat puhtaus- ja ateriapalvelut, kiinteistöpalvelut ja varastopalvelut. Palveluyksikkö tuottaa ja hankkii kiinteistöihin liittyviä ylläpito- ja tukipalveluita kaupunkikonsernille ja edistää kaupungin strategisista tavoitteista etenkin toimivan ja turvallisen arjen toimenpiteitä. Toiminnan osana palveluyksikkö tuottaa tietoa kiinteistöjen teknisestä nykytilasta toimitilaohjelman salkutuksen ja PTS-ohjelman pohjaksi.

Palveluyksikön merkittävimmät muutokset talousarviokaudella kohdistuvat varastopalveluiden yksikön toimintojen uudelleen järjestelyyn. Tähän liittyvillä toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia koko kaupungin hankinta- ja ostotoimintoihin. Muut valitut kehittämisen painopisteet ovat kiinteistöpalveluiden yksikön osalta palveluvasteen määritykset sekä sisäisen ja ulkoisen asiakaspalvelun parantaminen ja puhtaus- ja ateriapalveluiden yksikön osalta koneellisten siivousmenetelmien tehostaminen sekä varhaiskasvatusyksiköiden palvelutuotannossa elintarviketurvallisuuden varmistaminen ja ateriapalvelujen hävikin vähentäminen. Lisäksi tavoitteena on monipuolistaa laitoshuoltajien osaamista kouluttamalla osa henkilöstöstä kiinteistöjen yleishoidon ja valvonnan perusteisiin.

Henkilöstökustannusten ja yleisen kustannustason nousu tuovat haasteita palvelutuotannon säilyttämiselle nykytasolla koko palveluyksikön osalta. Toiminnan tehostamista pyritään tekemään hallitusti menetelmiä kehittämällä ja tulevien vuosien kasvava eläkepoistuma huomioiden. Henkilöstön osaamisen ja monitaitoisuuden lisääminen hyvissä ajoin on tärkeää kaupungin palveluverkon tiivistämistarpeet sekä uusien palvelurakennusten tekniset vaatimukset huomioiden. Tehtäviä monipuolistamalla voidaan myös osaltaan vastata ikääntyvän henkilöstön erityistarpeisiin. Palveluiden äkillisen supistamisen tai liiallisen tehostamisen riskinä ovat toimitilojen olosuhteiden merkittävä huonontuminen sekä henkilöstön jaksamisen haasteet. Esihenkilötyön ja päivittäisjohtamisen kehittäminen sekä toimenpiteet työturvallisuuden parantamiseksi tukevat osaltaan tavoitteisiin pääsyä.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT PALVELUYKSIKKÖ

Hallinto- ja talouspalvelut palveluyksikkö tuottaa pääasiassa sihteeripalveluita muille teknisten palveluiden yksiköille. Hallinto- ja talouspalvelut osallistuu teknisten palveluiden toteuttamien hankkeiden hallintaan ja raportointiin sekä uusien hankemahdollisuuksien kartoittamiseen yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa, erityisesti talousyksikön kanssa. Suurin osa sekä sisäisestä että ulkoisesta laskutuksesta kulkee hapan kautta. Vuosittain tarkastetaan, tiliöidään ja lähetetään hyväksyttäväksi yli kaksikymmentätuhatta laskua.

Uuteen toiminnanohjausjärjestelmään (Kuntamalli) sekä arkistointijärjestelmään (Redi) siirtymiset vaativat tiimiä kouluttautumaan niiden käyttöön loppuvuodesta 2025 ja vuoden 2026 alusta. Osa tiimiläisistä on käyttöönottoprojekteissa vahvasti mukana. Lisäksi yksikössä valmistellaan teknisille

palveluille uuden toiminnanohjausjärjestelmän hankintaa, jonka käyttöönotto on suunniteltu tapahtuvaksi vuonna 2026.

Vuosittain pyritään työllistämään kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita määrärahojen puitteissa. Toiminnan kehittämistä jatketaan työhön liittyvien prosessikaavioiden päivittämisellä. Tavoitteena on vuoden aikana vähintään kymmenen prosessin läpikäynti, päivittäminen ja samalla prosessiin osallistuville sen kirkastaminen. Etsitään uusia hankerahoitusmahdollisuuksia ja pyritään osallistumaan vähintään kuuteen hankkeeseen vuoden aikana mahdollisesti yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa.

Yksikön riskienhallinta on parantunut työpari-mallilla. Tämä mahdollistaa sen, ettei yhden henkilön äkillinen poisjäänti aiheuta liiallista osaamisvajetta yksikön toimintaan. Yleiskorotukset yms. nostavat henkilöstökuluja. Hallinto- ja talouspalveluissa säästöjen löytäminen niiden kattamiseksi on haastavaa, sillä yksikön budjetti kostuu melkein yksinomaan henkilöstökuluista.

Tekniset palvelut jatkavat vuonna 2026 vastuualueen oman valmiussuunnitelman ja häiriö- ja poikkeusolojen toimintamallien työstämistä. Tavoitteena on saada aikaan jokaisen yksikön toiminnot kattava suunnitelma. Valtuustokauden 2026-2029 turvallisuussuunnitelma ohjaa osaltaan turvallisuutta edistävien toimien toteuttamista.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA (2027–2029)

Taloussuunnitelmavuosina teknisten palveluiden toiminta keskittyy edelleen toimintojen kehittämiseen, jotta kasvavat henkilöstökulut saadaan katettua. Palvelujen laajuutta ja palvelutasoa tulee tarkastella kaikissa vastuualueen yksiköissä.

INFRA PALVELUYKSIKKÖ

Toiminnan painopisteenä on säilyttää katualueiden riittävä palvelutaso ja turvallisuus huomioiden investointimäärärahojen ja kunnossapidon budjetin niukkuus. Mahdollinen palvelutasojen lasku on tehtävä hallitusti, etsien samalla aktiivisesti toiminnan tehostamisen mahdollisuuksia suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon saralta. Tarkoituksenmukaiset ohjelmiston ja kaluston päivitykset vähentävät päästöjä ja mahdollistavat tehokkaamman työskentelyn. Liikenneturvallisuuden edistäminen huomioidaan läpileikkaavasti kaikessa palveluyksikön toiminnassa.

PUISTOT JA LIIKUNTAPAIKAT PALVELUYKSIKKÖ

Toiminnan pääpainopisteenä on säilyttää Kotkassa viiden puiston GreenFlag status, sekä pääjalkapallokentän Quality Pro taso. Tämä tavoite vaatii palveluyksiköltä ympärivuotista suunnittelua ja tehokasta ylläpitoa kyseisissä kohteissa. Myös strategian mukaiset tavoitteet tulee pitää selkeänä mm. yhden monimuotoisuuskohteen rakentaminen vuodessa, yhden leikkikentän rakentami-

nen/modifiointi vuodessa, sekä siirtyminen kohti vähäpäästöisempää kalustoa. Tämän lisäksi palveluyksikön sisäinen kehittäminen tulee olla yksi painopistealue. Kuntalaisten osallisuutta pyritään lisäämään eri osa-alueilla mm. puistokummitoiminnassa ja vieraslajien torjunnassa. Tätä pyritään kehittämään tavoitteena lisätä yhteistoimintaa.

RAKENNUKSET PALVELUYKSIKÖ

Toiminnan painopisteenä on korjausvelan hallinnan kehittäminen. Seuranta ja tiedolla oppimista varten on hankittu teknisten palveluiden käytössä olevaan Granlund Manageriin korjausvelan hallintaan keskittyvä osio. Korjausvelan hallinnan kautta saadaan tietoa tulevista korjaustarpeista pitkän tähtäimen (PTS) suunnittelua varten, korjausten vaatimista kustannuksista sekä korjausten ja kustannusten oikea-aikaisesta ajoittamisesta kaupungin talous huomioiden. Kiinteistökatsastusten avulla pyritään kasvattamaan tietoa rakennusten kunnosta palvelutuotannon kannalta keskeisten rakennusten osalta. Kiinteistökatsastukset palvelevat osaltaan PTS suunnittelua ja resurssien kohdentamista oikeisiin asioihin.

KIINTEISTÖHALLINTO PALVELUYKSIKÖ

Uudet palvelurakennukset ovat sekä materiaaleiltaan että tekniikaltaan vanhempaa kiinteistökan-
taa vaativampia ja edellyttävät kiinteistön ylläpidon osaamisen ja menetelmien kehittämistä. Henkilöstön ikärakenne huomioiden tehtävien muokkaaminen fyysisesti vähemmän kuormittaviksi on tärkeä painopiste sekä työurien pidentämisen että henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta. Monipuolistamalla tehtävänkuvia voidaan toimintaa tehostaa tarjoten samalla kiinnostavia työmahdollisuuksia kiinteistöjen tukipalvelujen ammattilaisille. Tehtävänkuvien laajentaminen on välttämätöntä myös kustannusten nousun vaikutusten hillitsemiseksi. Samoin on tarkasteltava kriittisesti ylläpitopalvelujen tarvittavaa tasoa sekä rakennusten käyttöasteen että salkutuksen näkökulmasta. Palveluiden osittaisen ulkoistamisen mahdollisuutta tai konserniyhtiöille myytävistä palveluista luopumista on lisäksi tarkasteltava vaihtoehtoina niiltä osin kuin palveluja ei pystytä kustannustehokkaasti tuottamaan omana työnä.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT PALVELUYKSIKÖ

Yksikön tuottamien tukipalveluiden laajuutta tulee arvioida muuttuvassa toimintaympäristössä. Tällä hetkellä on tiedossa TTES sopimuksen päättyminen viimeistään vuonna 2027 joka vaikuttaa oleellisesti yksikön tuntikirjureiden työmäärään. Uusi taloudenhallintajärjestelmä ja laskutuksen automaattinen tiliointi muuttavat myös yksikön työmäärää.

7.4 Hyvinvointilautakunta

Toimielin	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuualueet	Hyvinvointi, Nuorisotyö, Liikunta ja Kulttuuri
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja
Toiminta-ajatus	Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on hyvinvoinnin, nuorisotyön, liikunnan ja kulttuurin palvelujen järjestäminen. Hyvinvointilautakunta huolehtii kunnalle toimialaansa koskevassa erityislainsäädännössä määrättyjen tehtävien suorittamisesta.

TULOSLASKELMA

HYVINVOINTILAUTAKUNTA (2026)	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	2 313 795	4 714 455	6 486 339	5 454 455	-1 031 884	5 454 455	5 454 455
Maksutuotot	596 071	451 000	501 640	447 100	-54 540	450 300	450 300
Tuet ja avustukset	1 031 359	476 280	549 231	486 280	-62 951	486 280	486 280
Muut toimintatuotot	454 554	301 500	576 862	415 700	-161 162	402 200	402 200
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	4 395 779	5 943 235	8 114 072	6 803 535	-1 310 537	6 793 235	6 793 235
Henkilöstökulut	-7 510 539	-13 011 827	-11 890 673	-13 476 644	-1 585 971	-13 484 508	-13 484 508
Palvelujen ostot	-3 028 379	-5 651 416	-5 985 067	-5 960 739	24 328	-5 919 737	-5 919 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-905 995	-902 260	-919 248	-846 750	72 498	-848 540	-848 540
Avustukset	-10 650 479	-15 985 750	-15 507 750	-15 415 223	92 527	-15 415 223	-15 415 223
Muut toimintakulut	-231 136	-445 495	-233 772	-600 272	-366 500	-632 321	-632 321
TOIMINTAKULUT	-22 326 527	-35 996 749	-34 536 510	-36 299 628	-1 763 118	-36 300 330	-36 300 330
TOIMINTAKATE *)	-17 930 749	-30 053 514	-26 422 438	-29 496 093	-3 073 655	-29 507 095	-29 507 095
Sisäiset tuotot	14 912	6 172 220	6 172 220	6 172 220	0	6 172 220	6 172 220
Sisäiset kulut	-13 054 743	-19 001 707	-19 001 707	-20 103 905	-1 102 198	-19 450 681	-19 450 681
Sisäiset erät	-13 039 831	-12 829 487	-12 829 487	-13 931 685	-1 102 198	-13 278 461	-13 278 461
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-30 970 580	-42 883 001	-39 251 925	-43 427 778	-4 175 853	-42 785 555	-42 785 555
Rahoitustuotot ja -kulut	1 528	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-30 969 052	-42 883 001	-39 251 925	-43 427 778	-4 175 853	-42 785 555	-42 785 555
Sisäinen korko	-74 946	-63 741	-63 741	-84 056	-20 315	-74 695	-66 724
Poistot ja arvonalentumiset	-404 478	-385 546	-385 546	-440 755	-55 209	-522 972	-593 808
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-31 448 476	-43 332 287	-39 701 212	-43 952 589	-4 251 377	-43 383 222	-43 446 087
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-31 448 476	-43 332 287	-39 701 212	-43 952 589	-4 251 377	-43 383 222	-43 446 087
Hallinnon vyörytykset	-944 085	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-32 392 561	-43 332 287	-39 701 212	-43 952 589	-4 251 377	-43 383 222	-43 446 087

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025: Liikunnan jäähallin kesäkäytön ajan lisätulot +13,5 t euroa

KV 8.12.2025: Liikunnan tulojen vähennys vanhempainvapaalaisille -3,2 t euroa

Kehysvalmistelun pohjana on ollut vuoden 2025 talousarvio ja ennuste, joihin on arvioitu seuraavan vuoden toiminnan muutoksista aiheutuvat olennaiset euromääräiset muutokset. Kunta-alan

työ- ja virkaehtosopimusten mukaisia palkankorotuseriä sekä henkilösivukulujen arvioituja muutoksia ei ole huomioitu. Toimintakulujen jäädytyksestä johtuen henkilöstökulujen kustannusten nousu on kompensoitava muiden toimintakustannusten vähennyksenä.

Talousarvio valmistelu sisältää Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluiden budjettiesityksen. Sopimuksen mukaisesti jaettavat kustannukset vuodelle 2026 ovat 9,2 milj. euroa. Rahoitus jakautuu maksuosuuksiin, joista Kotkalle kirjataan 6,2 milj. euroa ja loppuosuus 3,0 milj. euroa laskutetaan muilta työllisyysalueeseen kuuluvilta kunnilta. Kulu- ja tuottoarviot noudattavat vuoden 2025 tasoa.

Jokainen kunta vastaa itsenäisesti kunnalle määräytyvästä työttömyysetuuksien kuntaosuudesta. Tähän KELAn laskuttamaan erään on esitetty 10 milj. euron varaus vuoden 2025 tasoisena. Kunnan omiin työllisyyden edistämisen toimintakuluihin on esitetty 2,5 milj. euroa. Kehyslaskentaan nähdessä toimintakulut ylittyy n. 95 t euroa, tämä erä on jäänyt huomiotta kevään kehystä laskettaessa. Kyse on kahden htv-resurssin lisäyksestä vuoden 2025 alusta alkaen. Kehys ylittyy hyvinvoinnin koordinoinnissa, rahoitus 1 htv siirtymään rahoitetaan vain osittain luovuttavan yksikön budjetista, toinen puolikas tulee katettua yksikön omasta budjetista.

Kunnan peruspalveluiden lisäksi kunnan tehtävänä kotoutumisen edistämässä on huolehtia maa-hanmuuttajien matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta ja kunnan kotoutumishjelmaan sisältyvien alkuvaiheen palveluiden järjestämisestä. Toimintatuottaja on tarkistettu ns. laskennallisen korvauksen osalta. Arvio vuodelle 2026 on 1,5 milj. euroa, ennuste vuodelle 2025 on n. 2,0 milj. euroa. Määräajat korvausten maksamiselle päättyvät huomattavalta osalta alkuvuoden aikana, mutta jonkin verran uusiakin korvauksiin oikeutettuja saapuu kuntaan.

Nuorisotyön- ja liikuntayksiköiden talousarvioesitykset päättyvät kehyksessä määriteltyihin toimintakulujen tasoon. Kaupungin hallinnoimien liikuntapaikkojen ilt- ja viikonloppukäyttö koulujen liikuntasalien osalta on ollut valmistelussa. Käyttösuunnitelmassa on siirretty koulujen liikuntasalien sisäisiä vuokria, yhteensä n. 653 t euroa kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalta hyvinvointilautakunnalle. Samalla laskutusten keskittyessä on toimintatuotoissa vastaavasti arvioitu nousua.

Kulttuurin vastuualueella toimintakulujen ylityksenä on 200 t euroa hyväksyty kehyksen ylittymisenä Meripäivien järjestelykulujen tasokorotuksena usean vuoden budjettirajausten jälkeen varsinakin turvallisuuteen liittyvien järjestelykustannusten nousun vuoksi.

Omistajaohjausjaoston linjauksen mukaisesti sekä Kaupunginteatterin että Sinfoniettan avustuksia on korotettu yhteensä 131 473 euroa.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuusto päätti 8.12.2025 pitämässään kokouksessa jäähallin kesäkäytön mahdollistamisesta vuonna 2026, mikä merkitsee tulonlisäystä +13,5 t euroa. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti vanhempainvapaalla olevien liikuntamaksujen siirtämisestä lippuhinnaston alennusryhmään, mikä merkitsee tulonvähennystä -3,2 t euroa.

Näiden muutosten myötä hyvinvointilautakunnan vuoden 2026 talousarvioesityksen ulkoinen toimintakate on -29,5 milj. euroa.

Hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualue

Toimielin	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuualue	Hyvinvointi ja työllisyys
Toiminnot	Hyvinvoinnin edistäminen, Osallisuuden koordinointi, Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinointi, Julkiset työvoimapalvelut ja Kotoutumisen edistämisen palvelut sekä Ohjaamo
Vastuuhenkilö	Hyvinvointijohtaja
Toiminta-ajatus	Edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, ja arjen turvallisuutta. Vastaa kotoutumisen ja hyvinvointiliikunnan edistämisestä sekä osallisuuden lisäämisestä. Lisäksi vastuualue vastaa ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön sekä nuorten Ohjaamo palveluiden järjestämisestä. Vastuualue vastaa lakisääteisistä julkisista työvoimapalveluista ja niiden järjestämisestä koko Etelä-Kymenlaakson alueella sekä kaupungin muista työllisyyden edistämisen palveluista.

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	Hyvinvointikertomusta ja hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelmaa hyödynnetään vastuualueiden ja yksiköiden toiminnan suunnittelussa.	Hyvinvointisuunnitelman vaikutus yksiköiden ja vastuualueiden toimintaan	Ohjaa osittain toimintaa	Ohjaa kaikkien vastuualueiden toimintaa
	Vaikuttamistoiminta kaikkien kuntalaisten tasavertaisuuden edistämiseksi	Ikäihmisten neuvoston ja vammaisneuvoston antamien lausuntojen määrä Erilaisten asukasfoorumien hyödyntäminen päätöksenteossa	11	11
	Toteutamme HYTY-vastuualueella	Osallisuustyön itsearvioinnin arvosana	Arviointi aloitettu 2025	2 tai parempi

	osallisuusohjelman mukaista työtä			
	Edistämme HYTY-vastuualueella kuntalaisten osallistumista ja kokemustiedon hyödyntämistä palveluiden kehittämisessä	Työllisyyden ja kotoutumisen edistämisen palveluyksikössä luodaan rakenteita kuntalaisten osallistamiseksi palveluiden kehittämiseen Monimuotoisen Kotkan kehittämisraadin asiantuntemusta hyödynnetään	Arviointi aloitetaan 2026 Aloitettu 2025	Kokemustietoa hyödynnetään Raatia hyödynnetään
	Edistämme HYTY-vastuualueella verkostojen osallistumista ja asiantuntemuksen hyödyntämistä palveluiden kehittämisessä	Verkostoyhteistyö järjestöjen/toimijoiden kesken on tavoitteellista Kyllä/ei	Arviointi aloitetaan 2026	Kyllä
	Edistämme hyviä väestösuhteita	Hyvien väestösuhteiden verkosto toimii	Arviointi aloitetaan 2026	Kyllä
	Edistämme kaikkien maahanmuuttaneiden kotoutumista riippumatta lähtötilanteesta	Maahanmuuttaneiden tavoittaminen ja ohjaaminen	kyllä	kyllä
	Tuemme 3-sektoria hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisäävän toiminnan järjestämisessä	Hyvinvointisuunnitelmaan ja kaupunkistrategiaan kytkeytyvää hyvinvointiavustusta saavien 3-sektorin toimijoiden määrä 3-sektorin hankkeiden ohjausryhmien jäsenyydet ja hallitusten asiantuntija jäsenyydet	30 Arviointi aloitetaan 2026	Avustus määrärahojen puitteissa Tarkentuu vuoden 2026 aikana
	Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhdyspintatyö	Yhteistyön moninaisuus	Vastuualuekohtainen raportointi	Tarkentuu vuoden 2026 aikana

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
------------------------	------------	---------	-----------	-------------

1.3. Tuemme nuorten hyvinvointia: kehitämme vapaa-ajan vietto- ja harrastamismahdollisuuksia. Rakennamme tapoja kehittää palveluja yhdessä nuorten kanssa sekä lisäämme yhteistyötä muiden hyvinvointia edistävien tahojen kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.	Toimimme Unicefin lapsiystävällinen kunta -toiminta-suunnitelman mukaisesti	Kyllä/ei LAVA-arvioinnit tehdään soveltuviissa päätöksissä	Otettu osaksi hyvinvointisuunnitelmaa ja osallisuusohjelmaan Aloitettu	Kytkeytyy luontevasti osaksi hyvinvoinninedistämistyötä ja osallisuustyötä Tehdään kaikissa soveltuviissa päätöksissä
	Järjestämme nuorten tarpeisiin vastaavaa Ohjaamotoimintaa	Nuorten antama Ohjaamotoiminnan arvosa		
	Teemme verkostotyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi	Ohjaamon kehittämissyryhmän toimijoiden laaja-alainen edustus	Toimijoiden määrä	

Strateginen toimenpide	Toimenpide			Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.5. Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Järjestämme maksuttomia matalankynnyksen saavutettavia liikuntamahdollisuuksia	Kyllä / Ei VIP-kortti Liikuntaneuvonnan vaikuttavuuden mittaaminen Kutsuntaikäisten 10 x uimahalliranneke	Kyllä 400 Pilotointi loka-kuussa 2025	Kyllä Hyviön käyttöönotto Otetaan käyttöön Otetaan käyttöön		
	Edistämme liikuntaneuvonnan avulla niiden kuntalaisten aktiivisuutta, joilla on vaikeuksia osallistua yleisesti tarjolla oleviin liikuntamahdollisuuksiin	Kuntoranneke Testausaseman hyödyntäminen liikuntaneuvonnan ja sovelletun liikunnan asiakkaille	Pilotointi syksy 2025 Asiakasmäärä 3–4/kk	Otetaan käyttöön Nouseva Asiakasmäärän kasvu		

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.6. Edistämme kulttuurihyvinvointitoimintaa: kehitämme kulttuuripalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta ja moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.	Tuemme kolmannen sektorin toimintaa	Avustusta saaneet toimijat	45	Säilyy määrärahojen puitteissa
	Tuemme taloudellisesti heikommassa asemassa olevien tapahtumiin osallistumista	Kaikukortti	1000	Nouseva

Strateginen tavoite 2.

Rakennamme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Mittarit: Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä

Green Flag -puistojen määrä

Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.1.Hyödynnämme Kotkan puistopääkaupunkimainetta ja vesistöjä: kehitämme ja vaalimme Kotkan ainutlaatuisia, Suomen parhaina palkittuja puistoalueita sekä tuomme esiin Kymi-joen ja saariston mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille, vahvistaen Kotkan veto-voimaa ja viihtyvyyttä.	Hyödynnämme monipuolisia luontoympäristöjä toimintamme toteuttamisessa	Kyllä/ei	Kyllä	Kyllä

2. OSAAVA KOTKA

Strateginen tavoite 3.

Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Mittarit: Väestö koulutusasteen mukaan.

Toisen asteen ja korkea-asteen koulutukseen siirtyneiden osuus perusopetuksen ja toisen asteen päättäneistä (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.3.Edistämme elämänlaajuista oppimista: rakennamme kaikille ikäryhmille sopivia oppimiskolkuja, jotka vastaavat muuttuvan työelämän ja arjen tarpeisiin.	Järjestämme työvoimakoulutusta eri toimijoiden kanssa	Opiskelutyöpäivien määrä (koko työllisyysalue)	Ammatillinen koulutus 4256 otp, kortit 357 otp	Säilyy määrärahojen puitteissa koko työllisyysalueella
	Edistämme eri ikäisten maahanmuuttaneiden arjen taitoja ja kielen oppimista	Vapaaehtoisten pitämien suomenkielienkerhojen osallistujien määrä	200	Nouseva

3. YRITTÄVÄ KOTKA

Strateginen tavoite 4.

Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen.

Mittarit: Aloittaneet yritykset. Avoimen sektorin työpaikat

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.1. Monipuolistamme ja uudistamme yritystoimintaa: kehitämme edellytyksiä monipuolisen elinkeinorakenteen muodostamiseksi. Luomme yrittäjämönteisen ympäristön tiivistämällä kaupungin ja yritysten yhteistyötä. Edistämme yritysten ja startupien kasvua ja kansainvälistymistä sekä matkailualojen ja luovan talouden kehittymistä mm. yrityskeskuksen kautta.	Tarjoamme tieto- neuvontaa ja ohjauspalveluita yrityksille	Yrityskontaktien määrä (koko työllisyysalue)	Arviointi alkaa vuoden 2026 aikana	4 500 (koko työllisyysalue)
	Tuemme yritystoiminnan käynnistämistä taloudellisesti	Starttirahalla aloittaneiden yritysten määrä (koko työllisyysalue)	60 (aloittaneiden yritysten määrä 31 kpl tammi-syyskuu, hakemuksia muutama sisällä loppuvuodeksi)	

Strateginen tavoite 5.

Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Mittarit: 20–64 –vuotiaiden työllisyysaste.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.1. Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen-koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.	Järjestämme yhteishankintakoulutusta	Yhteishankintakoulutusten määrä (koko työllisyysalue)	Arviointi alkaa vuoden 2026 aikana	Yritysten tarpeiden mukaan määrärahojen puitteissa (koko työllisyysalue)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.2.Järjestämme työllisyys- ja elinkeinopalvelut, jotka vahvistavat työllisyyttä ja paikallista elinvoimaa: tarjoamme yksilöllisiä ja saavutettavia työvoimapalveluja sekä tuemme työnantajaosaavan työvoiman saamisessa.	Tuotamme alueen tarpeisiin vastaavia julkisia työvoimapalveluita yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa	Osallistutaan yhteistyöpalavereihin kyllä/ei Ekamin työelämäfoorumi Cursorin kasvuryhmä ELYn ennakointiryhmä Kymenliiton ennakointiryhmä	Kyllä	Kyllä
	Vahvistamme työnantajapalveluita ja lisäämme yhteistyötä yritysten kanssa	Asiantuntijoiden määrä Yrityskontaktien määrä työllisyysalueella	6 asiantuntijaa (09.2025) Arviointi alkaa vuoden 2026 aikana	9 asiantuntijaa 4 500 (koko työllisyysalue)
	Panostamme kasvokkaiseen kohtaamiseen	Kasvokkaiden kohtaamisten prosenttiosuus henkilöasiakas palvelussa	41 % (04.2025)	65 % (koko työllisyysalue)
	Edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kuntalaisille suunnatuissa työvoimapalveluissa	Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus selvitys	Arviointi alkaa vuoden 2026 aikana	
	Tuemme asiakkaiden nopeaa työllistymistä	Työnhakijoiden työnhaun keskimääräinen kesto (vko)	64 vko (08.2025)	60 (Kotka)
	Huomioimme matalan työllisyysasteen asiakasryhmät työvoimapalveluissamme	Nuorten alle 25 v, ulkomaalaisten, +55-vuotiaiden työttömyysaste	Arviointi alkaa vuoden 2026 aikana	Koko työllisyysalueella
	Tuetaan työnhakijan nopeaa työllistymistä palveluilla	Työttömänä työnhakunsa aloittaneiden virta avoimille työmarkkinoille 3 kk kohdalla (koko työllisyysalue) Työllistymisen pysyvyys: Kuinka moni työllistynyt työnhakija palaa työttömäksi työnhakijaksi 3 kk/6kk työllistymisen jälkeen (koko työllisyysalue)	Arviointi alkaa vuoden 2026 aikana	Koko työllisyysalueella
Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.3.Tuemme työ- ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa: lisäämme Kotkan houkuttelevuutta kansainvälisille osaajille, tarjoamme viihtyisän ja elävän asuinympäristön	Tarjoamme ohjausta ja neuvontaa kansainvälisille työntekijöille, työnhakijoille ja opiskelijoille asetautumisessa Kotkaan.	Asiakasryhmän tavoittaminen palveluiden piiriin	Kyllä	Kyllä
		Yhteistyö oppilaitosten kanssa	Kyllä	Kyllä

tänne muuttaville sekä tukea kotoutumiselle.				
--	--	--	--	--

TULOSLASKELMA

HYVINVOINNIN JA TYÖLLISYYDEN VASTUUALUE	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	1 614 369	4 002 493	5 731 177	4 682 493	-1 048 684	4 682 493	4 682 493
Maksutuotot	1 746	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	704 619	103 980	208 931	103 980	-104 951	103 980	103 980
Muut toimintatuotot	2 144	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 322 877	4 106 473	5 940 108	4 786 473	-1 153 635	4 786 473	4 786 473
Henkilöstökulut	-2 406 770	-7 432 762	-6 384 882	-7 639 286	-1 254 404	-7 639 238	-7 639 238
Palvelujen ostot	-1 277 462	-3 836 949	-3 875 784	-3 986 027	-110 243	-3 986 027	-3 986 027
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 982	-96 000	-105 700	-75 640	30 060	-75 640	-75 640
Avustukset	-6 818 138	-12 154 000	-11 676 000	-11 536 000	140 000	-11 536 000	-11 536 000
Muut toimintakulut	-82 045	-196 739	-39 157	-405 565	-366 408	-405 565	-405 565
TOIMINTAKULUT	-10 652 398	-23 716 450	-22 081 523	-23 642 518	-1 560 995	-23 642 470	-23 642 470
TOIMINTAKATE *)	-8 329 521	-19 609 977	-16 141 415	-18 856 045	-2 714 630	-18 855 997	-18 855 997
Sisäiset tuotot	4 334	6 172 220	6 172 220	6 172 220	0	6 172 220	6 172 220
Sisäiset kulut	-539 178	-7 130 955	-7 130 955	-7 306 551	-175 596	-7 303 165	-7 303 165
Sisäiset erät	-534 844	-958 735	-958 735	-1 134 331	-175 596	-1 130 945	-1 130 945
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-8 864 365	-20 568 712	-17 100 150	-19 990 376	-2 890 226	-19 986 942	-19 986 942
Rahoitustuotot ja -kulut	601	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-8 863 764	-20 568 712	-17 100 150	-19 990 376	-2 890 226	-19 986 942	-19 986 942
Sisäinen korko	-102	0	0	-764	-764	-411	-78
Poistot ja arvonalentumiset	-6 306	-2 778	-2 778	-11 751	-8 973	-11 751	-7 834
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-8 870 172	-20 571 489	-17 102 928	-20 002 891	-2 899 963	-19 999 105	-19 994 855
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-8 870 172	-20 571 489	-17 102 928	-20 002 891	-2 899 963	-19 999 105	-19 994 855
Hallinnon vyörytykset	-200 273	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-9 070 445	-20 571 489	-17 102 928	-20 002 891	-2 899 963	-19 999 105	-19 994 855

*) Toimielimen sitovuustaso

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

- Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen toimintamallien edelleen kehittäminen ja toimeenpano
- Työllisyyden ja kotoutumisen palveluyksikön tuottamat palvelut vastaavat Kotkan ja Etelä-Kymenlaakson alueen tarpeisiin ja niitä kehitetään yhdessä.
- Vastuualueen eri toimintakulttuurien yhteensovittaminen kaupungin strategian mukaiseen työhön.
- Osallisuusohjelman toteuttaminen ja verkostoyhteistyön kehittäminen.

Hyvinvoinnin edistäminen palveluyksikkö

Hyvinvoinnin edistäminen on laaja-alaista, lähellä asukasta tapahtuvaa toimintaa, jossa asukkaat ovat aktiivisesti mukana. Yhteistyö järjestöjen, kolmannen sektorin, kaupungin eri vastuualueiden, hyvinvointialueen ja muiden yhteistyötahojen kanssa on merkittävää.

Hyvinvoinnin edistämiseen kuuluvat hyvinvoinnin, osallisuuden ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinointi sekä hyvinvointiliikunnan koordinointi ja asumisneuvonta. Palveluyksikössä koordinoidaan myös kaupungin työllisyyden edistämiseen liittyviä toimintoja. Lisäksi vastataan palvelussuhteisiin ja vastuualueen hallintoon kuuluvista tehtävistä.

Hyvinvoinnin koordinoinnissa tehdään laaja-alaista yhteistyötä kaupungin eri yksiköiden, järjestötoimijoiden sekä Kymenlaakson hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa. Valtakunnan tasolla yhteistyö on tiivistä etenkin Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Terve-kunta verkoston kanssa.

Valtuustokauden hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma sekä kertomus on strategisen johtamisen työväline. Asiakirja valmistellaan kerran valtuustokaudessa. Toteumaa raportoidaan vuosittaisessa raportissa sisältäen tiedon kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä.

Alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma: Kymenlaakson hyvinvointialueen, alueen kuntien ja eri verkostojen kanssa tiiviissä yhteistyössä valmistellun hyvinvointisuunnitelman toteutuneita toimenpiteitä raportoidaan vuosittain. Raportointi pitää sisällään kuntakohtaiset kuntakortit.

Hyvinvointiliikunta kohdistetaan kaikenikäisille kotkalaisille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän. Liikuntaneuvojat antavat neuvontaa ja ohjausta niin yksilöille kuin pienryhmille. Liikuntatiimi osallistuu aktiivisesti maakunnallisiin ja seudullisiin yhteistyö- ja kehittämistyöryhmiin. Liikuntaryhmä toimintaa järjestetään syys- ja kevätkaudella kohdennetusti, sekä kesäkuukausina kaikille avoimia liikuntaryhmiä puistoissa, pihalla ja liikuntapaikoilla. Sovellettu liikunta on tarkoitettu vammaisille ja pitkäaikaissairaille henkilöille. Se on osa kuntouttavaa, ei-seurasidonnaista liikuntaa. **KV 8.12.2025:** Karhuvuoren testausaseman ei-lakisääteinen toiminnan alasajo selvitetään 2026 aikana ja selvitetään mahdollisen työpanoksen kohdentaminen muuhun liikunnalliseen toimintaan, mikä palvelee laajempaa asiakaskuntaa.

Osallisuuden koordinointi edistää kaupunkiorganisaation osallisuustyötä ja toimii osallisuuden asiantuntijana. Osallisuustyössä toimitaan aktiivisesti kuntalaisten osallisuuden tukemiseksi laajan verkostoyhteistyön avulla. Vapaaehtoistoiminta ja järjestöyhteistyö kuuluvat myös olennaisena osana osallisuuden koordinointiin. Osallisuuden koordinoinnin tärkein tehtävä talousarviovuonna 2026 on osallisuusohjelman 2025–2029 jalkauttaminen osaksi kaupungin toimintaa. Lisäksi Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön edistämistä jatketaan. Yhtenä talousarviovuoden painopisteenä tulee olemaan yhteiskehittämisen toimintamallien edistäminen ja kaikenlaisen yh-

teiskunnallisen keskustelun vahvistaminen. **KV 8.12.2025:** Selvitetään kevään 2026 aikana minkälaisin muutoksin osallistuvaa budjetointia (OSBU) voidaan toteuttaa jatkossa. Osallistuvan budjetoinnin jatko ja mahdollinen resursointi tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi talousarvion 2027 yhteydessä.

Ehkäisevän päihdetyön koordinointia tehdään yhdessä monialaisen työryhmän kanssa. Talousarviovuonna tiivistetään yhteistyötä teeman ympärillä kaupungin sisällä. Talousarviovuoden painopisteenä on tukea koulujen työtä ehkäisevässä päihdetyössä tarjoamalla osaamista koulujen käyttöön. Rahapelihaittojen ehkäisyyn panostetaan enemmän. PAKKA-toimintamuotoa kehitetään aktiivisesti. Ehkäisevä päihdetyö ja päihdehaittatyö ovat kiinteä osa arjen turvallisuustyötä. Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus osallistua lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn. Lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota vuoden 2026 aikana.

Asunnottomuuden hoito on osa kaupungin monialaista ehkäisevää työtä. Kaupungilla on sopimus Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus, Varken (ARA:n) kanssa asumisneuvonnan järjestämisestä vuosille 2024–2027.

Työllistymistä edistävät toiminnot

Kotkan kaupungissa tavoitteena on lisätä kaupungin sisäistä ymmärrystä ja tietoutta liittyen työllisyyden hoidon kokonaisuuteen liittyen. Kaupungissa tarjotaan työpaikkoja heikommassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille työllistämismäärärahalta. Työllistämisen kokonaisuutta, ehtoja ja määrärahaa hallinnoidaan hyvinvoinnin edistämisen palveluyksikössä. Lisäksi työllistymisen edistämiseen kuuluvat työnantajille työllistämiseen myönnettävien kuntalisien koordinointi ja maksaminen, sekä nuorille jaettavat kesätyösetelit. Työllisyyden edistämässä tehdään laajaa yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden, sekä Ekamin Rannikkopajojen kanssa. Rannikkopajat työllistävät vuosittain nuoria hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueen hallinnoimien maksuosuuksien perusteella. Lisäksi vuodelle 2026 Rannikkopajat pilotoi kaupungin maksuosuudella uudentyypistä valmennustoimintaa nuorille.

Työllisyyden ja kotoutumisen edistämisen palveluyksikkö

Palveluyksikköön sijoittuvat nuorten Ohjaamatoiminta ja kaupungin kotoutumisen edistämisen palvelut sekä Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelut.

Kotkan Ohjaamo tarjoaa matalan kynnyksen monialaista ohjausta, tukea ja neuvontaa kaikille 15–29-vuotiaille kotkalaisille nuorille. Kotkan kaupungilla on Etelä-Kymenlaakson kuntien kanssa sopimus kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä Etelä-Kymenlaaksossa. Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelu toimii työvoimaviranomaisena viiden kunnan (Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti) yhteistoimintasopimuksella muodostamalla työllisyysalueella.

Ohjaamo

Ohjaamon tavoitteena on edistää nuorten siirtymiä kohti työtä, koulutusta tai muuta tavoitteellista toimintaa. Ohjaamon tavoitteena on myös vahvistaa nuorten osallisuutta, hyvinvointia ja toimintakykyä. Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä, §16 Nuorten työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteispalvelu, astui voimaan 1.1.2025. "Nuorten työllistymistä edistävällä monialaisen tuen yhteispalvelulla tarkoitetaan viranomaisten ja muiden toimijoiden alle 30-vuotiaille nuorille tarjoamaa monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia." Kotkan Ohjaamo toteuttaa laissa mainittua yhteispalvelua Kotkassa.

Ohjaamossa työskentelee monien eri alojen ammattilaisia monesta eri organisaatiosta ja yhdessä monialainen verkosto tukee ja ohjaa nuoria kohti heidän omia tavoitteitaan. Ohjaamon toimintaa kehitetään yhdessä moniammatillisen verkoston ja nuorten kanssa huomioiden nuorten muuttuvat tarpeet. Ohjaamo on avoinna kolmessa toimipisteessä (Karhulassa, Kotkansaarella ja Karhuvuorella) ja Ohjaamoon nuori voi tulla ilman ajanvarausta asioimaan kasvokkain tai etänä. Ohjaamo järjestää nuorille myös ryhmätoimintaa ja tapahtumia yhdessä Ohjaamoverkoston kanssa. Ohjaamo jalkautuu nuorten pariin oppilaitoksiin, tapahtumiin ja nuorten suosimiin paikkoihin. Ohjaamo koordinoi ja vastaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa nuorten kesätyöprosessista, johon kuuluvat kaupungin kesätyöpaikat, kesätyösetelit ja nuoret kesäyrittäjät sekä WorkPilotsin keikkatyöt.

Kotoutumisen edistämisen palvelut

Kuntien kanssa on myös laadittu kotoutumislain mukainen kotoutumisohjelma, jossa kuvataan maahan muuttaneille tarjottavat alkuvaiheen palvelut Etelä-Kymenlaaksossa. Voimassa on vielä edellisen kotoutumislain mukainen Etelä-Kymenlaakson kuntien yhteinen kotouttamisohjelma vuosille 2023–2026. Lakisääteisten palveluiden lisäksi kotoutumisen koordinointi ja kehittäminen Etelä-Kymenlaakson kunnissa mm. pakolaisten vastaanottoon, kuntapaikkojen järjestämiseen ja tilapäisen suojelun hakemiseen liittyvissä asioissa.

Kotkan elinvoimaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kaupunkiin maahan muuttaneiden hyvä kotoutuminen ja eri väestöryhmien väliset hyvät väestösuhteet. Nämä edistävät osallisuutta, ehkäisevät syrjäytymistä ja vahvistavat turvallisuutta sekä lisäävät työllisyyttä. Vuonna 2026 tullaan perustamaan hyvien väestösuhteiden verkosto. Lisäksi luodaan rakenteita, jotta maahan muuttaneita voidaan osallistaa mm. kotoutumisen palveluiden kehittämiseen. Heidän kokemuksensa ja näkemyksensä ovat arvokkaita palveluiden kehittämisessä. Nämä toimenpiteet ovat myös osallisuusohjelman ja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteiden mukaista toimintaa.

Seuraavina vuosina halutaan tavoittaa entistä enemmän alueen maahan muuttaneita ohjauksen ja neuvonnan piiriin. Neuvontaa ja ohjausta annetaan kaikille maahan muuttaneille riippumatta siitä, milloin he ovat Suomeen muuttaneet ja millä perusteella. Kunnan ohjauksen ja neuvonnan asiakaina ovat niin kv-opiskelijat ja työperäiset maahan muuttaneet kuin kiintiöpakolaiset ja tilapäistä

suojelua saaneet. Laadukas ohjaus ja neuvonta ovat tärkeää erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa, kun maahan muuttaneet tarvitsevat tukea yhteiskunnassa toimimisessa ja viranomaisasiainnissa. Ohjauksen ja neuvonnan kautta kunnan on myös mahdollista tavoittaa kattavammin alueellaan asuvia maahan muuttaneita ja edistää maahanmuuttajien ohjautumista osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin sekä kotoutumista edistäviin palveluihin ja muihin palveluihin.

Kolmannen sektorin rooli kotoutumisen tukemisessa on tärkeä, sillä se tarjoaa käytännönläheisiä ja yhteisöllisiä palveluita, jotka auttavat maahanmuuttajia sopeutumaan uuteen ympäristöön ja yhteiskuntaan. Kotkan kaupungin ja Kotka-Kymin seurakunnan yhteinen maahanmuuttajatyö painottuu vapaaehtoistyöhön ja vapaaehtoistyön koordinointiin kotoutumisen edistämiseksi sekä kolmannen sektorin kanssa tehtävään yhteistyöhön. Verkostoyhteistyö jatketaan aktiivisesti ja tavoitteellisemmin järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelut (työllisyysalue)

Asiakkaita ovat työllisyysalueen kuntien työttömät ja työssä olevat työnhakijat, satunnaiset ulkokuntalaiset, rekrytointi- ja muutostarpeita omaavat yritykset sekä työnantajat. Toimipisteet ovat Kotkassa ja Haminassa. Pyhtäällä, Miehikkälässä ja Virolahdella asiakkaita tavataan sovitusti. Työvoimapalvelut perustuvat elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden tarpeisiin, muutosten ennakointiin sekä asiakkaiden palvelutarpeeseen. Henkilöstöä työelämäpalveluissa on yhteensä 89. Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelujen rahoitus koostuu kuntien yleiskatteellisista valtionosuuksista.

Henkilöasiakkaan palveluja annetaan viidessä eri työelämäpalvelujen yksikössä. Palvelut koostuvat lakisääteisistä tehtävistä ja palveluprosessista. Asiakkaita palvellaan kasvokkain, puhelimitse ja asiakasjärjestelmän kautta palvelutarve sekä resurssit huomioiden.

Työnantaja- ja yrityspalvelujen työllisyysasiantuntijat ovat sijoitettuna eri yksiköihin. Toimintamallissa on tarkoituksena tuoda henkilöasiakas- ja työnantajapalvelut lähemmäksi toisiaan työnvälityksen tukemiseksi. Palveluja antavat työllisyysasiantuntijat tarjoavat ohjausta ja neuvontaa yrityksen perustamisessa, rekrytointeissa sekä yritysten positiivisissa että negatiivisissa muutostilanteissa. Yritysyhteistyöt tehdään yhdessä Cursor Oy:n, EKAMI:n ja ELY:n kanssa.

Alkupalvelu -yksikkö vastaa työnhakija-asiakkaiden alun palveluista 0–3 kk:n ajan. Tavoitteena on mahdollisimman nopea työllistyminen tai vaihtoehtoisesti jokin muu ratkaisu, joka johtaa asiakkaan tilanteen edistymiseen kohti työllistymistä. Alkupalveluissa palvellaan myös joitain erillisiä asiakasryhmiä kuten määräaikaisesti ja toistaiseksi lomautetut, ja 55+ vuotiaat muutosturvan toimintamallin piiriin kuuluvat asiakkaat.

Uudet työnhakija-asiakkaat iästä ja palvelutarpeesta riippumatta ilmoittautuvat joko sähköisten palveluiden kautta, henkilökohtaisesti toimipaikalla tai puhelinpalvelun kautta. Asiakkaille varataan aika pääosin kasvokkain toteutettavaan tapaamiseen, jossa selvitetään tilanne, palvelutarve, tavoitteet ja työttömyysturva. Asiakas ohjautuu palveluissa eteenpäin heti, kun tarve siihen todetaan.

Ohjaukselliset palvelut -yksikkö vastaa työnhakija-asiakkaan palveluista, kun asiakkuus työelämäpalveluissa pitkittyy yli 3kk:n. Asiakkaan kanssa laaditaan työnhakusuunnitelma (tai täydentävä työnhakusuunnitelma) tarpeen mukaan joko kasvokkain, puhelimitse tai etäyhteydellä aina kolmen kuukauden välein. Suunnitelmassa tarkennetaan ja päivitetään tilannetta sekä sovitaan tavoitteet ja tulevat lähiajan toimet. Työn saamista tuetaan asiakkaan tarpeen mukaisesti erilaisilla palveluilla, kuten työkokeilu tai muihin tarvittaviin palveluihin ja koulutukseen ohjaaminen.

Monialaiset palvelut -yksikössä asiakkaina ovat työnhakijat, joiden työllistymisen esteenä on työ- ja toimintakyvyn ongelmat tai elämänhallinnan haasteet työttömyyden pituudesta riippumatta. Yksikön tehtävässä korostuu työllistymisen edistämiseksi erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden ohjaus ja siihen liittyvä monialainen verkostoyhteistyö. Verkostoyhteistyötä tehdään mm. KELA:n ja Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa.

Yhteisten palvelujen yksikössä toiminnoilla tuetaan ja palvelaan koko Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluja sisäisillä neuvonta-, ohjaus- ja asiantuntijapalveluilla mm. työttömyysturvaan, asiakastietojärjestelmiin sekä muihin työvoimaviranomaisen tehtäviin liittyen sekä vastataan substanssi- viestinnästä yhteistyössä kaupungin viestinnän kanssa. Työnhakijoita ja työnantajia palvelaan puhelinpalvelujen ja AUNE-aulapalveluiden kautta antamalla tietoa, neuvoa ja ohjausta asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Psykologit palvelevat asiakkaita ammatinvalinnanohjaukseen ja työkyvyn selvittelyyn liittyen.

Palvelusuunnittelu- yksikössä vastataan työvoimakoulutusten ja valmennusten suunnittelu- ja ohjaustehtävistä sekä käytännön toteuttamisesta ja organisoinnista yhteistyössä palveluntuottajien sekä EKAMIN kanssa.

Maksatustarkastaja vastaa tukien ja etuuksien maksatusten käsittelystä, tarkastuksesta, koordinoinnista ja ohjeistuksista. Työvoimaviranomainen myöntää tukia ja etuuksia henkilöasiakkaille mm. yritysten perustamiseen, töiden hakemisesta syntyviin kustannuksiin, työssä käytettävien apuvälineiden hankintaan sekä työnantajille mm. työntekijän palkkaamiseen ja muutokoulutukseen yhteishankintana.

Hallinnossa on toiminnan johtaminen, viestintä ja suunnittelu- sekä ennakointityö. Palvelujen ja resurssien kohdentaminen, operatiivisen työn vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan. Ennakointityötä tehdään yhteistyössä mm. Cursorin, EKAMIn, ELY:n ja Kymenliiton kanssa. Tiedolla johtaminen keskittyy työvoimaviranomaisen järjestelmistä saatuihin tietoihin. Ennakointityöllä ja saadun datan perusteella suunnitellaan yhteistyössä EKAMI:n kanssa koulutuksia sekä valmennuksia, arvioidaan resurssitarvetta, palveluja sekä vaikuttavuutta. Valtakunnallista yhteistyötä, osaavan työvoiman saatavuutta ja liikkuvuutta edistetään kaikkien yksiköiden voimin.

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Hyvinvoinnin edistäminen - resurssit

Hyvinvoinnin edistämisen palveluyksikössä työskentelee koordinaattoreina erityisasiantuntijoita, jotka edistävät työhönsä liittyviä kokonaisuuksia itsenäisesti hyvinvoinnin ja työllisyyden vastuualueella sekä koko Kotkan kaupungin organisaatiossa. Mikäli henkilöstössä tapahtuu vaihdoksia tai on pitkiä poissaoloja, on riskinä, että lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet eivät toteudu. Riski on operatiivinen ja mahdollinen.

Yhdistys- ja järjestötoiminnan rahoitusten mahdolliset leikkaukset vaikuttavat suoraan kaupungin yhdistysten kanssa tehtävään yhteistyöhön ja yhdistysten tuottamaan hyvinvointia edistävään toimintaan (mm. digituki. Vapaaehtoistoiminta, harrastus- ja viriketoiminta ja ikääntyneiden osallisuus). Riski on operatiivinen ja mahdollinen.

Kotoutuminen - politiikka

Kotkassa on paljon eri lähtökohdista tullutta vieraskielistä väestöä. Mikäli kotoutumisen edistämiseen suunnatun rahoituksen ja korvausten määrää valtion tasolta vähennetään, on riskinä, että kotoutumisen edistämisen tehtävää ei pystytä hoitamaan laadukkaasti ja kotoutumista ei tapahdu. Riski on operatiivinen ja mahdollinen.

Työelämäpalvelut - yleinen kehitys

Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelut hoitaa koko alueella julkisiin työvoimapalveluihin liittyvää lakisääteistä tehtävää. Mikäli yleinen suhdanne- ja työllisyyskehitys jatkuu edelleen alavireisenä ja työttömyys lisääntyy, on riskinä, että asiakkaita ei pystytä nykyisillä resursseilla palvelemaan lain edellyttämällä tavalla ja asetettujen tavoitteiden puitteissa. Riski on operatiivinen ja mahdollinen.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA 2026–2028

- Sujuvat ja toimivat työvoimapalvelut.
- Työvoimapalvelut toimivat siten, että kaupungin osuus työttömyysetuuksien kustannuksista ei nouse.
- Työvoimapalvelut pystytään järjestämään työllisyysalueen rahoituksen puitteissa.
- Laadukkaiden kotoutumisen edistämisen palveluiden tuottaminen.
- Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhdyspintatyön näkyväksi tekeminen.
- Osallisuustyön koordinointi ja yhteiskunnallisen keskustelun edistäminen.
- Järjestötoiminnan kokonaisvaltainen kartoittaminen ja verkostoyhteistyön kehittäminen.

Nuorisotyö

Toimielin	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuualue	Nuorisotyö
Toiminnot	Nuoriso- ja yhteisöpalvelut
Vastuuhenkilö	Nuorisotoimenjohtaja
Toiminta-ajatus	Nuorisotyö toimii lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollistajana. Nuorisotyö tukee kansalaistoimintaa ja rakentaa yhteisöllisyyttä. Nuorisotyö vahvistaa monitoimijaista yhteistyötä aloitteellisella ja aktiivisella työotteella kotkalaisten, erityisesti nuorten hyvinvoinnin ja onnellisen elämän edistämiseksi. Nuorisotyö seisoo sanonsa takana ja edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, kulttuurien moninaisuutta ja kestävästä kehitystä. Nuorisotyö on rohkea uudistaja ja kokeilija, utelias uusille ihmisille, asioille ja ilmiöille.

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	3.sektorin toimijoiden ja kaupunkilaisten omaehtoisen toiminnan tukeminen tarjoamalla toimintaan tiloja Tilat kierrätys-, taide-, kutomo-, ja pyöräpaja-toimintaan	Tilat käytössä	Aktiivinen toiminta tiloissa	Aktiivinen toiminta tiloissa
	Neljä nuorisoleirialuetta vuokrattavissa (Luovi, Lintukoto, Niinlahti, Santaranta)	Nuorisoleirialueet käyttöaste	Ympäri vuoden käytössä: Luovi 68 % Lintukoto 40 % Kesäkaudet: Niinlahti 55 % Santaranta 35 %	Ympäri vuoden käytössä: Luovi 75 % Lintukoto 50 % Kesäkaudet: Niinlahti 60 % Santaranta 37 %
	Harrastetiloja käytettävissä	Bändikämpät (Karhula 10 tilaa, Kotkansaari 7 tilaa, käyttöaste Skeittihalli Mopopaja	75 % syksy- ja talvikautena vähintään 4 pvä/vkossa yhteistyössä järjestötoimijoiden kanssa 5 kk avoinna/ 2 krt/vko	100 % syksy- ja talvikautena vähintään 4 pvä/vkossa yhteistyössä järjestötoimijoiden kanssa

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	
1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.	<p>Avointa kesätoimintaa alakouluikäisille toteutetaan Karhuvuorella ja Karhulassa. Kesätoiminta -konsepti on tärkeä monille lapsiperheille loma-aikoina</p> <p>Yhteydenpito/ kontaktointi lasten huoltajien kanssa</p> <p>Toimintaan osallistuville nuorille suunnattu kysely</p> <p>Moniammatillinen yhteistyö ja huoltajaillat</p>	<p>päiväleirien määrä</p> <p>Ikäryhmä 1.lk -6.lk osallistujakertojen määrä</p> <p>Jokaiselta nuorisotiläkävijältä pyydetään yhteystietolomake, jonka huoltajat täyttävät.</p> <p>Kysely toteutetaan 1 krt/vuosi</p> <p>Tapahtumiin osallistuminen ja tilaisuuksien järjestäminen</p>	<p>Welho ja Kulma 4 viikkoa 5 pvä/ viikko</p> <p>Osallistujakertoja 1 100</p> <p>100 %</p> <p>Toteutetaan 1 krt/vuosi</p> <p>Toimintakerrat/ tapahtumat vähintään 3 krt/vuosi</p>	<p>Welho ja Kulma 4 viikkoa 5 pvä/ viikko</p> <p>Osallistujakertoja 1 100</p> <p>100 %</p> <p>Toteutetaan 1 krt/vuosi</p> <p>Toimintakerrat/ tapahtumat vähintään 8 krt/vuosi</p>	
	<p>Harrastamisen Suomen mallin toiminta; Hankesuunnitelman mukainen toiminta – ja talous</p>	<p>lukuvuoden kestävien kerhojen määrä</p> <p>Toimintaan osallistuvien lasten määrä</p> <p>Ei harrastavat lapset ja nuoret</p>	<p>35</p> <p>551</p> <p>45 %</p>	<p>38</p> <p>600</p> <p>45 %</p>	
Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	
1.3. Tuemme nuorten hyvinvointia: kehitämme vapaa-ajan vietto- ja harrastamismahdollisuuksia. Rakennamme tapoja kehittää palveluja yhdessä nuorten kanssa sekä lisäämme yhteistyötä muiden hyvinvointia edistävien tahojen kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi	<p>Avoin nuorisotilatoiminta</p>	<p>Toiminnan järjestäminen</p>	<p>3 nuorisotilaa vähintään 3 iltaa viikossa avoimna ympäri vuoden (kesätauko)</p>	<p>3 nuorisotilaa vähintään 3 iltaa viikossa avoimna ympäri vuoden (kesätauko)</p>	
	<p>Liikkuva nuorisotyö Liikkuvan nuorisotyön palvelut syrjäseuduille ja palvelujen katvealuueille</p>	<p>Toimintakertojen määrä kohdatut nuoret</p> <p>MiniWalkers</p> <p>Aktiivisten vapaaehtoisten määrä</p>	<p>toimintakertoja 75</p> <p>kohdatut nuoret 2412</p> <p>toimintakertoja 14 kohdatut nuoret 251</p> <p>15</p>	<p>toimintakertoja 95</p> <p>kohdatut nuoret 2 500</p> <p>toimintakertoja 14 kohdatut nuoret 250</p> <p>15</p>	
	<p>Koulunuorisotyö</p> <p>Alakoulujen nivelvaihtotyö</p>	<p>Teematunnit (tunnetaitotunnit, someoppitunnit, luokkadialogit)</p> <p>Välituntitoiminta</p>	<p>Uudet toiminnot, ei lähtötasoa tiedossa Tavoitetason tunnit on laskettu kertamäärinä, ei tuntimäärinä. Eli esim. koko päivän mittainen tukioppilaskoulutus=1 toimintakerta. Uudet toiminnot, ei lähtötasoa tiedossa</p>	<p>Teematunnit 150 Välituntitoiminta 100</p> <p>Teematunnit 15 krt</p>	

	Lasten ja nuorten osallisuus			
	Nuorisovaltuusto	Säännölliset kokoukset kh:n kanssa tilaisuus 1–2 krt/v tapahtumat 1–2 krt/v	kokoukset 1 krt/kk (kesätauco heinäkuu) 1 1	kokoukset 1 krt/kk (kesätauco heinäkuu) 1–2 1–2
	Alle 14 v. osallisuus- ja vaikuttamistoiminta, päätöksentekijöiden ja toimintoja johtavien kanssa tapaamiset	teams -tapaamiset	2 teams –tapaamista	2 teams –tapaamista
	Alueellista matalan kynnyksen toiminnallista osallisuutta	Talotoiminnan kokoukset 4 krt/v.	Toteutuminen 100 %	Toteutuminen 100 %

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.5.Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Liikunnallinen päiväleiri(t)	osallistujakertoja määrä	8 päivää osallistujakertoja 95	10 päivää osallistujakertoja 105
	Retkien järjestäminen lähialueille	Kertojen määrä	6	10
	Ohjatut matalan kynnyksen liikunnalliset toiminnot	Kertojen määrä	Uusi mittari, ei lähtötaso	30

Poikkileikkaavat teemat

1. Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

Nuorisotyön yksikössä mahdollistetaan ja kannustetaan koulutuksiin osallistumista sekä järjestämme tarpeiden mukaista ammatillista lisäkoulutusta. Tutorointi on toimintatapana yksikössämme ja panostamme yhteiseen tekemiseen ja dialogiin. Nuorisotyön yksikkö on mukana valtakunnan verkostoissa, jolloin saavutetaan yhteinen näkemys nuorisotyön tilasta ja ilmiöistä.

Mittarit: Kriisikuntakriteerit. Henkilöstön suositteluindeksi

2. Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Nuorisotyön yksikössä hyödynnetään, jos on mahdollista, hävikkiruokaa sekä arjen valinnoissa kasvisruokaa ja kierrätystä. Toiminnoissa vahvistetaan lasten ja nuorten luontosuhdetta.

Mittari: Kokonaispäästöt asukasta kohden t CO₂e/asukas

3. Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoii ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.

Nuorisotyön yksikön toiminnassa koettu turvallisuus ja yhteisöllisyys.

Mittari: Kaupungin turvallisuustilanne (Asukkaiden kokema turvallisuus), Nuorisotoimen toimintaan osallistuvien nuorten kysely vuosittain.

TULOSLASKELMA

NUORISOTYÖN YKSIKKÖ	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	120	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	1 814	1 000	1 540	300	-1 240	300	300
Tuet ja avustukset	109 396	174 000	174 000	174 000	0	174 000	174 000
Muut toimintatuotot	27 605	33 500	32 120	34 200	2 080	34 200	34 200
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	138 935	208 500	207 660	208 500	840	208 500	208 500
Henkilöstökulut	-861 700	-998 579	-925 304	-1 027 742	-102 438	-1 028 012	-1 028 012
Palvelujen ostot	-165 290	-202 916	-188 302	-193 163	-4 861	-193 163	-193 163
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 548	-48 000	-44 343	-43 590	753	-43 590	-43 590
Avustukset	-49 722	-50 000	-50 000	-50 000	0	-50 000	-50 000
Muut toimintakulut	-17 951	-30 429	-25 957	-15 429	10 528	-15 429	-15 429
TOIMINTAKULUT	-1 133 210	-1 329 924	-1 233 906	-1 329 924	-96 018	-1 330 194	-1 330 194
TOIMINTAKATE *)	-994 275	-1 121 424	-1 026 246	-1 121 424	-95 178	-1 121 694	-1 121 694
Sisäiset tuotot	4 426	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-1 401 384	-1 041 975	-1 041 975	-1 082 180	-40 205	-1 085 570	-1 085 570
Sisäiset erät	-1 396 958	-1 041 975	-1 041 975	-1 082 180	-40 205	-1 085 570	-1 085 570
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-2 391 233	-2 163 399	-2 068 221	-2 203 604	-135 383	-2 207 264	-2 207 264
Rahoitustuotot ja -kulut	18	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-2 391 215	-2 163 399	-2 068 221	-2 203 604	-135 383	-2 207 264	-2 207 264
Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 391 215	-2 163 399	-2 068 221	-2 203 604	-135 383	-2 207 264	-2 207 264
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	-2 391 215	-2 163 399	-2 068 221	-2 203 604	-135 383	-2 207 264	-2 207 264
Hallinnon vyörytykset	-94 040	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-2 485 255	-2 163 399	-2 068 221	-2 203 604	-135 383	-2 207 264	-2 207 264

*) Toimielimen sitovuustaso

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Kotkalainen nuorisotyö perustuu nuoren tukemiseen hänen kulkiessa ainutlaatuisen elämänvaiheen, nuoruuden myllerryksessä. Jokainen nuori kohdataan ainutlaatuisena yksilönä. Nuorisotyön ammattilaiset tunnistavat nuoren kasvun hänen omassa sosiaalisessa ympäristössään, sekä sen sisällä muodostuvien suhteiden kautta. Nuorisotyö antaa puitteet nuorelle tutustua toisiin nuoriin ja kokea heidän kanssaan yhteenkuuluvuutta ja yhteisöllisyyttä.

Kotkan nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS) mukaan työssä on kolme ulottuvuutta; yhteisöllinen nuorisotyö, kohdennettu nuorisotyö sekä yhteiskunnallinen nuorisotyö ja fasilitointi.

Nuorisotyön laatu ja arviointi

Nuorisotyötä arvioidaan suhdeteorian avulla. Tarkastelun kohteina ovat;

1. Nuorten suhde toisiin nuoriin
2. Nuorten suhde luotettaviin aikuisiin
3. Nuorten suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin
4. Nuorten suhde alueeseen ja lähiympäristöön

5. Nuorten suhde päätöksentekoon ja yhteiskuntaan
6. Nuorten suhde maailmaan, kulttuuriin ja luontoon

Nuorisotyön arviointikriteeristö on tarkoitettu käytettäväksi kaikissa nuorisotyön työmuodoissa. Kriteeristö rakentuu nuorisotyön suhdeteorian ympärille ja sen avulla tarkastellaan nuorisotyön kasvatuksen laatua eli sitä, mitä nuorisotyössä kasvatuksellisesti tapahtuu. Arviointikriteeristö on nuorisotyöhön kehitetty arvioinnin väline, jonka avulla voidaan arvioida ja kehittää nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja.

Nuorisotyön arviointia tehdään vuosittain itsearvioinnilla kriteeristön mukaisesti, nuorille suunnatuilla kyselyillä ja Kompassin seuranta- ja raportointityökallulla sekä Kotkan Nuorisotyön yksikön talousarvion sitovien mittarien kautta.

Koulunuorisotyö toimii kaikilla Kotkan yläkouluilla yhteistyössä muiden koulussa toimivien ammattilaisten kanssa. Koulunuorisotyön tavoitteissa korostuvat nuorten kaveri- ja ryhmäsuhteiden parantaminen, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy, kouluhyvinvoinnin vahvistaminen sekä koulu siirtymien tukeminen. Kotkassa koulunuorisotyöntekijät tekevät työtä kouluilla, mutta myös nuorten vapaa-aikana esimerkiksi nuorisotaloilla. Työ kouluissa painottuu ryhmien ja koulu yhteisön hyvinvointiin tarvelähtöisesti ja työllä muun muassa tuetaan koulu kohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa (painotuksina hyvinvoinnin, hyvän vuorovaikutuksen ja osallisuuden edistäminen). Koulutyötä pyritään toteuttamaan työparin kanssa. Työparin muodostaa tarpeen mukaan esimerkiksi kuraattori, luokanvalvoja, alueen nuorisotyöntekijä.

‘Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman hankerahoituksen (käyttöaika 05.08.2024 - 30.06.2026) ”kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön” saadun avustuksen turvin on tehty koulunuorisotyötä myös alakouluissa ”Meijän kaikkien koulutie” -hankkeena.

Meijän kaikkien koulutie” -hanke päättyy 30.6.2026. Tavoitteeksi asetettiin "kahden kärki": 1. Koulunuorisotyön käynnistäminen alakouluissa 5. ja 6. luokkalaisille. 2. Yläkoulunuorisotyön kehittämisessä tavoite on muokata olemassa olevia menetelmiä toimivammiksi ja rakentaa uusia malleja nuoria osallistavalla työotteella koulunuorisotyön toteuttamiseksi. Hanke raportoidaan rahoittajalle ja saatu kokemus sekä kehittämistyön tuotokset viedään perustyön sisältöön.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman **Harrastamisen Suomen mallin** tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Kohderyhmänä on perusopetuksen vuosiluokkien 1.–9. oppilaat.

Kotkassa on saatu rahoitusta ko. toimintaan ja harrastustoimintaa toteutetaan Kotkan mallin mukaisesti. Kotkan mallissa toiminta on aktiivista jokaisella kotkalaisella koululla. Alakouluihin on tarkoituksena toteuttaa 1–3 kerhoa/koulu, suhteuttaen kerhojen määrä koulujen kokoon, sijaintiin,

harrastamattomien lasten määrään/ kyselyssä toiveen uudesta harrastuksesta esittäneiden määrään sekä aiempien kausien perusteella huomattuun tarpeeseen. Lisäksi yläkouluikäisille järjestetään kaikille yhteisiä ryhmiä ja erilaisia lajikokeiluja kauden aikana.

Lasten ja nuorten osallisuus kulkee läpileikkaavana periaatteena nuorisotyössä. Nuorisotilatoiminnassa ja kaikessa lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä osallisuuden vahvistaminen ja osallistumisen mahdollistaminen ovat tavoitteita. Alle 14 v. osallisuustoimintaa toteutetaan suunnitelman mukaan. Tavoitteena on lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen valmisteltaisiin asioihin ja dialogin vahvistaminen päätöksentekijöiden ja virkakoneiston kanssa. Tarkoituksena järjestää 2 x vuodessa päätöksentekijöiden ja lasten/nuorten kohtaamisia Teamsin kautta. Uusi Nuorisovaltuusto aloittaa toimintansa 1.1.2026. Nuorisovaltuuston toimintakausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuustossa on 16–20 jäsentä iältään 13–25-vuotiaita. Nuorisovaltuusto kokoontuu kuukausittain (pois lukien heinäkuu) ja toimii laatimansa toimintasuunnitelman mukaisesti.

Alueellisessa nuorisotyössä kohdataan nuoria eri toimintaympäristöissä. Nuorisotyön tavoitteena on tarjota nuorille turvallinen tila, jossa hänet kohtaa turvallinen aikuinen, nuorisotyön ammattilainen ja jossa nuori saa olla turvallisesti oma itsensä. Alueellisessa työssä nuorelle tarjotaan tilaisuus luoda kaverisuhteita toisiin nuoriin sekä turvallinen pitkäkestoinen suhde perheen ulkopuoliseen aikuiseen. Nuoriso-ohjaajat luovat yhdenvertaisuutta ottamalla huomioon kaikenlaiset nuoret ja haastamalla heidän ajatusmallejaan elämästä ja siihen liittyvistä ilmiöistä. Ohjaaja on tukena nuoren kaikissa elämäntilanteissa ja osallistuu keskusteluihin aikuisen roolissa.

Avointa kesätoimintaa alakouluikäisille toteutetaan Karhuvuorella ja Karhulassa. Kesätoimintakonsepti on tärkeä monille lapsiperheille loma-aikoina. Päiväleiritoiminta tarjoaa lapsille mielekästä tekemistä turvallisessa ympäristössä. Päivätoiminnan ohjaajina toimii ammattilaisia opetustoimesta sekä nuorisotyön yksiköstä. Yläkoululaisille järjestetään leiritoimintaa Kotkan kaupungin leirialueilla omana toimintana sekä seutukunnallisena yhteistyönä.

Liikkuvan nuorisotyön yleisinä tavoitteina on:

1. viedä nuorisotyöllinen tila sekä nuorisotyön palveluja ja toimintaa niille alueille, joissa niitä ei muutoin ole
2. kohdata kaikkia nuoria, mutta erityisesti niitä nuoria, joita nuorisotyössä ei muutoin tavoiteta (esimerkiksi syrjäisellä alueella asuvat nuoret, nuorten ryhmä, joka herättää aikuisten huolen mutta jota ei kohdata nuorisotalolla tai koulussa, tai yksittäinen nuori, joka kutsuu nuorisotyön tapaamaan itseään)
3. tarjota nuorille mahdollisuus kohdata nuorisotyöntekijöitä nuorten valitsemissa vapaa-ajan ympäristöissä
4. reagoida kunnassa esiin nousseisiin nuoriin liittyviin tilanteisiin ja ilmiöihin ja muodostaa havainnoiden laajempaa tilannekuvaa.

Työmuoto nivoo nuoren yhteisöön luomalla kohtaamisia erilaisten nuorten kesken, sekä myös luotettavien ammattilaisten ja vapaaehtoisten aikuisten kanssa. Yhteistyötä Aseman Lapset ry:n

kanssa jatketaan. Vapaaehtoisia aikuisia koulutetaan ja valmennetaan yhdessä Aseman Lapset ry:n ja Kotka-Kymin seurakunnan kanssa. Yhteistyöverkoston ylläpito työmuodon ympärillä on tavoitteena. Vapaaehtoisia aikuisia haetaan edelleen aktiivisesti mukaan. Liikkuvan nuorisotyön painopisteenä jatkuu liikennekasvatus ja liikenneasenteisiin vaikuttaminen erityisesti mopoikäisten kohdalla. Mopohallin toiminta on osa liikkuvaa nuorisotyötä.

Nuorisotoimi on aktiivinen toimija erilaisissa yhteistyöverkostoissa (valtakunnalliset, maakunnalliset, seutukunnalliset ja paikalliset). Nuorisotyölle on luontevaa tehdä yhteistyötä lapsiin ja nuoriin liittyvissä asioissa.

Kotkan nuorisotyön yksikkö rakkaudella, reilusti ja rohkeasti

Kohtelemme itseämme ja toisiamme arvostavasti. Meille on tärkeää toista kunnioittava ja turvallinen ilmapiiri työyhteisössä sekä kaikissa toiminnoissamme. Kohtaamme nuoret yhdenvertaisesti rakentaen turvallisia toimintaympäristöjä, joissa nuoret voivat kokea osallisuutta ja kokea olevansa osana yhteisöä. Nuorisotyön yksikössä ylläpidämme rohkeaa työkulttuuria, jossa kokeilemme uutta ennakkoluulottomasti. Emme pelkää epäonnistumista, sillä ne mahdollistavat oppimisen meille kaikille. Yksikkömme tuo esiin nuorten ääntä ja puolustamme nuorten oikeuksia. Kuljemme mukana nuoren elämän aallokoissa kuunnellen, keskustellen, tukien sekä ohjaten. Nuoruus on ainutlaatuista aikaa.

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Riskit liittyvät operatiiviseen toimintaan. Resurssien puute mm. henkilöstövajaus vaikuttaa välittömästi palvelujen saatavuuteen. Ulkopuolisen rahoituksen loppuminen tai rahoituksen oleellinen väheneminen vaikuttaa suoraan (Harrastamisen Suomen malli, Kerhverkko) toimintaan. Lisäksi ennakoimattomat taloudelliset menoerät mm. toimintavälineisiin tai käytössä olevaan kalustoon liittyen heikentävät palvelun laatua tai lakkauttavat palvelun tai vähentävät käytössä olevia toimintavälineitä.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNITELMAVUOSINA 2026–2028

- Koulunuorisotyön työmuodon toteuttaminen ja edelleen kehittäminen yläkouluissa sekä nivelvaiheen, siirtyminen alakoulusta yläkouluun, tukeminen
- Harrastamisen Suomen mallin yhteistyöverkoston ja toimintatapojen ylläpito ns. Kotkan mallin mukaisesti
- Nuorten osallisuuden monimuotoisuuden kehittäminen ja toimintatapojen vakiinnuttaminen
- Maakunnallisen ja poikkihallinnollisen yhteistyön tiivistäminen

Liikuntapalvelut

Toimielin	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuualue	Liikuntapalvelut
Toiminnot	Liikuntapalvelut
Vastuuhenkilö	Liikuntajohtaja

Toiminta-ajatus	Liikuntayksikkö vastaa kaupungin julkisista liikuntapalveluista luoden edellytyksiä kotkalaisten terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä edistävälle harrastuksille sekä toimille. Liikuntayksikkö edistää toiminnallaan myös kaupungin muuta virkistys- ja vapaa-aikatoimintaa suunnittelemalla ja rakennuttamalla laadukkaita ihmisten liikkumiseen/liikunnan harrastamiseen tarkoitettuja tiloja ja alueita. Liikuntayksikkö luo edellytyksiä sekä omaehtoisen liikuntatoiminnan kehittymiselle, että järjestää terveyttä edistävää liikuntatoimintaa yhteistyössä alan järjestöjen ja yritysten kanssa.
-----------------	---

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.5.Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Liikuntapaikkojen (erityisesti uimahallien) korvausrakentamisen linjaaminen ja kuntosalilaitteiden laatutason ylläpito ja laitekannan korvaaminen.	Liikuntapaikkojen kokonaisikävimäärät uimahalleilta ja kuntosaleilta	Kolmen vuoden ka. yhteensä 333 470	Tavoitellaan yhteenlaskettuna 350 000 käyntikertaa.
	Yksikön järjestelmien ryhmien määrän sekä henkilöstön lisääminen kaupungin olemassa olevien raamien sisällä.	Liikuntaryhmien osallistujamäärät	lähtötaso noin 5000 asiakaskäyntiä vuodessa.	Tavoitellaan osallistujamäärän kasvattamista nykyisestä.
	Maksuttomien junioriharjoitusvuorojen säilyttäminen ja maksullisen liikuntapaikkakäytön subvention jatkaminen liikuntapaikkojen käytössä (rahoitetaan muun käytön tulo-kertymällä).	Aktiivisesti organisoituun liikuntaan ja urheiluun (seurat/yhdistykset) osallistuvien lasten ja nuorten kaupunkilaisten osuus.	50 % (Kotkan alle 18-vuotiaiden määrä jaettuina järjestöavustusta hakeneiden seurojen ilmoittamien juniorimäärien määrällä).	Tavoitellaan seuroissa ja organisoitussa liikunnassa ja urheilussa harrastavien lasten ja nuorten osuuden kasvattamista alle 18-vuotiaiden ikäluokista.

Strateginen tavoite 2.

Rakennamme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Mittarit: Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä.

Green Flag -puistojen määrä.

Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
<p>2.4.Toimimme mahdollistajana monipuoliselle kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumatarjonnalle: kehitämme kulttuuripalveluita ja tuemme kaupunkikonsernin kulttuurilaitoksia. Vahvistamme kulttuurin, luovan talouden, liikunnan ja urheilun roolia kaupunkimme vetovoimassa ja yhteisöllisyydessä. Edistämme laajenevaa tapahtumatoimintaa, kärrä Kotkan Meripäivät. Hyödynnämme Satama Areenaa tapahtumateollisuuden paikkana</p>	<p>Tapahtumien tukeminen liikuntapaikkojen käytön subvention kautta sekä muutoin avustamalla tapahtumajärjestäjiä.</p>	<p><i>Tapahtumaan osallistuvia henkilöitä (osallistujat, katsojat) tulee olla sadoissa laskettava määrä, jotta luetaan tapahtumaksi.)</i></p> <p>1.Kiinteästi /vuosittain/vuosikelloon kuuluvat tapahtumat) kaupungin liikuntapaikoilla (kaupungin suoraan tai välillisesti tukemana) järjestettävä toiminta, esim. edustustason sarjatoiminnan otelutapahtumat, juniorituraukset, lajinäytökset/-esitykset.</p> <p>2.Yksittäiset liikunta-/urheilutapahtumat, esim. venekisat, drifting, petankkikisat, Unelmien liikuntapäivä, tennistapahtuma yms.</p>	<p>Vähintään sata ko. kokoluokan tapahtumaa vuosittain kaupungin tukemana ja yhteistyökumppaneiden tai kaupungin järjestämänä (n. 2 tapahtumaa viikossa)</p> <p>Vähintään 25 erillistä tapahtumaa vuosittain kaupungin tukemana ja yhteistyökumppaneiden tai kaupungin järjestämänä</p>	<p>Kaupungin suoraan tai välillisesti tukemien tapahtumien määrän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla.</p> <p>Kaupungin suoraan tai välillisesti tukemien tapahtumien määrän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla.</p>

TULOSLASKELMA

LIIKUNTAPALVELUIDEN YKSIKKÖ	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	54 396	26 500	26 500	26 500	0	26 500	26 500
Maksutuotot	530 838	450 000	450 000	446 800	-3 200	450 000	450 000
Tuet ja avustukset	43 615	40 000	40 000	40 000	0	40 000	40 000
Muut toimintatuotot	239 972	196 000	346 000	309 500	-36 500	296 000	296 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	868 822	712 500	862 500	822 800	-39 700	812 500	812 500
Henkilöstökulut	-670 990	-697 408	-697 408	-732 330	-34 922	-732 322	-732 322
Palvelujen ostot	-330 185	-449 200	-449 200	-489 200	-40 000	-489 200	-489 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-215 890	-206 400	-206 400	-206 400	0	-206 400	-206 400
Avustukset	-82 062	-110 000	-110 000	-35 000	75 000	-35 000	-35 000
Muut toimintakulut	-13 677	-19 670	-19 670	-19 670	0	-19 670	-19 670
TOIMINTAKULUT	-1 312 804	-1 482 678	-1 482 678	-1 482 600	78	-1 482 591	-1 482 591
TOIMINTAKATE *)	-443 982	-770 178	-620 178	-659 800	-39 622	-670 091	-670 091
Sisäiset tuotot	3 844	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-7 577 142	-7 155 204	-7 155 204	-8 046 723	-891 519	-7 393 494	-7 393 494
Sisäiset erät	-7 573 298	-7 155 204	-7 155 204	-8 046 723	-891 519	-7 393 494	-7 393 494
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-8 017 280	-7 925 382	-7 775 382	-8 706 523	-931 141	-8 063 585	-8 063 585
Rahoitustuotot ja -kulut	696	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-8 016 584	-7 925 382	-7 775 382	-8 706 523	-931 141	-8 063 585	-8 063 585
Sisäinen korko	-67 075	-58 920	-58 920	-63 566	-4 646	-57 564	-52 906
Poistot ja arvonalentumiset	-271 694	-278 379	-278 379	-254 341	24 038	-299 767	-326 388
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-8 355 353	-8 262 681	-8 112 681	-9 024 430	-911 749	-8 420 917	-8 442 879
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-8 355 353	-8 262 681	-8 112 681	-9 024 430	-911 749	-8 420 917	-8 442 879
Hallinnon vyörytykset	-288 127	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-8 643 480	-8 262 681	-8 112 681	-9 024 430	-911 749	-8 420 917	-8 442 879

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025: Liikunnan jäähallin kesäkäytön ajan lisätulot +13,5 t euroa

KV 8.12.2025: Liikunnan tulojen vähennys vanhempainvapaalaisille -3,2 t euroa

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

1. Yksikön toiminnan peruspalveluiden (seurayhteistyö, liikuntapaikkojen käytön hallinta, tapahtumayhteistyö) järjestämisen vakiinnuttaminen ja toiminnan riittävä resursointi henkilöstön ja ylläpitoresurssien osalta. Liikunta-paikkojen palveluverkkoselvityksen mukaisten toimenpide-ehdotusten linjausten hyödyntäminen kaupunkilaisille ja seuroille tarjottavan tehokkaan liikuntapaikkaverkoston ja -palveluiden kartoittamiseksi priorisoinnin kautta.

Ulkoliikuntapaikkojen (kentät, reitit) ylläpidon järjestäminen kokonaan sisäisenä ostopalveluna (konekannan siirto sisäisesti) teknisten palveluiden tuottamana yhteisesti sovitusti ja resurssi- ja maankäyttömahdollisuudet huomioiden. Tavoitellaan konekannan siirtoa viimeistään seuraavalle talousarviovuodelle.

2. Liikuntapalveluiden vahva osallistuminen ja vaikuttaminen liikuntapaikkainvestointien sekä liikuntapaikkojen korjausvelan hoitamisen suunnitteluun yhteistyössä kaupunkikonsernin rakennuttajien ja tilahallinto-organisaatioiden kanssa. Korjausvelan hoitokeinoina korvausinvestoinnit, peruskorjaukset sekä tarvittaessa palveluverkkoselvityksen mukaiset kohteista luopumiset.

3. Kaupungin hallinnoimien kaikkien liikuntapaikkojen iltaja- ja viikonloppukäytön tilavarausten hallinnoinnin vakiinnuttaminen liikuntapalveluiden ja tilavarausten alaisuuteen asiakaspalvelun sujuvoittamiseksi (koulujen salien siirto pois kouluilta yhteisesti sovittuna).

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Liikuntapalveluiden tuottamisen osalta suurin riski on liikuntapaikkojen ja -kiinteistöjen turvallisen käytettävyyden madaltuminen tai käytettävyyden loppuminen kokonaan kiinteistöjen kunnosta johtuen ilman suunnitelmia korvausinvestoinneista tai peruskorjauksista, palveluverkkoselvitykseen kirjattujen toimenpide-ehdotusten mukaisesti. Tämä riski on myös yksikön kannalta taloudellinen tulokertymätavoitteiden vaarantumisen johdosta.

Tulevaisuuden suunnitelmien ja ratkaisunäkymien puuttuminen erityisesti käytetyimmissä kohteissa (mm. uimahallit, liikuntahallit, pääkentät- ja reitit) johtaa liikunnan ja urheilun harrastamisen vähenemiseen ja asukkaiden hyvinvoinnin ja kaupungin elinvoiman alenemiseen.

Yhtenä riskinä voidaan nähdä myös se, että palveluverkkoselvityksen mukaisesti ei palveluverkon vanhemmista osista päästä toimenpide-ehdotusten mukaisesti riittävällä tasolla luopumaan ja keskittämään palveluita harvempaan mutta laadukkaampaan osaan liikuntapaikoista. Tällöin riskinä on riittämätön ylläpidon taso ja liikuntapaikkojen käytön hallinnan epäselvyys ja tätä kautta liikuntapaikkojen käytön laatutason ja mm. turvallisuuden aleneminen.

Liikuntapaikkojen, erityisesti uimahallien käytön osalta on olemassa jo tällä hetkellä myös henkilöstöraamin riittävyyden sekä henkilöstön saatavuuden riski asiakasturvallisuuden ylläpitämiseksi.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNITELMAVUOSINA 2026–2028

Valmistuvien liikuntapaikkainvestointien hallittu ja oikein resursoitu käyttöönotto tarkasti sovituin vastuin kaupunkikonsernin eri organisaatioiden välillä.

Liikuntapalvelut keskittyvät palveluiden tuottamisessa ja suunnittelussa painottamaan kotkalaisien hyvinvointia lisääviä toimia ja suunnitelmia sekä myös elinvoimaa ja viihtyvyyttä edistäviä toimenpiteitä.

Liikuntaolosuhteiden kehittäminen ja parantaminen kaupungin investointisuunnitelmien puitteissa, korjausvelan lyhentäminen edelleen suunnitelmakaudella.

Varautuminen ja suunnitelman tekeminen toisen uimahallin purun ja uuden uimahallin rakentamisen aikaiseen tilanteeseen eli miten mahdollistetaan mahdollisimman hyvin käyttökätkon aikainen korvaava liikuntatoiminta muissa kohteissa asiakkaille.

Myös tulevina vuosina edistetään matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkojen saavutettavuutta sekä viestintää liikuntapaikkojen käytön mahdollisuudesta kaikille. Lisäksi panostetaan edelleen seurayhteistyön kehittämiseen.

Kulttuurin vastuualue

Toimielin	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuualue	Kulttuurin vastuualue
Toiminnot	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, kaupunginkirjasto ja Kymenlaakson museo
Vastuuhenkilö	Kulttuurijohtaja

Toiminta-ajatus	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut vastaavat Kotkan kulttuurin kokonaisvaltaisesta kehittämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa kulttuuritoiminnan suunnittelua, tuottamista ja kehittämistä. Lisäksi kulttuuri- ja tapahtumapalvelut vastaavat seudullisesta kulttuuri- ja tapahtumayhteistyöstä, kulttuurin ja taiteen tukemisesta, yleishallinnosta, viestinnästä ja markkinoinnista, toimitiloista, kuntayhteistyöstä ja kulttuurivastustusten jakamisesta.
-----------------	---

Kaupunginkirjasto järjestää kirjasto- ja tietopalveluja pääkirjaston, kahden lähikirjaston, kirjastoauton sekä Kyyti-kirjastoverkon välityksellä. Kirjasto ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä tarjoaa pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin. Kirjasto tukee lukemiskulttuuria, monipuolista luku- ja kirjoitustaitoa sekä tiedon hankintaa. Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kymenlaakson museon toiminta-ajatuksena on tutkia, tallentaa ja tehdä näkyväksi kotkalaista ja kymenlaaksolaista kulttuuriperintöä. Myös valtakunnallisesti aktiivinen museo toimii maakunnallisena keskusmuseona ja Kotkan kaupunginmuseona. Museo rakentaa ymmärrystä alueen menneisyydestä ja tulevaisuudesta, tukee asukkaiden ja yhteisöjen tietoisuutta juuristaan ja moninaisesta kulttuuriperinnöstään, lisää palveluillaan heidän osallisuuttaan ja hyvinvointiaan sekä herättää ylpeyttä omasta kotiseudusta. Osana Merikeskus Vellamo se on matkailun kärkikohde, joka vetää puoleensa myös kansainvälisiä matkailijoita.

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	Järjestämme säännöllisiä suunnittelu- ja yhteistyö kokoontumisia kolmannen sektorin kulttuuritoimijoiden kanssa.	Kokoontumisten lukumäärä. Yhteistyötoimintamuot ojen lukumäärä	20 3/vuosi	Pidetään saavutettu taso Pidetään saavutettu taso
	Kehitämme Kulttuuri kurvaa kylille - toimintamuotoa	Kylä- ja kaupunginosayhteisöjen kanssa tehtyjen yhteistyötapahtumien lukumäärä	5 /vuosi	Pidetään saavutettu taso
	Lukuharrastusta ja monipuolista lukutaitoa edistävien tapahtumien ja palvelujen tuottaminen	Kävijä- ja osallistujamäärät	Vuosi 2024: 175 lukemiseen ja kirjallisuuteen liittyvää tapahtumaa, joissa 2767 osallistujaa. Samana vuonna 79 lukemiseen ja kirjallisuuteen liittyvää koulutustilaisuutta, 1652 osallistujaa.	Saavutettu taso säilyy
	Kirjaston tapahtumia toteutetaan koko kaupungin alueella	Tapahtumien jakautuminen alueellisesti	Kolmasosa tapahtumista järjestetään Karhulan ja Karhuvuoren kirjastoissa tai kirjastoauton toiminnan yhteydessä	Saavutettu taso säilyy
	Yhdessä tehden - hankkeen työpajat kaupunkilaisten osallistamiseksi Kymenlaakson museon 100 - vuotisjuhlanäyttelyyn	Tilaisuuksien määrä/Osallistujien määrä	0/0	20/500
	Kokoelmaillat museon ulkopuolella kaupunkilaisten paikallisen yhteisöllisyyden vahvistamiseksi (Kolmikulma, Ulkosaaret, Sunila?)	Tilaisuuksien määrä/Osallistujien määrä	2/50	4/100
Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso

1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.	Kehitetään Lastenkulttuurikeskus Laivurin toiminnan saavutettavuutta ja sisältöjä	Lastenkulttuurikeskus Laivurin ohjelmasisältöjen / niiden osallistujamäärä	60 / 30 000	Pidetään saavutettu taso
	Edistetään lastenkulttuuritoimintaa laajalla yhteistyöllä	Laivurin yhteistyökumppaneiden lukumäärä	16	Pidetään saavutettu taso
	Kehitämme Kulttuurilähete-toimintaa	Vastaanotettujen Kulttuuriläheteiden lukumäärä	Huom. Uusi vakituinen toimintamuoto	15 /vuosi
	Vellamossa järjestettävät työpajat 1–6 luokkalaisille hiihtolomaviikolla, loma-aikoina ja syyslomaviikolla sekä tapahtumassa	Tilaisuuksien määrä/Osallistujien määrä		500
Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.3. Tuemme nuorten hyvinvointia: kehitämme vapaa-ajan vietto- ja harrastamismahdollisuuksia. Rakennamme tapoja kehittää palveluja yhdessä nuorten kanssa sekä lisäämme yhteistyötä muiden hyvinvointia edistävien tahojen kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi	Kehitämme poikkisektoraalista yhteistyötä kulttuurin nuorisotoimen, kaupunkikonsernin taidelaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken.	Yhteistyömuotojen lukumäärä	Uusi toimintamuoto	2 uutta yhteistoiminnan muotoa
	KymiUnited –hankkeen työpajat nuorille maahan muuttajaaikuisille	Tilaisuuksien määrä/Osallistujien määrä	0	25
	Rasismin vastainen -viikko	Tilaisuuksien määrä/Osallistujien määrä	1	50

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.6.Edistämme kulttuurihyvinvointitoimintaa: kehitämme kulttuuripalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta ja moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Kehitämme Kulttuurilähete-toimintaa	Käsiteltyjen Kulttuuriläheteiden lukumäärä	Huom. Uusi vakituinen toimintamuoto	20 /vuosi
	Jatkamme Kaikukortti-toimintaa	Myönnettyjen Kaikukorttien lukumäärä	500 / vuosi	Pidetään saavutettu taso.
	Syvennämme ja laajennamme kulttuurihyvinvointitoiminnan yhteistyötä	Yhteistyökumppaneiden lukumäärä	8	12
	Kirjasto tarjoaa alustan asukkaiden omaehtoiselle toiminnalle, kuten tapahtumat, kokoukset, harrastuskerhot ja yhdistykset.	Kirjaston varattavien tilojen käyttöaste.	2024 Pääkirjastossa ja Karhulan kirjastossa tiloja varattiin Timmin kautta 2614 kertaa yhteensä 9170,5 tunniksi.	Saavutettu taso säilyy.

	Maahanmuuttaja nuorten tapahtumat ja kohtaamiset	Osallistujat	0	50
	Kuntalaisille järjestetyt kulttuuriperintöön osallistavat tilaisuudet (Yhdessä tehden)	Tilaisuudet, osallistujat	0	4/60

Strateginen tavoite 2.

Rakennamme vetovoimaista ja viihtyisää elinympäristöä.

Mittarit: Kaupungin järjestämien ja tukemien kulttuuri- ja urheilutapahtumien määrä.

Green Flag -puistojen määrä.

Asukkaiden mielipide teknisistä palveluista, vastausten keskiarvo.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.1.Hyödynnäme Kotkan puistopääkaupunkimainetta ja vesistöjä: kehitämme ja vaalimme Kotkan ainutlaatuisia, Suomen parhaina palkittuja puistoalueita sekä tuomme esiin Kymijoen ja saariston mahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille, vahvistaen Kotkan veto-voimaa ja viihtyvyyttä.	Kymijoen teollisuusperintörein (Kymenlaakson ihme) ympärille järjestettävät yleisö- ja sidosryhmätillaisuudet	Tilaisuudet/osallistujat	1/30	2/60

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.2.Edistämme kestävästä kaupunkikehitystä: toteutamme ilmastomuutoksen hillintää sekä siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä osana jokapäiväistä toimintaamme. Huolehdimme yhdyskuntarakenteen kestävydestä sekä elinympäristön puhtaudesta ja terveellisyydestä.	Merikeskus Vellamon yhteinen vastuullisuusyö Sisu-hanke kuntalaisille ja Kymenlaakson maakunnassa	Vastuullisuuden kehittämisen toimenpiteet eri osaluilla Osallistujamäärä	Joka vuosi on luvattu tietty määrä kehittämissuunnitelmia 0	Green Key -sertifikaatin & Sustainable Travel Finland -merkin uusinnat syksyllä 2026 20

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
------------------------	------------	---------	-----------	-------------

2.3.Kehitämme asumisen vetovoimaa ja kulttuurikohteita: kehitämme viihtyisiä asuin ympäristöjä ja keskustojen kaupunkikuva korkeatasoisella kaupunkisuunnittelulla koko kaupungin alueella. Nostamme Ruotsinsalmen kaksoislinnoituksen ja Kantasataman profiilia merkittävänä matkailu- ja kulttuurikohteina. Kehitämme lisäksi Alvar Aallon Sunilaa vetovoimaisena asuin- ja matkailukohteena.	Kehitämme Kotkan Meripäiviä valtakunnallisesti vetovoimaisena tapahtuman	Aluetalousvaikutukset, Kotkan ulkopuolelta saapuneet (€)	8–12 M€	10–13 M€
	Kuvataideohjelman 2026–2030 tavoitteet alueiden kehittämiseksi:	tilaisuuDET määrä/osallistujat Taidemuseoselvitys käynnistetään	1/10 Selvityksen teko kilpailutettu	2/40
	A) yleisötilaisuuDET b) taidemuseoselvitys Kantasatama – tapahtumat monen toimijan yhteistyönä	TilaisuuDET määrä/osallistujat	50	15 Selvityksen teko kilpailutettu

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
2.4.Toimimme mahdollistajana monipuoliselle kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumatarjonnalle: kehitämme kulttuuripalveluita ja tuemme kaupunkikonsernin kulttuurilaitoksia. Vahvistamme kulttuurin, luovan talouden, liikunnan ja urheilun roolia kaupunkimme vetovoimassa ja yhteisöllisyydessä. Edistämme laajenevaa tapahtumatoimintaa, kärkenä Kotkan Meripäivät. Hyödynnämme Satama Areenaa tapahtumatoiminnan paikkana.	Kehitämme kaupungin itse järjestämiä kulttuuritapahtumia.	Kulttuurin vastuualueen yksiköiden järjestämien kulttuuritapahtumien lukumäärä	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut 35 Kaupunginkirjasto 700 Kymenlaakson museo 30	Pidetään lähtötaso sisältöjä kehittäen.
	Tuemme kuntalaisten itse järjestämiä kulttuuritapahtumia ja toimintaa neuvoin ja kulttuuriavustuksin.	Yhteistyötapahtumien lukumäärä / myönnettyjen kulttuuriavustusten lukumäärä	5 yhteistyötapahtumaa, 40 myönnettyä avustusta	Pidetään saavutettu taso.
	Kehitämme Kotkan Meripäiviä kaupungin kärkitapahtumana	Käyntien määrä	250 000	Pidetään saavutettu taso sisältöjä kehittäen.

2. OSAAVA KOTKA

Strateginen tavoite 3.

Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Mittarit: Väestö koulutusasteen mukaan.

Toisen asteen ja korkea-asteen koulutukseen siirtyneiden osuus perusopetuksen ja toisen asteen päättäneistä (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.1.Vahvistamme Kotkaa koulutuskaupunkina: varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus sujuvaan ja laadukkaaseen oppimispolkuun varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toiselle asteelle ja korkeakouluhin. Luomme yhteyksiä koulutusasteiden välille, jotta siirtymät ovat sujuvia ja oppimisen jatkuminen on turvattu.	Kirjasto osallistuu lasten kulttuurikasvatukseen omalla Kulttuuripolkuohjelmalla lisäten ymmärrystä kulttuuriperinnöstä, kirjallisuudesta ja lukemisen merkityksestä	Osallistuneiden esikouluryhmien ja neljänsien luokkien määrä	90% esikouluryhmistä ja neljänsistä luokista osallistunut ohjelman mukaiseen toimintaan	Kaikki esikouluryhmät ja neljännet luokat osallistuneet kulttuuripolkuohjelman mukaiseen toimintaan

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.2.Kehitämme oppimisympäristöjä: tuemme ajanmukaisten, turvallisten ja saavutettavien oppimisympäristöjen kehitystä varhaiskasvatuksesta korkeakouluhin. Varmistamme kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen järjestämisen. Kehitämme vuorovaikutusta ja erilaisia älykästä teknologiaa hyödyntäviä oppimismenetelmiä.	Kirjasto tarjoaa kaikille ikäryhmille tiloja, välineitä ja sisältöjä oppimiseen kaikissa toimipisteissään	Hankittujen niteitten määrä.	Vuonna 2024 hankittiin kokoelmaan 12976 uutta nidettä painettua kirjallisuutta	Saavutettu taso säilyy

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.3.Edistämme elämänlaajuuksista oppimista: rakennamme kaikille ikäryhmille sopivia oppimispolkuja, jotka vastaavat muuttuvan työelämän ja arjen tarpeisiin.	Kymi-United – hankkeen osallistujien tutustuminen museon työarkeen TET-harjoittelijat museossa	Tilaisuuksien määrä/Osallistujien määrä Osallistujat	0/0 6	4/25

3. YRITTÄVÄ KOTKA

Strateginen tavoite 4.

Mahdollistamme yritysten kasvun ja sijoittumisen.

Mittarit: Aloittaneet yritykset. Avoimen sektorin työpaikat

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
4.3.Tavoittelemme puhtaan siirtymän investointeja: edistämme erityisesti maanhankinnalla ja kaavoituksella sekä invest-in toiminnalla akuteollisuutta, data-centereitä ja biopolttoaineita tai vetyteknologiaa hyödyntävää teollisuutta sekä muita kestäviä kasvualoja. Huolehdimme kaavoitus- ja lupa-asioiden sujuvuudesta.	Museon kulttuuriympäristöt yö	Sujuva viranomais- ja yhteistyö paikallisesti ja alueellisesti: Lausunnot, avustusten valvonta, kohdekäynnit ja katselmukset sekä korjausneuvonta	Hyvin valmisteltujen lausuntojen määrä Kotka (maakuntatasolla) 80 (550)	80 (550) Tavoite on, että määrä ei nouse suhteessa resursseihin.

Strateginen tavoite 5.

Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Mittarit: 20–64 –vuotiaiden työllisyysaste.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.1.Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen-koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.	Kymi-United – hankkeen osallistujien digitaalisia menetelmiä hyödyntävät työpajat yhdessä hankkeen päätoteuttajan kanssa	Tutustumispajojen määrä/osallistujat	0/0	4/25

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
------------------------	------------	---------	-----------	-------------

<p>5.3.Tuemme työ- ja opiskeluperäistä maa-hanmuuttoa: li-säämme Kotkan hou-kuttelevuutta kansain-välisille osaajille, tarjo-amme viihtyisän ja elä-vän asuin ympäristön tänne muuttaville sekä tukea kotoutumiselle.</p>	<p>Edistämme kulttuuripalvelujen moninaisuutta ja saavutettavuutta eri väestöryhmille.</p>	<p>Kulttuuripalvelujen yksikön itse tai yhteistyössä muiden kanssa järjestämien moninaisuuden huomioivien tapahtumien lukumäärä.</p>	<p>Uusi toimintamuoto</p>	<p>2 /vuosi</p>
<p>Strateginen toimenpide</p>	<p>Toimenpide</p>	<p>Mittari</p>	<p>Lähtötaso</p>	<p>Tavoitetaso</p>
<p>5.4.Edistämme yli-opisto- ja korkeakoulu-tuksen tarjontaa sekä TKI-toimintaa Kot-kassa: tavoittelemme yliopistokoulutuksen saamista Kotkaan, vahvistamme ammat-tikorkeakoulun ase-maa ja tuemme tutki-mus-, kehitys- ja inno-vaatiotoimintaa. Hyö-dynnämme Merikot-kan, ELLn (European Logistics Institute, XAMK) ja muiden pai-kallisten toimijoiden osaamista innovaatioi-den ja kokeilujen edis-tämiseksi.</p>	<p>Osallistuminen monitieteiseen SISU-hankkeeseen (Turun yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, XAMK).</p> <p>Etsimme tutkimushankkeeseen kumppanin.</p>	<p>Kumppaneiden määrä</p>	<p>3</p>	<p>4</p>

TULOSLASKELMA

KULTTUURIN VASTUUALUE	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA 26 - ENN 25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	644 910	685 462	728 662	745 462	16 800	745 462	745 462
Maksutuotot	61 673	0	50 100	0	-50 100	0	0
Tuet ja avustukset	173 729	158 300	126 300	168 300	42 000	168 300	168 300
Muut toimintatuotot	184 832	72 000	198 742	72 000	-126 742	72 000	72 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 065 145	915 762	1 103 804	985 762	-118 042	985 762	985 762
Henkilöstökulut	-3 540 910	-3 832 548	-3 832 548	-4 026 318	-193 770	-4 033 969	-4 033 969
Palvelujen ostot	-1 249 016	-1 146 451	-1 455 881	-1 276 449	179 432	-1 235 447	-1 235 447
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-583 463	-550 860	-561 805	-520 120	41 685	-521 910	-521 910
Avustukset	-3 700 557	-3 671 750	-3 671 750	-3 794 223	-122 473	-3 794 223	-3 794 223
Muut toimintakulut	-117 463	-198 657	-148 988	-159 608	-10 620	-191 657	-191 657
TOIMINTAKULUT	-9 191 409	-9 400 267	-9 670 973	-9 776 718	-105 745	-9 777 207	-9 777 207
TOIMINTAKATE *)	-8 126 265	-8 484 505	-8 567 169	-8 790 956	-223 787	-8 791 445	-8 791 445
Sisäiset tuotot	2 308	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-3 526 865	-3 662 136	-3 662 136	-3 654 939	7 197	-3 654 939	-3 654 939
Sisäiset erät	-3 524 557	-3 662 136	-3 662 136	-3 654 939	7 197	-3 654 939	-3 654 939
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-11 650 821	-12 146 641	-12 229 305	-12 445 895	-216 590	-12 446 384	-12 446 384
Rahoitustuotot ja -kulut	214	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-11 650 608	-12 146 641	-12 229 305	-12 445 895	-216 590	-12 446 384	-12 446 384
Sisäinen korko	-7 769	-4 820	-4 820	-19 726	-14 906	-16 720	-13 740
Poistot ja arvonalentumiset	-126 478	-104 389	-104 389	-174 663	-70 274	-211 454	-259 586
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-11 784 855	-12 255 850	-12 338 514	-12 640 284	-301 770	-12 674 558	-12 719 710
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-11 784 855	-12 255 850	-12 338 514	-12 640 284	-301 770	-12 674 558	-12 719 710
Hallinnon vyörytykset	-360 444	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-12 145 299	-12 255 850	-12 338 514	-12 640 284	-301 770	-12 674 558	-12 719 710

*) Toimielimen sitovuustaso

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen 2026 teema on ”Toimintaa, toivoa ja iloa kulttuurista!”

Toimintamme läpileikkaavia teemoja ovat:

- yksikön tapahtumatuotantoprosessien kehittäminen
- kulttuuritoiminnan hyvinvointivaikutusten edistäminen
- kuntalaisten kuulemisen, osallisuuden ja yhteistyön edistäminen
- hyvän yhteistyön edelleen kehittäminen muiden vastuualueiden ja yksiköiden kanssa.
- ympäristöystävällisyys
- vastuullisuus ja saavutettavuus
- oppiminen ja työhyvinvointi

Jatkamme 2025 käynnistetyn Kotkan Meripäivien ja muiden tapahtumiemme sisällön, tuotannon ja viestinnän kehitystyötä, painopisteinä paikallisuuden edistäminen, ympäristöystävällisyys, vas-

tuullisuus ja saavutettavuus. 2026 itse tuottamiimme tapahtumia ja tilaisuuksia ovat muun muassa Kotkan Meripäivät ja Lasten Meripäivät, Aaltoja! Valoa ja ääntä Kotkassa sekä Kulttuuri kurvaa kylille -yhteistyötapahtumat kylä- ja kaupunginosayhdistysten kanssa.

Kehitämme edelleen Lastenkulttuurikeskus Laivurin toimintaa 2023 avatuissa toimintatiloissa Laivurinkatu 7-kiinteistössä. Laivurin tapahtumia ovat Lasten Kulttuuriviikot, Valtakunnallinen lastenkulttuuriviikko, Lasten Meripäivät, Lukulokakuu ja Satuviikko, Aaltoja! -festivaali ja Lapsen oikeuksien viikko. Vaihtuvien näyttelyiden ohella Laivurin muuta toimintaa ovat avoin toiminta (mm. Kie likerho, Nuorisoteatterin kerhoryhmä, Naperokino, Luovat kerhot), Itsenäisyysjuhla 3-luokkala isille, Kulttuuri kurvaa kylille (lapsiperheohjelma), joulunajan ohjelmakokonaisuus ja kulttuurikasvatusohjelma eskareista 9lk saakka.

Kehitämme edelleen Kotkan kulttuurihyvinvointitoimintaa edistäen sitä sekä omalla työllä että verkostojen kautta (muun muassa Kymenlaakson hyvinvointityöryhmä, ikääntyneiden kulttuurihyvinvointityöryhmä, Hyvän Mielen Ryhmä) sekä syventämällä yhteistyötä hyvinvoinnin ja työllisyyden yksikön kanssa muun muassa sektorit ylittävissä moniammatillisissa yhteistyöryhmissä ja Kalkukortti-toiminnassa. Kehitämme Kulttuurilähete-toimintaa yhteistyössä Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa.

Edistämme kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja kuntalaisten osallisuutta järjestämällä säännöllisesti Kotkan kulttuurialan ja yritysten toimijoiden kuulemisia (mm Kulttuurifoorumi, Markkinapäivän Kulttuurihöpinät, yrittäjätapaamiset Kotkan Kauppatien ry:n kanssa). Panostamme laajaan tapahtumayhteistyöhön, taidelaitosten, kulttuuriyhteisöjen ja -tapahtumien kanssa. Yhteistyötahojamme ovat muun muassa Kotkan Nuorisoteatteri, Kotkan Kaupunginteatteri, Kymi Sinfonietta, kuorot, harrastajateatterit, Merikeskus Vellamo, Satama Areena, kaupunginkirjasto, kaupungin muut vastualueet ja yksiköt (mm. varhaiskasvatus, opetustoimi), Unicef, Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori, Taidetila Kanvaasi, Kotkan seudun musiikkiopisto, alueen oppilaitokset (XAMK; Ekami), Kotkan Kauppatie ry sekä alueen taiteilijat ja kulttuurin tuottajat. Valtakunnallisia kumppaneitamme ovat muun muassa Tapahtumateollisuus ry, Konserttikeskus, Kulttuuripankki, Lastenkulttuuriliitto ry. Tapahtumayhteistyökumppaneitamme ovat muun muassa Puistosessarit, Teknotorstai, Outomaa, Kotka Pride, Stage26, Kotka Art, Kymijoen Lohisoitto, Kolmikulma Art, Kolahtaako?, Kotkalaisen kirjallisuuden viikko, Kotkan Kritiikkipäivät, Uusi suomalainen essee -kirjoituskilpailu ja Kymenlaakson tanssi ry.

Käynnistämme kulttuurikumppanien kolmivuotisen (2026–2028) sopimuskauden, yhteistyötä edelleen kehittäen.

Kehitämme yksikkömme viestintää. Kokoamme ja toteutamme Kotkan tapahtumatoimintaa esitteleviä esitteitä ja ilmoituksia. Otamme käyttöön Kotkan kulttuuritoimijoiden yhteisen verkkopohjaisen suunnittelualustan. Tiivistämme edelleen kaupungin kulttuuritoimijoiden välistä viestinnän yhteistyötä. Edistämme yhteistyötä kaupungin viestintäyksikön kanssa erityisesti suur tapahtumien osalta.

Kehitämme syksyllä 2025 avatun, 15 maakunnan yhteisen Kulttuuripankin toimintaa yhteistyössä Kymenlaakson liiton ja alueen muiden kuntien kanssa.

Kehitämme yksikön hallinnoimien kulttuuritilojen (Konserttitalo, Nelosteatteri, Vanha paloasema) käyttöä ja toimivuutta. Toimimme proaktiivisesti Kotkansaaren vanhan kaupunginsairaalan hyödyntämiseksi kulttuuritoiminnassa. Osallistumme Suomen kasvukaupunkien yhteiseen hankkeeseen tyhjien tilojen hyödyntämiseksi kulttuuritoiminnassa.

Huolehdimme yksikön työhyvinvoinnista yhdessä suunniteltujen kuukausittaisten työhyvinvointituokioiden kautta. Toteutamme yksikön henkilöstön kanssa 1–2 ammatillista tutustumismatkaa sekä panostamme henkilökunnan ammatillisen osaamisen päivittämiseen täsmäkoulutuksilla.

Kymenlaakson museo

Kymenlaakson museon tavoitteena on vaikuttavuuden lisääminen. Museo kehittää viestintäänsä, päivittää tehtäväkuvia ja laatii pitkän aikavälin suunnitelman Museoviraston kanssa käytäviä aluevastuumuseoneuvotteluja varten. Museon uusi tiekartta sekä asiakas- ja vaikuttavuustutkimus sekä kokoelmaohjelma ja Kotkan kuvataideohjelmat luovat suuntaa vaikuttavuudelle, jolla tähdätään seudun kulttuuriperinnön tunnettuuteen ja merkityksellisyyteen. Museo valmistele selvitystä taidemuseosta.

Yleisötyössä pääpaino on museon 100-vuotisjuhlan 2027 suunnittelussa. Avaamme silloin uuden osan päänäyttelyyn, järjestämme tapahtumia ja julkaisemme juhlakirjan. Päänäyttelytilan vaihtuvien näyttelyiden mosaiikkiseinä uudistetaan vuonna 2026. Alueen 150-vuotiaasta metsäteollisuudesta kertova Puun vuoro -näyttely on avoinna vuoden loppuun asti. Kohtalona Ruotsinsalmi -näyttelyn näyttelytekniikkaa päivitetään. Vetovoimaisen ja monipuolisen yleisötyön avulla pyrimme tavoittamaan uusia asiakasryhmiä niin Vellamossa kuin maakunnassa. Museo on mukana useassa hankkeessa sekä pää- että osatoteuttajana. Yhdessä tehden -hanke (Museoviraston innovatiiviset avustukset) kohdistuu museon juhluvuoden näyttelyyn. KymiUnited- hanke: Museot maahanmuuttajien osallisuuden vahvistajina (ESR+) on yhteinen XAMK-ammattikorkeakoulun kanssa ja sen avulla museo tavoittaa uusia yleisöjä ja saa uusia toimintamalleja uusien yleisöjen tavoittamiseen. Myös museon taidekokoelman ja -toiminnan kehittämiseen sekä kulttuuriperinnön (esim. teollisuus, murrokset) tallentamiseen ja tutkimiseen valmistellaan tulevien vuosien hankkeita.

Kokoelmatyön pääpaino on kiinnittää huomiota kokoelmakeskuksen tilojen ja olosuhteiden parantamiseen. Kokoelmatilojen osalta etsitään edelleen pitkäaikaista ratkaisua niin taidekokoelmien säilytystiloiksi kuin joidenkin suurikokoisten esineiden, kuten hylinosien säilyttämistavaksi. Käynnistämme Kantasataman satamanostureiden (2) kunnostusprojektin. Merivartiomuseon kokoelman ja arkistoaineistojen hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota.

Alueellisessa työssä keskeistä on lakiin perustuva alueellinen työ sekä kulttuuriympäristöön kohdistuva viranomaistyö (arkeologia ja rakennustutkimus). Kulttuuriympäristötyön näkyvyyttä parannetaan. Alueellista työtä paikallismuseoiden ja teollisuusperinnön verkostotyötä jatketaan.

Kymenlaakson museo toimii **Merikeskus Vellamossa**. Yhdessä Suomen merimuseon osallistunut monitieteiseen ja usean akateemisen tutkustoimijan SISU – kohtuusratkaisuilla kohti sisukasta, vihreää ja oikeudenmukaista Suomea -hankkeeseen. Kymenlaakson museo on mukana tulevaisuusverstas työpajan toteutuksessa.

Kaupunginkirjasto

Kirjaston lakisääteinen tehtävä on edistää lukutaitoja ja -harrastusta, ja tehokkaimmin näitä elämän ajan kehittyvä taitoja voidaan edistää jo varhaislapsuudessa. Vuonna 2026 kirjaston toiminnan painopisteinä ovat sekä lapset ja nuoret että ikääntyvälle väestölle tarkoitetut toimet.

Kirjaston kontekstissa lukutaidoilla tarkoitetaan tekstin ymmärtämisen ja tuottamisen taidon lisäksi myös medialukutaitoja, tieto- ja viestintäteknillisiä taitoja sekä valmiuksia tunnistaa informaation laatua, turvallisuutta ja vaikuttimia. Uutena medialukutaitona on noussut kyky käyttää ja arvioida tekoälyyn liittyviä palveluja. Kirjasto jatkaa asukkaiden tutustuttamista tekoälyyn.

Kirjasto toteuttaa työtään yhteistyössä kaikkien Kotkan päiväkotien ja koulujen kanssa vierailujen, lähikirjastojen tai kirjastoauton avulla. Kirjasto esittelee ja avaa sisältöjä sekä järjestää kullekin ikätasolle sopivia tapahtumia esim. satutuntien, lukukoirien, yleisötapahtumien ja lukupiirien muodossa.

Kirjaston välineinä ovat painetun kirjallisuuden lisäksi erilaiset elektroniset, verkon kautta käytettävät aineistot, kuten e-kirjat ja -lehdet sekä musiikki. Kirjasto myös opastaa niiden käyttöön tarvittavia erilaisia teknologioita, ohjelmistotuotteita ja laitteita kaikille väestöryhmille. Digiopastuksen tueksi kirjastossa on tarjolla myös 3D-tulostimia, studio- ja editointitekniikkaa ja asiakkaille tarkoitettuja tietokoneita.

Kirjasto toimii aktiivisesti useissa verkostoissa, ja hyödyntää mm. Kymenlaakson kirjastojen yhteistä Kyyti-kirjastojärjestelmää yhteisen aineisto- ja asiakasrekisterin, markkinoinnin, hankinnan ja logistiikan osalta. Kaupungin muu organisaatio, järjestöt ja yksittäiset vapaaehtoiset ovat kirjastolle tärkeitä erityisesti tapahtumatuotannon ja digiopastuksen järjestämisessä.

Vuonna 2026 huomio kiinnittyy Karhulaan 2027 avattavan kirjaston suunnitteluun ja lähestyvään muuttoon. Useita vuosia väistöiloissa toimineen kirjaston siirtymisellä vilkkaammalle, keskeiselle paikalle on vaikutus koko kirjaston toimintaan niin henkilöstön osaamisvaatimusten, teknologian kuin aineistojenkin suhteen.

VASTUUALUEEN ARVIO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN RISKEISTÄ

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen toiminnan kehittämisen kannalta riskinä ovat henkilöstö- ja talousresurssien riittävyys suhteessa toimintaan: esimerkiksi suur tapahtumien (Kotkan Meripäivät, Aaltoja! Valoa ja ääntä Kotkassa) lakisääteisten velvoitteiden (mm turvallisuuspalvelut) kustannukset nousevat kaupungista riippumattomista syistä. Riskinä on myös kuntalaisten itse järjestämän kulttuuritoiminnan hiipuminen tekijöiden ikääntyessä sekä ulkopuolisen rahoituksen vähetessä. Kotkan kaupunginteatterin ja Kymi Sinfoniettan toiminnan riskejä ovat valtionosuustuen määrien leikkaukset, sekä erityisesti Sinfoniettan kannalta, Kouvolan kaupungintukiosuuteen liittyvä epävarmuus.

Kymenlaakson museo

Kymenlaakson museon toiminnalle riskejä aiheuttavat niin asiakkaiden, omistajaorganisaation kuin yhteiskunnan vähenevät resurssit, mikä näkyy suoraan niin tuloissa kuin asiakkaiden palveluiden tuotannossa ja saavutettavuudessa. Kokoelmille riskin muodostavat tilojen parannusten ja kehittämisen viivästyksiset sekä mahdolliset kokoelmahallinnan toimintahäiriöt ja yhteiskunnan kriisit. Niihin varautuminen vaatii pitkäjänteistä suunnittelua.

Kaupunginkirjasto

Hankintalakiin esitetyt muutokset saattavat edellyttää kirjastojärjestelmän vaihtoa. Tämä puolestaan edellyttää Kyyti-kirjastojen yhteistyön arviointia kaikissa Kymenlaakson kunnissa. Järjestelmän vaihto tulee aiheuttamaan merkittäviä kertaluonteisia ja pysyviä kustannuksia.

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSINA 2026–2028

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Yksikön vuosien 2026–2028 toiminnan painopisteinä ovat kuntalaisten ja kulttuurin toimijakentän kanssa käytävä vuoropuhelu ja yhteistyö sekä kulttuuripalvelujen yhdenvertainen alueellinen saavutettavuus ja palvelujen tasa-arvoinen kohdentuminen eri väestöryhmille. Erityisinä painopisteinä ovat Kotkan Meripäivien pitkäjänteinen kehittäminen sekä kulttuurihyvinvointitoiminnan vakiinnuttaminen sekä yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden vastuualueen sekä kaupungin muiden yksiköiden ja toimijoiden kanssa.

Yksikön järjestämiä tapahtumia kehitetään edelleen niin toiminnallisesti kuin ekologisesti. Painopisteenä on myös toimivien tilojen tarjoaminen taide- ja kulttuuritoimijoille taaten siten paikallisille toimijoille hyvät työskentelyedellytykset, houkutellen paikkakunnalle myös uusia alan ammattilaisia. Satama Areenan kanssa tehtävää yhteistyötä syvennetään pitkäjänteisesti. Lastenkulttuurikeskus Laivurin toimintaa kehitetään erityisesti lapsiperheiden tarpeiden sekä yleisen kulttuurihyvinvoinnin näkökulmasta.

Kulttuuriavustuksilla tuetaan paikallisten toimijoiden omaehtoista kulttuurityötä. Pitkäjänteistä yhteistyötä tehdään erityisesti vuosille 2026–2028 solmittavien kumppanuussopimusten kautta.

Yksikön budjetista jaetaan myös kaupunkikonsernin kulttuuriyhtiöiden (Kotkan kaupunginteatteri, Kymenlaakson Orkesteri) avustukset.

Kymenlaakson museo

Kymenlaakson museon tavoitteena on vaikuttavuuden lisääminen. Museo kehittää viestintäänsä, päivittää tehtävänkuvia ja laatii pitkän aikavälin 4-vuotissuunnitelman Museoviraston kanssa käytäviä aluevastuumuseoneuvotteluja varten. Museon uusi tiekartta sekä asiakas- ja vaikuttavuustutkimus sekä kokoelmaohjelma ja Kotkan kuvataideohjelma luo suuntaa vaikuttavuudelle, jolla tähdätään seudun kulttuuriperinnön tunnettuuteen ja merkityksellisyyteen. Museo valmistele selvitystä taidemuseosta.

Yleisötyössä pääpaino on museon 100-vuotisjuhlan suunnittelussa. Avaamme vuonna 2027 uuden osan päänäyttelyyn, järjestämme tapahtumia ja julkaisemme juhlakirjan. Päänäyttelytilan vaihtuvien näyttelyiden mosaiikkiseinä uudistetaan vuonna 2026. Alueen 150-vuotiaasta metsäteollisuudesta kertova Puun vuoro -näyttely on avoinna vuoden loppuun asti. Kohtalona Ruotsinsalmi -näyttelyn näyttelytekniikkaa päivitetään. Vetovoimaisen ja monipuolisen yleisötyön avulla pyrimme tavoittamaan uusia asiakasryhmiä niin Vellamossa kuin maakunnassa. Museo on mukana useassa hankkeessa sekä pää- että osatoteuttajana. Yhdessä tehden -hanke (Museoviraston innovatiiviset avustukset) kohdistuu museon juhlavuoden näyttelyyn. KymiUnited-hanke: Museot maahanmuuttajien osallisuuden vahvistajina (ESR+) on yhteinen XAMK-ammattikorkeakoulun kanssa ja sen avulla museo tavoittaa uusia yleisöjä ja saa uusia toimintamalleja uusien yleisöjen tavoittamiseen. Myös museon taidekokoelman ja siihen liittyvän toiminnan kehittämiseen sekä kulttuuriperinnön (esim. teollisuus, murrokset) tallentamiseen ja tutkimiseen valmistellaan hankkeita tuleville vuosille strategisen tiekartan mukaisesti.

Kokoelmatyön pääpaino on kiinnittää huomiota kokoelmakeskuksen tilojen ja olosuhteiden parantamiseen. Kokoelmatilojen osalta etsitään edelleen pitkäaikaista ratkaisua niin taidekokoelmien säilytystiloiksi kuin joidenkin suurikokoisten esineiden, kuten hylynosien säilyttämistavaksi. Käynnistämme kokoelmiin kuuluvan Kantasataman satamanostureiden (2) kunnostusprojektin.

Alueellisessa työssä keskeistä on lakiin perustuva alueellisen museotoiminnan edistämistehtävä ja kulttuuriympäristötehtävä, jonka pääpaino on viranomaistyössä (arkeologia ja rakennustutkimus). Vastuumuseotyön tunnettuutta ja näkyvyyttä parannetaan osallistumalla ja verkostoitumalla koko maakunnan alueella. Jalkautumista tehdään mm. kuntakerrosten muodossa niin viranomaistyössä kuin yleisötyössä. Järjestetään yleisöseminaari arkeologiasta. Yhteisöllisyys ja kulttuurihyvinvointi nostetaan esiin mm. Sisuhankkeen paikallismuseoihin kohdistuvan toiminnan avulla. Kymenlaakson teollisuusperintöreitit ja ylipäättään teollisuusperinnön asemaa maakunnassa vahvistetaan. Kymenlaakson museo toimii **Merikeskus Vellamossa**. Yksi Vellamon yhteinen kehittämisalue on vastuullisuustyö, jota tehdään mm. vuosittain haettavien Green Key -sertifikaatin ja Sustainable Travel Finland -merkin avulla. Lisäksi osallistutaan yhdessä Suomen merimuseon kanssa monitieteiseen ja usean akateemisen tutkimustoimijan SISU – kohtuusratkaisulla kohti sisukasta, vihreää

ja oikeudenmukaista Suomea -hankkeeseen. (Rahoittaja: Strategisen tutkimuksen neuvosto).
Vuonna 2026 Kymenlaakson museo on järjestämässä ko. hankkeen tulevaisuusverstasta.

Kaupunginkirjasto

Vuosien 2026–2028 painopisteet jatkavat Hyvinvointilautakunnassa helmikuussa 2022 hyväksytyt Kirjasto-ohjelman suuntaviivoja. Kirjasto on tunnistanut toisen asteen opiskelijat sellaiseksi ryhmäksi, jolle ei ole ollut riittävästi ikä- ja koulutustasoon sopivia kirjastopalveluja. Kirjasto kehittää tämän ikäryhmän aineisto- ja palvelutarjontaa sekä tiloja.

Käytännössä tätä niin kutsuttua nuorten aikuisten ryhmää koskevia uudistuksia voidaan toteuttaa 2027 avattavassa Karhulan uudessa kirjastossa, jonka suunnitteluun kirjastossa kuluu huomattavasti resursseja.

Kaikkien väestöryhmien osalta kirjastotoiminnassa vahvasti näkyvään asemaan on nousemassa tekoäly. Kirjaston lakisääteinen tehtävä kaikkien lukutaitojen, siis myös medialukutaidon edistämisen osalta edellyttää asiakkaille tarjottavan tekoälypalveluihin liittyvää tietoa ja opastusta sekä erilaisien tekoälytyökalujen saattamista kokeiltavaksi ja käytettäväksi. Tilanne vertautuu internetin läpimurtoon ja kirjastojen siloiseen rooliin. Koska tekoälyn kehitys on hyvin nopeaa, on myös kirjaston henkilöstön omaan osaamiseen ja erilaisiin kirjaston omiin kokeiluihin kiinnitettävä runsaasti huomiota.

Kirjastoasiakkaiden muuttuva tapa käyttää kirjastoa sekä kirjaston omat prosessien tehokkuuden vaatimukset kiihdyttävät fyysisen ja digitaalisen palvelupolun saumatonta yhdistämistä. Kirjasto ottaa taloussuunnitelmakaudella 2026–2028 käyttöön useita kirjastopalvelujen automaatioon liittyviä tekoälyä hyödyntäviä, esim. Asiakassuhteen hoitoon ja lukusuosittelemiseen liittyviä järjestelmiä.

7.5 Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta

Toimielin	KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN LAUTAKUNTA
Vastuualueet	Opetustoimi ja Varhaiskasvatus
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja
Toiminta-ajatus	Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan tehtävänä on varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, vapaan sivistystyön ja aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen. Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta huolehtii kunnalle toimialaansa koskevassa erityislainsäädännössä määrättyjen tehtävien suorittamisesta.

TULOSLASKELMA

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA26- ENN25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	896 529	808 013	775 000	839 000	64 000	833 000	833 000
Maksutuotot	1 378 924	1 324 500	1 291 500	1 272 000	-19 500	1 272 000	1 280 000
Tuet ja avustukset	1 941 955	1 233 144	1 068 644	959 600	-109 044	965 600	965 600
Muut toimintatuotot	72 545	95 137	74 500	59 000	-15 500	59 000	59 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	4 289 952	3 460 793	3 209 644	3 129 600	-80 044	3 129 600	3 137 600
Henkilöstökulut	-55 349 970	-56 487 631	-56 548 508	-59 478 535	-2 930 027	-59 565 800	-59 320 801
Palvelujen ostot	-12 346 376	-12 709 924	-12 480 424	-12 871 650	-391 226	-12 845 121	-12 845 121
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 384 361	-1 672 481	-1 672 481	-1 723 952	-51 471	-1 721 981	-1 721 981
Avustukset	-1 473 404	-1 739 000	-1 410 000	-1 501 500	-91 500	-1 501 500	-1 501 500
Muut toimintakulut	-68 433	-113 218	-113 203	-104 718	8 485	-113 218	-113 218
TOIMINTAKULUT	-70 622 545	-72 722 254	-72 224 616	-75 680 355	-3 455 739	-75 747 620	-75 502 621
TOIMINTAKATE *)	-66 332 592	-69 261 461	-69 014 972	-72 550 755	-3 535 783	-72 618 020	-72 365 021
Sisäiset tuotot	76 090	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-25 316 296	-24 930 044	-24 930 044	-23 857 012	1 073 032	-24 510 246	-24 510 246
Sisäiset erät	-25 240 206	-24 930 044	-24 930 044	-23 857 012	1 073 032	-24 510 246	-24 510 246
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-91 572 798	-94 191 504	-93 945 015	-96 407 767	-2 462 752	-97 128 266	-96 875 266
Rahoitustuotot ja -kulut	738	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-91 572 060	-94 191 504	-93 945 015	-96 407 767	-2 462 752	-97 128 266	-96 875 266
Sisäinen korko	-20 505	-10 057	-10 057	-33 145	-23 088	-21 516	-12 421
Poistot ja arvonalentumiset	-208 444	-399 775	-394 219	-429 091	-34 872	-524 076	-963 574
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-91 801 008	-94 601 335	-94 349 291	-96 870 003	-2 520 712	-97 673 857	-97 851 261
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-91 801 008	-94 601 335	-94 349 291	-96 870 003	-2 520 712	-97 673 857	-97 851 261
Hallinnon vyörytykset	-4 092 283	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-95 893 292	-94 601 335	-94 349 291	-96 870 003	-2 520 712	-97 673 857	-97 851 261

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025:

- Iltapäivätoiminnan maksuja ei koroteta lukuvuodelle 2026–2027 (TA26 -8 000 €, PTS27 -8 000 €)

- Palkataan 7 resurssiopettajaa perusopetukseen lukuvuodeksi 2026–2027 (TA26 -175 000 €, PTS27 -245 000 €).
- Lisätään yksi vakituisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi (TA26 -57 000 €, PTS27 -57 000 €, PTS28 -57 000 €)
- Lisätään vapaaoppilaspaikkoja Kotkan seudun musiikkiopistoon vuosille 2026–2028 (TA26 -12 500 €, PTS27 -12 500 €, PTS28 -12 500 €)

Kaupunginhallitus käsitteli 9.6.2025 vuoden 2026 talousarvion kehystä. Kehyksen pohjana toimivat kuluvan vuoden talousarvio ja ennuste, joita on tarkennettu arvioimalla seuraavan vuoden toiminnan muutoksista aiheutuvia euromääräisiä vaikutuksia. Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan ulkoinen toimintakate vuoden 2026 talousarviokehyksessä on asetettu tasolle -72,103 milj. €. Muutos on -2,842 milj. € vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Kehyksessä on huomioitu muun muassa palkankorotukset, oppimisen tuen uudistuksen edellyttämät lisäresurssit, valtion hankeavustusten vähentyminen sekä kotihoidon tuen käytön väheneminen.

Kehysvaiheen jälkeisessä talousarviotyössä on kuitenkin arvioitu, että asetettu ulkoinen toimintakate ei riitä kattamaan opetustoimen vastuualueen kulueriä vuonna 2026. Johtajakokouksessa 8.9.2025 on linjattu, että opetustoimen talousarvioesitys lautakunnalle voi ylittää kehysten -700 000 €. Tämä määrä kohdennetaan ensisijaisesti henkilöstökulujen sijaiskustannuksiin ja kotikuntakorvausmenoihin.

Vuoden 2026 talousarvioon on lisäksi tehty tarkennuksia useisiin tuotto- ja kuluerien budjettivaruuksiin, mikä parantaa sitovaa toimintakatetta 505 000 € kehukseen verrattuna. Suurimmat muutokset liittyvät varhaiskasvatuksen henkilöstökuluihin ja palvelujen ostoihin sekä varhaiskasvatuksen tuottoihin, joissa tuet ja avustukset ovat vähentyneet.

KV 8.12.2025: Kaupunginvaltuusto päätti 8.12.2025 pitämässään kokouksessa pitää iltapäivätoiminnan maksut nykyisellä tasolla, palkata seitsemän resurssiopettajaa lukuvuodelle 2026–2027, lisätä yhden vakituisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen sekä lisätä Kotkan seudun musiikkiopiston vapaaoppilaspaikkoja. Päätös merkitsee vuoden 2026 talousarvioon 8 000 € tulonvähenystä ja 244 500 € menonlisäystä, vuoden 2027 PTS-vuodelle 8 000 € tulonvähenystä ja 314 500 € menonlisäystä sekä vuoden 2028 PTS-vuodelle 69 500 € menonlisäystä.

Näiden muutosten myötä kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan vuoden 2026 talousarvioesityksen ulkoinen toimintakate on -72,298 milj. €.

Opetustoimi

Toimielin	KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN LAUTAKUNTA
Vastuualue	Opetustoimi
Toiminnot	Perusopetus, Lukiokoulutus, Luontokoulu Haili, Urheiluakatemia, Kotkan Opisto
Vastuhenkilö	Opetustoimenjohtaja

Toiminta-ajatus	Perusopetus tukee lapsen ja nuoren kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä perheiden kanssa. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvamista hyviksi ja tasapainoisiksi kansalaisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus on koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen lähtökohta ja jatko-opintojen perusta.
-----------------	---

Lukiokoulutus tukee opiskelijan kasvua ja kehittymistä tasapainoiseksi, vastuuntuntoiseksi ja sivistyneeksi kansalaiseksi, joka kykenee toimimaan kansainvälistyvässä ja muuttuvassa yhteiskunnassa ja jolla on valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Lukiot antavat laaja-alaisen yleissivistyksen sekä valmentavat ja antavat kelpoisuuden jatko-opintoihin yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä ammatillisessa koulutuksessa.

Kotkan opisto järjestää laadukasta aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta ja ammatillista lisäkoulutusta elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Toiminta on kaikille avointa ja omaehtoisuuteen perustuvaa. Opisto pyrkii pitämään opiskelukustannukset kohtuullisina tavoitukseen mahdollisimman suuren osan kotkalaisista. Lisäksi opisto järjestää yrityksille ja yhteisöille maksullista koulutusta ja ohjelmalveluja. Opetustoimessa toimivat myös luontokoulu Haili ja Etelä-Kymenlaakson urheilijakoulutus.

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.1. Luomme yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta: kannustamme kaupunkilaisia omaehtoiseen toimintaan ja aktiivisuuteen. Tuemme osallistavaa kaupunkikulttuuria sekä panostamme yhteisöllisyyteen ja ehkäisemme alueellista eriarvoistumista koko kaupungin alueella, jotta kaikilla kaupunkilaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ja viihtyä kotikaupungissaan.	Lisätään yhteisöllisyyttä edistäviä toimia/oppilaiden osallisuutta	Edellisen lukuvuoden arviointi	Lukuvuosisuunnitelma Kirjatut toimenpiteet ja tavoitteet	Avoimuus ja osallisuus lisääntynyt
	Yhteistyö vanhempainyhdistyksen kanssa	Erilaiset yhteiset tapahtumat ja muut yhteistyömuodot	Kullakin yksiköllä omansa	Lähtötasoa korkeampi osallisuusprosentti
	Tuen uudistus tukee tasavertaista oppimista	Yhä uempia oppilaita voi opiskella lähikoulussaan omassa opetusryhmässään	Ryhmäkohtainen tuki ensisijaista	OPS:n mukaiset, monipuoliset ja joustavat rakenteet ja toiminnalliset mallit on otettu käyttöön
	Erityisluokanopettajan tuki, varhainen ja oikea-aikainen tuki	Tuen tarvitsijoiden määrä	Oppimisen tuen toiminta ennen opetussuunnitelmauudistusta	Uuden ops:n mukaiset rakenteet
	Kehitetään oppimisen tuen malleja lukioissa lukuvuonna 2025-2026	Kirjatut oppimisen tuen mallit	Nykytila	Uudet oppimisen tuen mallit kuvattu

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.	Rakennetaan selkeä yhteistyörakenne HVA:n ja opetustoimen välille	Palvelukyselyt	Nykyiset toimintatavat muotoutuneet	Puolin ja toisin toimiva yhteistyöorganisaatio, joka varmistaa tärkeän linkin toimivuuden
	Hyvinvointialueelle annettavien sallittujen tietojen tarkentaminen	Palvelukyselyt	Kotkan tulkinta tietojen luovutuksesta on tiukka, mikä vaikeuttaa yhteistyötä	Tietojen luovutus vastaa hyvinvointialueen muiden kuntien käytänteitä.

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.3. Tuemme nuorten hyvinvointia: kehitämme vapaa-ajan vietto- ja harrastamismahdollisuuksia. Rakennamme tapoja kehittää palveluja yhdessä nuorten kanssa sekä lisäämme yhteistyötä muiden hyvinvointia edistävien tahojen kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi	Otamme dialogisuuden ja dialogin työkaluksemme	Toteutuneet koulutukset, pajat, dialogit	Dialoginen toimintatapa toteutuu osassa yksiköitä	Dialogisuus ja dialogi on keskeinen toimintatapamme koko opetustoimessa
	Tarjoamme mahdollisuudet harrastaa	Harrastamisenmallin valtakunnallinen ja kuntatasoinen kysely	Harrastamisen malli 2025 -koulun kerhotoiminta	Laajennetaan harrastamisen tarjontaa

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.4. Kehitämme kestäväää liikumista: parannaamme toimivaa ja saavutettavaa joukko-liikennettä sekä edistämme kävelyä ja pyöräilyä, jotka tukevat asukkaiden esteetöntä arkea ja kestäväää liikumista.	Koulumatkahaaste	Osallistuvien luokkien osuus	Ei tiedossa	100 % yleisopetuksen 1.-5.-luokista
	Koululaisryhmien julkisen liikenteen hyödyntäminen	Maksuttoman matkustamisen käyttö	Ei käytössä (maksuttoman matkustamisen mahdollisuus alkoi vasta 1.8.2025)	Otettu käyttöön koulujen arjessa
	Polkupyörien hyödyntäminen koulupäivien aikana	Pyörien varauskalenteri	Käytetään vaihtelevasti	Hyödyntää olemassa olevaa pyöräresurssia entistä enemmän

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.5. Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Liikkuva koulu/ opiskelu	Nykytilaarviointi	Liikkuva koulu toiminta on vahvasti painottunut koulupäivään	Lapset ja nuoret liikkuvat vapaa-ajalla ja koulumatkoilla
	Järjestetään KymLi:n Väykkäri-koulutuksia niille kouluille, joilla toimintaa ei vielä ole	Lukuvuosisuunnitelma	Kaikilla kouluilla ei vielä ole ohjattua välituntitoimintaa	Kaikilla kouluilla on ohjattua välituntitoimintaa
	Move-mittaukset	Koulukohtaiset, kunnalliset ja kansalliset tulokset	Aikaisempien vuosien mittaukset	Valtakunnallista tasoa parempi tulos. Tärkein tavoite lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn edistäminen
	Järjestetään liikuntaa opettaville opettajille täydennyskoulutusta (KymLi:n vinkkikoulutus opettajille)	Opettajien tiedot ja taidot paranevat	Nykyinen toimintakulttuuri	Liikuntatunnit tukevat oppilaiden fyysisen toimintakyvyn edistämistä
	Järjestetään KouluPT-toimintaa	Omaehtoisen liikunnan haltuunotto	KouluPT -toiminta ei ole vakiintunut tällä hetkellä	KouluPT -toiminta saadaan osaksi kouluarkea tukemaan oppilaiden fyysisistä toimintakykyä
	Kasva urheilijaksi-koulutus urheiluluokkalaisille. (Vanhempien valmennusoppi koulutus alueen urheiluseurojen vanhemmille Valmennusoppi-koulutus lukiolaisille)	Toteutuneet koulutukset ja osallistujamäärät	Koulutukset ovat olleet käynnissä jo useamman vuoden	Koulutuksia järjestetään myös tulevaisuudessa (rahoitus jatkuu)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.6. Edistämme kulttuurihyvinvointitoimintaa: kehitämme kulttuuripalvelujen matalan kynnyksen saatavuutta ja	Yhteistyö alueen kulttuurilaitosten/ toimijoiden kanssa	Toteutuneet vierailut ja osallistujamäärät	Koulukohtaisesti vaihteleva	Osallisuuden edistäminen, joustava yhteistyö, lasten ja nuorten mahdollisuus kulttuuriin kokemiseen

moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Taidetestaaja peruskoulun 8-luokkaiset	Kaikki 8-luokkalaiset saavat kulttuurikokemuksen vierailulla	Kaikki 8-luokkalaiset ovat osallistuneet	Suomen kulttuurirahaston rahoitus jatkuu ja tätä kautta pystytään turvaamaan Taidetestaajien jatkuminen
---	--	--	--	---

2. OSAAVA KOTKA

Strateginen tavoite 3.

Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Mittarit: Väestö koulutusasteen mukaan.

Toisen asteen ja korkea-asteen koulutukseen siirtyneiden osuus perusopetuksen ja toisen asteen päättäneistä (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.1. Vahvistamme Kotkaa koulutuskaupunkina: varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus sujuvaan ja laadukkaaseen oppimispolkuun varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Luomme yhteyksiä koulutusasteiden välille, jotta siirtymät ovat sujuvia ja oppimisen jatkuminen on turvattua	Erilaisten oppijoiden huomioiminen	Nivelvaihepalaverien määrä	Opettaja / koulukohtainen toimintatapa, ei yhteistä mallia	Yhteinen malli laadittuna Säännölliset tapaamiset ja hyvien käytäntöiden vaihtaminen eri kouluasteiden välillä
	Lukutaidon vahvistaminen	Lukutaitoa mittaavat testit	Lähes kaikki osaavat lukea	Kaikki lukevat
	Monilukutaito	Ei asetettu	Monilukutaito on opetuksessa huomioituna	Monilukutaito edistää ops:n tavoitteiden saavuttamista

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.2. Kehitämme oppimisympäristöjä: tuemme ajanmukaisten, turvallisten ja saavutettavien oppimisympäristöjen kehitystä varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Varmistamme kaksikielisen suomi-englanti -opetuksen järjestämisen. Kehitämme vuorovaikutusta ja erilaisia älykäästä teknologiaa hyödyntäviä oppimismenetelmiä	Rakenteellisen turvallisuuden parantaminen	Auditointien määrä/vuosi	15 auditointia	Säännölliset turvallisuuskoulutukset henkilöstölle. Säännölliset kouluympäristön auditoinnit turvallisuuskäytännöistä.
	Opiskelemme laadullisesti hyvissä oppimisympäristöissä	Psyykinen ja fyysinen hyvinvointi, oppimistulokset, oppilaskohtaisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä	Käytänteissämme, ilmapiirissä, välineissä ja teknologiassa on parantamisen varaa	Koulun käytännöt, ilmapiiri, välineet ja teknologia tukee erilaisia oppijoita

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.3. Edistämme elämänlaajuista oppimista: rakennamme kaikille ikäryhmille sopivia oppimispolkuja, jotka vastaavat muuttuvan työelämän ja arjen tarpeisiin.	Toimivat oppimispolut	Oppilaiden opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin sekä työelämään (nuorison työllistymisprosentti)	Nykykäytäntöjä, joista on hyvä alkaa laajentaa yhteistyötä	Joustavat, yhteistyössä työelämän toimijoiden kanssa rakennetut oppimispolut, jotka vastaavat tarpeisiin
	Seniorien arjen muuttuviin tarpeisiin vastaaminen	Seniorien osuus Kotkan opiston opiskelijoista/ lukuvuosi	26 %	30 %

3. YRITTÄVÄ KOTKA

Strateginen tavoite 5.

Parannamme työvoiman saatavuutta ja osaamista.

Mittarit: 20–64 –vuotiaiden työllisyysaste.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden %-osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.1. Vahvistamme koulutuksen ja yritysten yhteistyötä sekä panostamme työvoiman osaamisen kehittämiseen: rakennamme oppilaitosten ja yritysten kumppanuuksia, jotka vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin. Edistämme ammatillista koulutusta sekä täydennys- ja uudelleen-koulutusta erityisesti puhtaan siirtymän ja teknologian aloilla.	Yrityskylävierailut jatkuvat	6- ja 9-luokkalaiset käyvät Yrityskylässä lukuvuosittain	Kaikki osallistuvat	Kaikki osallistuvat
	Yhteistyö teollisuuden kanssa	Yritysvierailut	Toteutuneet vierailut	Vierailujen määrää ja yhteistyötä saataisiin lisättyä
	Kaupunki osallistuu innovaatioleirien toimintaan	Leirille osallistuvien lukiolaisten määrä kasvaa	8 leiriläistä/lukio	Säilyy vähintään nykyisenä
	Uudistetaan yrittäjyysopintojaksoja siten, että kynnys yrittäjyysopintojen valitsemiseen madaltuu	Yrittäjyysopintoja valinneiden opiskelijoiden määrä	Lähtötaso 30 opiskelijaa	Kasvava

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5.4. Edistämme yliopisto- ja korkeakoulutuksen tarjontaa sekä TKI-toimintaa Kotkassa: tavoittelemme yliopistokoulutuksen saamista Kotkaan, vahvistamme ammatikorkeakoulun asemaa ja tuemme tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Hyödynnämme Merikotkan, ELIn (European Logistics Institute, XAMK) ja muiden paikallisten toimijoiden osaamista innovaatioiden ja kokeilujen edistämiseksi	Lukiokoulutuksen ja korkeakoulutuksen yhteistyö laajenee	Väyläopintojen määrä	Yhteistyösopimus Itä-Suomen yliopiston kanssa Säännöllistä yhteistyötä yhden korkeakoulun kanssa osana opetusta	Käynnistetään neuvottelut väyläopinnoista yhden korkeakoulun kanssa

Poikkileikkaavat teemat (kaupungin strategia)

1. Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

Mittarit: Henkilöstön suositteluindeksi.

Opetustoimi:

Teknologia hyödyntäminen turvallisesti koulun arjessa. Riittävän osaamisen turvaaminen opetustoimen palveluiden rakentamisessa sekä hankinnoissa. Henkilöstön koulutus tietoturva-asioihin.

Mittari opetustoimi: Koulutus pv määrä.

2. Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Opetustoimi:

Luomalla positiivisia luontokokemuksia ja kasvattamalla ympäristötietoisuutta Luontokoulu Hailin retkillä. Pyritään vähentämään koulujen saattoliikennettä viestinnän ja koulumatka-
haasteen avulla.

Mittari: Kokonaispäästöt asukasta kohden t CO₂e/asukas

3. Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoii ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.

Mittari: Asukkaiden kokema turvallisuus

Opetustoimi:

Turvallisuussuunnitelmien ajantasaistaminen ja harjoittelu. Opetuksessa huomioidaan kansalaisen perustaitoja.

Lasten ja nuorten turvallisuudentunteen vahvistaminen arjessa.

Mittari opetustoimi: Yksiköiden auditoinnit/lukuvuosisuunnitelmien arviot

TULOSLASKELMA

OPETUSTOIMEN VASTUUALUE	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA26- ENN25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	762 877	641 000	635 000	679 000	44 000	673 000	673 000
Maksutuotot	544 378	580 500	492 500	532 000	39 500	532 000	540 000
Tuet ja avustukset	1 462 103	821 144	821 144	659 600	-161 544	665 600	665 600
Muut toimintatuotot	72 014	83 500	74 500	58 000	-16 500	58 000	58 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 841 372	2 126 144	2 023 144	1 928 600	-94 544	1 928 600	1 936 600
Henkilöstökulut	-35 757 314	-36 144 599	-36 795 476	-38 781 594	-1 986 118	-38 869 797	-38 624 798
Palvelujen ostot	-6 976 108	-6 671 760	-7 079 660	-6 944 458	135 202	-6 917 049	-6 917 049
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 186 233	-1 411 931	-1 411 931	-1 463 022	-51 091	-1 461 931	-1 461 931
Avustukset	-357 307	-355 000	-380 000	-367 500	12 500	-367 500	-367 500
Muut toimintakulut	-47 713	-60 436	-72 383	-51 936	20 447	-60 436	-60 436
TOIMINTAKULUT	-44 324 676	-44 643 726	-45 739 450	-47 608 510	-1 869 060	-47 676 713	-47 431 714
TOIMINTAKATE *)	-41 483 303	-42 517 582	-43 716 306	-45 679 910	-1 963 604	-45 748 113	-45 495 114
Sisäiset tuotot	76 090	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-18 685 467	-18 372 509	-18 372 509	-17 314 662	1 057 847	-18 014 599	-18 014 599
Sisäiset erät	-18 609 377	-18 372 509	-18 372 509	-17 314 662	1 057 847	-18 014 599	-18 014 599
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-60 092 680	-60 890 092	-62 088 816	-62 994 572	-905 756	-63 762 713	-63 509 713
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 241	0	0	0	0	0	0
VIISIKATE	-60 093 921	-60 890 092	-62 088 816	-62 994 572	-905 756	-63 762 713	-63 509 713
Sisäinen korko	-19 212	-9 229	-9 229	-31 352	-22 122	-20 208	-11 598
Poistot ja arvonalentumiset	-198 886	-381 983	-381 983	-400 134	-18 151	-420 565	-779 952
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-60 312 020	-61 281 304	-62 480 028	-63 426 058	-946 029	-64 203 485	-64 301 263
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI- JÄÄMÄ)	-60 312 020	-61 281 304	-62 480 028	-63 426 058	-946 029	-64 203 485	-64 301 263
Hallinnon vyörytykset	-2 668 579	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-62 980 599	-61 281 304	-62 480 028	-63 426 058	-946 029	-64 203 485	-64 301 263

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025:

- Iltapäivätoiminnan maksuja ei koroteta lukuvuodelle 2026–2027
(TA26 -8 000 €, PTS27 -8 000 €)
- Palkataan 7 resurssiopettajaa perusopetukseen lukuvuodeksi 2026–2027
(TA26 -175 000 €, PTS27 -245 000 €).
- Lisätään vapaaoppilaspaiikkoja Kotkan seudun musiikkiopistoon vuosille 2026–2028
(TA26 -12 500 €, PTS27 -12 500 €, PTS28 -12 500 €)

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Kehittämiskohteet ja henkilöstö

Kotkan kaupungin perusopetus ja lukiokoulutus vastaa koulutuksellisiin haasteisiin, jotka ovat yhteiskunnallisen kehityksen suuntaisia. Opetustoimen strategiatavoitteet hyväksyttiin syyskuussa

2025. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteisellä strategialla haetaan näkymää 2030-luvulle. Tavoitteet jalkautetaan toimenpiteiksi talousarvioprosessin yhteydessä. Osa tavoitteista on monivuotisia ja osa vain vuoden mittaisia. Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen strategian toteutumista lautakunta seuraa asetettavilla mittareilla, jotka hyväksytään erikseen.

Perusopetuslain ja opetussuunnitelmaperusteiden mukainen uusi oppimisen tuen käytännön toimintatavat sekä rakenteet suunnitellaan ja käynnistetään lukuvuosien 2025–2026 ja 2026–2027 aikana. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ensisijaisesti oppilaan omassa opetusryhmässä. Oppimisen tuki on prosessi, jossa keskeistä on ajattelutavan muutos ja kyky uudistua. Muutoksen onnistumisessa tärkeä merkitys on myös ammattitaitoisella henkilökunnalla sekä riittävällä henkilöresursoinnilla. Painopisteenä on oppimisen edellytyksiä tukevat sekä ryhmäkohtaisen tuen mukaiset opetusjärjestelyt. Uudistus edellyttää muutoksia koulujen toimintakulttuurissa, jossa tuetaan koulujen johtamistyötä ja henkilöstön osaamista mm. järjestämällä täydennyskoulutusta.

Uusien oppimisympäristöjen rakentaminen on hyvässä vauhdissa. Tämä antaa mahdollisuuden myös uusien pedagogisten ratkaisujen laajentamiselle ja edelleen kehittämiseksi. Kotka on panostanut paljon uusiin oppimisympäristöihin, tämä tulee jatkumaan 2030 lukua kohti mentäessä. Uudet tilat lisäävät myös viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Tilojen tehokas käyttö heikkenee 28 % oppilasmäärien laskiessa 2030 mennessä, mikäli ei ryhdytä toimenpiteisiin tilojen käytön osalta. Ryhmäkoolla vaikutetaan koko työyhteisön hyvinvointiin. Perusopetuksen ryhmäkokoihin vaikutetaan kaupungin omalla rahoituksella. Samoin ikäluokkakokojen muutokset myötävaikuttavat ryhmäkotavoitteen ylläpitoon. Talouden tasapainotustoimenpiteet vaikuttavat ryhmäkokoihin negatiivisesti. Tavoitetilaksi aiemmin asetettu opetusryhmän keskimääräinen ryhmäkoko on tällä hetkellä keskimäärin alle 18 oppilasta. Syntyvyyden edelleen laskiessa joudumme tarkastelemaan kouluverkkoa, jotta voimme taata laadukkaan opetuksen. Suunnittelemalla järkevän kokoisia opetusryhmiä opetusresurssi saadaan riittämään talouden tiukentuessa. Oppilaskohtainen kustannus 2024 Kotkassa oli 11 807 € ja vastaavasti valtionosuuden yksikköhinta on 7559 €. Reaalikustannusten ja rahoituksen eroa voidaan pitää merkitseväenä.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteisiin vastataan jo olemassa olevin työkaluin. Suomen harrastamisen mallin edelleen laajentaminen sekä liikkuvakoulu ovat tällaisia. Koulun ja kodin yhteistyöllä rakennetaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin perustaa. Liikkuva koulu - toimintaa toteutetaan kaikissa kouluissa. Tärkeiksi koettuja Liikkuva koulu- ja kulttuuripolkutoimintaa jatketaan. MOVE-mittauksia järjestetään ohjelman mukaisesti ja mittausten tuloksia käytetään selvitettyäessä 5. ja 8. luokkalaisten fyysistä jaksamista. Oppilaitten psyykkistä ja sosiaalista jaksamista arvioidaan. Kouluterveyskyselyn 2025 vastaukset 1 h hengästyttävän liikunnan määrä viikossa olivat edelleen heikolla tasolla 8. ja 9. luokkalaisilla ja lukioikäisten osalta. Henkilökohtaisen terveyden kokeminen oli kuitenkin parantunut.

Kouluterveyskyselyyn osallistutaan säännönmukaisesti ja tuloksia hyödynnetään toiminnan järjestämistä suunniteltaessa. Viimeisimmän selvityksen mukaan 8. ja 9. luokkalaisten alkoholin ja nikotiinituotteiden käyttö oli vähentynyt 2023–2025 verrokkijaksolla. Vastaavasti huumekekoilut ja ahdistuneisuus oli kasvussa. Lasten ja nuorten kokema perheväkivalta sekä seksuaalisen häirinnän tapaukset olivat laskussa Kotkassa. Samat trendit näkyivät lukioikäisten 1. ja 2. luokan opiskelijoiden keskuudessa. Yleisen terveydentilan kokemukset olivat kohentuneet edelliseen mittaukseen nähden molemmissa kohderyhmissä.

Paikallisia yhteyksiä yrittäjiin parannetaan sekä yrittäjyyskasvatusta edistetään yhteistyössä NYT yrityskylän kanssa. Yrittäjyyskasvatus on osa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaa. Oppilaille mahdollistetaan TET- toiminnan kautta mahdollisuuksia tutustua yrityksissä oleviin työmahdollisuuksiin. Lukiokoulutuksessa pyritään kasvattamaan yrittäjyysopintojen kiinnostavuutta.

Erityisopettajien ja erityisluokanopettajien vakansseja vakinaistetaan tarkan harkinnan perusteella. Oppilasmäärän sekä oppimisen tuen kehitystä seurataan aktiivisesti. Samalla arvioidaan erityisopettajien ja erityisluokanopettajien määrää ja riittävyttä sekä henkilöresurssin kohdentamista kouluihin. Paikallisesti järjestettävää erityisluokanopettajien koulutusta harkitaan tarpeusteisesti. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään kouluvalmentaja pilotin aloittamista. Tällä haetaan opetuksen ulkopuolisen aikuisen tuomista kouluarjen ja koulun ulkopuolisiin haasteisiin. Pilotti toteutetaan alkuun kahdella koululla, joilla on suurimmat haasteet. Toimintaa seurataan ja arvioidaan sen tuomat hyödyt.

Nuorten lukiokoulutusta järjestetään Karhulan lukiossa ja Kotkan lyseossa. Aikuisten lukiokoulutusta ja perusopetusta järjestetään Kotkan aikuislukiossa. Karhulan lukio on siirtynyt väistötiloihin syksyllä 2025 Karhulan koulukeskuksen rakentamisen ajaksi. Lukiokoulutuksessa vahvistetaan oppimisen tukea. Elokuussa 2025 voimaan astuneen lukion oppimisen tuen opetussuunnitelman mukaan tuen pääpaino on helposti saavutettavassa tuessa, jota annetaan opiskelijalle heti tuen tarpeiden ilmetessä. Tavoitteena on ennaltaehkäistä vaikeuksien kasaantumista. Tämän edellyttää lisäresursseja tukiopetukseen, opetusryhmien jakamiseen, yhteisopettajuuteen sekä oppimisen tuen opintojaksojen toteuttamiseen. Opettajien osaamista vahvistetaan koulutuksella. Yhteistyön rakenteita parannetaan korkeakouluihin, jotta väyläopintojen mahdollisuudet laajenisivat.

Uusi ylioppilaskoejärjestelmä Abitti 2 otetaan käyttöön 2026. Järjestelmän käyttöönotto edellyttää uusien palvelinkoneiden hankintaa, sillä Abitti 2 vaatii aiempaa enemmän laitteistoresurssia. Lisäksi muutos saattaa vaatia muita laitehankintoja, kuten tukiasemia. Opettajille järjestetään koulutusta uuden järjestelmän käyttöön. Erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen osalta henkilöstösuunnitelmassa esitetään erityisopinto-ohjaajan virkaa perustettavaksi lukiokoulutukseen. Lukioiden toiminnallisten rakenteiden yhteensopivuutta lisätään edelleen käytännön yhteistoimintamahdollisuuksien laajentamiseksi.

Perusopetuksessa osallistutaan sekä valtakunnallisiin kokeisiin että arviointeihin ja hyödynnetään saatuja tietoja oppilasarvioinnin toteuttamisessa ja toiminnan kehittämässä sekä oppimisen tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Erityisesti perusopetuksen väkivaltakysymykset nousevat vahvasti esille. Kaupungissa toimii tällä hetkellä kaksi työryhmää. Toisessa pohditaan käytännön keinoja puuttua tilanteisiin ja toinen henkilöstöhallinnon vetämänä keskittyy rakenteellisiin asioihin. Henkilöstöhallinto on koordinoanut hankehakemusta väkivallan vähentämiseksi opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Rahoitusta haetaan Kevalta. Hyvinvoiva työyhteisö on oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisen edistämisen kannalta keskiössä. Työyksiköiden hyvinvointia edistetään jaetun johtajuuden ja koulutuksen kautta. Tulemme tarjoamaan esihenkilöille koulutusmahdollisuuksia oman johtajuuden tueksi. Suunnitelmat tehdään useammalle talousarviovuodelle.

Strategisena tavoitteena tarkastellaan terapeuteilta perittävistä koulujen tilavuokrista luopumista kevään 2026 aikana (KV 8.12.2025). Asian käsittely lautakunnassa tammikuussa 2026.

Perustukseen valmistava opetus

Opetustoimen 2026 budjetissa varaudutaan perusopetuksen valmistavan opetuksen (VALO) tarpeen mukaiseen resursointiin. Erilaisista syistä maahan muuttaneelle peruskouluikäiselle lapselle ja nuorelle, joka ei osaa suomea, voidaan järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta. Valmistava opetus ei ole perusopetusta ja sen opetuksessa noudatetaan omaa opetussuunnitelmaa. Valmistavan opetuksen keskeiset tavoitteet ovat suomen kielen alkeiden opiskelu ja yleisten koulunkäyntivalmiuksien saavuttaminen. Perusopetukseen valmistava opetus rahoitetaan jälkikäteisesti valtionosuudella, joka on kytketty oppilaan läsnäolokuukausien määrään valmistavassa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä yhden oppilaan osalta enintään yhdeksän läsnäolokuukautta. Lukuvuonna 2025–2026 ja jo keväästä 2025 lähtien on leimaa antavana piirteenä ollut maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten saapuminen Kotkan alueelle hyvin lyhyellä varoitusajalla usein jopa täysin ilman mitään ennakkotietoa. Tämä on muuttanut VALO-opetuksen ryhmien muodostamisen proaktiivisesta reaktiiviseksi. Uusia ryhmiä on jouduttu perustamaan hyvin lyhyellä varoitusajalla, ja vastaava oppilasvirtojen ennustamattomuus tulee jatkumaan myös talousarviovuonna 2026. Vastaanottokeskusten määrää on vähennetty Suomessa, jolloin jäljellä olevien keskusten volyyymi kasvaa yhä, mikä Kotkassa tarkoittanee edelleen kasvavaa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden virtaa, josta opetustoimi ei saa etukäteen luotettavaa tietoa. VALO-ryhmiä joudutaan perustamaan opettajarekrytointineen kulloisenkin tilanteen mukaan ja mahdollisesti lisäämään nykyisestä viidestä.

Koululaisten iltapäivähoito

Hallituksen esityksessä (103/2025) perusopetuslain muuttamiseksi ehdotetaan perusopetuslaissa säädettyjä aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksuja korotettavaksi noin 23 prosentilla. Korotuksen tavoitteena on, että maksutuotot kompensoisivat valtionosuuteen tehtävän vähennyksen. 760 tunnin osalta (n. 4 h/pv) korotus nostaisi perusopetuslaissa säädetyn enimmäismaksun 160 eurosta 197 euroon. Kotkassa suurin iltapäivätoiminnasta perittävä maksu on nyt 120 €/kk. Lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan maksujen sitomista indeksiin, jolloin maksujen taso seuraisi pa-

remmin kustannuskehitystä. Valtionosuuden laskeminen aiheuttaa painetta korottaa iltapäivätoiminnanmaksuja toimintakulujen kattamiseksi. Iltapäivätoiminnan maksuja ei koroteta lukuvuodelle 2026–2027, vaan pidetään vuoden 2025 tasolla (KV 8.12.2025). Asia otetaan esille 2027 talousarviovalmisteluun.

Luontokoulu Haili

Luontokoulu Hailin toiminnan tavoitteena on opetussuunnitelman mukaisesti ohjata lapsia kohti kestävää elämäntapaa. Luontokoulu Haili järjestää säännöllisesti luontokouluretkiä koululaisille ja esikoululaisille yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Luontokouluretkillä kehitetään oppilaiden positiivista luontosuhdetta sekä vahvistetaan ymmärrystä ekosysteemien toiminnasta ja merkityksestä. Luontokoulu Haili mahdollistaa myös opintoretkeä Maretariumin kustantamalla oppilaiden pääsymaksuja. Vuonna 2026 Luontokoulun toimintaa pyritään tuomaan esiin paikallisesti ja alueellisesti mm. luomalla opetuksellista sisältöä sosiaaliseen mediaan sekä osallistumalla mahdollisuuksien mukaan kotkalaisia tavoittaviin tapahtumiin kuten Lasten Meripäivät ja Itämeripäivä. Tavoitteena on opetuksen ja kasvatuksen lisäksi kehittää osaltaan positiivista kaupunkikuvaa kestävään kehitykseen ja koulutukseen panostavasta Kotkan kaupungista.

Kotkan opisto

Kotkan opisto järjestää laadukasta vapaan sivistystyön aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta ja työelämässä tarvittavaa lisäkoulutusta. Opetuksen vahvuutena on perinteinen lähiopetus, mutta verkko-opetusosuuksia sisällytetään edelleen kaikkiin niihin kursseihin, joissa se on sekä pedagogisesti että toiminnallisesti mahdollista. Väestön ikääntymisen myötä päiväaikaan tapahtuva opetus lisääntyy tulevaisuudessa entisestään. Samalla vaatimukset käytössä olevien toimitilojen esteettömyydestä ja helposta saavutettavuudesta, erityisesti Kotkansaaarella, lisääntyvät. Vanhan paloaseman tilat ovat sinänsä asialliset, mutta ikääntyneiden ja liikuntarajoitteisten on todellisuudessa mahdotonta osallistua opetukseen. Selvitetään mistä saadaan Kotkan Opiston käyttöön esteettömät tilat Kotkansaaarella (KV 8.12.2025).

Eka urheilijakoulutus

Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia järjestää päivittäistä urheiluakatemiavalmennusta yhteistyössä urheiluakatemiaan kuuluvien oppilaitosten kanssa. Urheiluakatemia mahdollistaa eri tukipalveluiden käytön urheiluakatemiaan kuuluville urheilijoille mm. testaaminen, remonttiryhmä. Urheiluakatemia järjestää erilaisia koulutuksia ja seminaareja, jotka ovat kohdistettu Etelä-Kymenlaakson alueen urheilijoille, seurojen valmentajille ja urheilijoiden vanhemmille. Näitä on mm. Vanhempien valmennusoppi, Kasva urheilijaksi -koulutus sekä valmennusoppi.

Musiikkiopisto

Musiikkiopisto ehdottaa, että sopimuskunnat osallistuvat nouseviin tilavuokriin oman oppilasmääränsä mukaisella prosenttiosuudellaan vuodesta 2026 alkaen. Vuonna 2026 oppilaspaikan hintaan lisätään 69,14 € ja vuonna 2027 korotus edellä mainitun päälle 8,14 €. Tällä oppilaspaikan hinnan korotuksella katetaan nousevat vuokratulot. Kotka säilyttää aikaisemmat oppilaspaikat 270. Oppilaspaikan hinnankorotus merkitsee 18 539,25 € korotus oppilasmaksuihin vuonna 2026.

Digitalisaatio

Perusopetuksen TVT-rehtori- ja TVT-opettajatyötä jatketaan. Peruskoulujen laitekantaa päivitetään ja kohdennetaan suunnitellusti ja budjetoidun mukaisesti. Oppivelvollisuuden laajentamisen edetessä vuosittain saa lukio-opintonsa aloittava ja maksuttomuuden piirissä oleva ikäluokka jatkossakin kunnan tarjoamat kannettavat tietokoneet. Myös perusopetuksen oppilaille on toteutettu laitteiden ja yhteyksien hankintaa. Talousarvioesitys pitää sisällään pedagogisesti tärkeiden esitysvälineiden päivityksiä 0,128 M€.

Tartuntatautilanteen esiin nostamat etäopiskeluvälmiudet ovat korostaneet laitteiden riittävän määrän ja laadukkaiden verkkoyhteyksien tarpeellisuutta. Oppilaiden ja opiskelijoiden digiopiskelutaidot ovat tärkeä kehittämiskohde. Opettavan henkilöstön tietoja ja taitoja digityökalujen käytössä ylläpidetään ja kehitetään edelleen. Digitalisaation ja vastuullisen digikäyttäytymisen pelisääntöjä tuodaan vahvasti esille koulun arjessa. Henkilöstön koulutuksella on tärkeä osuus tämän painopisteen toteutumisessa. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset ovat osa lukiokoulutuksen normaalia arkea.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kehitetään edelleen käyttöön otetun oppilashallintotietojärjestelmän (Wilma) hyödyntämismahdollisuuksia ja tähän liittyen henkilöstön käyttötaitoja. Selvitetään lähikoulun osoittamisen päätösten siirtämistä PrimusWilma-ympäristöön. Lakisääteinen suomi.fi tiedoksianto tulee huomioida, mikäli päätösten tekeminen siirtyy Wilmaan. Parannetaan tietoturvallista kirjautumista Wilma-ympäristöön. Oppijoista lukio-opiskelijat ja 7–9 luokkien oppijat ottavat monivaiheisen tunnistautumisen käyttöön. Tavoitetasona on 90 % työntekijöistä käyttää monivaiheista kirjautumista ja oppilaat toimivat annettujen ohjeiden mukaisesti.

Koulurakentaminen ja kouluverkon kehittäminen

Ajanmukaisten ja terveysturvalliset koulutilat ja ne mahdollistavat koulurakentamishankkeet ovat olleet ja ovat vahvasti esillä opetustoimen suunnittelussa 2024–2027. Tärkeänä kehittämiskohdeena tunnustetaan myös käytössä olevien eri-ikäisten koulutilojen oppimisympäristöjen kehittämisen paikalliset olosuhteet huomioiden. Opetusympäristöjen laadusta huolehtiminen on tärkeä osa työhyvinvointia ja oppimisen tukemista.

Karhulan koulukeskuksen (Karhulan yläkoulu, Helilän yläkoulu ja Karhulan lukio) suunnittelutyö edistyy ja tavoitteena uudiskohteen toteuttaminen 2025–2027. Rakentamisaikana Karhulan yläkoulu ja lukio toimivat väistötiloissa Rauhalan ja Opinto-keskus Karhun tilapäistiloissa. Helilän koulu toimii nykyisissä väistötiloissa kesään 2027 saakka. Koulujen hallinnollisesta yhdistämisestä päätettiin syyskuun lautakunnassa.

Tehtyjen investointien täysimääräinen hyödyntäminen on tarkoituksenmukaista, koska tilojen suunnittelu on perustunut tiettyihin oppilasvolyymeihin. Tällä saavutetaan myös tehokas opetuksen suunnittelu, jolla on merkitystä kustannusten hallinnan kannalta.

Toiminnan painopisteet talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina (2026–2028)

- *taloudellinen tehokkuus, palveluverkon selvitystyö aloitettava osana kiinteistöselvityksen mu-
kaista tilantarve ja palveluverkkotarkastelua*
- *arvioidaan opetustuntien ja tuntikehyksen määrä oppilasmääräkehityksen ja tarpeiden mukaisesti*
- *työyhteisöjen hyvinvointi, sekä lapset ja nuoret ja henkilöstö*
- *johtamisen tukeminen*
- *opetusympäristöjen kehittäminen*
- *strategiset suunnat kohti 2030-lukua toteutus*

Toiminnalliset riskit talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosina (2026–2028)

- Laadukkaan opetuksen ja koulutuksen järjestäminen vaarantuu kaupungin taloudellisen tilanteen heikentyessä ja oppilasmäärän edelleen vähentyessä. Tarpeet opetuksen resursointiin lisääntyvät, mutta taloudellinen liikkumavara kaventuu.
- Peruskoululaisten huumekekeilut ja liikkumattomuus ovat huolestuttavia nousevina trendeinä Kouluterveyskyselyssä. Vaikutukset tulevat näkymää koulujen arjessa negatiivisena kehityksenä.

Varhaiskasvatus

Toimielin	KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN LAUTAKUNTA
Vastuualue	Varhaiskasvatus
Toiminnot	Varhaiskasvatus, Esiopetus, Perhepäivähoito ja Avoin varhaiskasvatus
Vastuuhenkilö	Varhaiskasvatusjohtaja
Toiminta-ajatus	Varhaiskasvatuspalveluissa toteutetaan monipuolista ja laadukasta varhaiskasvatusta ja esiopetusta lapsen hyvinvointi ja perheiden tarpeet huomioiden. Keskeistä on lapsen edun ensisijaisuus. Toiminnan perustana on henkilökunnan osaaminen ja sitoutuminen lapsen kasvun ja oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseen hyvän vuorovaikutuksen kautta. Varhaiskasvatus edistää yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. Varhaiskasvatuksessa painotetaan kestävän kehityksen mukaisen arjen edellyttämiä valmiuksia. Varhaiskasvatus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan lapset kasvavat, kehittyvät sekä oppivat vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja lähiympäristön kanssa.

LAUTAKUNTAAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1. HYVINVOIVA KOTKA

Strateginen tavoite 1.

Varmistamme toimivan ja turvallisen arjen kaikenikäisille.

Mittari: Hyte-kerroin

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.2. Arvostamme lapsiperheitä: varmistamme lapsiperheille tuottamiemme palvelujen laadun, turvallisuuden ja monipuolisuuden. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä kolmannen sektorin kanssa pidämme harrastamisen kynnyksen matalalla.	Tarjoamme laadukasta varhaiskasvatusta, joka ylläpitää hyvää varhaiskasvatuksen osallistumisastetta	Varhaiskasvatuksen asiakaskysely Varhaiskasvatukseen osallistumisaste	ka 4,6 Lokakuun 2025 tieto ikäryhmittäin: 1 v osallistuu 32,55 % 2 v osallistuu 75,52 % 3 v osallistuu 92,77 % 4 v osallistuu 92,42 % 5 v osallistuu 92,09 %	ka 4,6 Yli 3-vuotiailla vähintään 90 %
	Ylläpidämme ja vahvistamme yhteisöllisyyttä dialogisella toimintakulttuurilla	Toteutettujen dialogikoulutusten ja puheeksi ottamisen työpajojen määrä	Vastuualueella 1 työpaja/ toimintavuosi Dialogikoulutus toteutettu päiväkodin johtajien, apulaisjohtajien ja veojen kanssa	Henkilöstön koulutus dialogiseen toimintakulttuuriin laajenee varhaiskasvatuksessa
	Käynnistämme yhteisöohjautuvuusajattelua toimintakulttuurissamme	Yksiköissä toteutuvat yhteisöohjautuvuuden toimintatavat	Yhteisöohjautuvuuden toimintatapoja lähdetään ottamaan haltuun syksyllä 2025	Jokaisessa yksikössä on asetettu tavoitteet yhteisöohjautuvuuden toteutumiseksi

				Pilotointi kahdessa johtamiskokonaisuudessa koko henkilöstölle, käynnistyy syksyllä 2026
	Kehittävän vuoropuhelun vahvistaminen hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa. Varmistetaan yhteistyön toteutuminen lasten 4-vuotisneuvolatarkastusten yhteydessä.	Varhaiskasvatuksessa olevien 4-vuotiaiden lasten määrä	Yhteistyön toteutusta 4-vuotisneuvolakäynteihin liittyen ei ole seurattu varhaiskasvatuksessa	Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja hyvinvointialueen neuvolatoimijoiden kanssa toteutuu jokaisen varhaiskasvatuksessa olevan 4-vuotiaan kohdalla (myös yksityisissä päiväkodeissa)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1.5. Edistämme liikunnallista elämäntapaa: huolehdimme liikunnan harrastamisen mahdollisuuksista ja tuemme kaikkien osallistumista liikuntaan tarjoamalla saavutettavia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia.	Liikkuva varhaiskasvatus - ohjelmaa noudatetaan kaikissa toimipaikoissa	Yksiköt, joissa Virveli eli liikkuva varhaiskasvatus nykytilan arviointi toteutuu (määrä)	Ei toteudu vielä kaikissa yksiköissä/toimipaikoissa	Virveli eli liikkuva varhaiskasvatus nykytilan arviointi toteutuu vuosittain jokaisessa yksikössä/toimipaikassa
	Liikunnan vuosisuunnitelma ja toimenpideohjelma on käytössä	Yksiköt, joissa Liikunnan vuosisuunnitelma ja toimenpideohjelma on käytössä (määrä)	Ei toteudu kaikissa yksiköissä/toimipaikoissa	Tavoitteena, että toteutuu kaikissa yksiköissä/toimipaikoissa vuosittain

2. OSAAVA KOTKA

Strateginen tavoite 3.

Luomme kasvatuksen ja koulutuksen kautta elinvoimaa.

Mittarit: Väestö koulutusasteen mukaan.

Toisen asteen ja korkea-asteen koulutukseen siirtyneiden osuus perusopetuksen ja toisen asteen päättäneistä (%)

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.1. Vahvistamme Kotkaa koulutuskaupunkina: varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus sujuvaan ja laadukkaaseen oppimispolkuun varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toiselle asteelle ja korkeakouluhin. Luomme yhteyksiä koulutusasteiden välille, jotta siirtymät ovat sujuvia ja oppimisen jatkuminen on turvattua	Toteutamme inklusiivista varhaiskasvatusta ja esiopetusta	Yksikön toimintasuunnitelmaan/ toimipaikan lukuvuosisuunnitelmaan kirjatut inklusiiviset toimenpiteet	Inklusiivinen toimintakulttuuri tarvitsee ylläpitämistä ja kehittämistä, jotta se toteutuu varhaiskasvatuksen vision mukaisesti	Jokainen yksikkö kuvaa inklusiiviset toimenpiteet varhaiskasvatuksen vision mukaisesti toimintasuunnitelmaansa
	Inklusiivisen toimintakulttuurin mukaisia menetelmiä käytetään lapsiryhmässä	Inklusiivisen toimintakulttuurin mukaiset menetelmät- lomake on käytössä	Inklusiivisen toimintakulttuurin mukaiset menetelmät- lomake on vaihtelevasti käytössä ryhmien toimintakulttuurin tukena	Inklusiivisen toimintakulttuurin mukaiset menetelmät- lomake on käytössä jokaisessa tiimissä
	Nivelvaiheyhteistyö lapsen siirtymissä toteutuu	Toteutunut yhteistyö (yhteistyön toteutustavat)	Nivelvaiheyhteistyön toteutumista ei ole seurattu aiemmin	Nivelvaiheyhteistyö toteutuu jokaisen lapsen kohdalla
	Alkuluokkayhteistyö toteutuu			Alkuluokkayhteistyö toteutuu kaikissa alakouluissa

	Arvioidaan lapsen varhaiskasvatuksen aloittamisen prosessia	Valssi -arviointityökalulla toteutettava kehittävä arviointi	Varhaiskasvatuksen aloitusprosessia ei ole aikaisemmin arvioitu	Saadaan selville nykytaso ja sen kautta vahvuudet ja kehittämis-kohteet
--	---	--	---	---

Strateginen toimenpide	Toimenpide	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
3.2. Kehitämme oppimisympäristöjä: tuemme ajanmukaisten, turvallisten ja saavutettavien oppimisympäristöjen kehitystä varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Varmistamme kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen järjestämisen. Kehitämme vuorovaikutusta ja erilaisia älykästä teknologiaa hyödyntäviä oppimismenetelmiä	Varhaiskasvatus on kielitietoista	Kielipeda 1 – työkalu	Kielipeda 1- työkalun käyttäminen ei ole yhdenmukaista	Tavoitteena on, että jokainen lapsiryhmä arvioi kielitietoisien varhaiskasvatuksen toteuttamista kahdesti vuodessa ja luo tavoitteet/suunnitelman toteuttamiselle
	Kaksikielinen esiopetus toteutuu ja kehittyy kaksikielisen esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti	Kaksikielisen esiopetuksen opetussuunnitelman toteutuminen	Opetussuunnitelma otettu käyttöön 08/2024	Tavoitteena arvioida vuonna 2026

Poikkileikkaavat teemat

- Tasapainoinen talous ja osaava henkilöstö: vahvistamme kaupungin taloudellista kestävyttä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin älykkäällä sopeutumisella. Panostamme resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen, älykästä teknologiaa hyödyntäviin työmenetelmiin sekä henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin.

Varhaiskasvatuksessa seuraamme lasten määrän kehitystä aktiivisesti, käytämme harkintaa rekrytoinneissa siten, että arvioimme, milloin vapautunut tehtävä täytetään määräaikaista ja milloin tehtävä laitetaan vakinaiseen hakuun. Varhaiskasvatuksessa on myös tehty edellisen palveluverkkoselvityksen yhteydessä (12/2023) suunnitelma tiloista, joista luovutaan Karhulan uuden päiväkodin valmistuessa tai jos/kun lasten määrä vähenee.

Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan ajankohtaisiin koulutuksiin ja esihenkilöt mahdollistavat työvuorosunnittelulla koulutuksiin osallistumisen. Vastuualueella tehdään vuosittain henkilöstön ammatillisen täydennyskoulutuksen koulutussuunnitelma.

- Kestävä kehitys: edistämme kestävästä kehitystä tukemalla puhdasta siirtymää, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Varhaiskasvatuksessa noudatamme kestävästä kehityksen toimintaperiaatetta pyrkimällä yhteistyössä Puhtauspalvelujen ja Kymijoen Ravintopalvelujen kanssa ruokahävikin vähentämiseen päiväkodeissa. Yhteisellä suunnittelulla ja yhdessä sovituilla toimintatavoilla ruokahävikkiä syntyy mahdollisimman vähän, ja tämä vaikuttaa suoraan myös tilattujen/peruttujen aterioiden kustannuksiin ja varhaiskasvatuksen budjettiin.

Kestävä kehitys sisältyy arjen toiminnoissa varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteisiin.

- Kokonaisturvallisuus ja varautuminen: olemme turvallinen ja sopeutumiskykyinen kaupunki, joka ennakoi ja varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin ja kyberuhkiin. Edistämme asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä, arjen turvallisuutta ja valmiutta poikkeustilanteisiin.

Varhaiskasvatuksessa panostamme henkilöstön sisäiseen koulutukseen tietosuoja-asioista. Lisäksi esihenkilöiden osaamista toimimiseen poikkeustilanteissa vahvistetaan valmiuteen liittyvällä ulkoisella/sisäisellä koulutuksella ja ns. turvallisuuskorttien läpikäynnillä ja päivittämisellä yhdessä esihenkilöiden kanssa. Valmistunut vastuualueen valmiussuunnitelma käydään läpi esihenkilöiden kanssa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet edellyttävät tulevaisuususkon ylläpitoa varhaiskasvatuksessa.

TULOSLASKELMA

VARHAISKASVATUKSEN VASTUUALUE	TP 2024	MTA 2025	ENN 2025	TA 2026	ERO TA26- ENN25	PTS 2027	PTS 2028
Myyntituotot	133 652	167 013	140 000	160 000	20 000	160 000	160 000
Maksutuotot	834 545	744 000	799 000	740 000	-59 000	740 000	740 000
Tuet ja avustukset	479 852	412 000	247 500	300 000	52 500	300 000	300 000
Muut toimintatuotot	531	11 637	0	1 000	1 000	1 000	1 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	1 448 580	1 334 649	1 186 500	1 201 000	14 500	1 201 000	1 201 000
Henkilöstökulut	-19 570 566	-20 288 892	-19 698 892	-20 658 108	-959 216	-20 657 171	-20 657 171
Palvelujen ostot	-5 366 306	-6 024 472	-5 387 072	-5 917 692	-530 620	-5 918 572	-5 918 572
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-198 065	-259 550	-259 550	-260 430	-880	-259 550	-259 550
Avustukset	-1 116 097	-1 384 000	-1 030 000	-1 134 000	-104 000	-1 134 000	-1 134 000
Muut toimintakulut	-20 720	-52 782	-40 820	-52 782	-11 962	-52 782	-52 782
TOIMINTAKULUT	-26 271 754	-28 009 696	-26 416 334	-28 023 012	-1 606 678	-28 022 075	-28 022 075
TOIMINTAKATE *)	-24 823 174	-26 675 047	-25 229 834	-26 822 012	-1 592 178	-26 821 075	-26 821 075
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-6 620 753	-6 548 457	-6 548 457	-6 526 907	21 550	-6 480 204	-6 480 204
Sisäiset erät	-6 620 753	-6 548 457	-6 548 457	-6 526 907	21 550	-6 480 204	-6 480 204
TOIMINTAKATE sis. erät mukana	-31 443 927	-33 223 504	-31 778 291	-33 348 919	-1 570 628	-33 301 279	-33 301 279
Rahoitustuotot ja -kulut	1 980	0	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-31 441 948	-33 223 504	-31 778 291	-33 348 919	-1 570 628	-33 301 279	-33 301 279
Sisäinen korko	-1 292	-827	-827	-1 793	-966	-1 308	-823
Poistot ja arvonalentumiset	-9 558	-17 791	-12 236	-28 957	-16 721	-103 511	-183 622
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-31 452 798	-33 242 123	-31 791 354	-33 379 669	-1 588 315	-33 406 097	-33 485 723
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-31 452 798	-33 242 123	-31 791 354	-33 379 669	-1 588 315	-33 406 097	-33 485 723
Hallinnon vyörytykset	-1 422 799	0	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	-32 875 598	-33 242 123	-31 791 354	-33 379 669	-1 588 315	-33 406 097	-33 485 723

*) Toimielimen sitovuustaso

KV 8.12.2025:

- Lisätään yksi vakituisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi (TA26 -57 000 €, PTS27 -57 000 €, PTS28 -57 000 €)

VARHAISKASVATUKSEN KESKEISET TEEMAT VALTUUSTOKAUDELLE 2026–2029

- Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen strategian kirjausten vieminen käytäntöön ”kivijalkana” hyvinvoiva henkilöstö
- Suunnitelmallinen henkilöstön täydennyskoulutus; painotuksena dialoginen toimintakulttuuri ja yhteisöohjautuvuus
- Kasvun ja oppimisen tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa oikea-aikaisesti lainsäädännön mukaisesti (inkluusiivinen toimintakulttuuri); varaudutaan muuttuvaan henkilöstötarpeeseen samanaikaisesti hankerahoituksella palkatun resurssihenkilöstön vähentyessä

- Seurataan lasten määrän kehitystä ja sen vaikutusta palveluverkkoon ja henkilöstön tarpeeseen
- Kaupunginvaltuuston syksyn 2023 päätöksellä 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen (20 h/vko) jatkaminen siihen saakka, kunnes kaksivuotisesta esiopetuksesta tehdään valtakunnalliset päätökset. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyi toukokuun loppuun 2024. Valtakunnallisesta esiopetuskokeilusta saatua palautetta ja kerättyjä tuloksia pyritään valtakunnallisesti hyödyntämään 5-vuotiden lasten varhaiskasvatuksen kehittämistyössä.
- Pedagogiset painotukset:
  - Lasten liikkumisen merkittävä vaikutus lasten hyvinvointiin
  - Kieli- ja kulttuuritietoisien varhaiskasvatuksen toteuttaminen
  - Musiikkipedagogiikka
- Lapsiystävällinen kunta- toimintasuunnitelman mukaiset painotukset; yhdenvertaisuus ja osallisuus, lapsivaikutusten arviointi
- Kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti tavoitteena ruokahävikin vähentäminen päiväkodeissa
- Selvitetään mahdollisuutta siirtää kaikille maksuttomaan varhaiskasvatukseen vuoden 2027 alusta. (KV 8.12.2025)

TOIMINNAN PAINOPISTEET TALOUSARVIOVUONNA 2026

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointi ja kehittäminen

Syksyn 2025 aikana on päiväkodinjohtajien työryhmätyöskentelyllä saatettu valmiiksi päiväkotien ja esiopetusten pedagogisen arvioinnin toteutusrunkoa, joka perustuu Kotkan varhaiskasvatuksen arviointityökaluihin. Toteutusrunko jalostuu keväällä 2026 pedagogisen johtamisen vuosisuunnitelmaksi. Pedagogisen johtamisen vuosisuunnitelmaprosessissa Kotkan varhaiskasvatusta tukee Helsingin yliopisto ja Kirkkonummen varhaiskasvatuksen ammattilaiset. Yhteisöohjautuvuusajattelua käynnistetään osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämistä. Toimintakulttuurin kehittämisessä huomioidaan myös dialoginen toimintakulttuuri, Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen strategia sekä Lapsiystävällinen kunta.

Kotkan varhaiskasvatuksessa toteutetaan kehittävä arviointi syksyllä 2025 ja keväällä 2026 Valssi-digitaalisella arviointijärjestelmällä, josta työkaluksi on valikoitunut Varhaiskasvatuksen aloittaminen. Arviointi nostaa kunta ja toimipaikkakohtaisia tavoitteita vuodelle 2026. Syksyllä 2026 kansallinen Valssi-arviointijärjestelmällä toteutuva kehittävä arviointi kohdentuu alle 3-vuotiaiden pedagogiikkaan.

Kielitietoisien ja liikkuvan varhaiskasvatuksen toteutumista seurataan ja kehitetään Kotkan varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelman ohjaamana. Nelivuotiaan laajan hyvinvointitarkastuksen osalta yhteistyötä huoltajien ja Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa tiivistetään.

Esiopetussuunnitelmauudistus ja uudet käsitteet tarvitsevat aikaa ja keskustelua, jotta käsitys tuki-toimien toteutumisesta ja toimintakulttuurin muutoksista konkretisoituvat osana esiopetuksen arkea. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita on uudistettu vuonna 2025. Kotkan varhaiskasvatussuunnitelma uudistetaan perusteiden ohjaamana vuonna 2026.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus tukee kehittämistyötä sekä päiväkodeissa ja esiopetuksessa toteutuvaa pedagogiikkaa. Henkilöstöä koulutetaan musiikkikasvatuksen pedagogiikkaan. Koulutus toteutuu sisäisenä koulutuksena ja ulkopuolisen koulutuspalveluiden kautta.

Varhaiskasvatuksen sähköiset asiointipalvelut

Varhaiskasvatuksessa on monipuolinen mahdollisuus käyttää sähköistä asiointia. Palveluohjaus on ensi kontakti varhaiskasvatuksen asiakkaaseen. On tärkeä, että jo hakemuksen jättövaiheessa asiakas saa ohjausta sähköisiin palveluihin.

Sähköisesti voi tehdä varhaiskasvatus-, palveluseteli- ja kerhohakemuksen sekä esiopetukseen voi ilmoittautua sähköisesti. Huoltaja voi ilmoittaa tulotiedot, lapsen varhaiskasvatusajat sekä lomaajat sähköisesti. Lasten varhaiskasvatussuunnitelma tehdään sähköisessä muodossa, joten se on sekä huoltajien luettavissa että hyväksyttävissä sähköisesti. Huoltajille lähtevät varhaiskasvatuksen tiedotteet lähetetään sähköisesti. Käytössä on viestit-toiminto, jolla yksittäiselle huoltajalle voidaan lähettää viesti suojatussa ympäristössä. Varhaiskasvatuksessa siirrytään asteittain sähköisiin päätöksiin, maapostin sijaan. Tämä vähentää merkittävästi paperisten päätösten määrää. Maaposti säilyy kuitenkin vaihtoehtona. Huoltajien asiointia helpottaa älypuhelimeen ladattava Appi. Sähköisten palveluiden käytön tueksi vahvistetaan digineuvontaa ja –ohjausta lisäämällä tiedottamista ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen digitutoreiden osaamista.

Jokaisessa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksikössä on digitutor, joka opastaa ja neuvoo henkilökuntaa tietokoneiden, älypuhelimien ja tablettien käytössä arjen tilanteissa. Laitteiden monipuolisen käytön varmistamiseksi tarvitaan koordinoitua ja osaamista, jota digi-tutortoiminta tukee. Keskitetyn digituen, Muksuhelpin ohjaus ja neuvonta on sekä asiakkaiden että henkilökunnan apuna ja tukena käytössä. Digi-tutorit kokoontuvat kerran kuukaudessa. Tapaamisia järjestetään kaksi saman sisältöistä. Tällä mahdollistetaan laaja ja aktiivinen osallistuminen. Digi-tutor tapaa- misten sisältö on rakentunut digitutoreille tehdyn kyselyn pohjalta sekä varhaiskasvatuksen digiryhmän ajankohtaisista sisällöistä. Tapaamisissa mm. harjoitellaan eri ohjelmien käyttöä eri ikäisten kanssa varhaiskasvatuksen digipolkuun perustuen, myös tietosuoja asioita käydään läpi hyödyntäen yksiköissä esille tulleita asioita. Varhaiskasvatukseen valmistellaan tekoäly suositusta EU:n tekoälysäädöksen ja opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.

Sähköisten toiminnallisuuksien käyttö vaatii monipuolista tietoa tietosuojasta ja tietoturvasta. Varhaiskasvatuksen henkilökuntaa koulutetaan säännöllisesti tietosuojakäytäntöihin. Näin varmis-

tetaan, että tietosuoja ja -turva pysyvät vahvasti arjen toiminnoissa mukana. Huoltajia kannustetaan ottamaan käyttöön sähköisen asioinnin kanavia. Tämän toimintavan vahvistamiseen henkilökunta tarvitsee jatkuvaa koulutuksellista tukea.

Esiopetus

Perusopetuslain uudistus astui voimaan 1.1.2025. Laki uudisti esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita ja tämän osalta velvoitti esiopetuksen opetussuunnitelman päivittämiseen Kotkassa. Lakiuudistus vaikutti myös oppimisen tuen järjestämiseen ja toteuttamiseen esiopetuksessa. Esiopetuksessa esioppilaiden läsnäolo on merkityksellistä heidän kasvunsa ja oppisensa kannalta ennen koulun aloitusta. Esiopetus on velvoittavaa ja muodostaa elämänlaajuisen oppimisen kokonaisuuden yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Toimintakautena 2026 esiopetuksen kehittämisverkosto lähtee luomaan Kotkan esiopetukseen esioppilaiden poissaolojen puuttumisen mallin, joka tukee lasten huoltajia ja lasten kanssa toimivia ammattilaisia yhdessä varmistamaan esiopetuksen velvoittavuuden ja esioppilaiden läsnäolojen toteutumista.

Perusopetukseen valmistava opetus esiopetuksessa toteutuu esioppilaan lähiesiopetuksessa. Perusopetukseen valmistavaa opetusta esiopetuksessa ohjaa opetussuunnitelma. Esiopetuksen henkilöstölle järjestetään toimintakauden aikana perusopetukseen valmistavan opetuksen pedamiitteja Kotkan varhaiskasvatuksen omana sisäisenä koulutuksena sekä perehdyttämistä yksikkökohtaisesti. Koulutuksesta ja yksikkökohtaisesta perehdyttämisestä vastaavat Kotkan varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen opettajat. Tavoitteena on esiopetushenkilöstön osaamisen vahvistaminen perusopetukseen valmistavan opetuksen toteutumisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä.

Alkuluokkatoiminnan tavoitteena on yhdenvertainen lasten kasvun ja oppimisen vahvistaminen esiopetuksesta koulun aloitukseen. Alkuluokkatoiminnan toteutumisessa keskeistä on esiopetusyksiköitä johtavien päiväkodin johtajien sekä alakoulujen rehtoreiden saumaton yhteistyö. Alkuluokkatoiminnan kehittämiseksi on perustettu moniammatillinen työryhmä. Työryhmän tehtävänä on kehittää, seurata ja arvioida alkuluokkatoiminnan toteutumista yhdenvertaisesti Kotkan kaupungissa. Alkuluokkatoiminta on yhtenä aiheena vuosittain toteutuviissa rehtoreiden ja päiväkodinjohtajien yhteistyötapaamisissa. Tapaamisissa käsitellään myös muita esiopetus- ja kouluuyhteisöön liittyviä asioita. Toimintakautena 2026 moniammatilliseen työryhmään viedään esiopetuksen kehittämisverkoston esityksenä keskusteltavaksi ja kehitettäväksi alkuluokkatoimintaa ohjaavien työvälineiden sekä yhteisten teemojen käyttöönotto suunnitellusti alkuluokkatoiminnassa. Teemoja ohjaavat lapsiystävällisen kunta toimintasuunnitelman kehittämiskohteet sekä kasvatuksen ja koulutuksen strategia.

Positiivinen tuuri eli esiopetuksen sähköinen dokumentointialusta on käytössä kaikissa Kotkan esiopetuksissa. Positiiviseen tuuriin dokumentoidaan esiopetusvuotta yhdessä lasten kanssa laaja-alaisen oppimisen osa-alueiden kautta. Lisäkoulutusta dokumentointialustan ja Thinglink sovelluksen käyttöön järjestetään omana sisäisenä koulutuksena yhteistyössä TVT-koordinaattorin kanssa.

Kotkan esiopetuksissa otettiin käyttöön 7.8.2025 alkaen Ystävien Eskari opetusmateriaali. Opetusmateriaali sisältää oppikirjan jokaiselle esioppilaalle sekä digiopetusmateriaalin opetuksen tueksi. Digiopetusmateriaali on maksuton ensimmäisen lukuvuoden. Esiopetuksen kehittämisverkosto laatii seurantakyselyn oppimateriaalin sekä digiopetusmateriaalin käytöstä esiopetuksen opettajille keväällä 2026. Oppimateriaali kustannukset sisällytetään vuoden 2026 talousarvioon. Kaksikielisen esiopetuksen opetussuunnitelmaa arvioidaan vuonna 2026.

Esioppilaiden uimaopetus toteutuu keväällä 2026. Jokaiselle esiopetusryhmälle on varattu kaksi uimaopetuskertaa. Uimaopetusikäntien kuljetuskustannukset sisällytetään vuoden 2026 talousarvioon.

Kasvun ja oppimisen tuki

- Alle 3-vuotiaiden varhainen tuki
- Esiopetuksen oppimisen tuen muutokset
- Varhennettu esiopetus 1.8.2026, valmistautuminen
- Inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistuminen

Varhainen tuki alle 3-vuotiaille lapsille

Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiseen tukeen suunnattu puheterapian konsultaatiomalli on käynnistynyt keväällä 2025 ja kokemukset ovat olleet myönteisiä. Konsultaatiomallin tueksi varhaiskasvatuksen henkilöstö ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat saaneet koulutusta alle 3-vuotiaiden lasten kielen kehityksestä ja kehitykseen liittyvistä pulmista. Pienten lasten kielellinen kehitys koostuu monista elementeistä ja pohja tulevaisuuden kielellisille taidoille rakennetaan juuri niistä. Lapsi oppii jo varhain kielellisiä osaitaitoja kuten vuorovaikutus, kuunteleminen, kommunikointi, äänenkäyttö, sanavarasto, ilmaisu, leikki, syömis- ja puhemotoriikka. Tasapainoinen kehitys ja mahdollisten pulmien varhainen tukeminen on lapsen kokonaiskehityksen, sosiaalisten taitojen ja oppimisen taitojen kannalta merkittävää. Varhain ja ennakoivasti saatu tuki on osa laadukasta varhaiskasvatusta.

Oppimisen tuen uudistuminen esiopetuksessa

Uudet esiopetussuunnitelman perusteet sekä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen muutokset astuivat voimaan 1.8.2025. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen ja lapsiryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet. Tuki sisältää yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista, tavoitteena oppimisen vaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Tuen toteutuksessa korostuvat opetuksen eriyttäminen, yhteisopettajuus ja henkilöstön välinen yhteistyö. Esiopetuksen tehtävänä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvausta ja käsitystä itsestään oppijana. Esiopetusta kehitetään ja järjestetään inklusiivisen periaatteiden mukaisesti, edistämällä toimintakulttuuria, jossa jokaista lasta arvostetaan ja autetaan kasvamaan omana ainutlaatuisena yksilönään sekä tärkeänä osana omaa ryhmäänsä.

Uudistetuissa opetussuunnitelman perusteissa on tarkennettu esiopetuksen poikkeavia järjestelyjä, kuten pidennettyä oppivelvollisuutta. Käsite pidennetty oppivelvollisuus muuttuu 1.8.2026 ja on siitä lähtien varhennettu oppivelvollisuus. Varhennetun oppivelvollisuuden tavoitteena on vahvistaa lapsen oppimisvalmiuksia niin, että hänellä on mahdollisuus oppia ja kehittyä täyteen potentiaaliinsa. Varhaiskasvatus valmistautuu muutoksiin järjestämällä koulutusta erityispedagogisen osaamisen vahvistamiseksi sekä etsimällä mahdollisuuksia toteuttaa varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneiden lasten tuki lasten tarpeiden mukaisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Tuen suunnitteluun ja toteutukseen sisältyy aina kiinteästi tuen toteutumisen arviointi ja toiminnan kehittäminen arvioinnin määrittämään suuntaan.

Inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistaminen

Inklusion periaatteiden mukaisesti toteutuvassa pedagogisessa toiminnassa jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Inklusion periaatteisiin kuuluvat kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Edellä mainitut arvot voivat toteutua, kun oppimisen tuen uudistukset otetaan käyttöön ja toteutetaan niin, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen ja oppimisen ja kasvun haasteisiin puututaan varhaisessa vaiheessa. Tuen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon koko oppimisen jatkumo.

Varhaiskasvatuksen kuraattorin toiminta

Varhaiskasvatuksen kuraattori pyrkii oikea-aikaisesti havainnoimaan ja olemaan osana lasten tuentarpeen arvioimisessa sekä tukemaan huoltajia kasvatustehtävässä, keskustellen sekä ohjaten ja neuvoen tarvittavien palveluiden piiriin.

Kuraattorin toiminnan tavoitteena on yhteisöllisyyden lisääminen ja vahvistaminen lapsiryhmissä, lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitojen vahvistaminen ryhmä- ja yksilötyönä sekä kasvattajien ja huoltajien tukeminen arjen tilanteissa/haasteissa. Pyrkimyksenä on myös dialogisuuden lisäämiseen lasten, perheiden ja henkilöstön kanssa. Kuraattori osallistuu myös päiväkodeilla järjestettäviiin huoltajailtoihin sopimuksen mukaan. Varhaiskasvatuksen kuraattori tekee yhteistyötä Kymenlaakson perhekeskuksen toimijoiden kanssa.

Syksyllä 2025 toteutetun henkilöstölle suunnatun kyselyn pohjalta vastataan vuoden 2026 aikana kuraattorityössä mahdollisiin muutostarpeisiin. Jatkuva kehittäminen on tärkeä osa kuraattorin työtä, jotta palvelu vastaisi parhaalla mahdollisella tavalla erilaisiin muuttuviin tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksen vuorohoito

Varhaiskasvatuksen vuorohoitoa toteutetaan kahdessa päiväkodissa: Kotkansaarella Meripirtin päiväkodissa ympärivuorokautisena ja Karhulassa Raitin päiväkodissa pidennettynä varhaiskasvatuksena. Syksyllä 2026 Raitin päiväkodin toiminta siirtyy Karhulaan valmistuvaan uuteen William Ruthin päiväkotiin.

Vuonna 2026 vuorohoidon inklusiivisen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittäminen jatkuu edelleen. Toimintakulttuurin muutos vuorohoidon arjessa on pitkäkestoinen prosessi. Tässä kehittämistyössä keskeisenä tavoitteena on inklusiivisen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön edistäminen, mikä tähtää inklusiivisen toimintakulttuurin mukaisten menetelmien suunnitelmallisen käytön lisäämiseen vuorohoidon varhaiskasvatuksessa. Vuoropäiväkotien henkilöstöä osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön vuorohoidon kehittämisverkostossa. Verkosto kokoontuu säännöllisesti. Verkoston päätöksellä yhtenä kehittämistyön työkaluna on vuonna 2025 aloitettu laati-

maan Kotkan varhaiskasvatuksen vuorohoidon käsikirjaa, johon kootaan kaikki vuorohoidon kannalta oleelliset asiat, kuten vuorohoitoa koskevat lait, linjaukset, ohjeet sekä toimintatavat. Käsikirjaan kirjataan myös vuorohoidossa toteutettavaa pedagogiikkaa koskevat periaatteet.

Vuoropäiväkotien lapsiryhmien kokopäiväpedagogiikkaa tehdään näkyväksi pedagogisen vuosikellon avulla. Tällä pyritään varmistamaan laadukkaan pedagogiikan toteutuminen myös ilta-aikoina ja viikonloppuisin.

Vuorohoidon varhaiskasvatuksen johtamistyötä kehitetään ja vahvistetaan vuoropäiväkotien johtajien ja varhaiskasvatuksen palvelupäällikön yhteisillä säännöllisillä tapaamisilla kerran kuukaudessa. Molemmissa vuoropäiväkodeissa pedagogista johtamista tuetaan myös apulaisjohtajan vahvistuneella työpanoksella. Myös vuoropäiväkotien apulaisjohtajien ja varhaiskasvatuksen palvelupäällikön yhteiset säännölliset tapaamiset toteutuvat vuonna 2026.

Uuden William Ruthin päiväkodin valmistuminen syksyllä 2026 edellyttää hyvää ennakkosuunnittelua sekä yhteistyötä kolmen päiväkodin eli Raitin, Metsäkulman ja Kaunismäen päiväkotien yhdistyessä yhdeksi kokonaisuudeksi. Päiväkodin johtajia, palvelupäälliköitä ja henkilöstöä tullaan kevään ja kesän 2026 aikana osallistamaan uuden toimintakulttuurin suunnittelu- ja kehittämissuunnitelmassa.

Avoim varhaiskasvatus

Kotkan avoimen varhaiskasvatuksen toiminta on yksi tärkeä varhaiskasvatuksen palvelumuoto pikkulapsiperheille ja se tarjoaa heille päivittäin paikan kohdata muita samassa elämäntilanteessa olevia perheitä. Avoin toiminta on maksutonta toimintaa, jonne kaikki pikkulapsiperheet ovat tervetulleita. Toiminta perustuu valtakunnalliseen ja paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Avoimessa varhaiskasvatuksessa noudatetaan kehittämisverkostossa yhteistyössä avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa laadittua omaa toimintasuunnitelmaa, sillä avoimeen varhaiskasvatustoimintaan sisältyy palvelun yhdenvertaisuuteen, moninaisuuteen, muuntumiseen ja huoltajien osallisuuteen liittyviä erityispiirteitä. Toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa sekä kehittämisessä keskiössä ovat avoimen varhaiskasvatuksen asiakkaiden tarpeet ja toiveet.

Toimintakaudella 2026–2027 avointa varhaiskasvatusta toteutetaan Kotkansaarella Katariinan päiväkodissa, Länsi-Kotkassa Velhon päiväkodissa sekä Karhulassa perhekeskuksen tiloissa. Syksyllä 2026 tarkastelun kohteena on Karhulan alueen palveluiden laajentaminen uudelleen päiväkodin tiloihin. Kerhotoiminta avoimessa varhaiskasvatuksessa on suunnattu 2–4-vuotiaille lapsille ja palvelu on maksullista. Toimintaa toteutetaan palvelun kysynnän mukaisesti. Toimintakautena 2026 kerhotoiminta toteutuu Katariinan päiväkodissa. Kerholaisille tarjotaan lounas. Avoimet päivät on kohdennettu vauva- ja pikkulapsiperheille ja niihin sisältyy varhaiskasvatussuunnitelman mukaista pedagogista varhaiskasvatustoimintaa lapsille yhdessä huoltajiensa kanssa. Vauvaperheille kohdennetut tapaamiset toteutuvat yhdessä perhekeskustoimijoiden kanssa.

Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta noudattaa pääsääntöisesti koulujen loma-aikoja. Toimintavuonna 2025 kartoitetaan avoimen varhaiskasvatuksen palvelun aukioloa koskien koulujen loma-aikoja myös syksyllä ja talvella. Tällä hetkellä toteutuu koulujen loma-aikoina kesätoiminta, jota toteutetaan yhdessä perhekeskustoimijoiden kanssa ulkona leikkikenttä treffien merkeissä sekä vauvaperheille ja heidän sisaruksilleen sisätoimintana eri perhekeskustoimijoiden tiloissa.

Avoimen varhaiskasvatuksen palvelua toteutetaan yhdessä ammattitaitoisen varhaiskasvatuksen henkilöstön ja asiakasperheiden kesken. Tavoitteena on löytää uusia toimintamuotoja lapsiperheiden muuttuvaan palvelun tarpeeseen sekä ylläpitää hyväksi havaittuja ja toimivia palveluita

Avoimen varhaiskasvatuspalvelun näkyväksi tekemiseen panostetaan mm. perheille annettavilla kutsuilla, osallistumalla pikkulapsiperheille suunnattuihin tapahtumiin sekä sosiaalisen median avulla yhteistyössä muiden perhekeskustoimijoiden kanssa.

Valmentavan johtamisen työtapa toteutetaan avoimen varhaiskasvatuksen työntekijöiden johtamisessa antamalla heille vastuuta palveluiden kehittämisessä sekä omien vahvuuksien hyödyntämisessä perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Valmentava johtaminen näkyy myös asiakkaiden kohtaamisessa heitä arvostaen, kuullen sekä mahdollistamalla heidän osallisuuden palvelun kehittämisessä kyselyiden, keskustelujen sekä yhteisten tapaamisten kautta.

Perhepäivähoito

Kehittämisen kohteena vuonna 2026 on lapsen luontosuhteen vahvistaminen, metsäretkeily ja ulkopedagogiikan monipuolistaminen; konkreettista tekemistä ilon kautta. Perhepäivähoidon kehittämisryhmä jatkaa työtään ja kokoontuu neljä kertaa vuodessa.

Jatketaan yrittäjyyskasvatuksen toteuttamista perhepäivähoidon arjessa. Tehdään lapsiryhmien kanssa vierailuja Kotkan alueen pienyrittäjien toimipisteisiin. Tällä tavoin lapset pääsevät tutustumaan erilaisiin ammatteihin. Pienimuotoisesti harjoitellaan pikkuyrittäjänä toimimista leikin kautta. Hyödynnetään kokopäiväpedagogiikassa menetelmiä, jotka tukevat lapsen vahvuuksien löytämistä, taitojen tunnistamista ja itsetunnon kehittymistä.

Perhepäivähoidossa toteutetaan kestävän kehityksen periaatteita, esim. toteuttamalla ekologista kestävyyttä lajittelemalla, kierrättämällä, uusiokäytöllä ja ruokahävikin vähentämisellä.

Perhepäivähoidossa vahvistetaan sukupolvien kohtaamista erilaisten vierailujen kautta vaihtuvilla teemoilla. Osallistumme myös rasmin vastaiseen sekä lapsen oikeuksien viikkoon toteuttamalla teemoja lasten eri ikätasot sekä osallisuus huomioiden.

Järjestämme koko perheen liikunnallisen tapahtuman sekä perhepäivähoidon lasten yhteisen väätretken.

Liikkumisen teemana vuonna 2026 on suunnitelmallisen liikkumisen lisääminen perhepäivähoidon lasten arkeen. Perhepäivähoidossa on Liikkuva -tiimi, johon kuuluu neljä perhepäivähoitajaa. Kahdella heistä on liikunnanohjaajan tutkinto. Tiimi suunnittelee yhteisiä liikuntatapahtumia perhepäivähoidon lasten kanssa sekä ideoi ja kannustaa perhepäivähoitajia toteuttamaan työssään liikunnan vuosisuunnitelmaa. Liikuntatapahtumat toteutetaan yhteisvastuullisesti koko perhepäivähoidon kanssa. Perhepäivähoitajat käyttävät Inno-norsun lomaketta lasten motoristen taitojen kehittymisen havainnoimisessa.

Perhepäivähoitajan ja varahoitopaikkana toimivan päiväkodin välistä yhteistyötä tehdään etenkin silloin, kun lapsi käyttää varahoitoa. Yhteistyö on sujuvaa ja se koetaan merkityksellisenä lapsen hyvinvoinnin kannalta. Varahoitopaiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii myös perhepäivähoidon lasten erityisopettajana.

Perhepäivähoitajat dokumentoivat toimintaansa omalle Peda.net sivustolle. Pedagoginen dokumentointi tukee oman työn suunnittelua, toteuttamista ja arviointia.

Perhepäivähoidossa on 7–8 pedagogista iltakokousta, kaksi suunnittelu- kehittämis- ja arviointipäivää ja työhyvinvointipäivä / vuosi. Iltakokouksissa on vaihtuvat teemat ja sisältö. Perhepäivähoitajat osallistuvat varhaiskasvatuksen täydennyskoulutustilaisuuksiin.

Tavoitteena vuonna 2026 on pitää perhepäivähoitopaikkojen määränä 60 paikkaa. Tämä toteutuu 13 kunnallisella ja kahdella yksityisellä perhepäivähoitajalla. Perhepäivähoitokoteja on eri puolilla Kotkaa.

Yksityinen varhaiskasvatus

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus Kotkan varhaiskasvatuksessa on noin 15 %.

Yksityisten päiväkotien ohjaus- ja valvontatyöhön kuuluvat vuosittain tehtävät auditoinnit. Yksityisten päiväkotien auditoinnissa pedagogista toimintaa arvioidaan samansuuntaisesti kuin kunnallisissa päiväkodeissa. Tämä on perusteltua, sillä yksityisten päiväkotien toteuttamaa varhaiskasvatusta ja pedagogista toimintaa ohjaavat samat kansalliset ja paikalliset ohjausasiakirjat, kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, sekä lait kuin kunnallista varhaiskasvatusta. Tavoitteena on varmistaa ja vahvistaa varhaiskasvatuksen korkeaa laatua yksityisissä päiväkodeissa.

Auditoinneissa päiväkotien toteuttamaa varhaiskasvatusta ja pedagogista toimintaa arvioidaan osallisuuden turvaavan vuorovaikutuksen sekä inklusiivisen oppimisympäristön näkökulmista. Auditointia kehitetään edelleen vertaisarvioinnin menetelmin. Tavoitteena on, että yksityisten päiväkotien auditointeihin osallistuu Kotkan varhaiskasvatuksen virka- ja toimihenkilöiden lisäksi toisten yksityisten päiväkotien henkilöstön edustajia.

Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyötä edistetään mm. kehittämistyöhön osallistamalla. Kotka Svenska Barnträdgårdin esiopetuksesta vastaava varhaiskasvatuksen opettaja on

esiopetuksen kehittämisryhmän jäsen ja hänen on mahdollista osallistua ryhmän tapaamisiin. Varhaiskerho- ja kieli- kulttuuritietoinen opetus -kehittämisryhmässä on yksityisen varhaiskasvatuksen edustaja Merimajan päiväkodista ja kieli- kulttuuritietoinen opetus -kehittämisryhmässä yksityistä varhaiskasvatusta edustaa Touhula Karhuvuori. Yksityisen varhaiskasvatuksen päiväkodin johtajille ja henkilöstölle tarjotaan tarpeen mukaan mahdollisuuksia osallistua Kotkan varhaiskasvatuksen järjestämiin koulutuksiin.

Kolme yksityistä päiväkotia osallistuu syksyllä 2026 toteutuvaan kansalliseen Valssi-arviointiin. Kotkan varhaiskasvatuksen ja yksityisten päiväkotien yhteistyötapaamiset järjestetään kaksi kertaa vuodessa.

Kieli- ja kulttuuritietoinen opetus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Kotkan varhaiskasvatuksessa on toiminut syksystä 2025 kaksi konsultoivaa varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajaa (kieku vo). Heidän työnsä on painottunut henkilöstön konsultointiin ja opetuksen suunnittelun ohjaamiseen kielellisesti, katsomuksellisesti ja kulttuurisesti vastuullisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamisessa.

Varhaiskasvatuksessa toisen kieku vo:n työpanos on kohdennettu 1.8.2025 alkaen 5–6-vuotiaiden lasten ryhmiin ja heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten konsultointiin. Tähän päädyttiin muun muassa Esiopetuksen uudistuneen opetussuunnitelman ohjaamana. Opetussuunnitelmassa korostuu kielitietoinen pedagogiikka aiempaa enemmän. Lisäksi työn kohdentamisen perusteena on tukea perusopetukseen valmistavan opetuksen yhdenmukaista toteutumista.

Vastaavasti toisen kieku vo:n tehtävät kohdentuvat 0–4 vuotiaisiin lapsiin ja yhteistyöhön ammattilaisten kanssa näissä ryhmissä. Uudenlaisen työpanoksen kohdentumista seurataan lukuvuonna 2025–2026 ja seurannan pohjalta tehdään tarvittavia muutoksia toimintavuoden aikana ja sen jälkeen.

Syksyllä 2025 polkaistiin liikkeelle kieli- ja kulttuuriasioissa systemaattisempi yhteistyö perusopetuksen kanssa. Yhteistyö hakee muotoaan vuoden 2026 aikana. Kieli- ja kulttuuriopettajat osallistuvat aktiivisesti seudulliseen ja kansalliseen verkostotyöhön, jonka kautta saadaan ohjantaa ja vertaistukea varhaiskasvatuksen toteuttamisessa.

Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuri opettajan työpanoksella tuetaan edelleen henkilöstön tietoisuutta Kotkan varhaiskasvatuksen pedagogisista työkaluista ja suunnitelmista kieli- ja kulttuuritietoisuuden varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi. Kieku vo:t päivittävät varhaiskasvatuksen suunnitelmia ja työkaluja ajantasaisen määrärahan mukaisiksi. He ohjaavat toimipaikkojen ammattilaisia työkalujen ja suunnitelmien hyödyntämisessä sekä tarpeen tullen myös mallintavat niiden käyttöä (Monikielisuuden tukemisen suunnitelma, Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja Kielipeda -työkalu). Lisäksi he ylläpitävät sekä valmistavat materiaalia opetuksen tueksi ja ohjaavat sen käyt-

töön, uutena esim. pienten lasten kielien ja tunnetaitojen kehittämiseen suunnattu jaetun tarinan-kerronnan menetelmä. Syksyllä 2025 on tarjottu toimipaikoille uusia työkaluja kielitietoisien pedagogiikan ja perusopetukseen valmistavan opetuksen toteuttamiseen esiopetuksessa.

Hankkeet:

Varhaiskasvatuksessa haetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen sekä Aluehallintoviraston erityisavustuksia toiminnan kehittämiseen varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen talous vaikuttaa avustushakemusten määrään, koska hankkeiden omarahoitusosuus katetaan vastuualueen budjetista. Varhaiskasvatus seuraa erityisavustushakuja ja kokoaa uuden hakemuksen harkiten ja hakumenettelyjen ohjaamana. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen suunnattujen hankerahoitusten hakemisen mahdollisuudet ovat vähentyneet huomattavasti edeltävistä vuosista.

Vuonna 2026 toimiva hanke ja suunnitelmat hankerahoitusten hakemisesta vuonna 2026:

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027 yhteensä 1 611 000 €. Vuosittainen avustussumma on omavastuun kanssa 671 250 €. Myönnetty avustus kattaa kokonaiskustannuksista 80,00 % ja omarahoitus on 20 %. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osuus vuosittaisesta summasta on 40 % eli 268 500 €, josta omavastuu 20 % on 53 700 € ja avustusosuus 80 % 214 800 €.
- Aluehallintovirastolle laaditaan liikunnallisen elämäntavan hakemus, jolla jatketaan vuoden 2025 hankkeen ”Löydetään yhteinen liikunnan lumo ja liikutaan perustaitoja harjoittaen” tavoitteiden mukaista kehittämistyötä. Lisäksi avustushakemuksessa hyödynnetään tuloksia 2025 toteutuneesta ylemmän AMK –tutkinnon opinäytetyöstä: ”Liikkumisen puheeksi ottaminen varhaiskasvatuksessa”. Kotkan varhaiskasvatuksen omavastuu avustuksesta on 50 %. Avustussumma on noin 15 000 €.
- Syksyllä 2025 laaditaan hakemus Googlen avustushakuun yhdessä paikallisten musiikin ammattilaisten kanssa. Tavoitteena on varhaiskasvatuksen musiikkikasvatuksen kehittäminen, varhaiskasvatuksen soittimien uusiminen ja tarjota lapsille elämyksiä yhteissoittamisesta. Mikäli Google myöntää avustusrahoituksen, toteutamme hakemuksen mukaisen hankkeen 100 % avustusrahoituksella. Avustusta haetaan n. 30 000–40 000 €.
- Varhaiskasvatus hakee yhdessä henkilöstöpalveluiden ja opetustoimen kanssa Kevalta avustusrahaa ”VäVä – vähemmän väkivaltaa koulu- ja esiopetusarjessa” – hankkeeseen. Hanke käynnistyy 1.1.2026 ja päättyy 31.12.2027. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa esiopetushenkilöstön ammattitaitoa sekä luoda toimintamalleja uhka- ja väkivaltatilanteisiin. Tavoite liittyy sekä tilanteiden ennaltaehkäisyyn, itse tilanteissa toimimiseen sekä keinoihin ja tukeen tilanteiden jälkeen. Varhaiskasvatuksen omarahoitusosuus hankkeesta on noin 2000 €/v.

VARHAISKASVATUKSEN TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut	TAE 2023	TAE 2024	TAE2025	TAE2026
Kohderyhmä: 1-6vuotiaat	2 133	2155	2097	1921
Palveluiden piirissä olevat lapset	1797	1720	1673	1572
Päiväkodit, kunnallinen				
- alle 3-vuotiaat	286	289	264	206
- 3–5-vuotiaat	834	825	785	756
- esioppilaat	379	341	337	328
- esiopetus ja varhaiskasvatus samalla lapsella	351	319	322	302
- kerhotoiminta	5	0	3	7
- avoin varhaiskasvatus, eri lapsia osallistuu	200	150	150	180
Kunnallinen perhepäivähoito				
- alle 3-vuotiaat	30	27	25	18
- yli 3-vuotiaat	21	21	25	26
Vuorohoitoa tarvitsevat lapset (esioppilaat ei mukana)	128	117	86	68
Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset	261	244	244	231
Palveluseteli, yksityinen varhaiskasvatus				
- alle 3-vuotiaat päiväkodeissa	73	56	69	47
- yli 3-vuotiaat päiväkodeissa	162	154	158	177*
- 0–6-vuotiaat yksityinen perhepäivähoito	7	7	7	7
Hoitotuet /Kela				
- Kotihoidontuki/lapsia	310	265	216	189
- Yksityisen hoidon tuki/lapsia	1	1	3	-
- Osittainen hoitoraha/lapsia	69	53	62	79
Täyttöaste %	100	100	100	100
Käyttöaste %	87	87	87	87
Henkilöstö HTV2	441,0	422,6	412,5	399

Tiedot koottu pvm:llä 01.10.2025 (paitsi esiopetuksen tiedot 20.09.2025).

- Esioppilaiden määrässä mukana valmistavaan esiopetukseen osallistujat

*mukana kolme lasta, jotka ovat esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa

- Hoitotuet viimeisin valmistunut eli elokuun 2025 tilanne

8. INVESTOINTIOSA

8.1 Kaupunginhallitus

Toimielin Kaupunginhallitus
Vastuhenkilö Kaupunginjohtaja, kansliapäällikkö

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

KAUPUNGINHALLITUS	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INVESTOINNIT							
Investointimenot			- 360 000	- 300 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Kaikki NETTO yhteensä			- 360 000	- 300 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Aineettomat hyödykkeet							
Investointimenot			- 305 000	- 300 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Kaikki NETTO yhteensä			- 305 000	- 300 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
601203 (KM 9100) Asiakirjahallintojärjestelmän kehittäminen							
Investointimenot	-100 000	-100 000	- 50 000	- 20 000	- 20 000		
Kaikki NETTO yhteensä			- 50 000	- 20 000	- 20 000		
601207 (KM 9105) Talous- ja HR-järjestelmien kehittäminen							
Investointimenot	-350 000	-245 000	- 185 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 185 000				
601210 (KM 9102) Sähköisten palveluiden kehittäminen, digituki							
Investointimenot	-40 000	-40 000	- 40 000	- 40 000	- 40 000		
Kaikki NETTO yhteensä			- 40 000	- 40 000	- 40 000		
601220 (KM 920B) ICT investoinnit (budjettikohde)							
Investointimenot	-30 000	-30 000	- 30 000	- 90 000	- 90 000	- 150 000	- 150 000
Kaikki NETTO yhteensä			- 30 000	- 90 000	- 90 000	- 150 000	- 150 000
601242 (KM 9103) Kotka.fi-verkkosivusto							
Investointimenot				- 150 000			
Kaikki NETTO yhteensä				- 150 000			
Koneet ja kalusto							
Investointimenot			- 55 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 55 000				

655929 (KM 9104) Viestinnän diginäytöt ulkotiloihin		
Investointimenot	-	30 000
Kaikki NETTO yhteensä	-	30 000
655935 (KM 9101) Ruorin asiointitiskien uudistaminen		
Investointimenot	-	25 000
Kaikki NETTO yhteensä	-	25 000

8.2 Ympäristölautakunta

Toimielin   **Ympäristölautakunta**
Vastuhenkilö   **Ympäristöjohtaja**

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INVESTOINNIT							
Investointimenot			-	55 000			
Kaikki NETTO yhteensä			-	55 000			
Aineettomat hyödykkeet							
Investointimenot			-	20 000			
Kaikki NETTO yhteensä			-	20 000			
601228 (KM 9151) Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen ohjelmistoinfra							
Investointimenot	-25 000	-25 000	-	20 000			
Kaikki NETTO yhteensä			-	20 000			
Koneet ja kalusto							
Investointimenot			-	35 000			
Kaikki NETTO yhteensä			-	35 000			
655928 (KM 9150) Jatkuvatoinen ilmanlaatumittari							
Investointimenot			-	35 000			
Kaikki NETTO yhteensä			-	35 000			

8.3 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Toimielin Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Vastuhenkilö Opetustoimenjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INVESTOINNIT							
Investointimenot			- 715 000	- 2 500 000			
Kaikki NETTO yhteensä			- 715 000	- 2 500 000			
Aineettomat hyödykkeet							
Investointimenot			- 45 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 45 000				
601243 (KM 9120) Sähköisen arkistoinnin integraatio, opetus							
Investointimenot			- 25 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 25 000				
601244 (KM 9123) Sähköisen arkistoinnin integraatio, vaka							
Investointimenot			- 20 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 20 000				
Koneet ja kalusto							
Investointimenot			- 670 000	- 2 500 000			
Kaikki NETTO yhteensä			- 670 000	- 2 500 000			
655033 (KM 9124) Karhulan päiväkoti kalusteet							
Investointimenot			- 440 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 440 000				
655490 (KM 9125) Hovisaaren päiväkodin kalusteet							
Investointimenot	- 200 000	-	- 200 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 200 000				
655506 (KM 9122) Karhulan koulukeskuksen kalusteet							
Investointimenot				- 2 500 000			
Kaikki NETTO yhteensä				- 2 500 000			
655764 (KM 9121) Oppilaskalusteiden uusinta							

Investointimenot	- 50 000	- 50 000	- 30 000
Kaikki NETTO yhteensä			- 30 000

8.4 Kaupunkirakennelautakunta

Toimielin Kaupunkirakennelautakunta
Vastuhenkilö Kaupunkisuunnittelujohtaja, tekninen johtaja

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

KAUPUNKIRAKENNE-LAUTAKUNTA	MTA 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INVESTOINNIT						
Investointimenot		-37 945 000	-23 830 000	-19 331 931	-21 600 000	-21 760 000
Investointitulot			750 000			
Kaikki NETTO yhteensä		-37 945 000	-23 080 000	-19 331 931	-21 600 000	-21 760 000

KV 8.12.2025: 651371 Maaomaisuus- ja kiinteistöhankinnat: määrärahan vähennys 250 000 EUR 2026, 2027 ja 2028

KV 8.12.2025: Lisätty kohde 655629 Katariinan uimalan uudishanke, 2026: 1 000 000 EUR, 2027: 2 000 000 EUR, 2028: 8 000 000 EUR, 2029: 11 100 000 EUR, 2030: 11 100 000 EUR

INVESTOINNIT JAOITELTUNA SITOVUUSTASON MUKAISESTI

KAUPUNKIRAKENNE-LAUTAKUNTA	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
----------------------------	---------	----------	----------	----------	----------

Aineettomat hyödykkeet					
Investointimenot	- 150 000	- 50 000			
Kaikki NETTO yhteensä	- 150 000	- 50 000			
Maa- ja vesialueet					
Investointimenot	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 250 000	- 1 250 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 250 000	- 1 250 000
Rakennukset					
Investointimenot	-26 065 000	-12 850 000	- 9 191 931	-11 300 000	-11 300 000
Investointitulot		750 000			
Kaikki NETTO yhteensä	-26 065 000	-12 100 000	- 9 191 931	-11 300 000	-11 300 000
Rakennukset, perusparannus					
Investointimenot	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Investointimenot	- 6 860 000	- 6 270 000	- 5 490 000	- 5 610 000	- 5 740 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 6 860 000	- 6 270 000	- 5 490 000	- 5 610 000	- 5 740 000
Koneet ja kalusto					
Investointimenot	- 870 000	- 660 000	- 650 000	- 440 000	- 470 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 870 000	- 660 000	- 650 000	- 440 000	- 470 000

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

KAUPUNKISUUNNITTELUN VASTUUALUE	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
---------------------------------	----------	--------------	---------	----------	----------	----------	----------

INVESTOINNIT			- 1 590 000	- 1 150 000	- 1 100 000	- 1 550 000	- 1 350 000
601240 (KM 9108) Ryhti tietojärjestelmämuutokset				- 50 000			
601241 (KM 9109) Ilmalaserkeilaus ja ilmakuvaus			- 100 000				
651371 (KM 9106) Maaomaisuus- ja kiinteistöhankinnat	-1 250 000	-805 000	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 250 000	- 1 250 000
655248 (KM 921B) Venesatamat	-100 000	-100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000
655917 (KM9110) Sapokan septiaseman uusiminen			- 30 000				
655918 (KM 9112) Hovinsaaren kivilaituri			- 200 000				
655919 (KM 9111) Varissaaren kivilaituri					- 200 000		
655920 (KM 9138) Kantasataman bussiterminaalin sähköiset laiturinäytöt			- 80 000				
655921 (KM 9107) Mussalon alueiden kulunvalvonta (aita+portti)			- 80 000				

KV 8.12.2025: 651371 Maaomaisuus- ja kiinteistöhankinnat: määrärahan vähennys 250 000 EUR 2026, 2027 ja 2028

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

TEKNISTEN PALVELUIDEN VASTUUALUE	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
RAKENNUKSET							
INVESTOINNIT			-29 065 000	-15 850 000	-12 191 931	-14 300 000	-14 300 000
654765 (KM624B) Edellisten vuosien keskeneräiset talokohteet	-100 000	-60 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000
654767 (KM 625B) Rak. energiatehokkuusinvestoinnit	-100 000	-100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000
654914 (KM 9114) Kantasataman infra, matkustajaterminaali					- 100 000		
655025 (KM 9113) Karhulan koulukeskus	-10 000 000	-9 500 000	-14 400 000	- 7 300 000			
655268 (KM 9116) Karhulan uusi päiväkot	-2 800 000	-2 500 000	- 4 710 000				
655479 (KM 9115) Hovinsaaren päiväkot	-1 605 000	-800 000	- 2 405 000				
655505 (KM 9137) Karhulan koulukeskuksen liikuntahalli	-600 000	-300 000	- 3 350 000	- 3 350 000			
655628 (KM 9136) Helilän siirtokelpoisen koulun lunastus					- 891 931		
654969 (KM 922B) Perusparannus muut rakennukset	-1 015 000	-1 015 000	- 1 250 000	- 1 300 000	- 1 300 000	- 1 300 000	- 1 300 000
654970 (KM 923B) Perusparannus opetus- ja kulttuurirakennukset	-1 700 000	-1 980 000	- 1 750 000	- 1 700 000	- 1 700 000	- 1 700 000	- 1 700 000
655629 (KM 9152) Katariinan uimalan uudishanke			- 1 000 000	- 2 000 000	- 8 000 000	-11 100 000	-11 100 000

KV 8.12.2025: Lisätty kohde 655629 Katariinan uimalan uudishanke, 2026: 1 000 000 EUR, 2027: 2 000 000 EUR, 2028: 8 000 000 EUR, 2029: 11 100 000 EUR, 2030: 11 100 000 EUR

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

TEKNISTEN PALVELUIDEN VASTUUALUE	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INFRA							

INVESTOINNIT			- 6 830 000	- 6 250 000	- 5 510 000	- 5 280 000	- 5 710 000
601205 (KM 9144) Pysäköinninvalvonnan ohjelmistokehitys	-50 000	0	- 50 000				
655745 (KM 9142) Keltakallion teollisuusalueen hulevesien hallinta	-400 000	-400 000	- 100 000				
655227 (KM 9141) Keltakallion teollisuusalue	-200 000	-200 000	- 150 000	- 200 000	- 200 000	- 200 000	
655775 (KM 9143) Keltakalliontien muutos/ mt 170 risteysalue	-200 000	-200 000	- 300 000	- 1 100 000			
655906 (KM 931B) Katujen perusparannustyöt ja viimeistelyt budjettikohde			- 1 690 000	- 2 050 000	- 2 300 000	- 1 950 000	- 2 950 000
655907 (KM932B) Kestävän liikumisen edistäminen budjettikohde			- 160 000	- 160 000	- 160 000	- 830 000	- 160 000
655908 (KM933B) Katujen päällystys ja kuivatus budjettikohde			- 600 000	- 600 000	- 600 000	- 600 000	- 600 000
655909 (KM 935B) Siltojen uudisrakentaminen ja saneeraus budjettikohde			- 1 000 000	- 1 060 000	- 1 100 000	- 500 000	- 1 000 000
655911 (KM 9139) Hyväntuulentie ja Kotkantie välillä Paimenportti vt7 budjett			- 800 000				
655910 (KM 930B) Katuvalo- ja liikennevalosaneeraukset budjettikohde			- 250 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000
655912 (KM 926B) Munsaaressa infra budjettikohde					- 300 000	- 650 000	- 350 000
655913 (KM 927B) Karhulan infra budjettikohde			- 130 000	- 100 000			
655914 (KM 928B) Mussalon infra budjettikohde			- 600 000	- 300 000			
655915 (KM 929B) Kantasatama budjettikohde					- 150 000		
655916 (KM 9140) Keltakalliontie ja hurukselantien liittymä			- 400 000				
655630 (KM 9145) Konekeskuksen kalusto	-300 000	-300 000	- 600 000	- 430 000	- 450 000	- 300 000	- 400 000

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

TEKNISTEN PALVELUIDEN VASTUUALUE	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
PUISTOT JA LIIKUNTAPAIKAT							
INVESTOINNIT			- 460 000	- 580 000	- 530 000	- 470 000	- 400 000
654787 (KM 934B) Viherympäristön uudisrakentaminen ja perusparannuskohteet (B)	-60 000	-60 000	- 350 000	- 350 000	- 330 000	- 330 000	- 330 000
655631 (KM 9146) Puistotoimen kaluston uusiminen	-70 000	-70 000	- 30 000	- 150 000	- 150 000	- 100 000	- 70 000
655477 (KM 9149) Liikuntapaikkojen pienoistraktorit			- 80 000	- 80 000			
655922 (KM 9148) Harjakone, hallit					- 50 000		
655923 (KM 9147) Traktoreiden työlaitteet						- 40 000	

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

TEKNISTEN PALVELUIDEN VASTUUALUE	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
RAKENNUKSET							
INVESTOINTITULOT							

655505 (KM 91737) Karhulan koulukeskuksen liikuntahalli

750 000

8.5 Hyvinvointilautakunta

Toimielin

Hyvinvointilautakunta

Vastuhenkilö

Hyvinvointijohtaja, kulttuurijohtaja, nuorisotoimenjohtaja, liikuntajohtaja

*) vuoden 2025 osalta sisältää vain jatkuvien kohteiden talousarvion

HYVINVOINTILAUTAKUNTA	MTA 2025	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INVESTOINNIT							
Investointimenot			- 1 330 000	- 710 000	- 190 000		
Investointitulot				60 000	60 000		
Rahoitusosuudet				60 000	60 000		
Kaikki NETTO yhteensä			- 1 330 000	- 650 000	- 130 000		
**Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Investointimenot			- 900 000	- 300 000	- 150 000		
Investointitulot				60 000	60 000		
Rahoitusosuudet				60 000	60 000		
Kaikki NETTO yhteensä			- 900 000	- 240 000	- 90 000		
653034 (KM 9918) Lähiliikuntarakentaminen							
Investointimenot	-200 000	-200 000	- 200 000	- 300 000	- 150 000		
Investointitulot	60 000	60 000		60 000	60 000		
Kaikki NETTO yhteensä			- 200 000	- 240 000	- 90 000		
655238 (KM 9117) AT Areena: takakenttä							
Investointimenot	-300 000	-300 000	- 700 000				
Kaikki NETTO yhteensä			- 700 000				
**Koneet ja kalusto							
Investointimenot			- 430 000	- 410 000	- 40 000		
Kaikki NETTO yhteensä			- 430 000	- 410 000	- 40 000		
655783 (KM9132) Museon vaihtuvat näyttelyt							
Investointimenot	-50 000	-50 000	- 40 000	- 40 000			
Kaikki NETTO yhteensä			- 40 000	- 40 000			
655924 (KM 9126) Harjoitusjäähallin kaukalon uusiminen							

Investointimenot		-	80 000		
Kaikki NETTO yhteensä		-	80 000		
<hr/>					
655925 (KM 9126) Meripäivät tapahtuma-aukion kalusto					
Investointimenot	-	35 000	-	40 000	- 40 000
Kaikki NETTO yhteensä	-	35 000	-	40 000	- 40 000
<hr/>					
655926 (KM 9129) Karhulan uuden kirjaston omatoimitekniikka					
Investointimenot	-	60 000	-	20 000	
Kaikki NETTO yhteensä	-	60 000	-	20 000	
<hr/>					
655927 (KM 9127) Pääkirjaston tilamuutokset					
Investointimenot	-	80 000	-	50 000	
Kaikki NETTO yhteensä	-	80 000	-	50 000	
<hr/>					
655930 (KM 9131) Vellamon yleisötyö- ja näyttelytilojen av-tekniikan uusimine					
Investointimenot	-	45 000			
Kaikki NETTO yhteensä	-	45 000			
<hr/>					
655931 (KM 9133) Kymenlaakson museo 100 vuotta näyttelytekniikka ja -rakentee					
Investointimenot			-	60 000	
Kaikki NETTO yhteensä			-	60 000	
<hr/>					
655932 (KM9130) Museon mosaiikkiseinän uudistaminen					
Investointimenot	-	50 000			
Kaikki NETTO yhteensä	-	50 000			
<hr/>					
655933 (KM 9135) Kantasataman satamanosturi 1 - kunnostusmaalaus					
Investointimenot	-	120 000			
Kaikki NETTO yhteensä	-	120 000			
<hr/>					
655934 (KM 9134) Kantasataman satamanosturi 2 - kunnostusmaalaus					
Investointimenot			-	120 000	
Kaikki NETTO yhteensä			-	120 000	

8.6 Investointien yhteenveto

KOTKAN KAUPUNKI	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028	PTS 2029	PTS 2030
INVESTOINNIT					
Investointimenot	- 40 405 000	- 27 340 000	- 19 671 931	- 21 750 000	- 21 910 000
Investointitulot		810 000	60 000		
Kaikki NETTO yhteensä	- 40 405 000	- 26 530 000	- 19 611 931	- 21 750 000	- 21 910 000
Aineettomat hyödykkeet					
Investointimenot	- 520 000	- 350 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 520 000	- 350 000	- 150 000	- 150 000	- 150 000
Maa- ja vesialueet					
Investointimenot	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 250 000	- 1 250 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 000 000	- 1 250 000	- 1 250 000
Rakennukset					
Investointimenot	- 26 065 000	- 12 850 000	- 9 191 931	- 11 300 000	- 11 300 000
Investointitulot		750 000			
Rahoitusosuudet		750 000			
Kaikki NETTO yhteensä	- 26 065 000	- 12 100 000	- 9 191 931	- 11 300 000	- 11 300 000
Rakennukset, perusparannus					
Investointimenot	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000	- 3 000 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Investointimenot	- 7 760 000	- 6 570 000	- 5 640 000	- 5 610 000	- 5 740 000
Investointitulot		60 000	60 000		
Rahoitusosuudet		60 000	60 000		
Kaikki NETTO yhteensä	- 7 760 000	- 6 510 000	- 5 580 000	- 5 610 000	- 5 740 000
Koneet ja kalusto					
Investointimenot	- 2 060 000	- 3 570 000	- 690 000	- 440 000	- 470 000
Kaikki NETTO yhteensä	- 2 060 000	- 3 570 000	- 690 000	- 440 000	- 470 000

9. TULOSLASKELMA

9.1 Kaupungin taloussuunnitelma 2026–2028

TULOSLASKELMA, milj.euroa	TP2024	ENN 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	50,4	51,3	48,8	48,8	48,8
Toimintakulut	-169,0	-184,2	-194,0	-194,9	-191,9
TOIMINTAKATE	-118,6	-132,9	-145,1	-146,0	-143,1
<i>Toimintakatteen muutos %</i>	<i>-66,8 %</i>	<i>12,1 %</i>	<i>9,2 %</i>	<i>0,6 %</i>	<i>-2,0 %</i>
<i>Menokasvu%</i>	<i>-60,0 %</i>	<i>9,0 %</i>	<i>5,3 %</i>	<i>0,5 %</i>	<i>-1,5 %</i>
Verotulot	133,8	129,9	138,8	142,8	147,3
Valtionosuudet	5,1	13,8	13,8	13,8	13,8
<i>Tulorahoituksen muutos %</i>	<i>-56,4 %</i>	<i>3,5 %</i>	<i>6,2 %</i>	<i>2,6 %</i>	<i>2,9 %</i>
Rahoitusnetto	-2,1	1,2	-0,3	-0,6	-0,7
VUOSIKATE	18,1	11,9	7,2	9,9	17,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-16,0	-16,2	-16,4	-16,9	-17,9
Kertaluonteiset poistot ym.	-1,7	-1,0	-0,7	-0,5	-0,5
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	0,4	-5,3	-9,9	-7,5	-1,1
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli-/alijäämä	0,6	-5,2	-9,8	-7,4	-1,0
KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	44,7	39,5	29,7	22,3	21,3
Tunnusluvut, tuloslaskelma	TP2024	ENN 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot /Toimintakulut, %	29,5 %	27,5 %	24,5 %	24,4 %	24,8 %
Vuosikate / Poistot, %	103 %	69 %	42 %	57 %	94 %
Vuosikate euroa / asukas	361	239	145	201	352
Veroprosentti	9,36	9,40	9,40	9,40	9,40
Asukasmäärä (tot/arvio)	50 210	49 960	49 710	49 460	49 210

9.2 Kaupungin rahoituslaskelma 2026–2028

RAHOITUSLASKELMA, milj. euroa	TP2024	ENN 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	18,1	11,9	7,2	9,9	17,3
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	0,1	0,0	0,0	0,0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-27,7	-35,3	-40,4	-27,3	-19,7
Rahoitusosuudet investointeihin	1,7	2,0	0,0	0,8	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-8,0	-21,4	-33,2	-16,6	-2,3
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	-3,2	-3,0	-3,0	-3,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	2,2	2,6	2,6	2,6
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	47,8	29,1	67,1	18,7	4,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4,1	-4,3	-33,6	-2,6	-2,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22,5	2,0	1,0	-3,0	2,0
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-23,8	0,0	0,0	0,0	0,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2,6	25,8	34,1	12,7	3,9
Rahavarojen muutos	-10,6	2,0	1,0	-3,0	2,0
Rahavarat 31.12.	1,9	3,9	4,9	1,9	3,9
Rahavarat 1.1.	12,5	1,9	3,9	4,9	1,9
Tunnusluvut, rahoituslaskelma					
Nettoinvestoinnit, milj. eur	26,0	33,4	40,4	26,5	19,6
Investointien tulorahoitus, %	161,6	35,8	17,8	37,4	88,2
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, milj. eur	21,8	-30,3	-65,0	-61,8	-81,5
Lainakanta 31.12., milj. eur	328	362	392	405	409
Lainakanta euroa/asukas 31.12.	6 529	7 243	7 882	8 186	8 314
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,4	0,3	0,3	0,4

9.3 Lautakuntien toimintakatteet

LAUTAKUNNAT, t eur	Toteuma 2024	ENNUSTE 2025	TA 2026	PTS 2027	PTS 2028
KOTKAN KAUPUNKI (2026)					
TOIMINTATUOTOT	50 368	51 306	48 829	48 819	48 827
TOIMINTAKULUT	-168 973	-184 245	-193 968	-194 858	-191 935
ULK. TOIMINTAKATE	-118 605	-132 939	-145 139	-146 040	-143 108
KAUPUNGINHALLITUS (2026)					
TOIMINTATUOTOT	1 102	575	436	436	436
TOIMINTAKULUT	-20 949	-21 735	-23 198	-22 965	-22 765
ULK. TOIMINTAKATE	-19 847	-21 160	-22 763	-22 530	-22 330
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (2026)					
TOIMINTATUOTOT	799	1 274	758	758	758
TOIMINTAKULUT	-2 198	-2 424	-2 472	-2 473	-2 473
ULK. TOIMINTAKATE	-1 399	-1 150	-1 714	-1 714	-1 714
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA (2026)					
TOIMINTATUOTOT	39 781	38 134	37 702	37 702	37 702
TOIMINTAKULUT	-52 877	-53 326	-56 318	-57 373	-54 894
ULK. TOIMINTAKATE	-13 096	-15 192	-18 616	-19 671	-17 192
HYVINVOINTILAUTAKUNTA (2026)					
TOIMINTATUOTOT	4 396	8 114	6 804	6 793	6 793
TOIMINTAKULUT	-22 327	-34 537	-36 300	-36 300	-36 300
ULK. TOIMINTAKATE	-17 931	-26 422	-29 496	-29 507	-29 507
KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA (2026)					
TOIMINTATUOTOT	4 290	3 210	3 130	3 130	3 138
TOIMINTAKULUT	-70 623	-72 225	-75 680	-75 748	-75 503
ULK. TOIMINTAKATE	-66 333	-69 015	-72 551	-72 618	-72 365

10. RAHOITUS

10.1 Verotulot

VEROTULOT, t eur	TP2024	ENN 2025	TA2026	PTS2027	PTS2027
Kunnallisverot	107 045	106 161	112 381	114 398	118 161
Kiinteistöverot	17 830	15 500	17 516	18 896	19 236
Yhteisöverot	8 907	8 270	8 912	9 478	9 951
Verotulot yhteensä	133 782	129 931	138 809	142 772	147 348

10.2 Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET, t eur	TP2024	ENN 2025	TA2026	PTS2027	PTS2027
Peruspalvelujen valtionosuus	-10 639	-1 227	-360	-360	-360
Valtionosuuksien tasaus	8 943	10 396	11 618	11 618	11 618
Järjestelymuutoksen tasaus	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 009	528	-1 519	-1 519	-1 519
Veromenetysten kompensatio	7 776	4 088	4 067	4 067	4 067
Valtionosuudet yhteensä	5 071	13 785	13 806	13 806	13 806

10.3 Rahoitustuotot ja -kulut

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT, t eur	TP2024	ENN 2025	KEHYS 2026	TA2026	PTS2027	PTS2027
Korkotuotot	4 387	4 983	4 992	4 994	5 133	5 506
Muut rahoitustuotot	4 518	4 288	4 118	3 618	3 597	3 577
Korkokulut	-10 993	-8 064	-8 430	-8 859	-9 315	-9 791
Muut rahoituskulut	-41	-35	-35	-35	-35	-35
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 129	1 172	645	-282	-620	-743

10.4 Poistot ja arvonalentumiset

POISTOT JA ARVONALENTUMISET, t eur	TP2024	ENN 2025	TA2026	PTS2027	PTS2027
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 965	-16 215	-16 428	-16 944	-17 884
Kertaluonteiset poistot	-1 706	-1 000	-700	-500	-500
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-17 670	-17 215	-17 128	-17 444	-18 384

11. Kustannuspaikkarakenne

KV 8.12.2025: Kustannuspaikkarakenne päivitetty vuoden 2026 taloushallintojärjestelmän (Kuntamalli) mukaiseksi.

VASTUUALUE/TOIMINTAYKSIKÖ	YKSIKÖ	KP	KUSTANNUSPAIKKA
		1000	Tasetilien kustannuspaikka
Yleishallinto	Kaupunginvaltuusto	1200	Kaupunginvaltuusto
Yleishallinto	Kaupunginhallitus	1202	Kaupunginhallitus
Yleishallinto	Kaupunginhallitus	1203	Omistajaohjausjaosto
Yleishallinto	Neuvostot	1205	Ikäihmisten neuvosto
Yleishallinto	Neuvostot	1206	Vammaisneuvosto
Yleishallinto	Neuvostot	1207	Nuorisovaltuusto
Yleishallinto	Tarkastustoimi	1209	Tarkastustoimi
Yleishallinto	Kaupungin johto	1212	Yleishallinto ja omistajaoh.
Yleishallinto	Kaupungin johto	1213	Johdon elinkeinojen edist.
Yleishallinto	Elinvoima-avustukset	1215	Kotkan Maretarium Oy
Yleishallinto	Elinvoima-avustukset	1216	Kotkan Tapahtumakeskus Oy
Yleishallinto	Kaupungin yhteiset	1219	KH yhteiset erät
Hallintoyksikkö	Hallintopalvelut	1221	Hallintopalvelut
Hallintoyksikkö	Vaalit	1224	Vaalit
Hallintoyksikkö	Lakipalvelut	1226	Lakiasiat
Hallintoyksikkö	Lakipalvelut	1227	Pysäköinnin valvojan tehtävät
Hallintoyksikkö	Kaupungin arkisto	1232	Kaupungin arkisto
Hallintoyksikkö	Asiakaspalvelupiste Ruori	1236	Asiakaspalvelupiste Ruori
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1241	Rekryointipalvelut
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1242	Henkilöstöpalveluiden hallinto
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1243	Henkilöstöpalvelut
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1244	Luottamusmiestoiminta
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1245	Työsuojelutoiminta
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1246	Henkilöstön kehittäminen
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1247	Työpaikkaruokailu
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1248	Henkilöstön virkistys
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1249	Henkilöstön huomioiminen
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1250	Henkilöstöhallinnon ostopalv.
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1251	Työmatkatuki
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1252	Työterveydenhuolto
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1253	Henkilöstöpankki
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1254	Koululaisten kesätyöpaikat
Henkilöstöyksikkö	Henkilöstöhallinto	1255	E-passi
Talouslyksikkö	Taloushallinto	1262	Taloushall. tukipalvelut
Talouslyksikkö	Tietohallinto	1266	Tietohallinto
Talouslyksikkö	Tietohallinto	1267	Leasinglaitteet
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kuntastrategia	1272	Kuntastrategia
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Edunvalvonta	1274	Edunvalvonta
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Elinkeinopalvelut	1276	Cursor Oy
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Elinkeinopalvelut	1277	Yritystoiminnan edistäminen
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1280	Maaseututoimi
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1281	Saaristotoimikunta
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1282	Kymenlaakson Liitto/aluekehitys.
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1283	Kansainvälinen toiminta
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1284	Kaupunkitapahtumat
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1285	Matkailun kehitys ja edistäminen.
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Kunta- ja aluekehitys	1286	Elinvoimahankkeet
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Viestintä	1292	Viestintä

Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Markkinointi	1295	Kotkan markkinointi
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Markkinointi	1296	Urheilusponsorointi
Kaupunkikehit. ja viestin. yks	Markkinointi	1297	Markkinointimateriaali
Ympäristölautakunta	Ympäristölautakunta	1300	Ympäristölautakunta
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Ympäristönsuojelu	1311	Ympäristönsuojelu
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Ympäristönsuojelu	1312	Ympäristöns.lupa- ja valvontat.
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Ympäristön terveydenhuolto	1322	Terveydensuojelu
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Ympäristön terveydenhuolto	1323	Tupakkalain valvonta
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Ympäristön terveydenhuolto	1324	Elintarvikevalvonta
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Eläinlääkintähuolto	1331	Eläinten terv- ja hyvinv. valv.
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Eläinlääkintähuolto	1332	Eläinlääkäripalvelut
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Löytöeläintenhoito	1336	Löytöeläintenhoito
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Rakennusvalvonta	1341	Rakennusvalvonta
			Rakennetun ympäristön valvonta
Ympäristöpalvelujen vastuualue	Rakennusvalvonta	1342	
Kaupunkirakennelautakunta	Kaupunkirakennelautakunta	1400	Kaupunkirakennelautakunta
Kaupunkirakennelautakunta	Kaupunkirakennelautakunta	1499	KARALA - budjetti
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Mittaus ja paikkatieto	1412	Maastomittaus
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Mittaus ja paikkatieto	1413	Paikkatietopalvelut
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Mittaus ja paikkatieto	1414	Kiinteistönmuodostus
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Venesatamat	1421	Venesatamat
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Venesatamat	1422	Kymijoen virkistyskäyttö
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Venesatamat	1423	Kotkan alueen virkistyskäyttö
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Venesatamat	1424	Vesiväylät
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Venesatamat	1425	Venesatamien hallinto
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Venesatamat	1426	Venesatamien varasto
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Maanhankinta ja luovutus	1431	Maanhankinta ja luovutus
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Maanhankinta ja luovutus	1432	Metsänhoito/kaupunkisuunnit.
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Maanhankinta ja luovutus	1433	Siirtolapuutarhat
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Maanhankinta ja luovutus	1434	Satama-alueet
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Kotkan seudun henkilöliik.yks.	1441	Joukkoliikenteen hallinto
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Kotkan seudun henkilöliik.yks.	1442	Lipputuki/nousukorvaus
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Kotkan seudun henkilöliik.yks.	1443	Paikallisliikenne/ostoliikenne
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Kotkan seudun henkilöliik.yks.	1444	Kaupunkipyöräjärjestelmä
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Kaavoitus	1451	Asemakaavoitus
Kaupunkisuunnittelun vast.alue	Kaavoitus	1452	Yleiskaavoitus
Teknisten palvelujen vastuual.	Varastopalvelut	1502	Varastopalvelut
Teknisten palvelujen vastuual.	Puhtaus- ja ateriapalvelut	1505	Puhtaus- ja ateriapalv. hall.
Teknisten palvelujen vastuual.	Puhtaus- ja ateriapalvelut	1506	Puhtaus- ja ateriapalv. alue 1
Teknisten palvelujen vastuual.	Puhtaus- ja ateriapalvelut	1507	Puhtaus- ja ateriapalv. alue 2
Teknisten palvelujen vastuual.	Puhtaus- ja ateriapalvelut	1508	Puhtaus- ja ateriapalv. alue 3
Teknisten palvelujen vastuual.	Puhtaus- ja ateriapalvelut	1509	Puhtaus- ja ateriapalv. alue 4
Teknisten palvelujen vastuual.	Kiinteistöpalvelut	1512	Kiinteistöpalvelut hallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Kiinteistöpalvelut	1513	Kiinteistöpalvelut alue 1
Teknisten palvelujen vastuual.	Kiinteistöpalvelut	1514	Kiinteistöpalvelut alue 2
Teknisten palvelujen vastuual.	Kiinteistöpalvelut	1515	Kiinteistöpalvelut alue 3
Teknisten palvelujen vastuual.	Kiinteistöpalvelut	1516	Kiinteistöpalvelut alue 4
Teknisten palvelujen vastuual.	Kiinteistöpalvelut	1517	Kalustonkorjaus
Teknisten palvelujen vastuual.	Rakennussuunnittelu	1522	Arkkitehtisuunnittelu
Teknisten palvelujen vastuual.	Talorakennutt. ja kunnossap.	1525	Rakennuttaminen
Teknisten palvelujen vastuual.	Talorakennutt. ja kunnossap.	1526	Talokunnossapito
Teknisten palvelujen vastuual.	Talorakennutt. ja kunnossap.	1527	Kiinteistöhälytys
Teknisten palvelujen vastuual.	Talorakennutt. ja kunnossap.	1528	Kiinteistöpäivystys
Teknisten palvelujen vastuual.	Talorakennutt. ja kunnossap.	1529	Laskutus talokunnossapito
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1531	Toimitilahallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1532	Opetusrakennukset
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1534	Sosiaalitoimen rakennukset
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1535	Toimistorakennukset
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1536	Kokoontumisrakennukset

Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1537	Muut rakennukset
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1538	Ulkopuoliset kiinteistöt
Teknisten palvelujen vastuual.	Toimitilahallinto	1539	Pelastustoimen rakennukset
Teknisten palvelujen vastuual.	Liikuntapaikkojen ylläpito	1542	Liikuntapaikat hallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Liikuntapaikkojen ylläpito	1543	Kentät ja ulkoilualueet
Teknisten palvelujen vastuual.	Liikuntapaikkojen ylläpito	1544	Liikuntahallit
Teknisten palvelujen vastuual.	Liikuntapaikkojen ylläpito	1545	Jäähallit
Teknisten palvelujen vastuual.	Liikuntapaikkojen ylläpito	1546	Uimahallit
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1549	Puistotoimiston hallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1551	Puistotoimiston konepalvelut
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1552	Työkaluhuolto
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1553	Laskutus puistotoimisto
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1554	Uimarannat
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1555	Puistot, leikkipaikat
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1556	Taajamametsät
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1557	Piha-alueet
Teknisten palvelujen vastuual.	Puistojen ylläp. ja rakentam.	1558	Puiston varastot
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran suunnit. ja rakennuttam	1562	Infran suunnittelu
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran suunnit. ja rakennuttam	1565	Infran rakennuttaminen
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran suunnit. ja rakennuttam	1566	Öljyvahinkojen jälkitorjunta
Teknisten palvelujen vastuual.	Pysäköinnin tarkastus	1569	Pysäköinnin tarkastus
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1571	Katukunnossapidon hallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1572	Katukunnossapito
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1573	Katuvalot
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1575	Romuajoneuvot
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1576	Teollisuusraiteet
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1577	Sammutusvesijärjestelmä
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1578	Hulevesien hallinta
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1579	Infra varastot
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1580	Laskutus katukunnossapito
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1582	Pysäköintiautomaatit
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1584	Heinsuon kulut
Teknisten palvelujen vastuual.	Infran ylläpito	1585	Konekeskus
Teknisten palvelujen vastuual.	Hallinto- ja talouspalvelut	1591	Teknisten palveluiden johto
Teknisten palvelujen vastuual.	Hallinto- ja talouspalvelut	1592	Teknisten palveluiden hallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Hallinto- ja talouspalvelut	1593	Laskutus Tepa hallinto
Teknisten palvelujen vastuual.	Hallinto- ja talouspalvelut	1594	Turvapuisto
Hyvinvointilautakunta	Hyvinvointilautakunta	1600	Hyvinvointilautakunta
Kulttuurin vastuualue	Kulttuurin yhteiset	1612	Kulttuurin hallinto
Kulttuurin vastuualue	Kulttuurin yhteiset	1613	Kulttuurihyvinvointi
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1621	Meripäivät
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1622	Purjelaivasäätiö
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1623	Kulttuuritoiminta
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1624	Aaltoja
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1625	Konserttitalo
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1626	Muut kulttuuritap. avustukset
Kulttuurin vastuualue	Kulttuuritapahtumat	1627	Kulttuuritilat
Kulttuurin vastuualue	Teatteri, tanssi, sirkus	1631	Teatteriavustukset
Kulttuurin vastuualue	Teatteri, tanssi, sirkus	1632	Esittävän taiteen avustukset
Kulttuurin vastuualue	Teatteri, tanssi, sirkus	1633	Kotkan kaupunginteatteri
Kulttuurin vastuualue	Musiikkipalvelut	1636	Kymenlaakson Orkesteri
Kulttuurin vastuualue	Musiikkipalvelut	1637	Musiikkiavustukset
Kulttuurin vastuualue	Visualisen taiteen palvelut	1641	Visuaalisen taiteen avustukset
Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1651	Lasten kulttuuritoiminta
Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1652	Lasten meripäivät
Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1653	Lasten kulttuuriviikot
Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1654	Lasten kulttuuripolku
Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1655	Lastenkulttuurin avoin toimin.
Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1656	Aallot lastenkulttuuri

Kulttuurin vastuualue	Lasten kulttuuritoiminta	1657	Alueellinen lastenkulttuuri
Kulttuurin vastuualue	Kirjastot	1662	Kirjastotoimi
Kulttuurin vastuualue	Kirjastot	1663	Kirjastoauto
Kulttuurin vastuualue	Museo	1672	Museon hallinto
Kulttuurin vastuualue	Museo	1673	Museon yleisötyö
Kulttuurin vastuualue	Museo	1674	Museon kuvataide
Kulttuurin vastuualue	Museo	1675	Merivartiomuseo
Kulttuurin vastuualue	Museo	1676	Museon kokoelmat ja arkistot
			Museon maakunnallinen toiminta
Kulttuurin vastuualue	Museo	1677	Museon hankkeet
Kulttuurin vastuualue	Museo	1678	Museon myynti ja markkinointi
Kulttuurin vastuualue	Museo	1679	Museon Plootu markkinointi.
Kulttuurin vastuualue	Museo	1680	Museon alv-yhtymä
Kulttuurin vastuualue	Museo	1681	Laskutus museo
Kulttuurin vastuualue	Museo	1682	Tietokeskus ulkopuoliset
Nuorisotyön yksikkö	Alueellinen nuorisotyö	1702	Alueellinen nuorisotyö
Nuorisotyön yksikkö	Lasten vaikuttamistoiminta	1705	Lasten vaikuttamistoiminta
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön leirialueet	1708	Nuorisotyön leirialueet
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1711	Nuorisotyön hallinto
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1712	Nuorisotapahtumat
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1713	Nuorisotyön hankkeet
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1714	Etsivä nuorisotyö
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1715	Nuorisotyön avustukset
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1716	Nuorisotyön kerhotoiminta
Nuorisotyön yksikkö	Nuorisotyön yhteiset	1717	Harrastamisen Suomen malli
Nuorisotyön yksikkö	Muut nuorisotilat	1721	Nuorisotyön bänditilat
Nuorisotyön yksikkö	Muut nuorisotilat	1722	Nuorisotyön skeittihalli
Nuorisotyön yksikkö	Muut nuorisotilat	1723	Nuorisotyön muut toimitilat
Liikuntapalveluiden yksikkö	Liikuntapalvelujen yhteiset	1732	Liikuntapalveluiden hallinto
Liikuntapalveluiden yksikkö	Liikuntapalvelujen yhteiset	1733	Liikunnan hankkeet
Liikuntapalveluiden yksikkö	Liikuntapalvelujen yhteiset	1734	Liikuntapalveluiden avustukset
Liikuntapalveluiden yksikkö	Liikuntapalveluiden uimahallit	1741	Liikuntapalveluiden uimahallit
Liikuntapalveluiden yksikkö	Liikuntapalv. ulkoliikunta	1744	Liikuntapalv. ulkoliikunta
Liikuntapalveluiden yksikkö	Liikuntapalv. liikuntahallit	1747	Likuntapalv. liikuntahallit
Liikuntapalveluiden yksikkö	Likuntapalv. koulusalit	1749	Liikuntapalv. koulusalit
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyty vastuualuehallinto	1751	Hyty vastuualuehallinto
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	EKTE palveluiden hallinto	1762	Työelämäpalveluiden hallinto
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	EKTE palveluiden hallinto	1763	Työvoimajaosto
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	EKTE palveluiden hallinto	1764	Te-palv. maksuosuudet
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Etelä-Kymenlaakson TE-palvelut	1767	Te-palv. yhteiset palvelut
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Etelä-Kymenlaakson TE-palvelut	1768	Te-palv. alkupalvelut
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Etelä-Kymenlaakson TE-palvelut	1769	Te-palv. ohjaukselliset palv.
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Etelä-Kymenlaakson TE-palvelut	1770	Te-palv. monialaiset palvelut
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Etelä-Kymenlaakson TE-palvelut	1771	Te-palv. palvelusuunnittelu
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Kotoutumisen palvelut	1774	Kotouttamishankkeet
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Kotoutumisen palvelut	1775	Maahanmuutt. ohjaus ja neuv.
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Kotoutumisen palvelut	1776	Kotoutumisen koordinointi
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Kotoutumisen palvelut	1777	Kotoutumiskoulutus
			Maahanmuutt. yhteiskuntaorient
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Kotoutumisen palvelut	1778	Hyvinvoinnin koordinointi
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1782	Osallisuuden koordinointi
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1783	Osallistava budjetointi
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1784	Hyte avustukset
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1785	

Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1786	Hyte testausasema
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1787	Hyte asumisen kehitt. koordin.
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Hyvinvoinnin koordinointi	1788	Hyte liikunta
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Työllisyyden edistäminen	1791	Työllisyyden koordinointi
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Työllisyyden edistäminen	1792	Rahoitusos. työmarkkinatukeen
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Työllisyyden edistäminen	1793	Kunnan rahoitusosuus
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Työllisyyden edistäminen	1794	Nuorten työpajatoiminta
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Työllisyyden edistäminen	1795	Nuorten ohjaamatoiminta
Hyvinv. ja työllis. vastuualue	Työllisyyden edistäminen	1796	Kunnan rah.os. työllisyysal.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	Kasvatus- ja koulutuslautakunta	1800	Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Kasvatus- ja koulutuslautakunta	Kasvatus- ja koulutuslautakunta	1899	KASKO - budjetti
Opetustoimen vastuualue	Opetus hallinto	1811	Opetustoimen hallinto
Opetustoimen vastuualue	Opetus hallinto	1812	Etelä-Kymenl. urheiluakatemia
Opetustoimen vastuualue	Kotikuntakorvaukset	1815	Kotikuntakorvaukset Samskola
Opetustoimen vastuualue	Kotikuntakorvaukset	1816	Muut kotikuntakorvaukset
Opetustoimen vastuualue	Kotikuntakorvaukset	1817	Kotikuntakorvauksen sijoitetut
Opetustoimen vastuualue	Kotikuntakorvaukset	1818	Kotikuntakorv. oppivel.
Opetustoimen vastuualue	Kotikuntakorvaukset	1819	Kotikuntakorv. lukiot
Opetustoimen vastuualue	Perusopetus	1821	Perusopetus
Opetustoimen vastuualue	Perusopetus	1822	Opetuksen lomahoito
Opetustoimen vastuualue	Perusopetus	1823	Opetuksen kalustonkorjaus
Opetustoimen vastuualue	Perusopetus	1824	Aamu- ja iltapäivätoiminta
Opetustoimen vastuualue	Perusopetus	1825	Perusopetuksen hankkeet
Opetustoimen vastuualue	Perusopetus	1826	Eriyisopetus
Opetustoimen vastuualue	Taiteen perusopetus	1831	Musiikkiopiston kannatus yhd.
Opetustoimen vastuualue	Lukiokoulutus	1841	Lukiokoulutus
Opetustoimen vastuualue	Lukiokoulutus	1842	Lukioiden hankkeet
Opetustoimen vastuualue	Lukiokoulutus	1843	Aikuislukio
Opetustoimen vastuualue	Lukiokoulutus	1844	Ammattilukio
Opetustoimen vastuualue	Kotkan opisto	1851	Kotkan opisto
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1861	Varhaiskasvatuksen hallinto
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1862	Varhaiskasvatuksen kehittäm.
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1863	Varhaiserityiskasvatus
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1864	Kotihoidon tuki
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1865	Yksityisen varhaiskasv. tuet
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1866	Kotikuntakorv. esiopetus
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Varhaiskasvatuksen hallinto	1867	Vaka ostopalvelut
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Päiväkotitoiminta	1871	Päiväkotitoiminta
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Esiopetus	1881	Esiopetus
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Esiopetus	1882	Esiopetus hankkeet
Varhaiskasvatuksen vastuualue	Perhepäivähoito	1891	Perhepäivähoito
Kotkan kaupunki	Kotkan kaupunki	1900	Rahoituserät

12. Täytäntöönpanomääräykset

Talousarvion täytäntöönpanomääräyksillä kaupunginhallitus antaa talousarvion sitovuusmääräyksiä täydentäviä ohjeita sekä muita tarpeellisiksi katsomiaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Talousarvion 2026 täytäntöönpanomääräykset

1. Valtuuston hyväksyttyä 8.12.2025 toimitelmille vastuu- ja palvelualueittain määrärahat lautakunnat (toimitelmit) päättävät talousarvion käyttösuunnitelmista eli tarkistavat talousarvioesityksiinsä sisältyneet määrärahaesitykset käyttösuunnitelmiksi.
2. Henkilöstösuunnitelman täytäntöönpanoa varten kaupunginhallitus tekee erillisen päätöksen täyttölupakäytännöstä. Täyttölupamenettelyssä seurataan ja valvotaan henkilöstösuunnitelman toteutumista. Täyttöluvan myöntäminen edellyttää, että virka/tehtävä sisältyy yksikön henkilöstösuunnitelmaan ja siihen on varattu palkkamääräraha talousarvioon.
3. Toimitelmien on kaikessa toiminnassaan otettava huomioon kaupungin hallinto- ja toimintäsääntöjen määräykset ja niiden perusteella annetut erillisohjeet mm.
  - Yleiset hankeohjeet
  - Leasingrahoitusohjeet
  - Hankintaohjeet
4. Menojen ja tulojen kirjauksissa on noudatettava kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin käsikirjaa (Aura), kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kirjanpitolain soveltamisesta antamia ohjeita, Kuntaliiton suosituksia ja näiden perusteella talousyksikön erikseen antamia erillisiä kirjausohjeita, sekä muutoinkin noudatettava yleisiä ja hyvän kirjanpitotavan mukaisia periaatteita.
5. Riskien arvioinnissa noudatetaan kaupunginvaltuuston voimassa olevia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita.

LIITTEET: TA-aloitteet

Hyvinvointilautakunta

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Liikunnan ja hyvinvoinnin edistäminen maksuttomilla testausmahdollisuuksilla Kotkan Testausasemalla</p> <p>Aloitteen tekijät(t): Arttu-Petteri Klami/Perussuomalaiset</p> <p>Koska aloite on jätetty: 17.2.2025, jota on tarkennettu sähköpostitse kysymyksiin 28.3.2025</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	<p>Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia toteuttaa maksuttomia testausjaksoja Kotkan Testausasemalla ja kehittää edelleen Testausaseman palveluita entistä saavutettavammiksi kaikille kuntalaisille.</p> <p>Aloitteessa esitetään, että kaupunki mahdollistaisi kaikille kuntalaisille pääsyn Testausaseman tarjoamiin palveluihin esimerkiksi kirjastokorttiperiaatteella tai järjestämällä maksuttoman testausmahdollisuuden. Erityisesti Liikkujan testipaketin tarjoaminen maksutta kuntalaisille esimerkiksi vuosittain, voisi tämä kannustaa ihmisiä liikumaan enemmän ja tutustumaan oman fyysisen toimintakykynsä tilaan. Tämä tukisi kuntalaisten hyvinvointia ja lisäisi Testausaseman tunnettuutta.</p> <p>Aloitteen tavoitteena on edistää liikunnallista elämäntapaa, lisätä kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä hyödyntää jo olemassa olevia kaupungin resursseja tehokkaasti. UKK-instituutin liikkumattomuuden ja paikallaanolon kustannuslaskurin mukaan Kotkassa liikkumattomuuden kokonaiskustannukset ovat 15 059 000 € ja paikallaanolon kokonaiskustannukset ovat 16 631 000 €.</p>
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	<p>Testausasemalla voidaan tehdä testejä päivittäin 3–10 testiä, joka tarkoittaa käytännössä vuodessa 500–550 testiä. Kapasiteettia arvioitaessa on huomioitu testauskoordinaattorin 80 % työaika, jolloin työpäiviä kertyy vuodessa arviolta 170 päivää.</p> <p>Nykyinen kapasiteetti mahdollistaa maksuttoman testaamisen lisäämisen kuntalaisille. Esimerkiksi liikuntaneuvonnasta ohjautuvien asiakkaiden maksuttomia testauksia lisätään kuluvan vuoden aikana. Testeistä kehonkoostumusmittaus on ainoita, jonka voi tehdä lähes jokaiselle kuntalaiselle, sillä siinä on vain muutama testin poisulkeva tekijä. Jos näitä tehtäisiin kolme kappaletta päivässä maksuttomasti kuntalaisille, olisi näiden arvioitu tulonmenetys noin 15 000 €.</p>
Budjettivaikutus	<p>Kehonkoostumusmittausten suorittaminen kolme kappaletta päivässä maksuttomasti kuntalaisille. Arvioitu tulonmenetys noin 15 000 €.</p>
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	<p>Ei sisälly</p>
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	<p>Testauskoordinaattori Lari Takanen, puh. 040 1417908 Liikuntakoordinaattori Tarja Renlund, puh. 040 778 6375</p>

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Valtuustoaloite, Sunilan kuntoradan, moukarihäkin ja ulkokuntosalin kehittäminen</p> <p>Aloitteen tekijä(t): Aaro Tarvainen</p> <p>Koska aloite on jätetty: 23.9.2025</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	<p>Sunilan kuntorata ja urheilukenttä toimivat Suulisniemen, Itärannan, Metsäkulman ja Popinniemen asukkaiden tärkeänä lähiliikuntapaikkana. Alueen ulkoliikuntapalvelut ovat kuitenkin jääneet vähäiselle hoidolle, minkä seurauksena ne eivät tällä hetkellä</p>

	<p>täytä liikuntapalveluille asetettuja nykyaikaisia laatu- ja käyttövaatimuksia. Sunilan liikuntakentän ulkokuntasalin laitemäärä on nykyiseltään alimitoitettu suhteessa verrattain suureen käyttömäärään nähden. Sunilan asuinalueella sijaitsevat liikuntapalvelut ovat vuosikymmenten ajan toimineet paikallisten ammattiuurheilijoiden harjoitus- ja kasvupaikkana. Alueen urheiluseuroilla on merkittävä rooli niin urheiluhistoriallisesti, kuin paikallisen liikuntakulttuurin ylläpitäjänä. Sunilan ja Popinniemen alueella toimii edelleen useita urheiluseuroja, jotka tarjoavat aktiivisesti eri ikäryhmille monipuolisia ja matalan kynnyksen liikuntapalveluja. Urheilu- ja rakennushistoriallisesti arvokkaana tunnettu Sunilan asuinalue sekä ammattiuurheilijoiden suosima liikuntakenttä ansaitsee kiireellisiä kunnostus- ja kehitystoimenpiteitä. Ehdotetut kunnostus- ja kehittämistoimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sunilan kuntoradan huolto ja ratapohjan täyttäminen asianmukaisella puuhakkeella. • Moukarihäkin kunnostaminen, huomioiden yleisurheilun ammattilaisten tarpeet. • Sunilan kentän ulkokuntasalin laitemäärän lisääminen neljällä uudella laitteella. • Valaistuksen lisääminen moukarihäkin läheisyyteen.
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	<p>Moukarihäkin osalta on arvioitavissa, että häkin uusiminen kokonaan edellyttäisi arviolta noin 20 000 euron resurssivarausta, kyseistä määrärahaa ei vuoden 2026 talousarviossa ole nimetty.</p> <p>Ensi vuoden talousarvioon on esitetty Karhulan keskuskentälle kohdentuvaa lähiliikuntapaikkarahoitusta, jolla on tarkoitus uusia loppuun kulunut kentän tekonurmi sekä sijoittaa Karhulan alueen ulkokuntasali keskuskentälle, muiden keskitettyjen liikuntapalveluiden yhteyteen kuten Kotkansaarellakin on tehty. Näin käyttömahdollisuus on tarjolla monipuolisesti eri käyttäjäryhmille paikassa, jossa on myös jonkintasoista miehitettyä valvontaa. Ulkokuntasalilaitteiden hinta on laitteesta riippuen muutamasta tuhannesta eurosta jopa kymmeneen tuhanteen euroon (esim. jalkaprässi) ja tähän on esitetty määrärahaa.</p> <p>Sunilan häkin sisällyttämistä ko. määrärahaan olisi mahdollista yrittää edistää, riippuen muiden kohteiden toteutuvista kustannuksista. Liikuntajohtaja on esittämässä Puistolantien kentän kaltaisen ulkokuntasalivalikoiman sijoittamista Karhulan alueella keskuskentälle.</p> <p>Sunilan kuntoradan uusiminen on tapahtunut (mukaan lukien kentällä olevien ulkokuntasalilaitteiden sijoittaminen) vuonna 2023 teknisten palveluiden puistotoimen investointina sekä valtion investointituen tukemana kaupunginpuutarhurin johdolla. Hanke oli siis silloin jo päätetty toteuttaa ja liikuntapalvelut ei ole ollut suunnittelussa mukana ja näin ollen aloitteeseen tulisi saada myös kaupunkirakennelautakunnan lausunto.</p>
Budjettivaikutus	Arvioitavissa myöhemmin
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Ei sisälly
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	Liikuntajohtaja Tommi Lanki, puh. 040 120 8632

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Valtuustoaloite vanhempainvapaalla olevien saamiseksi halvempien liikuntamaksujen piiriin</p> <p>Aloitteen tekijä(t): Joonas Mielonen</p> <p>Koska aloite on jätetty: 29.08.2023</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	<p>Kotkan liikuntapaikoissa on 3.2.2020 hyväksytyn Liikuntapalveluiden harjoitusvuoromaksut, tilavuokrat ja palvelumaksut-asiakirjan mukaisesti oikeutettu tietyt ryhmät halvempien liikuntapaikkamaksujen piiriin. Näitä ryhmiä ovat eläkeläiset, lapset, opiskelijat, työttömät sekä rauhanturvaajaveteraanit. Edellä mainittujen ryhmien alennuksille on sekä sosiaalisia että terveydellisiä vahvoja perusteita. Vähävaraisten ryhmien</p>

	<p>kannustamista terveyden ylläpitoon on tuettava, ja tällä on mittavia kansanterveydelisiä positiivisia vaikutuksia. Kotka, Kymenlaakso ja lähestulkoon koko Suomi kamppailee heikentyvän syntyvyyden kanssa. Lapsien määrä Kotkassa laskee, ja on perusteltu mieltä syitä ja ratkaisuja negatiiviseen väestökehitykseen. Esitän, että Kotka päivittää liikuntapaikkojen palvelumaksuja määrittelevää asiakirjaansa niin, että vanhempainvapaalla olevat lisään alennusryhmien joukkoon. Perustelut 1.Tukee osaltaan positiivista lapsiperhepolitiikkaa Kotkassa, joka pyrkii kääntämään negatiivisen syntyvyyden. 2.Ei aiheuta merkittävää negatiivista taloudellista tappiota käyttötaloudessa. 3.Kannustaa vanhempainvapaalla olevia omaehtoiseen liikkumiseen ja tukee näiden hyvinvointia. Liikunta edistää synnyttäneiden palautumista ja varsinkin uimista suosittelaa synnyttäneille. 4.Vanhempainvapaalla olevien taloudellinen tilanne on heikentynyt - on myös yhdenvertaisuuden näkökulmasta perusteltua saada heidät alennusryhmien piiriin.</p>
<p>Vastaus aloitteeseen tiivistetysti</p>	<p>Vanhempain- ja hoitovapaalla olevien uimahallialennuksen tarkastelu Kotkalaisten osalta on tehty suuntaa antava laskelma uuden alennuskategorian aiheuttamista kustannuksista. Vanhempain- ja hoitovapaalla on arvioitu olevan vuositasolla noin 250 henkilöä, arvio perustuu alueella syntyneiden lasten määrään. Laskelmissa on huomioitu eri skenaariot käyntimäärien suhteen laskettuna kertalipun hinnalla:</p> <ul style="list-style-type: none"> •1 kerta/vuosi: tulonmenetys noin 625 € vuodessa •5 kertaa/vuosi: tulonmenetys noin 3 125 € vuodessa •10 kertaa/vuosi: tulonmenetys noin 6 250 € vuodessa •Jos 100 ihmistä käyttää uimahallia 5 kertaa vuodessa kolmen vuoden ajan, tulonmenetys on yhteensä 3 750 €. <p>On kuitenkin huomioitava, että tulonmenetykset vaihtelevat / kertautuvat sen mukaan, kuinka kauan kukin yksilö on vanhempain- tai hoitovapaalla. Yksilöstä johtuvia muuttujia on niin paljon, että talousvaikutusten tarkka arviointi on haastavaa. Vanhempainvapaalla olemisen todentaminen on myös käytännössä mahdotonta, sillä siitä ei ole virallista todistusta olemassa. Tämä luo epävarmuutta etuuden myöntämisen käytännön toteutukseen.</p> <p>Alennuksen potentiaali on tietenkin olemassa erityisesti liikunnan lisäämisen ja arjen aktiivisuuden tukemisen näkökulmasta. Samalla se voisi vahvistaa lapsiperheiden liikumiskulttuuria. Kotkan kaupunki tarjoaa kuitenkin jo nyt laadukkaita liikuntapalveluita kohtuu hintaan kaikille väestöryhmille matalalla kynnyksellä. Lähialueiden pääsymaksut ovat Kotkaa korkeampia ja maksua peritään jo nuoremmltakin lapsilta, kun Kotkassa alle 8-vuotiaat lapset pääsevät ilmaiseksi uimaan.</p> <p>Kotkan hinnat: Aikuiset 5 € (sis. kuntosalin/ uinnin), lapset 8–18 v. 2,50 € Vertailuna lähialueiden hintoja: Porvoo: aikuiset 6.60 €, lapset 7–15 v. 3.90 € Hamina: aikuiset 6 € (ei sisällä kuntosalia), lapset 4–16 v. 4 € Kouvola: aikuiset 7 € (ei sisällä kuntosalia), lapset 5–15 v. 4.50 € Kustannus-hyötysuhde ei kuitenkaan alennuskategorian lisäämisessä ole yksiselitteinen. Todelliset kansanterveydelliset hyödyt riippuvat siitä, lisääntyykö uimahallin käyttö aidosti hinnanalennuksen seurauksena vai olisiko suuri osa käynyt joka tapauksessa. Lisäksi on huomioitava, että kaikki vanhempain- tai hoitovapaalla olevat eivät käytä uimahallia, jolloin alennuksen vaikutus jää määrällisesti rajalliseksi.</p> <p>Omalta osaltaan alennus voi vaikuttaa positiiviseen perhepolitiikkaan, mutta vaikutusta syntyvyyteen on mahdotonta arvioida. Liikuntapalvelut eivät näe tarkoituksenmukaiseksi alennuskategorian perustamista edellä mainituin perusteluin.</p>
<p>Budjettivaikutus</p>	<ul style="list-style-type: none"> •1 kerta/vuosi: tulonmenetys noin 625 € •5 kertaa/vuosi: tulonmenetys noin 3 125 € •10 kertaa/vuosi: tulonmenetys noin 6 250 € •Jos 100 ihmistä käyttää uimahallia 5 kertaa vuodessa kolmen vuoden ajan, tulonmenetys on yhteensä 3 750 €.

Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Ei sisälly
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	Liikuntajohtaja Tommi Lanki, puh. 040 120 8632 Liikuntapäällikkö Jan Pirinen, puh. 040 192 9638

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Valtuustoaloite puhtaamman ja laadukkaamman ruoan tarjoamiseksi</p> <p>Aloitteen tekijät: Mikko Almgren (kd.) ja Marianne Bruce (kd.)</p> <p>Koska aloite on jätetty: 11.2.2025</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	<p>Kotkan kouluissa, päiväkodeissa ja laitoksissa tarjottava ultraprocessoitu ruoka, kuten valmisruoat ja pitkälle jalostetut elintarvikkeet, herättää aloitteen tekijöissä huolta niiden vaikutuksista terveyteen. Aloitteksissa esitetään, että ultraprocessoitu ruoka sisältää usein lisäaineita, säilöntäaineita, keinotekoisia maku- ja väriaineita sekä piilosokereita ja liiallista suolaa, mikä voi aiheuttaa vatsavaivoja, ruoansulatusongelmia, kroonisia sairauksia, ylipainoa sekä energiatasojen laskua. Aloitteen tekijät painottavat, että laadukas ja ravitseva ruokavalio on erityisen tärkeää lasten ja nuorten hyvinvoinnille.</p> <p>Aloitteessa ehdotetaan siirtymistä terveellisempiin, puhtaista raaka-aineista valmistettuihin aterioihin, jotka ovat ravitsevia, monipuolisia ja sesongin mukaisia. Esityksen mukaan tulisi suosia lähiruokaa, ekologisuutta ja lisäaineettomuutta sekä varmistaa avoimuus ruoan ainesosien suhteen. Lisäksi ehdotetaan keittiöhenkilökunnan lisäämistä, jotta ruokaa voitaisiin valmistaa paikan päällä, sekä kyselyn toteuttamista laitospöytäruoan laadusta ja sen aiheuttamista oireista. Aloitteen tavoitteena on parantaa laitospöytäruoan laatua ja edistää terveyttä, vaikka se tarkoittaisikin budjetin kasvattamista.</p>
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	<p>Koulussa ja päiväkodeissa tarjottavien aterioiden ja välipalojen suunnittelua ja tarjoamista ohjaavat lainsäädäntö ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset.</p> <p>Ammattikeittiöissä käytetään jonkin verran puolivalmisteita ja pitkälle jalostettuja elintarvikkeita. Tämä liittyy osin toiminnan mittakaavaan ja kustannustehokkuuteen. Käytettävien tuotteiden valinnassa tasapainotetaan ravitsemukselliset ja taloudelliset näkökulmat. Käytössä olevat raaka-aineet täyttävät elintarvikelainsäädännön ja ravitsemussuosituksen vaatimukset. Lisäaineiden käyttöä säädelään tarkasti, ja niiden turvallisuutta valvotaan.</p> <p>Koulujen ja päiväkotien aterioissa käytettävät raaka-aineet ovat laadukkaita, turvallisia ja ravitsemus- ja ruokasuositusten mukaisia. Ruokalistasuunnittelussa huomioidaan sesongin mukaiset raaka-aineet mahdollisimman hyvin. Elintarvikkeiden kotimaisuusaste raaka-aineissa on yli 80 %, mikä osoittaa vahvaa sitoutumista kotimaisen tuotteen käyttöön.</p> <p>Lähiruoan käytön edistämiseksi alueellisesti on haasteita. Alueelta puuttuvat viljelijät ja tuottajat, jotka pystyisivät vastaamaan Kymijoen Ravintopalveluiden tarjouspyyntöjen volyymivaatimuksiin.</p> <p>Valmiiksi pilkottuista raaka-aineista luopuminen edellyttäisi keittiöhenkilöstön lisäämistä, mikä toisi lisäkustannuksia, jotka jakautuisivat Kotkan kaupungin ja Kymijoen Ravintopalveluiden kesken erikseen suunniteltavalla tavalla ja uuden toimintatavan mukaan. Oppilaiden osallistuminen ruoanvalmistukseen ei lainsäädöksistä johtuen ole vaihtoehto.</p>

Budjettivaikutus	<p>Koulujen ja päiväkotien keittiöhenkilöstön lisäykset aiheuttaisivat yhteensä arviolta 1 239 000 € lisäkustannuksia vuodessa. Tämä sisältää 540 000 € lisäkustannukset Kymi-joen Ravintopalveluiden ravitsemustyöntekijöiden osalta ja 698 000 € Kotkan kaupungin päiväkotien laitoshuoltajien lisäyksistä.</p> <p>Raaka-aineiden osalta laskelmat tulisi tehdä erikseen kaikista elintarvikkeista, mutta esimerkiksi luomumaitoon siirtymisen kustannusnousu olisi noin 19,6 %.</p> <p>Siirtyminen laajempiin paikallisesti valmistettaviin ruoka-aineisiin vaatisi uusia keittiölaitteita, kuten salaattipesukoneita ja vihannesleikkureita, sekä mahdollisesti uusien tilojen rakentamista tai nykyisten tilojen laajentamista. Uudet laitteet nostaisivat myös veden- ja sähkönkulutusta, mikä lisää käyttökustannuksia. Näistä tulisi tehdä kustannuslaskelmat erikseen.</p>
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Ei sisälly
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	<p>Kymijoen Ravintopalvelut Oy, Ravitsemussuunnittelija Anu Mikkola, Kotkan kaupungin opetustoimi, Tukipalveluiden suunnittelija Anne Suolanen, puh. 040 707 6981 Kotkan kaupungin varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö Marja-Leena Peltomäki, puh. 040 539 6410</p>

Kaupunkirakennelautakunta

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Hurukselan Hirvenjoen ponttonisillan kunnostaminen tai uuden rakentaminen</p> <p>Aloitteen tekijät(t): Keskustan valtuustoryhmä: Riitta Klemola ja Sanna Saikkonen</p> <p>Koska aloite on jätetty: KV 9.12.2024 § 146</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	Valtuustoaloite, Hurukselan Hirvenjoen ponttonisillan kunnostaminen tai uuden rakentaminen
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	<p>Kyseinen ponttonisilta on todennäköisesti tehty aikanaan pioneerien toimesta 60–70-luvulla ja luovutettu kyläläisten käyttöön Kymin kunnan aikana.</p> <p>Alueella ei ole asemakaavaa, vahvistetussa osayleiskaavassa silta on merkitty ulkoilureittiyhteytenä. Kotkan kaupungin siltarekisterissä ei siltaa ole, silta luokitellaan yksityiseksi sillaksi, jonka omistus ja hallinta on epäselvä.</p> <p>Kahrinmäen alueella on väestötietojen mukaan 17 taloutta, 30 hlöä, joista alle 5 hlöä peruskoululaisia.</p> <p>Kulkurasitetta sillalle ei ole, kulkureitti menee kahden yksityisen kiinteistön pihapiirin läpi yksityisteiden kautta Hurukselantielle (mt 357), joka on valtion väylä.</p> <p>Kaupungilla ei ole maanomistusta sillan ympäristössä.</p> <p>Nykyinen ponttonisilta on täysin laho, kallistunut ja huonokuntoinen. Silta on käytännössä purkukuntoinen ja tulisi poistaa vaarallisena. Sillan kunto näkyy selvästi liitteenä olevista valokuvista.</p> <p>Uuden sillan rakentaminen on ainoa vaihtoehto, mikäli ulkoilureitti katsotaan tarpeelliseksi.</p> <p>Investoinnin toteutuminen vaatii sillan lisäksi kulkuyhteyksien rakentamisen ja virallistamisen.</p>

Budjettivaikutus	Infran palveluyksikön investointimäärärahat riittävät nykyisellään alle yhden sillan kunnostukseen vuosittain. Nykyisen kaupungin siltaomaisuuden kestävä hallinta vaatii kolmen sillan saneerausta vuosittain. Hirvenojan ponttonisillaan investointikulu on arviolta 1,8 miljoonaa euroa vaadittavine yhteyksineen, minkä lisäksi määrärahaa tulisi varata tulevaisuudessa myös sillan kunnossapitoon.
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Budjettivaikutus ei sisälly käsittelyssä olevaan talousarvioon tai taloussuunnitelmaan.
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	Infrapäällikkö Aino Vuopio, puh. 040 706 4441

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	Aloitteen nimi: Selvityksen tekeminen kantasataman pysäköinnistä Aloitteen tekijät(t): SDP:n valtuustoryhmä Koska aloite on jätetty: KV 16.10.2023 § 114
Aloitteen sisältö tiivistetysti	Kantasataman alueen positiivisen kehittymisen myötä alueen paikoitussuunnittelussa tulee huomioida tilanne, jossa mahdollinen maksullisen opiskelijapaikoitus siirtää autoja muihin lähietäisyydeltä löytyviin maksuttomiin pysäköintipaikkoihin.
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	Kantasataman pysäköintiä ei voi tarkastella erillisenä kokonaisuutena Kotkansaaren pysäköinnistä aloitteessakin mainituista syistä. Koko Kotkansaaren pysäköintijärjestelyjen muutoksien vaikutusten selvittäminen edellyttää konsulttityön tilaamista, sillä kaupungilla ei ole työhön tarvittavaa osaamista eikä vapaata resurssia.
Budjettivaikutus	Työn laajuus huomioiden ostopalveluihin on varattava 80 000 €.
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Budjettivaikutus ei sisälly käsittelyssä olevaan talousarvioon tai taloussuunnitelmaan.
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	Infrapäällikkö Aino Vuopio, puh. 040 706 4441

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	Aloitteen nimi: Hovinsaarella tarvitaan koirapuisto Aloitteen tekijät(t): Petri Pekkola vasemmistoliiton valtuustoryhmä Koska aloite on jätetty: KV 19.5.2025 § 86
Aloitteen sisältö tiivistetysti	Hovinsaaren nykyisen koirapuiston jäädessä pois käytöstä uuden päiväkodin rakentamisen myötä, tarvitaan alueelle uusi koirapuisto.
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	Hovinsaaren koirapuisto tullaan purkamaan pois uuden päiväkodin rakentamisen edestä. Vanhaa koirapuistoa on tarkoitus käyttää niin kauan, kuin sen käyttö on mahdollista. Puistojen rakentaminen ja ylläpitoyksikkö on suunnitellut Hovinsaaren alueelle korvaavan koirapuiston sijoitettavaksi vanhan leikkipaikan tilalle. Uusi koirapuisto sijaitsee lähellä kerrostaloja, joten jatkossa tulee arvioida mahdolliset häiriöt asukkaille ja reagoida niihin tarpeen mukaan. Mikäli uusi paikka ei ole soveltuva, suunnitellaan täysin uusi koirapuisto Hovinsaaren alueelle talven 2025–26 aikana.
Budjettivaikutus	Koirapuiston rakentamiseen on varattava 40 000 € investointimäärärahaa vuodelle 2026.
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Koirapuiston rakentaminen sisältyy puistojen ylläpito ja rakentaminen yksikön vuoden 2026 investointiohjelmaan.
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	Liikuntapäällikkö Mikko Rantala, puh. 040 565 9261

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Puistolan palauttaminen</p> <p>Aloitteen tekijä(t): Pasi Hirvonen, Kokoomus RKP</p> <p>Koska aloite on jätetty: KV 19.5.2025 §87</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	Puistolan nimi otetaan uudestaan käyttöön. Aloitteella viitataan Katariinan kaupunginosaan nimeen.
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	Katariinan kaupunginosan nimi liittyy Katariinan historialliseen linnoitukseen, joka on rakennettu Katariina Suuren aikaan 1790-luvulla. Katariina nimenä oli käytössä 1930-luvulle saakka, jolloin päätettiin käyttää Puistola-nimeä alueesta. Vuonna 2001 vaihdettiin nimi takaisin Katariinaksi. Kaupunginosa nimi on kohtuullisen helppoa muuttaa kaupungin paikkatietoihin, mutta tulisi päättää mitä kaikkia kohteita nimimuutos koski. Tienviittoja on arviolta viisi, joihin pitäisi muuttaa Puistola Katariinan tilalle.
Budjettivaikutus	Tieviittojen uusiminen maksaisi arviolta 8000 €.
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Ei sisälly talousarvioon.
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	Kaavoituspäällikkö Patricia Broas, puh. 040 647 1539

Kunnan yhteiset

Aloitteen nimi, tekijä(t) ja jättöpäivä	<p>Aloitteen nimi: Kotkan kuntaveron alentaminen</p> <p>Aloitteen tekijät(t): Kokoomuksen RKP:n valtuustoryhmä</p> <p>Koska aloite on jätetty: 2.6.2025 § 107</p>
Aloitteen sisältö tiivistetysti	<p>Kotkan kuntaveron on valtakunnallisesti korkea ja alueellisesti kaikkein korkein, ollen nyt 9,4 %.</p> <p>Korkea kuntaveron vaikuttaa asukkaiden muuttopäätöksiin sekä yritysten sijoittumispäätöksiin. Korkea vero voidaan kokea myös merkinä Kotkan taloudellisista vaikeuksista tai tehottomasta hallinnosta, tämä voi vaikuttaa kielteisesti Kotkan maineeseen ja luottamukseen kaupunkia kohtaan.</p> <p>Edellä mainitut seikat huomioiden, Kokoomuksen RKP:n valtuustoryhmä esittää, että Kotkan kuntaveroprosenttia alennetaan 0,5 prosenttiyksiköllä vuodesta 2026 alkaen.</p>
Vastaus aloitteeseen tiivistetysti	<p>Valtakunnallisesti Kotkan kunnallisveron taso on korkea. Alueellisesti Kymenlaaksossa taso on Haminan kanssa sama, Virolahtea ja Miehikkälää alhaisempi sekä Kouvola ja Pyhtäätä korkeampi. Eli alueellisesti taso edustaa keskiarvoa.</p> <p>Kotkan kaupungin taloussuunnittelu osoittaa alijäämää, minkä lisäksi väestönkehitys on aleneva. Myös investointihaaveet ylittävät tulo-rahoituksen tason merkittävästi. Taloudellisia perusteita kunnallisveron laskuun ei siten ole lyhyellä tähtämellä.</p> <p>Lisätietoja kunnallisveron kertymisen periaatteista ja potentiaalisten muutosten taloudellisista vaikutuksista on toimitettu valtuuston tiedonantokokouksen yhteydessä 15.9.2025.</p>
Budjettivaikutus	<p>Aloitteen mukainen kunnallisveron alentaminen 0,5 prosenttiyksiköllä vuodesta 2026 eteenpäin tarkoittaisi tämänhetkisillä veroarvioilla seuraavia tulonmenetyksiä:</p> <p>Vuosi 2026 = n.-5,5 milj. euroa Vuosi 2027 = n.-6,3 milj. euroa Vuosi 2028 = n.-6,4 milj. euroa</p>

	<p>Verotulojen muutos taloussuunnittelukaudella 2026-2028 = n.18,1 milj. euroa</p> <p>Muutos aiheuttaa saman verran lisävelkaa, koska tulorahoitus ei riitä kattamaan investointeja. Tästä aiheutuva korkokustannusten nousu puolestaan heikentää entisestään tulosta ja sitä kautta muutoksen vaikutus alijäämien kertymiseen olisi mainittua -18,1 milj. euroa suurempi.</p>
Sisältyykö talousarvioon 2026 tai taloussuunnitelmaan 2026–2028	Ei sisälly
Vastauksen valmistelijat / lisätietojen antajat	<p>Talousjohtaja Pietu Mänttari, puh. 040 518 7125</p> <p>Kansliapäällikkö Kristiina Lönnfors (vt. kaupunginjohtaja), puh. 044 702 4222</p>